

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

**ПОСІБНИК З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ
НА ІІІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ РІВНІ**

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 221 – «Стоматологія», 222 - «Медицина», 226 - «Фармація,
промислова фармація», 228 – «Педіатрія»**

РОЗДІЛ I ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ

Тема 1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО СКЛАДАННЯ КАНДИДАТСЬКОГО ІСПИТУ (2 год)

Знання іноземних мов є важливою передумовою укріплення взаєморозуміння серед фахівцями і тому закономірна та постійна увага, що надається питанням удосконалення методів і засобів вивчення іноземних мов. Питання важливості вивчення іноземних мов було відбито у заключному акті наради голів урядів Європи, США і Канади у Хельсінки.

На сучасному етапі розвитку науки і техніки кожний фахівець повинен вміти користуватися іноземною літературою. Тому знання іноземних мов набуває великого значення.

Спочатку слід визначити деякі особливості іноземної мови як учбової дисципліни у порівнянні з іншими предметами. Вихідним для розглядування іноземної мови як учбового предмета є положення, що засвоєння іноземної мови не дає людині безпосередніх знань про реальну дійсність (на відміну від математики, біології, хімії, фізики, тощо). Так, наприклад, історія дає знання про розвиток суспільства, про його закони, фізика - про закони існування і руху матерії. Іноземна мова, як і рідна, таких знань ні про яке явище дійсності не дає. Мова - це є засіб відбиття думки про об'єктивну дійсність. В цьому розумінні мова як дисципліна є «безпредметною». Дійсно, якщо порівняти іноземну мову з будь-якою учбовою дисципліною, то кожна з них (історія, література, біологія) має певні тематичні розділи. Так, вивчаючи фізику, він може сказати, що знає добре «оптику», але погано вивчив «акустику». Під час вивчення іноземної мови така ситуація неможлива - учень не може знати тільки розділ «герундій» та не знати розділ «часи дієслова». Він повинен знати все. Але ніхто не знає, скільки це «все». В цьому розумінні мова як учбова дисципліна є «безмежною».

Метою курсу іноземної мови для аспірантів є опанування такого рівня знань, навичок та вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах.

Завдання курсу полягає у вдосконаленні й подальшому розвитку знань, навичок і вмінь з іноземної мови, набутих в обсязі вузівської "програми в різних видах мовленнєвої діяльності: аудіювання, спілкування, читання, переклад, анотування і реферування, письмо.

Під час роботи з аудіювання ставиться завдання досягти навичок сприйняття і розуміння монологічних та діалогічних висловлювань носіїв мови в метах професійної та побутово-ситуативної тематики на рівні 85-90% інформації при темпі її пред'явлення 100-120 слів на хвилину.

Завдання курсу - розвиток навичок природньо-мотивованого монологічного і діалогічного мовлення при темпі висловлювань 200-250 слів на хвилину.

Розмовна практика ставить метою навчити спонтанному мовленню на іноземній мові на базі опрацьованого матеріалу. Ураховуючи наукові інтереси груп, викладач пропонує загальні або більш конкретні теми; головне при цьому полягає не в тому, яку тему оговорювати, але яким чином зробити цю дискусію ефективним засобом досягнення поставленої мети. Основна форма проведення розмовної практики - наукові семінари і бесіди на іноземній мові. Метою цих семінарів є забезпечити мовну практику для всіх. Ця форма дозволяє включити у роботу всю групу одночасно, подолати їх мовну скованість і наблизити аудиторне заняття до реальної форми спілкування вчених. Рекомендується дотримуватися деяких загальних правил: установити регламент для доповіді (5-6 хвилин) і для дискусійного виступу (2-3 хвилини); доповідачу слід виступати біля дошки, ілюструючи свою доповідь малюнками, графіками, фотографіями, тому що наочність

допомагає іншим розібратися у научній суті матеріалу і, таким чином, складає основу для послідувального обговорення; надати керівництво семінарами самим учням.

Рівень навичок монологічного мовлення має забезпечувати можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи.

У складному комплексі іншомовних вмінь та навичок володіння усним мовленням відіграє велику роль. Наприкінці курсу навчання аспіранти повинні мати навички діалогічного мовлення для ведення наукової дискусії та елементарного спілкування в межах побутової тематики та ситуацій, пов'язаних з перебуванням у закордонному відрядженні.

Одним із основних завдань під час підготовки до складання кандидатського мінімуму з іноземної мови є опанування читання оригінальної неадаптованої літератури за фахом, подальший розвиток навичок оглядового, інформативного і глибинного читання на матеріалах оригінальної наукової інформації з фаху.

Навички з проглядового читання мають забезпечувати вміння ознайомлюватися з тематикою наукового матеріалу та у загальних рисах давати характеристику загального уявлення про його зміст.

Інформативне читання передбачає вміння прослідкувати розвиток теми і загальну аргументацію та розуміти головні положення змісту.

Навички глибинного читання відпрацьовуються на рівні повного і точного розуміння тексту. Навички читання перевіряються за допомогою письмового перекладу та усного реферування іншомовних текстів на рідну мову під час іспиту.

Переклад з рідної мови на іноземну слід розглядати, з одного боку, як частину усного тренування, а з другого - як один з видів письмових робіт. У першому випадку речення українські або російські повинні перекладатися усно після виконання відповідних вправ. Під час перекладу слід добиватися середньої швидкості мовлення, взявши за зразок темп мови доповідача, який доповідає посеред великої аудиторії.

Письмовий переклад тих же речень слід давати як домашнє завдання після їх усного перекладу на занятті. Це зможе підвищити загальну грамотність письмового мовлення і допоможе уникнути затренування учнями своїх же помилок.

Усний і письмовий переклад з іноземної мови рідною може використовуватися як засіб опанування іноземної мови, прийом розвитку навичок і вмінь читання та ефективний спосіб контролю повноти і точності розуміння. Для формування навичок перекладу необхідні деякі відомості про особливості стилю, з теорії і практики перекладу наукової і технічної літератури: поняття перекладу, еквівалент і аналог, перекладацькі трансформації, компенсації втрат при перекладі, контекстуальні зміни, багатозначність слів, збіг і розбіжність значень інтернаціональних слів, «помилкові друзі перекладача», тощо.

Показником сформованості навичок і вмінь перекладу слугують такі нормативи: за одну академічну годину 45 хвилин, письмовий переклад із словником 2000 др. знаків, для усного перекладу - 4000 - 4500 др. знаків оригінального тексту з фаху.

Анотування і реферування. Навчання анотуванню і реферуванню рідною й іноземною мовами має бути спрямоване на вироблення навичок і вмінь оформлення отриманої інформації. Анотування й реферування використовується також як прийом контролю щодо розуміння тексту. Практичним заняттям з анотування й реферування має передувати засвоєння деяких теоретичних засад, таких як призначення, структура та особливості мови анотації і реферату, види анотацій (описова, реферативна) і рефератів. (Реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат). Кінцеві навички і вміння мають давати можливість складати іноземною мовою анотації та реферати до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження, тощо.

Письмова практика є однією з форм домашньої роботи учнів. Вона заснована на матеріалі тренувальної частини уроку. Письмова практика не тільки закріплює вивчений

матеріал, але й сприяє набуванню навичок, необхідних для написання або перекладу наукової статті чи доповіді, складання анотації або резюме статті.

Для розвитку різних мовних навичок і вмінь важливе значення має також письмо іноземною мовою. Ставиться за мету періодичне виконання письмових лексичних і граматичних вправ, складання планів чи конспектів до прочитаного, виклад змісту прослуханого чи прочитаного у письмовому вигляді (в т.ч. у формі анотації і рефератів), написання доповідей і повідомлень, приватних та ділових листів, оформлення інших основних видів документації (заявок на участь у конференції, складання стислого автобіографічного нарису тощо).

В курсі іноземної мови має бути передбачена корекція вимови, вдосконалення вимовних навичок і вмінь при читанні в голос і в усному висловлюванні. Першочергове значення приділяється інтонаційному оформленню речення (поділ на інтонаційно-сміслові групи-синтагми, правило розміщення фразового і логічного наголосу, словесного в двоскладових і багатоскладових словах). Робота над вимовою ведеться як на матеріалі текстів для читання, так і на спеціальних фонетичних вправах і лабораторних роботах.

До кінця курсу лексичний запас повинен складати не менше 3-4 тис. лексичних одиниць (в т.ч. приблизно 1 тис. термінів з фаху). Слід звертати увагу на специфіку лексичних засобів вираження змісту текстів з фаху, на багатозначність службових і загальнонаукових слів, на механізм словоутворення, на явище синонімії і омонімії, на вжиток фразеологізмів властивих для усного мовлення в ситуаціях ділового спілкування, на знання і правильне читання скорочень, умовних позначень, формул, символів тощо.

Навчання має бути зорієнтоване на відпрацювання практичних навичок і вмінь з граматики іноземної мови. Увага повинна приділятися типовим для стилю наукового мовлення складним синтаксичним конструкціям, зворотам з неособовими дієсловними формами, пасивним конструкціям, багатоелементним означенням, усіченим граматичним конструкціям, емпатичним і інверсійним структурам, засобам вираження смислового логічного наголосу, модальності тощо.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З КУРСУ

Навчальними текстами і літературою для читання може слугувати оригінальна монографічна і періодична, а також художньо-публіцистична література. Рекомендується використовувати збірники оригінальних статей, підготовлених кафедрами іноземних мов. Підбір матеріалу для читання з фаху слід здійснювати спільно і за участю профілюючих кафедр, наукових керівників. Рекомендована література іноземними мовами повинна бути не лише навчальним матеріалом, але й мати безпосереднє відношення до дисертаційної роботи.

Загальний обсяг літератури за повний курс навчання повинен складати 300 сторінок, обсяг однієї сторінки прирівнюється 2500 друкованих знаків.

Розвиток навичок усного мовлення має охоплювати таку тематику: наукові досягнення тема дисертації, проблема, теорія та експеримент, економічна ефективність дослідження.

Наукові конференції і симпозіуми: типи повідомлень, дискусія. Знання та навички для подачі країнознавчої інформації на побутовому рівні.

Основні ситуативні формули спілкування в закордонному науковому відрядженні: транспорт, орієнтація в місті, оргкомітет конференції, готель, харчування, заклади культури.

Під час курсу підготовки до складання кандидатського іспиту проводиться систематичний контроль, що є дієвим способом зміцнення знань, навичок і вмінь, важливим засобом управління процесом засвоєння навчального матеріалу.

Протягом курсу проводяться різні види контролю:

Поточний контроль передбачає регулярний облік і контроль виконання різних видів домашніх завдань.

Проміжний контроль ставить за мету перевірку результатів вдосконалення навичок і вмінь, і може проводитися тричі протягом курсу навчання.

Підсумковою формою контролю має бути заліковий тест, який за структурою та змістом може наближатися до іспитового.

Щоб наблизити зміст і структуру кандидатського іспиту з іноземної мови до стандартних вимог міжнародних тестів з іноземних мов типу TOEFL, які мають складати всі фахівці, що виїждять за кордон на навчання, стажування, для наукової роботи за контрактом, пропонується запровадити письмову форму складання іспиту у вигляді тесту.

Під час іспиту аспіранти повинні продемонструвати вміння вести бесіду за темою їх наукової діяльності, а також з суспільно-політичних питань. Таким чином, аспіранти мають повторити граматичний матеріал, або, в залежності від рівня мовної підготовки, заново вивчити ту частину загальнономовної лексики, що входять у лексичний мінімум програми вузу. Ураховуючи обмежену кількість аудиторних занять, дуже важно оцінити значення самостійної роботи аспірантів.

До складання кандидатського іспиту допускаються аспіранти, що мають відповідний рівень підготовки, склали заліковий тест на кафедрі іноземних мов та підготували реферат з проблеми наукового дослідження, викладеного іноземною мовою у обсязі двох машинописних сторінок.

Звітними документами про складання кандидатського іспиту є: реферат і протокол з результатами іспиту.

Загальна оцінка виводиться на підставі результатів іспиту та оцінки за реферат

СТРУКТУРА КАНДИДАТСЬКОГО ІСПИТУ

1. Читання і письмовий переклад зі словником рідною мовою оригінального тексту з фаху. Обсяг 2000 друкованих знаків. Час виконання - 45 хвилин.
2. Письмове анотування іноземною мовою 500 др. знаків українського тексту загальнонаукового характеру обсягом 4000 - 4500 др. знаків. Час на виконання - 40 хвилин. Допускається використання словників.
3. Тест з граматики, лексики, читання 1 год.
4. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху.

Exercise 1. Read and remember following words and expressions:

Іноземна мова - foreign language

Рідна мова - native language

Офіційна мова - official language

Мова спілкування - language of communication

Розповсюджена мова - widespread language

Розмовна мова - spoken language

Ділова мова - business language

Мовний бар'єр - language barrier

Використовувати мову - to use language

Розмовляти вільно - speak fluently

Написати статтю англійською мовою - write an article in English

Перекладати з англійської мови на українську - translate from English into Ukrainian

Подолати мовний бар'єр - to overcome the language barrier

Володіти багатьма мовами - to know many languages

Знайти спільну мову - to find a common language

Exercise 2. Translate into Ukrainian:

She speaks six languages.

What foreign languages do you speak?

Do you speak English fluently?

The studying of foreign languages is very important to become a good specialist of any profession.

He succeeded in overcoming the language barrier. My native language is Ukrainian.

The language of communication at this conference is English which is a widespread language.

They don't speak the same language

Exercise 3. Read and give your opinion:

1. Why do we study foreign languages?

- to be an educated person;
- to discover educated person;
- to read the original books;
- to see the films in original version and not in translation;
- to speak with foreigners in their language;
- to have many friends all over the world;
- to continue studies in foreign countries;
- to improve professional level and take part in international conferences.

And you, why did you decide to study English?

2. How do we study foreign languages? With the help of:

- teachers
- textbooks
- books
- magazines, journals -TV
- computer
- Internet

Exercise 4. How do you understand this statement?

The borders of my language determine the borders of my world (Universe).

Exercise 5. What can we do to obtain the good results in studying foreign languages?

- to believe in own capacity;
- to work systematically;
- to know how to organize our time;
- to read the original books;
- to listen to foreign speech by TV or by other means;
- to study grammar and vocabulary;
- to study (learn) new words by heart.

And what is your way to obtain good results?

Exercise 6. Can you put into words your admiration of English?

Tender	Rich	Slow	Exact	Communicative
Melodious	Observant	Fine	Beautiful	Difficult
Clear	Confused	International	Comparative	Strong
Auxiliary	Kind	Unknown	Pretty	Expressive
Useful	Literate	Sage	Lazy	

Exercise 7. Translate into English:

Мови світу

Енциклопедичне видання «Мови світу» містить короткий опис всіх відомих мов. Є мови «великі» і «малі», тобто мови, рідні для мільйонів, і мови, якими розмовляють лише кілька

тисяч чоловік. Відомо 13 мов, на кожному з яких розмовляє понад 50 млн. Чоловік: англійська, російська, арабська, іспанська, китайська, французька.

Відповісти на питання, скільки всього мов сьогодні існує на нашій планеті, мовознавці поки не можуть. Різні довідники називають різну кількість: від 5 до 8 тисяч.

Тема 2. Особливості наукової медичної підмови. (2 год)

Грамматика: Артикуль з медичними термінами

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ ПІДМОВИ

Останнім часом у лінгвістичній літературі все більше уваги приділяється проблемам вивчення мови науки як особливого функціонального стилю і особливого розряду мовних засобів. Це пов'язано, перш за все, з прогресом наукового знання, зростанням складнощів наукових досліджень, розвитком нових самостійних наукових напрямків, які неможливі без обміну інформацією, як в межах окремого мовного колективу, так і на рівні міжнародних контактів. Лексика мови науки, як і всіх інших різновидів загальнолітературної мови, неоднотипна. Більш-менш чітко в її складі можна виділити три відносно самостійних шару: 1) нетермінологічна лексика (знаменні і службові слова загальнолітературної мови); 2) загальнонаукова лексика (спеціальні слова наукової сфери спілкування в цілому); 3) термінологічна лексика (спеціальні слова конкретних терміносистем).

Ці шари характеризуються рядом ознак, кожному слову відведена своя роль в мові науки. Термінологічна лексика являє собою сукупність спеціальних найменувань, об'єднаних в терміносистеми. Кожна терміносистема відображає систему понять конкретних наук, наукових напрямків, шкіл. Терміни складають головну специфіку лексики мови науки. Це найбільш інформативна частина лексики мови науки.

Як відомо, категорії і поняття будь-якій області знання, що виступають як результат узагальнення реальних фактів мови і мови, закріплюються у відповідній метамові. «Метамова - це мова другого порядку, особлива семиологічна система, що вживається тоді, коли треба говорити про мову же, виступаючому в якості мови-об'єкта»

Одним з найважливіших елементів метамови є термінологія. У загальнотеоретичному плані побудова системи понять і відповідно термінології може розглядатися як завершальний етап наукового дослідження.

Медицина як наука рясніє термінами, тобто словами і словосполученнями, що позначають наукові поняття, в яких відображені істотні властивості і характеристики об'єкта. Характерною особливістю терміна є те, що він обов'язково входить в певне термінологічне поле. Як і в інших галузях науки, терміни часто утворюються в результаті метафоричного переносу. До термінам примикають номенклатурні слова, які позначають специфічні предмети і об'єкти, пов'язані з певній галуззю людської діяльності, найчастіше професійної. Формування сучасної медичної термінології пов'язано не тільки з її вихідної лексичної основою, і навіть не тільки з вмістом відповідних понять, а й з тими соціальними змінами, які відбуваються як в світі в цілому, так і в окремих країнах, що мають сформовані медичні школи. Будучи найважливішою частиною метамови медицини, медична термінологія має багато спільного з термінологією інших природних наук. Але, маючи багато спільного з термінологією натуральних наук, медична термінологія, проте, має свої специфічні особливості.

1. Основу медичної термінології становлять запозичені греко-латинські терміни або терміни, створені штучно з греко-латинських терміноелементів. В англійській мові близько 95% термінів створено на базі класичних мов. Не меншу значимість класичні мови мають і в українській медичній термінології. Студентам медичних вузів викладається курс «латинську мову», оскільки без знань таких основ неможливо опанувати медичною наукою, крім того, анатомічна і гістологічна номенклатури, що входять до складу медичної термінології, складені цілком на латинській мові, на основі його алфавіту, фонетики та граматики.

2. Оскільки греко-латинські терміни лежать в основі медичної термінології практично всіх європейських мов, більшість медичних термінів є інтернаціональними. У професійній мові медика будь-якої країни світу деякі спеціальні вирази вживаються тільки латинською мовою. Наприклад: *in vivo*, *in vitro*, *per os* і т.д.

3. Активне створення термінів з класичних терміноелементів призвело до свідомого впливу на термінологію: медичні терміни мають високий ступінь вмотивованості і є семантично прозорими (наприклад: ліпома - жирова пухлина, нефрома - пухлина нирки).

4. Для поповнення термінології активно використовуються епонімічні терміни. Такий стан пояснюється тим, що не завжди певне захворювання можна віднести до певної нозологічної форми. Щоб уникнути помилкової орієнтації терміна краще залишити його «нейтральним», тобто дати назву захворюванню на ім'я описав його дослідника. З плином часу, коли вдається з'ясувати етіологію або ж основні сторони патогенезу захворювання, з'являється новий термін, що дає більш точне уявлення про віднесення даного поняття до певного класу, і тому епонімічний термін, як правило, витісняється або залишається в пам'ять про вченого (наприклад: пухлина Вільмса - лімфоєпітеліома, пухлина Шьінке - аденоміосаркома).

5. Співіснують дві лексичні системи - наукова лексика (класичні терміни) і побутова лексика. Незважаючи на те, що медицина належить до природничих наук, в ній яскраво проявляється гуманістична сутність, оскільки об'єктом вивчення тут є закони життєдіяльності людини, його хвороб, їх профілактики та лікування. Певною мірою тут відбувається відокремлення професійної медичної мови від непрофесійної медичної мови, яка містить побутові найменування і знаходиться в активному вжитку серед неспеціалістів (наприклад: злоякісна меланома - чорний рак, хемодектома - картопляна пухлина).

6. Виявляється інтеграція різних наук. Розвиток сучасної медицини визначається внеском, який вносять в неї такі фундаментальні науки як хімія, фізика, математика. На кордоні цих наук і медицини розвиваються такі галузі дослідження, як генна інженерія, космічна та авіаційна медицина, профпатологія, медична радіологія, гіпербарична медицина і т.д.

Слід зазначити також нові слова-терміни, процес виникнення яких йде в медицині безперервно.

Неологізми, або слова, що виникли для позначення нових понять, за своїм характером неоднорідні, і ця неоднорідність обумовлена розрізненням новизни форми слова і новизни денотата, який втілений в дану форму. Виходячи з цього, неологізми поділяються на лексичні і стилістичні.

Стилістичні неологізми - це слова або нові значення старих слів, які позначають вже існуючі поняття і об'єкти.

Наприклад: Heart failure: Current concepts and management - Серцева недостатність: сучасні концепції та лікування.

Лексичні неологізми, більшість яких є термінами або номенклатурними словами, представляють собою нові або старі слова для позначення нових предметів, явищ, понять.

Наприклад:

Sign mutation - мутація «зсуву рамки», мутація зсуву матриці читання

Pilot study - експериментальне дослідження

Red hypertension - доброякісна (артеріальна) гіпертензія

Rodent cancer - базаліома, базально-клітинний рак, базально-клітинна епітеліома

Opportunistic pneumonia - пневмонія, викликана умовно-патогенними мікроорганізмами.

Лексичні неологізми з'являються в мові для назви нових об'єктів і понять, для закріплення в мові нових концептів; стилістичні неологізми виникають в мові для того, щоб дати нові, іноді більш виразні найменування вже існуючих об'єктів і понять, або позначити вже існуючі концепти новими словами.

У зв'язку з цим медична термінологія за останні два десятиліття років поповнилася великою кількістю термінів, запозичених з термінологій інших наук. У нашій країні і за кордоном проводиться велика робота по вивченню та впорядкуванню медичної термінології. Обсяг цієї роботи досить значний, оскільки термінологія, яка обслуговує медицину, відноситься до

однієї з найбільш великих термінологічних систем. За різними джерелами, в ній налічується від 200000 до 500000 термінів, що значно більше, ніж в будь-якій іншій науковій дисципліні. Виділяють до 200 галузей медицини, кожна з яких має свою приватну мікросистему термінів. В першу чергу, це відноситься до роботи з англійськими медичними термінами, оскільки близько 75% всієї світової медичної наукової літератури друкується англійською мовою.

THE ARTICLE IN MEDICINE

Illnesses

Article usage with the names of illnesses and other conditions is sometimes inconsistent, and can vary with the same word. Normally nouns referring to illnesses are uncount and do not have an indefinite or definite article.

...evidence that they caused cancer.

Here is a list of common words like this.

AIDS	diarrhoea	malaria	tuberculosis
anaemia	hepatitis	pneumonia	typhoid
appendicitis	herpes	rabies	yellow fever
cancer	influenza	rheumatism	
cholera	laryngitis	smallpox	
diabetes	leukaemia	tonsillitis	

'Cancer' can also be count, but combinations with it are uncount, for example 'lung cancer'.

With the names of some common infectious diseases the definite article can be used, as well as no article, but it is not as common, this applies to 'flu' (but not 'influenza'), 'measles', 'mumps', and 'chickenpox'.

She's coming down with the flu.

I had a mild attack of flu.

...unlike the measles itself.

...the first symptoms of measles.

The names of less specific conditions, such as 'cold', 'chill', or 'cough', are treated as simple count nouns.

...when someone has a cold.

Words ending in '-ache' behave in different ways, in British English. 'Earache', 'toothache', 'backache', 'stomachache', and so on can be uncount or count, so you can say 'I've got earache' and 'I've got an earache'.

He was suffering from severe earache.

One morning she developed an earache.

...various infusions which she used for sore eyes, toothache and muscular pains.

...when a woman with a toothache was brought to us.

'Headache', however, is a count noun, and so you can have 'a headache' or regular 'headaches', but you cannot say 'I've got headache'.

Next morning she complained of a headache.

In American English, all '-ache' words are count nouns, so it is not possible to say 'I've got earache', and so on.

Parts of the body

Names of parts of the body, like 'hand', 'face', and 'knee', are usually count nouns used with the indefinite or definite article. We have also seen a special use of the definite article to refer generically to body parts.

There is also a use where we are thinking of parts of the body not as separate organs or limbs but as locations on the body. For this you can use the definite article.

They might dash out later and stab them in the back.

She had the urge to beat him over the head.

It is possible to use the definite article with a singular noun even when there are two possible parts.

Stem took Breslow by the arm.

...to shake him by the hand.

It bit her on the leg. I He was wounded in the leg too.

Here there is no suggestion that Breslow has only one arm (mentioned before) or that 'he' has only one leg; the part of the body is all that is important, not which side.

You use the definite article like this when the noun referring to the body part is included in a prepositional phrase ('in the back', 'by the arm') after a verb of touching or injuring ('shake', 'bite'), and the person whose body you are referring to has just been mentioned ('them', 'Breslow').

When the noun comes straight after a verb such as 'grab' or after a verb and a preposition, for example 'step on', you have to use a possessive determiner like 'their' or 'his'; for example, you have to say 'I stepped on his foot' not 'I stepped on the foot'. Sometimes there are alternatives: 'I shook him by the hand' or 'I shook his hand'.

The black-haired youth grabbed her arm and shook her.

Robert touched her cheek.

You can also use the definite article when referring to a touch, blow, or pain.

...giving me a friendly pat on the shoulder.

I have a pain in the side.

Exercise 1.

In some of the sentences below both the noun groups that are underlined are possible. In others only one is correct. Put a ring around the ones that are correct. The first one has been done for you.

- 1) Do you suffer from a malaria/(malaria) ?
- 2) I get fed up when I have a cold/cold because my nose goes bright red.
- 3) What is the best treatment for flu/the flu?
- 4) I took some aspirin for a headache/headache.
- 5) Leukaemia is cancer/a cancer of the blood.
- 6) Don't sit in a draught or you'll catch a chill/chill.
- 7) She developed stomach cancer/the stomach cancer a month after the marriage broke up.
- 8) I hope I haven't caught hepatitis/a hepatitis.

Exercise 2 In the sentences below, only one of the underlined noun groups is appropriate. Cross out the one that is wrong. The first one has been done for you.

- 1) After a while, Maria came in, her hair/the hair ~~freshly~~ combed.
- 2) Bess kissed her on her cheek/the cheek.
- 3) The Baron leaned forward and looked her in the face/her face.
- 4) He put his hand/the hand on the shoulder/her shoulder.
- 5) She leaned close to him, resting her cheek/the cheek against his.
- 6) She slipped her arm/the arm under his and gave him a nudge.
- 7) The General had a pistol in the hand/his hand.
- 8) I kicked him hard on the leg/his leg.
- 9) He could have shot me in the foot/my foot.

Exercise 3 Insert **a, an, the, or my, his, her, our, your, their** if necessary.

1. Why are you standing there with ... hands in ... pockets?
2. At most meetings ... people vote by raising ... right hands.
3. The bullet struck him in ... foot.

4. They tied ... hands behind ... back and locked him in a cellar.
5. He took ... shoes off and entered on ... tiptoe.
6. Someone threw ... egg which struck the speaker on ... shoulder.
7. I have ... headache.
8. I have ... pain in ... shoulder.
9. The windscreen was smashed and the driver was cut in ... face by broken glass.
10. He stroked ... chin thoughtfully.
11. The lioness bit him in ... leg.
12. There was a shot and a policeman came out with ... blood running down ... face.
13. We shook ... hands with ... host.
14. He fell off his horse and injured ... back..
15. He fell down a flight of stairs and broke ... rib.
16. You'll strain ... eyes if you read in ... bad light.
17. She was on ... knees, scrubbing ... kitchen floor.
18. I hit ... thumb with a hammer when I was hanging the picture.

Exercise 4 Insert *a, the* or zero article.

1. There are three structures in the red cell membrane: ... lipid bilayer, membrane proteins embedded into ... lipid bilayer, and...
2. Liver enzyme metabolism is ... final biochemical parameter.
3. Patients suspected of suffering from ... bulimia nervosa...
4. ... Plummer-Vinson syndrome is characterised by a...
5. After we presented ... findings of our study, we looked at ... clock and realised we had spoken for over twenty five minutes.
6. Measurement of the phenolic acid formation appeared to be ... best option...
7. There is ... specialised cardiology unit at L. and also at ... clinic to the north of the city.
8. ... hospital manager needs to adapt to these changing needs.

Exercise 5 Read the text. Fill in the gaps with indefinite or definite article.

Glaucoma is __ name given to __ group of eye diseases in which __ optic nerve at __ back of __ eye is slowly and permanently destroyed. In most people this damage is due to __ increase in eye pressure as __ result of __ number of causes. Perhaps __ blockage of __ circulation of aqueous humor, or its drainage, poor blood supply to __ vital optic nerve fibres, __ weakness in __ structure of __ nerve, and/or __ problem in __ health of __ nerve fibers themselves.

Glaucoma is __ second leading cause of vision loss in __ world and third in Australia amongst people over __ age of 55. It affects more than 300,000 Australians and similar to Type 2 diabetes only 50% of glaucoma sufferers know they have this eye disease.

Although __ prevalence is more common as people age, it can occur at any age and even be present at birth. As our population becomes older, __ number of glaucoma patients is likely to increase.

Exercise 6. Insert the article where necessary

The symptoms of Glaucoma.

While there are __ many types of glaucoma, __ most common type, chronic/primary open-angle glaucoma is often referred to as __ 'Sneak thief of sight'. It develops slowly over many years without any obvious symptoms or signs until __ side vision starts to disappear. __ damage that is irreversible. __ person who has __ glaucoma will generally be completely unaware of what is happening because __ effect of this gradual reduction in __ vision is impossible to self-detect and possibly one __ (eye is affected in __ first instance. If this is __ case, __ good eye will cover up for __ affected eye until __ majority of nerve fibers have been damaged, and __ large part of vision has been destroyed.

___ Glaucoma cannot be cured or prevented but it can be effectively managed and controlled. ___ golden rule to minimize sight disability from ___ glaucoma is early detection and proper treatment. Treatment cannot recover what has been lost, but it can arrest, or at ___ very least, slow down ___ damaging process if it is detected early. Hence ___ importance of ___ glaucoma awareness and ___ need to detect ___ problem as early as possible, to be able to start treatment (usually daily eye drops) with as little damage to ___ vision as possible. In some ___ glaucoma cases treatment may include ___ laser and/or ___ surgery.

Тема 3. Основи терміноутворення (4 год)

Грамматика: Використання артикля в англійській мові

Словотворення у англійській медичній літературі

Навчання читанню оригінальної науково-популярної та спеціальної літератури з мінімальним використанням словника є однією з найважливіших задач підготовки - студентів в немовних вузах. Знання словоутворюючого інвентаря іноземної мови дає можливість розширити потенціальний словниковий запас, розвинути мовну здогадку.

Словниковий склад мови, його лексика не являється випадковим набором слів. Лексика підкоряється певним закономірностям, вона має системний характер. Словниковий склад мови рухомий, він дуже швидко і легко піддається змінам. Він збагачується, перш за все, за рахунок своїх особистих джерел, головним із яких є словоутворення, тобто утворення нових слів на базі вже існуючих по певним схемам та закономірностям.

Для того, щоб, по можливості, зменшити свою залежність від словників під час перекладу, необхідно мати чітке уявлення про процеси, які відбуваються в словниковому складі сучасної мови, про закономірності, яким підкоряється її система терміноутворення, про механізми її функціонування, тобто знати закони терміноутворення.

В англійській мові існують наступні способи терміноутворення:

1. суфіксація
2. префіксація
3. парасинтез
4. конверсія
5. словоскладання
6. аббревіація (скорочення)

ПРЕФІКСАЦІЯ

Префікси займають препозицію відносно словоутворюючої основи. Приєднання префікса не викликає морфологічних змін терміноутворюючої основи, утворене слово залишається у тому ж лексико-граматичному розряді слів, що і утворююче (іменник, прикметник, дієслово).

Префікси відбивають різні відносини - просторові (extra, inter, intra, trans, peri), часові (ante, pre, post). Деякі префікси поєднують просторові та часові відносини одночасно - preposition та precancerous.

Префікси можуть мати значення, можуть позначати характер дії (ab, anti-, dis, in) та ступень її інтенсивності (hyper-, poly-, ultra-, infra-).

1) просторові та часові відносини

Ab-(away from), **ad-**(toward, near), **ante-**(before), **di-**(two, twice), **dia-**(through), **ecto-**(out, outside), **endo-**(in, within), **epi-**(upper, over), **ex/o-** (away from, outside), **extra-**(outside), **in-**(not), **inter-**(between), **intra-**(in, within), **mes/o-**(middle), **para-**(woman who has given birth), **per-**(through), **peri-**(around), **post-**(after, behind), **pre-**, **pro-** (before, in front of), **re-**(again, back), **retro-**(behind, backward), **sub-**(below, under), **supra-**(above), **trans-**(through, across, beyond), **tri-** (three), **un-** (**not**), **uni-** (**one**).

2) негативні відносини

a- (not, without, lack of, absence), **an-**(not, without, lack of), **anti-** (against), **(contra-**(against), **dis-** (absence, removal, separation), **in-, il-, im-, ir-** (lack, deficiency) , **mal-** (bad, poor) , **mis-** (wrong, bad, or erroneous), **non-**(indicating negation, nonexistent, refusal or failure, exclusion, lack or absence), **un-**(not; contrary to; opposite of).

3) відносини, які позначають ступінь якості

bi-(two), **di-**(twice), **extra-**(outside or beyond), **hemi-** (half, one side), **hyper-** (above, over, excess, increased, abnormally high), **hypo-** (under, beneath, below, decreased, abnormally high), **infra-**(below; beneath; after), **macro-**(large, abnormally large), **micro-** (small or minute, one millionth), **poly-** (more than one; many or much), **super-** (above, excess), **tetra-** (four) **tri-** (three or thrice), **ultra-**(beyond).

4) обмежувальні відносини

Auto- (self; same), **pseudo-** (false), **semi-** (half) .

СУФІКСАЦІЯ

На відміну від префіксів, суфікси знаходяться у постпозиції відносно словоутворюючої основи. При суфіксації нове слово може залишитися у тому ж лексико-граматичному розряді, що і утворююче.

Однак при цьому суфікс може переводити нове слово в інший лексико- граматичний розряд. Тому суфікси називають модифікаторами. Сам по собі префікс не може служити показником належності слова до тієї чи іншої частини мови, суфікс же характеризує морфологічну природу слова. Кожний суфікс, як елемент системи, має відповідне значення: він співвідносить утворююче слово з відповідним класом понять - з предметами, діями, признаками.

СУФІКСИ ІМЕННИКІВ

-age, -ance (ence), ant, -ary, -ation (-ion, -tion, - ition, -sion, - ssion), - er, or, -cy, - ian, - ing, -ism, - ist, -ity, - ment, - ness, - oma, - osis, - th, - um, - ure

СУФІКСИ ПРИКМЕТНИКІВ

- able (-ible), - al, - ant (- ent), - ar (-ary), - ate, -m, -ic, -icle, -ile, -ish, - ive, - less, - oid, - or, -ory, -ous, -ule, -y.

СУФІКСИ ПРИСЛІВНИКІВ

-ly, -ward, -fold, -wise

СУФІКСИ ДІЄСЛІВ

-ize, - fy, - en, - age, - re, - y, - ate.

ПАРАСИНТЕЗ

Між морфологічними способами словоутворення /префіксальним, суфіксальним/ можлива взаємодія, яка проявляється в парасинтезі. Парасинтез - це такий спосіб терміноутворення, при якому до утворюючої основи одночасно приєднується префікс і суфікс - antipyretic, unabsorbable. При цьому у ролі суфікса може виступати і друга морфема.

КОНВЕРСІЯ

Конверсія означає перехід слова із однієї частини мови в іншу без зміни фонетичної форми слова. В медичній літературі найбільш частотною є перехід іменника в дієслово: head—>to head прикметника в дієслово: narrow—>to narrow прикметника в іменник (субстантивація):

1. іменники, які позначають абстрактні поняття- the unexpected - непередбачений
2. іменники, які позначають людей і мають колективне значення: the wounded- поранені

3. іменники, які позначають матеріальні об'єкти и індивіда: a professional - професіонал

СЛОВОСКЛАДАННЯ

Слова бувають прості та складні. Утворення складних слів називається словоскладанням. Цей спосіб належить до морфолого-синтаксичного терміноутворення. У словоскладанні приймають участь не одна, а дві / іноді і більше/ основи, які як би складаються разом / звідси і назва цього способу/.

Словоскладання - це живий, продуктивний спосіб словоутворення. Типи словоутворення бувають різні. Не всі складні слова утворені із словопоєдань, та й не кожне словоз'єднання може давати складне слово. Існує декілька різних словоутворюючих типів складних слів.

Складні **іменники** утворюються за моделями:

Іменник + іменник - color-blind

Прикметник + іменник – sleepyhead

Іменник + прийменник + іменник - drop-by-drop

Прикметники утворюються за моделями:

Прикметник + дієприкметник - deep-rooted

Прикметник+ прикметник - gastrointestinal

Іменник+ прикметник - cancerogenic

Книжковий тип складних слів займає проміжне місце між афіксацією та словоскладанням, оскільки елементи, що складають їх, не є самостійними та належать більш до афіксальних морфем. Формальною ознакою книжкових складних слів є наявність з'єднуючого голосного - o, i - cardio-vascular.

Основні терміноелементи, що використовуються в медицині

- (a)emia – blood	lapar(o) -abdominal wall	-plegia - paralysis
- (a)esthesia – sensation	laryng(o) -larynx	pleur/o - pleura
- algia –pain	leuk(o) -white	-pnea - breathing
angi (o) - vessel	- logy -study of	py(o) -pus
an/o - anus	lysis –dissolving, destruction	rhin(o) -nose
aort/o – aorta	my(o) - muscle	-rrhage, -rhagia –profuse flow
bronch(o) - bronchus	nas(o) -nose	sclerosis –hardening
cardi/o - heart	ne(o) - new	scopy – instrument for reviewing
cheil(o) - lip	nephr(o) - kidney	stasis – stoppage
crani(o) –skull	ocul(o) - eye	stenosis –narrowing
cyst -urinary bladder	odont(o) -tooth	tachy -rapid
cyte - cell	odynia –pain	thromb(o) -blood clot
dermat(o) - skin	onc(o) -tumor	thyr/o -thyroid
ectomy – surgical removal	oste(o) -bone	tomy –incision
encephal(o) –brain	pathy – disease	troph/o-, -thophy – feeding, growth
fibr(o) – fibre	ped/o - foot, child	-uria –urine
genesis –origin	pelvi/o - pelvis	uter/o - uterus
gram – record of data	penia –deficiency	vas/o – vessel
graphy –act of recording data	phleb(o) -vein	vir/o – virus
hemo -blood	phobia –fear	xanth/o – yellow
hepat(o) -liver	phonia - voice	xero - dry
hydr(o) -water	-plasty –plastic repair	

АБРЕВІАЦІЯ

В абрєвіатурах інформація передається меншим числом звуків чи букв, ніж у словосполученнях чи нескорочених словах із тією ж предметною приналежністю. Це самий новий спосіб словоутворення із усіх існуючих, що отримав великий розвиток у ХХ столітті. Абрєвіація поширена у всіх мовах. Існують два різних типи скорочень: графічні, які вживаються тільки при написанні, та лексичні, що використовуються в усному спілкуванні.

До терміноутворення відносяться лише лексичні абрєвіатури, оскільки тільки вони є новими словами. Скороченню підлягають як окремі слова так і словосполучення.

У першому випадку скорочуються переважно складні слова, книжкового походження: *photograph - photo*.

Абрєвіація обмежена рамками однієї частини мови - іменника: *F. - field of vision*, частіше сполученням прикметників з іменником: *AIDS - СНІД, CNS - центральна нервова система*.

Exercise 1. Підкресліть основу и афікси (префікси і суфікси).

- a) variety, clinical, basic, internal, consideration, reviewer, treatment, experimental, yearly, various, leader, indecisive, primarily, discover, malfunction, practically, preventive, local, effortless, highly, unknown, illegal, environ ment, actual, approximately, auscultation, fibrous, favourable, overgrowth, intramuscular
- b) gradually, inhibitor, painful, correspondence, postoperative, impossibility, reactive, inhibition, quietly, significant, disconnect, physiological, bleeding, movement, irregular, destruction, appendicitis, stiffness

Exercise 2. Назвіть дієслова, з яких утворені наступні іменники. Перекладіть.

- a) development, measurement, beginning, feeling, difference, incision, arrival, achievement, definition, understanding, correspondence, improvement, reduction, preparation, dependence, protection.
- b) absorption, survivor, usage, entrance, conclusion, ending, existence, expressiveness, mixture, bleeding, consolidation, persistency, smoking, appearance, movement, invasion, occlusion.
- c) cauterization, fertilization, lactation, urination, constriction, irrigation, inflammation, dilatation, ovulation, obstruction, transfusion, agglutination.

Exercise 3. Утворити іменники від дієслів за допомогою суфікса - ion (-ation, -sion). Перекладіть.

- a) describe, demonstrate, express, include, elect, concentrate, produce, admit, observe, illustrate, introduce, suspect, present, interpret, inform, provide, integrate, limit, inhibit, apply, associate, coagulate, contract, combine, communicate, digest, direct, elevate, erupt, masticate, resect.
- b) prevent, sterilize, manifest, operate, affect, eliminate, deteriorate, inoculate, detect, determine, depress, penetrate, classify, investigate, connect, reject, form, indicate, occlude, add, inject, dilate, diffuse, accelerate, dissect, administer, deviate, educate, differentiate, inflame

Exercise 4. Утворити іменники від дієслів за допомогою суфікса - ment. Перекладіть. Require, treat, develop, improve, fulfil, state, move, enlarge, equip, accompany, establish, argue, measure, appoint, excite, impair, accompany, achieve

Exercise 5. Утворити іменники із значенням якості, властивості, стану від прикметників за допомогою суфікса - ness. Перекладіть.

Calm, red, dark, blind, clever, empty, kind, dry, fresh, loud, conscious, cool, well, ill, like, polite, weak, cold, restless, deaf, lucky, sleepless, bald, ready, slow, tired, breathless, dull, stiff.

Exercise 6. Утворити іменники діючих осіб за допомогою суфіксів *-er, -or*. Перекладіть.
Examine, lecture, research, travel, act, operate, visit, investigate, advise, drink, eat, walk, wash, dream, open, buy, listen, watch, think, invent, sing, sleep, play, smoke, win.

Exercise 7. Утворити іменники діючих осіб за допомогою суфіксів. Перекладіть.

-ant: assist, consult, reside, inhabit, emigrate

-ian: technics, pediatrics, obstetrics, mathematics, music, politics, library, history,

-ist: physics, biology, economy, infection, gynecology, science, psychology, art, clinic

-er, -or: garden, hat, control, direct, fly, build, finance, lecture

Exercise 8. Утворити іменники зі значенням знаряддя дії за допомогою суфікса *-er(-or)*. Перекладіть.

Sterilize, elevate, inhale, emit, dilate, irrigate, transform, stimulate, time, drop, respire

Exercise 9. Утворити іменники, що вказують на процес, дію або результат дії, за допомогою суфікса *-ing*. Перекладіть.

Find, water, act, eat, smoke, walk, freeze, train, warm, cool, feel, understand, screen, learn, clot, swell, function, swallow, sweat, think, teethe, itch, sneeze

Exercise 10. Утворити іменники із значенням дії, стану, властивості за допомогою суфікса *-ance(-ence)*. Перекладіть.

a) від дієслів: disturb, enter, assist, attend, differ, occur, persist, appear, apply, inherit, interfere, perform, recognize, resist

b) від прикметників: present, patient, tolerant, transparent, distant, prominent, important, incident, convenient, dependent, excellent, dominant

Exercise 11. Утворити іменники із значенням дії або її результат за допомогою суфікса *-age*. Перекладіть.

Pass, band, use, short, drain, dose, percent, store, break, shrink, carry, drain, stop, leak

Exercise 12. Утворити іменники із значенням учення, доктрини, патологічного стану результат за допомогою суфікса *-ism*. Перекладіть.

a) cretin, giant, hyperthyroid, hypoinsulin, teratic, narcotic, nephro, larynx, emboli

b) modem, Darwin, fatal, hero, conserve, criticize, human, evolution, alcohol, iodine

Exercise 13. Утворити іменники із значенням стану, положення, ступені, властивості, якості за допомогою суфікса *-(i)ty*. Перекладіть.

Able, acid, severe, rapid, capable, mortal, morbid, immune, modal, possible, real, permeable, humid, special, formal, valid, extreme, probable, regular, stable, sensitive, simple, safe, stupid, secure, reactive, pure, susceptible, major

Exercise 14. Утворити іменники із суфіксом *-ant*. Перекладіть .

Depress, irritate, lubricate, stimulate, transplantate

Exercise 15. Утворити іменники із суфіксом *-ure*. Перекладіть.

Press, fail, expose, moist, seize, close, post, punctuate, sign

Exercise 16. Утворити іменники із значенням зменшення. Перекладіть.

Model: vein —>venule, part —^particle

Globe, gland, lobe, valve, tube, cicatrix, ventr, dent

Exercise 17. Утворити прикметники від дієслів за допомогою суфікса *-able (-ible)*. Перекладіть.

- a) drink, separate, approach, break, change, eat, read, recognize, work, profit, desire, fashion, season, favour, understand, count, teach, suit, reason, comfort
- b) cure, move, observe, value, prevent, predict, use, prove, tolerate, consider, response, notice, vary, depend, diagnose, control, imagine

Exercise 18. Утворити прикметники за допомогою суфіксів *-ful/-less*. Перекладіть.

Model: *power +ful = powerful, power + less =powerless*

	care	
	fear	
	hope	
	pain	
	harm	
-ful	joy	- less
	color	
	pity	
	taste	
	meaning	
	shame	
	tear	
	use	

Exercise 19. Утворити прикметники від іменників із значенням відносин. Перекладіть.

-al: abdomen, vagina, accident, face, nature, function, norm, hormone, centre, experiment, biology, artery, bronchus, intestine, cranium, dorsum, costa, caudalis, sacrum, art, vita, bacteriology, bronchus

-ic: thorax, pelvis, prophylaxis, character, epidermis, history, diet, base, period, class, organ, cube, cyst, genesis, leukocyte, hypogastrium, pathogenesis

-ous: acid, tumour, danger, edema, fame, injury, vein, fibre, erythema, infect, cavern, gangrene, tubercle, number, nerve, continue, serum, vary, suspect, squama

-ant (-ent): malignancy, difference, inheritance, significance, independence, frequency, distance, permanence, assistance, absence, presence, dependence, depression

-ive: compare, illustrate, cause, construct, connect, initiate, inform, contradict, predict, describe, decide, attract, prevent, reflect, demonstrate, restore, regulate, create, collect, execute, express, progress, administer, negate, talk, imagine, infiltrate

-y: noise, blood, dream, bone, shake, water, hair, thirst, taste, luck, dirt, juice, dust, salt, health, wind, sun, fog, word, sleep, air, ease

Exercise 20. Пояснити, що позначають дані прикметники. Перекладіть.

Model: *cellular - pertaining to the cell*

respiratory - pertaining to respiration

- a) vascular, ventricular, muscular, regular, corpuscular, cardiovascular
- b) pulmonary, salivary, alimentary, primary, secondary, mammary

Exercise 21. Пояснити, що позначають дані прикметники. Перекладіть.

Model: *epidermoid - looking like epidermis*

Choroids, mastoid, sphenoid, thyroid, styloid, corticoid, arachnoid, dermatoid, cystmoid, keratoid, fungoid, nephroid, encephaloid

Exercise 22. Утворити прислівники. Перекладіть.

Model: local - locally

Probable, comfortable, different, chief, severe, legal, official, late, recent, extreme, bad, lone, sufficient, considerable, synthetical, successful, necessary, deep, main, clear

Exercise 23. Утворити дієслова. Перекладіть.

en -: rich, large, circle, joy, capsule, courage

-fy: simple, identity, test, pure, intense, mort, mode, class

-ize: critic, real, summary, analysis, neutral, vapour, special

-en: short, strength, wide, light, sweet, thick, soft, straight

-ate: vaccine, saliva, origin, suffocation, regulation, separation

Exercise 24. Визначіть частину мови та спосіб словотворення. Перекладіть.

1. accelerate - accelerator – acceleration- accelerated
2. administer- administered- administration- administrative
3. appear- appearing- appeared- appearance- disappear- disappearance
4. associate- associated- associative- association
5. care - careful - carefully – careless - carefulness
6. condition, conditioned, unconditioned
7. continue, continuous, discontinue, discontinuous, discontinuation
8. correct- corrected- correction- corrective- correctly- incorrect- incorrectly
9. deep- deeply- depth
10. differ - different - differential – differentiate - differently
11. develop- developed- developing- development
12. digest- digestive- digestion- indigestion
13. examine – examined - examination - examiner
14. impress - impressive - impression
15. improve- improving- improved- improvement
16. investigate - investigation - investigator - investigatory
17. large- enlarge- enlarged- enlarging- enlargement
18. local- locally- locality- localize- localized- localization
19. natural - nature - naturalize - naturalistic
20. origin - original - originality - originally - originate

Exercise 25. Розподіліть медичні терміни по графам, утворенні суфіксальним способом, які позначають:

NOUNS	ADJECTIVES	ADVERBS	VERBS

Amplify, incisor, malignancy, interdigitate, intrusion, threaten, accessory, ultimately, utility, squamous, interdigitate, lessen, deafen, whiten, moisten, necessitate, ravage, refer, sensitize, supply, cerebellum, frequency, unfavorably, trigger, appreciate, subcutaneously, depth, completely, suspicious, contaminate, tightening, insufficiently, cilium, cerebrum, deflate, deepen, randomize, trabecular, thyroid, subsequent, aggravation, accumulation, theorize, identify, adequate, predominant, eliminate, motility, width, commission, nutrient, reddish, ossicle, artificial, diuretic, bronchodilator, conscious, spontaneously, oxidize, posture, residual, cumulative, delusion, saturation, obstetrician, drowsiness, wakefulness, transient, seclusion, distensible, malnutrition, endurance, sleepless, exhaustive, expansion, sequential, prior, forceful, tolerance, hypoglycaemic, pineal, extensibility, clearance, fertilize, endometriosis, vicinity, accessible, tuberculous, generic, multiply, emergency, warmth, randomly, whitish, ultrasonography, dermatology, fatiguability

Exercise 26. Утворити слова з негативним значенням. Перекладіть.

un- (in-, im-, il-, ir-):

- a) fortunate, different, possible, legal, regular, necessary, resistible, practical, reliable, reversible, mobile, forgettable, moral, relevant, human, visible, decisive, conscious, attentive, movable, pleasant, capable, literate, correct, natural, curable, mobilization, coloured, familiar, stable, direct, responsible, active, success
- b) affected, altered, anesthetized, broken, complicated, conditioned, cooled, delivered, infected, absorbed, immune, treated, crystallized, cured, contaminated
- ab- :** normal, mortal, irritation, normality, junction, lactation, occlusion, reaction, articular
- mis- :** understand, translate, place, pronounce, arrange, trust, information, usage, guide, lead
- non-:** aggressive, cooperation, smoker, stop, sense, scientific, toxic, productive, official, transportable, attendance, tender
- anti-:** corrosive, freeze, body, gen, ferment, rachitic, septic, serum, virus, vaccination, bacterial, convulsant, acid, inflammatory, pyretic, diarrheal, pruritic, fungal, coagulant, contagious, enzyme, catalyst, microbic, febrile
- counter-:** act, move, weight, activity, act, action, attraction, check, irritant, urination, poison, puncture, opening, stain, traction

Exercise 27. Вписати, у таблицю нові слова, утворені за допомогою негативних префіксів та перекладіть:

DE-	DYS-	DIS-
-----	------	------

Function, order, location, placement, compose, formation, pneumonia, harmony, infection, capsulation, hydration, phonia, connect, integration, adaptation, section, fibrillation, colouration, comfort

Exercise Вправа 28. Утворити нові слова із префіксами *over-*, *super-*, що мають значення *вверх*. Перекладіть.

- a) weight, cooling, heating, coat, crowded, work, salt, sensitive, sleep, use, talkative, curious, load, excitement, dose, estimate, speed, dosage, strain
- b) infection, motility, nutrition, secretion, conduction, acidity, activity, lactation

Exercise 29. Утворити нові слова із префіксами, що мають значення „під, нижче”. Перекладіть.

Model: *under + dose = underdose*

sub + conscious = subconscious

- a) estimate, salted, developed, weight, current, ventilation
- b) structure, cortical, costal, lingual, cutaneous, sternal, pleural, mucous, maxillary, acute, unit, total, surface

Exercise 30. Утворити нові слова із значенням „між”, „взаємно”. Перекладіть.

Model: *inter + layer = interlayer*

Action, cellular, cerebral, phase, space, vascular, valvular, pupillary, muscular, dental, lobular, digital, phalangeal

Exercise 31. Утворити слова за допомогою префіксів зі значенням „в середині”, та „за межами”. Перекладіть.

Model: *intra + venous — intravenous, extra + cranial — extracranial*

- a) abdominal, arterial, capsular, cellular, cutaneous, dermal, ocular, bronchial
- b) muscular, ocular, peritoneal, pleural, cellular, articular, buccal, capsular

Exercise 32. Утворити слова зі значення „до”, „після”. Перекладіть.

Model: *pre+diabetes = prediabetes*
post+natal = postnatal

- a) systolic, leukemia, tibial, costal, spinal, medication, hemiplegia, diastolic, central, clinical, condition, experience, choice, control, war, operative
- b) graduate, war, .operative, mortem, abortal, vaccinal, partum, puberty, menopausal, hemorrhagic, ocular

Exercise 33. Утворити терміни із значенням „над (чимось)”, „на (чомусь)”. Перекладіть.

Model: *epi +glottis —epiglottis*

Gastrium, blast, bulbar, cardiectomy, cranium, cystotomy, dermal, dermic, dermatoplasmy

Exercise 34. Утворити терміни із значенням „зовнішній”. Перекладіть.

Model: *ecto+ derm —ectoderm*

Cystic, blast, derm(at)osis, dermal, plasm, enzyme

Exercise 35. Утворити терміни із значенням „внутрішньо”. Перекладіть.

Model: *endo+ cavitory - endocavitory*

Cardium, bronchial, scopy, neural, cyte, enzyme, metrial, genie, crine, cellular

Вправа 36 . Утворити слова із значенням „за”, „позаду”. Перекладіть.

Model: *retro + ocular —retroocular*

Buccal, action, auricular, bulbar, cardial, nasal, lingual, deviation, cervical

Exercise 37. Утворити нові слова із значенням „підвищення” і „пониження”. Перекладіть.

Model: *hyper+glycemia*

hypo+ glycemia

- a) tension, plastic, sensitive, systolic, tensive, vascular, toxicity, thrombocytemic, susceptibility
- b) acidity, adrenalism, alimentation, cytosin, hepatic, immunity, insulinism, leukocytosis

Exercise 38. Утворити нові слова з префіксами *out-*, *extra-*, *ultra*, *trans-*. Перекладіть.

Live, grow, patient, sleep, spread, put, growth, number, cellular, national, physical, logical, sound, radical, complex, idealistic, place, locate, form, plant

Exercise 39. творити нові слова із значення „багато”. Перекладіть.

Model: *multi+ colour —>multicolour*

Paresis, pharmacy, neuritis, nuclear, serositis, valent, clinic, cystic, dactylitis, glandular

Exercise 40. Утворити нові слова із префіксом „навколо”. Перекладіть.

Model: *uterine - periuterine - що оточує матку*

Arterial, anal, arthric, atricular, axillary, colic, cranial, dental, oral, osteal, vascular, tonsillar, nephritis

Exercise 41. Утворити нові слова із значенням ”над”. Перекладіть.

Model: *supra+auricular —supraauricular*

Cerebellar, vaginal, renal, pubic, orbital, mental, clavicular

Exercise 42 . Утворити нові слова із значенням "напів", „пів". Перекладіть.

Model: *semi+ comatose — semicomatous*

Conscious, fluid, lunar, circular, conductor, flexed *.

Exercise 43. Утворити нові слова із значенням повторення, перекладіть.

Model: activation - reactivation.

- a) ange, act, boil, admit, duplicate, establish, incise, investigate, place, view, form, fresh, absorb, appear, occur, take
- b)ndage, generation, construction, compression, cooling, infection, production, infusion, activation, action

Вправа 44. Утворити нові терміни із значенням „поганий”. Перекладіть.

Model: mal+position = malposition

Nutrition, formation, practice, occlusion, function, treat, adjusted

Вправа 45. Утворити нові терміни із значенням „помилковий”. Перекладіть.

Model: pseudo+ membrane—>pseudomembrane

Myopia, neoplasm, peritonitis, pregnancy, rheumatism, ptosis, polyp, pericarditis, cyst, hypertrophy, glaucoma

Вправа46. Перекласти терміни із значення „маленький” - „великий”:

Microbiology, microscopy, microcephaly, microelement, macroglossia, macromelia, macropsia, macrocyte, macroscopic, microorganism, microwave, microscissors, microslide, macrocyst, macrolabia

Вправа 47. Утворити прислівники за допомогою суфіксів та перекласти на рідну мову.

LY: logic, noise, quick, sound, sweet, heavy, regular, frank, night, dreamless, calm, stone, personal, sharp, acute, particular, slow.

WARD(S): for, east, sky, back, on, to, home, in, up, down

WISE: long, drop, clock, like, cross, length

FOLD: two, three, four, seven, hundred

Вправа 48. Утворити іменники за допомогою конверсії. Перекладіть.

Need, cost, face, care, eye, water, plant, support, release, increase, decrease, manufacture, function, break down, cause

Вправа 49. Визначити значення терміну:

- a) rhinitis, esophagotomy, hydrocele, erythrocytosis, osteotome, electroencephalogram, nephrologists, adenoma, encephalopathy, tracheostomy, osteolysis, arthrotomy
- b) otalgia, arthropathy, otitis, laryngectomy, thrombocytopenia, hypertrophy, gastroscopy, mastodynia, sigmoidopexy, cardiomegaly, cholecystectomy, peritonitis

Вправа 50. Підібрати суфікси, що означають:

a). 1. inflammation; 2. resection or surgical removal; 3. condition (usually abnormal); 4. instrument to examine visually; 5. pain; 6. tumour; 7. instrument to cut; 8. process of study; 9. pertaining to producing; 10. blood condition; 11. record; 12. narrowing; 13. suture; 14. rupture; 15. surgical repair.

b). 1. breaking down, destruction; 2. eating, swallowing; 3. fixation; 4. surgical puncture; 5. stopping, controlling; 6. hardening; 7. flow, discharge; 8. violent contraction of muscles; 9. digestion; 10. paralysis; 11. hernia; 12. lack of strength; 13. muscle; 14. movement; 15. fear

Вправа 51. Дати префікс, що означає:

1. surrounding; 2. across; 3. complete, through; 4. above; 5. before; 6. within; 7. excessive; 8. deficient; 9. self; 10. up; 11. behind; 12. outside, outer; 13. back; 14. out; 15. no, not, without

Вправа 52. Побудувати медичні терміни:

1. instrument to visually examine the larynx; 2. pain in the fingers; 3. enlargement of the liver; 4. surgical repair of nerves; 5. incision of the chest; 6. deficiency of white blood cells; 7. softening of the brain; 8. one who specializes in the study of the eye; 9. new opening of the kidney; 10. fear of water; 11. formation of red blood cells; 12. formation of bone; 13. condition of hardening of arteries; 14. prolapse of the kidney; 15. fixation of the internal «organs»; 16. removal of tonsils; 17. resembling a stone

Вправа 53. Дати значення суфіксів, які утворюють іменники:

- а) 1. -gram; 2. -plasty; 3. -osis; 4. -itis; 5. -genie; 6. -graphy; 7. -oma; 8. -graph; 9. -tome; 10. -emia; 11. -coccus; 12. -trophy; 13. -otomy; 14. -ectomy; 15. -ostomy; 16. -megaly; 17. -malacia; 18. -odynia; 19. -poi-esis; 20. -centesis; 21. -opsy; 22. -pexy; 23. -stasis; 24. -therapy; 25. -prosis; 26. -lysis
- б) 1. -stasis; 2. -meter; 3. -scopy; 4. -tome; 5. -orrhoea; 6. -blast; 7. -oid; 8. -ectomy; 9. lapar/o; 10. amni/o; 11. peritone/o; 12. gloss/o; 13. glyc/o; 14. pne/o; 15. tox/o; 16. cost/o; 17. seps/o; 18. nephro

Вправа 54. Проаналізувати терміни, що мають значення „вода” та дати переклад.
Dehydration, hydraemia, hydrarthritis, hydrate, hydracid, hydrocyst, hydroelectric, hydrogel**Вправа 55. Утворити нові слова, що відносяться до терміна «температура».**
Перекладіть.*Model: thermo+graphy —thermography*

Meter, therapy, metry, regulation, coagulation, stimulator, hypoesthesia, plegia, exchange

Вправа 56. Утворити складні прикметники та дати переклад.*Model: psychic & motor —>psychomotor*

cerebro & spinal	osteo & chondral
gastro & interstinal	naso & labial
broncho & alveolar	naso & lacrimal
cardio & vascular	encephalo & spinal
atrio & ventricular	costo & sterna
cornio & scleral	costo & scapular

Вправа 57. З'єднайте дві колонки словоскладання. Перекладіть.

Acid	base
Naso	pharynx
Vaso	constrictor
Cancer	register
Bacterio	pathology
Back	ache
Dermato	cyst
Dactylo	spasm

Вживання неозначеного артикля а/ан
(тільки зі зчислювальними іменниками в однині)

Правила	Приклад	Примітки
При першому згадуванні в даній ситуації	<i>They live in a flat</i> <i>He bought an ice-cream.</i>	

В значенні один із класу, множини	<i>A child needs love. It's a rose.</i>	
В значенні один»	<i>I'd like an apple.</i>	
При згадуванні професії, національності, релігійної і політичної приналежності	<i>She'll be a doctor. My dad is an Ukrainian.</i>	В цьому випадку іменник являється частиною іменного присудка.
В конструкціях there is... , I have got... , this is... та схожих	<i>There is a mistake in this word. I've got a cold again.</i>	
В окличних речення після слів what, such	<i>What a surprise! Such a long queue!</i>	<i>What a lot of flowers! What a lot of trouble!</i>
При наявності описового означення	<i>We had breakfast. – We had a very nice early breakfast.</i>	<i>The breakfast we ordered in not ready yet.</i>
В деяких стійких словосполученнях	<i>to have a good time to for a walk to be an access</i>	

Вживання означеного артикля the
(з усіма іменниками в однині та множині)

Правила	Приклади	Примітки
Якщо іменник згадувався раніше	<i>His car struck the tree. You can see the mark on the tree.</i>	
Якщо на предмет чи особу вказує ситуація чи контекст	<i>Pass me the salt, please. Who's at the door? — The postman.</i>	(the salt on the table) (the one who comes to us)
Якщо іменник означає один у своєму роді об'єкт	<i>the Earth, sea, the sky, the Sun, the Moon, the stars, the universe, the equator, the Great Bear</i>	Назви інших планет вживаються без артикля: Mars, Pluto
При наявності обмежувального визначення	<i>The Smith you are looking for no longer lives here. The letters on the shelf are for you.</i>	

З прикметниками у найвищому ступені, порядковими числівниками, словами **only, next, last, left/right, right/wrong, very, opposite**

It's the worst play I've ever seen.

She's the only person for this position.

He was the first man who helped me.

АЛЕ: *She was an only child.*

В узагальненому значенні, коли іменник представляє весь клас людей, тварин, предметів.

The whale is in danger

of becoming extinct.

The Japanese admire

the traditions of the Chinese.

АЛЕ: *Man developed earlier than people think.*

Якщо іменник являє собою обставину місця і в сполученнях **in the street, to the cinema, in the country**

Ann is in the garden.

Can I go to the cinema?

They always spend

summer in the country.

В стійких сполученнях **thesooner the better, do the shopping, make the bed, on the whole, what's the use?** та ін.

I haven't made the beds yet.

What's the use talking about it now?

Артикли з географічними назвами

Назви	З артиклем The	Без артикля
Частини світу, континенти, регіони, країни, області, міста	<i>the Middle East, the USA, the Ukraine, the City</i>	<i>Europe, Central Asia, Finland, Denver</i>
Океани, моря, ріки, озера, водоспади, канали	<i>the Pacific (Ocean), the Caspian (Sea), the Dnipro, Suez Canal</i>	<u>АЛЕ:</u> <i>Lake Erie, Lake Baikal</i> <u>АЛЕ:</u> <i>Hudson Bay</i>
Гірські ланцюги, острови, пустині	<i>the Alps, the Isle of Man, the Kalahari (desert)</i>	<u>АЛЕ:</u> <i>Mont Blanc, Easter Island</i> (окремі гори та острови)
Вулиці, площі, райони, парки, мости, станції, аеропорти	<i>the High Street, the Drive, the Bronx</i>	<i>Sixty-Sixth street, Manhattan, Times Square, Hyde Park, London Bridge</i>

Університети, кінотеатри, музеї, ресторани, театри, церкви, замки, бібліотеки, магазини, готелі, Hilton, the Library of Congress	<i>the University of Cambridge, the Phoenix (theatre) the Hilton, the Library of Congress</i>	<i>AJE: Cambridge University, Sadler's Wells (theatre), Buckingham Palace</i>
--	---	---

Артикли з іншими назвами

Назви	з артиклем The	Без артикля
Державні установи, партії організації	<i>the Senate, the UN, the police, the Labour Party, the Boy Scouts</i>	<i>parliament, congress</i>
Історичні події і періоди	<i>the French Revolution. Stone Age</i>	<i>Roman Britain, Post-War Germany</i>
Книги, фільми, документи	<i>the Bible, the Odyssey, the Graduate, the Great Charter</i>	<i>Jaws</i>
Газети, телебачення, журнали,	<i>the Times, the Economist (the press, the radio, the television)</i>	<i>Pravda, Korrespondent, Life, Time</i>
Кораблі, поїзди	<i>the Titanic, the Orient Express</i>	
Оркестри, музичні гурти	<i>the Philadelphia Orchestra, the Beatles</i>	<i>Duran Duran. Depeche Mode</i>
Музичні інструменти і танці	<i>to play the piano/the violin/the guitar, to dance the tango</i>	<i>This is the 1979 recording with Ellison on bass guitar.</i>

Exercise 1. Insert the article where needed.

- The doctor wrote __ wrong prescription by __ mistake.
- What __ terrible smell from his mouth! Perhaps he has __ abscessed tooth.
- Several studies have shown that __ moderate drinkers of __ red wine have less __ heart diseases than __ non-drinkers.
- __ sun is the source of __ energy.
- __ Doctor Green's consulting room is in __ Hill Street in __ London.
- The patient is in rather __ poor condition.
- __ aneurysm is __ area of __ localized widening of __ blood vessel.
- __ most aortic aneurysms are fusiform.
- __ most common cause of __ toothache is __ dental cavity.
- He always uses __ same method of treatment.
- __ first teeth begin to break through __ gums at about 6 months of age.

12. ___ sooner ovarian cancer is found and treated, ___ better ___ woman's ___ chance for ___ recovery.
13. This kind of seaweed inhabits in ___ Dead Sea.

Exercise 2. Use articles a, an, the or 0 article.

1. ___ beef is a kind of ___ meat.
2. ___ beef we had for dinner last night was excellent.
3. Jane is wearing ___ straw hat today.
4. Jane likes to wear ___ hats.
5. ___ hat is an article of clothing.
6. ___ brown hat on that hook over there belongs to Mark.
7. Everyone has ___ problems in ___ life.
8. My grandfather had ___ long life.
9. That book is about ___ life of Helen Keller.
10. ___ jewelry Diana is wearing today is beautiful.
11. ___ people wear ___ jewelry to make themselves more attractive.
12. Tim wants to be ___ engineer when he grows up.
13. This bridge was designed by ___ engineer.
14. One of the first things you need to do when you move to ___ new city is to find ___ place to live.
15. They are renting ___ furnished apartment in ___ city centre.

Exercise 3. Complete the sentences with the given nouns, using 'the' when necessary.

1. flowers
 - a. ___ flowers in that vase are beautiful.
 - b. ___ flowers are beautiful.
2. water
 - a. ___ consists of hydrogen and oxygen.
 - b. Don't go swimming today. ___ is too cold.
3. information
 - a. ___ in that book is inaccurate.
 - b. An encyclopedia is a source of ___ .
4. health
 - a. ___ is more important than money.
 - b. Doctors are concerned with ___ of their patients.
5. problems
 - a. Everyone has ___ .
 - b. Mary told me about ___ she had with her car yesterday.
6. men
 - a. ___ generally have stronger muscles than ___ .
women
 - b. At the party last night ___ sat on one side of the room and ___ sat on the other.
7. happiness
 - a. I can't express ___ I felt when I heard the good news.
 - b. Everyone seeks ___ .
8. vegetables
 - a. ___ are good for you.
 - b. ___ we had for dinner last night were overcooked.
9. weather
 - a. Do you like ___ in this city?
 - b. ___ is a safe topic for conversation.
10. gold

- a. ___ is a precious metal.
- b. ___ in Mary's ring is 24 karats.

Exercise 4. Fill in the blanks with articles before geographical names if necessary.

1. I hear he's off to ___ Central Africa.
2. ___ Yorkshire is famous for some delicious foods, including Yorkshire pudding and roast beef.
3. In ___ Netherlands and ___ Belgium St. Nickolas' Day, December 6, is the children's festival on the eve of
which the saint is supposed to come riding from ___ Spain with presents for all good children.
4. Michael looked quizzically at his parent. Did he quite understand ___ England of today?
5. New York, the largest city in ___ USA, is situated at the mouth of ___ Hudson River, sometimes called ___ North River.
6. Production centres of ___ Saudi Arabia are along ___ Persian Gulf.

7. The main part of ___ USA presents four physical divisions: two elevated and two lowland regions. The elevated are ___ Appalachian Mountains in the east and ___ Rocky Mountains or ___ Cordilleran system in the west.
8. Do you know what it's like when there's sixty degrees of frost in ___ Arctic and it still doesn't freeze?
9. He had agencies in many of the islands of ___ Pacific.
10. ___ White Nile River originates in ___ Lake Victoria.

Exercise 5. Fill in the gaps with the proper article.

1. He didn't even know ___ Browns had ___ daughter.
2. Is he ___ Jones who is ___ writer?
3. He never doubted that Fleur was ___ Forsyte.
4. She felt like ___ Alice in ___ Wonderland.
5. He wanted to know how much ___ Rolls-Royce cost.
6. Lanny has sold them ___ fine Goya.
7. ___ man doesn't know ___ Rubens from ___ Rembrandt.
8. Everybody isn't ___ Marilyn Monroe.
9. John was inside ___ very different John from ___ lad he had known before.
10. ___ story is written by ___ great Russian writer Chekhov.
11. It was ___ embarrassed Jane that started to speak at once.
12. ___ Stevenson's book "Dr. Jekyll and ___ Mr. Hyde" is about ___ man who lived ___ double life. In fact, he lived two different lives. In ___ daytime it was ___ life of ___ honest doctor, while in ___ night he was ___ killer.
13. At that moment they were interrupted by ___ gentle Mrs. Strow.
14. "My husband is ___ Othello", she said.
15. She is no longer ___ Jane you once knew.
16. ___ Gloria at 25 was still ___ Gloria of 20.
17. When we approached ___ gate, ___ little Polly ran to meet us.
18. There's ___ young American girl staying at ___ hotel. She is ___ Miss R.
19. But I am going to have ___ supper with ___ Robertsons.
20. On their way to ___ Savoy Hotel he refused to tell ___ poor Tom what would happen there.

Тема 4. Греко-латинські терміноелементи, що позначають органи, частини тіла (2 год)

Грамматика: Множина іменників

1. -(a)emia – кров	23. enter/o – intestine	48. phleb/o – veim
2. angi/o – судина	24. fibr/o – fiber	49. pneumo-lung
3. antr/o – пазуха, порожнина	25. gastro - stomach	50. procto-anus or rectum
4. aort/o - аорта	26. gloss – tongue	51. pyelo-renal pelvis
5. bronch(o)-bronchus	27. haem/o – blood	52. rhin(o)-nose
6. celi/o – abdominal cavity	28. hepat(o)- liver	53. salpingo - the Fallopian tubes or the Eustachian tube
7. cephal- head	29. hyster(o)- uterus	54. splanchno - internal organs
8. cheil(o)- lip	30. lapar(o)- abdomen	55. spleno- spleen
9. chir/o – hand	31. laryng(o)- larynx	56. stern/o – sternum
10. cholangio- bile ducts	32. mamma- brest	57. stomat/o – mouth
11. cholecysto- gallbladder	33. metro-uterus	58. thorac/o – chest
12. choledocho-a common bile duct	34. my/o – muscle	59. tracheo- trachea
13. colpo- vagina	35. myel/o - brain	60. trachelo- cervix of uterus
14. cortic(o)- cortex	36. nas(o)- nose	61. typhlo- caecum
15. cost/o – rib	37. nephro(o)- kidney	62. thyre(o)- thyroid
16. crani/o – skull	38. neur/o- nerve	63. urin/o – urine
17. cyst- bladder	39. ocul(o)- eye	64. -uria – urine
18. cyte – cell	40. odont(o)- tooth	65. vas/o - vessel
19. dent/i – tooth	41. omphalo- navel, umbilical cord	
20. dermat/o – skin	42. oo- ovum	
21. emia - blood	43. oophoro- ovary	
22. encephal(o) –brain	44. ophthalm/o – eye	
	45. orchi/o - testicle	
	46. oss/i – bone	
	47. ot/o – ear	

Вправа 1. Утворити терміни за допомог терміноелемента "myo". Перекладіть.
Albumin, blast, bradial, cerosis, diastasis, edema, atrophy, plasty, cyte

Вправа 2. Проаналізувати терміни і дати переклад термінів, що відносяться до шлунку:

Gastroenterologist, gastrology, gastrotherapy, gastrotomy, gastrointestinal, gastromalacia, gastronephritis, gastropneumonitis, gastropathy, gastroenterology

Вправа 3. Проаналізувати терміни, що відносяться до клітини і дати переклад.
Erythrocyte, leukocyte, thrombocytes, macrocyte, microcyte, myocyte, spherocyte, phagocyte

Вправа 4. Утворити нові слова з терміноелементом "cardio". Перекладіть.

Hepatic, aortic, dynamics, cirrhosis, centesis, accelerator, neuropathy, pathy, pulmonary, plasty, puncture, renal, vascular, spasm, sclerosis, dilator

Вправа 5. Проаналізувати терміни, що відносяться до крові і дати переклад.

Hemanalysis, hemangioma, hematoid, hemopoiesis, hematometer, hematologic, hematology, hematherapy, hematophilia, hematologist, hematose

Вправа 6. Проаналізувати терміни, що відносяться до залози і дати переклад.
Thyrocadiac, thyrocele, thyrogenic, thyrolaryngeal, thyrolytic, thyrotoxic, thyrotoxicosis, thyroidin

Вправа 7. Утворити нові слова, що відносяться до судини. Перекладіть

Model: *Vaso + dilator—vasodilator*

Constriction, motion, depressor, dilatation, thrombin, stimulant, hypotonic, hypertonic, neurosis, paresis, puncture

Model: *Angio + graphy—> angiography*

Megaly, paresis, fibroma, oma, pathy, stenosis, rhexis, tomy

Вправа 8. Проаналізувати терміни, що відносяться до лімфи і дати переклад.

Lymphadenoid, lymphangioma, lymphangitis, lymphblast, lymphocyst, lympholeukocyte, lymphoduct

Вправа 9. Memorize the meaning of the following term-elements.

Cardi(o) combining form of Greek origin denoting **heart**

Angi(o)- combining form of Greek origin denoting **vessel**

Vas(o)- combining form of Greek origin denoting **vessel**

Phleb(o)- combining form of Greek origin denoting **vein**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Pain in the heart
2. Pathologic changes in the veins of non-inflammatory character
3. Repair or reconstruction of a narrowed or completely obstructed blood vessel
4. A decrease in diameter of blood vessels
5. The scientific study about movements and forces concerning the heart activity
6. Ossification or calcification of blood vessels
7. An instrument for measuring the heart size
8. An apparatus for venous pulse inscription
9. Necrosis of the walls of blood vessels
10. An increase in the diameter of blood vessels
11. An increase or decrease in the diameter of blood vessels
12. The scientific study about heart and blood vessels
13. Removal of vessels and nerves
14. Surgical incision into a vein
15. Affecting the diameter of blood vessels

(Angiostenosis, angioneurectomy, phlebograph, angioplasty, angioneclerosis, cardialgia, cardioangiology, cardiodynamics, cardiometer, phlebotomy, vasoactive, vasoconstriction, vasodilatation, phlebotomy, vasomotion)

Вправа 10. Memorize the meaning of the following term-elements.

Chole - combining form of Greek origin denoting **bile**

Hepato - combining form of Greek origin denoting **liver**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. A malignant tumour of the liver in newborns or children.
2. A specialist in liver.
3. Any disease of the liver.
4. The scientific study about liver diseases.
5. Gallbladder.
6. A malignant tumour of the liver.
7. Inflammation of the gallbladder.

8. The surgical cutting (incision) of the gallbladder.
 9. Surgical removal of the gallbladder.
 10. Any disease of the gallbladder.
 11. Originating in the liver.
 12. An abnormal enlargement of the liver caused by congestion, inflammation, or a tumor.
 13. Inflammation of the gallbladder characterized by fever, jaundice and weakness.
 14. Radiography of the gallbladder after administration of a contrast medium.
- (Hepatology, hepatitis, hepatoblastoma, hepatoma, hepatologist, hepatopathy, hepatomegaly, hepatogenous, cholecystitis, cholecyst, cholecystectomy, cholecystopathy, cholecystotomy, cholecystography)*

Вправа 11. Memorize the meaning of the following term-elements.

Pharyng/o - combining form of Greek origin denoting **throat**

Laryng/o - combining form of Greek origin denoting **voice box**

Trache/o - combining form of Greek origin denoting **trachea**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Inflammation of the trachea.
2. Making an opening in the anterior part of the trachea for tube introduction in order to facilitate breathing
3. Inflammation of both throat and voice box.
4. Invasion of the mucous membrane of the throat by fungi.
5. An instrument used for inspection of the throat mucous membrane.
6. A surgical procedure of making an incision into the throat to remove a tumour or anything obstructing the passage.
7. Systematize knowledge of the action and function of the voice box.
8. An instrument for making a tracing of movements of the vocal folds.
9. Trachea bleeding.
10. Any pharynx pathology.
11. Plastic surgery of the throat.

(Pharyngoplasty, pharyngomycosis, pharyngotomy, pharyngoscope, pharyngolaryngitis, laryngopathy, laryngograph, laryngology, tracheostomy, tracheorrhagia, tracheitis)

Вправа 12. Memorize the meaning of the following term-elements.

Bronch/o – combining form of Greek origin denoting **bronchus**

Pneum/o – combining form of Greek origin denoting **lung, breathing, air**

Pulm/o - , **pulmon/o** – combining form of Greek origin denoting **lungs**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Pertaining to the lungs and heart.
2. X-ray examination of the air sacs of the lungs.
3. A specialist in lung diseases.
4. Narrowing of the bronchus lumen.
5. Pertaining to the lungs.
6. Swelling of the mucosa of the bronchial tube.
7. Presence of air or other gas in the bile system.
8. Surgical alteration of the configuration of a bronchus.
9. Changes in breathing process.
10. Originating from the bronchi.
11. Pertaining to the lungs and liver.
12. Resection of the lung tissue.

(Bronchoedema, bronchoplasty, bronchogenic, bronchoconstriction, pneumoalveology, pneumobilia, pneumocardial, pneumodynamics, pneumoectomy, pulmonary, pulmonologist, pulmonohepatic)

Вправа 13. Memorize the meaning of the following term-elements.

Neur(o)- combining form of Greek origin denoting **nerve**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. The branch of chemistry that studies chemical processes in the nervous system
2. Formation of the nervous tissue
3. Trauma of the nervous tissue
4. Acute paroxysmal pain along a peripheral sensory nerve
5. The branch of anatomy that studies the anatomical organization of the nervous system
6. Physical condition characterized by general lassitude, irritability, and lack of concentration, worry and hypochondria
7. A branch of medicine dealing with disorders of the nervous system
8. A physician specializing in the field of neurology and trained to diagnose, treat, and manage patients with neurological disorders
9. Surgical removal of a nerve or a section of a nerve
10. A tumour of the myelinated sheaths of nerve fibers
11. Inflammation of a peripheral nerve, often accompanied by degenerative changes in nervous tissue
12. A group of nerve cells forming a nerve centre

(Neuralgia, neurasthenia, neurectomy, neurolemmoma, neurology, neuritis, neurogenesis, neuroganglion, neuroanatomy, neurochemistry, neurologist, neurotrauma)

Вправа 14. Memorize the meaning of the following term-elements.

Cerebr/o - combining form of Greek origin denoting **brain**

Encephal/o – combining form of Greek origin denoting **brain**

Poli/o – combining form of Greek origin denoting **grey** (pertaining to the grey substance of the brain or spinal cord)

Myel/o - combining form of Greek origin denoting **spinal cord**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Study of the structure and functions of the brain.
2. Any disease of the brain.
3. Virus being the etiological factor of poliomyelitis.
4. Incision of part of the brain.
5. Inflammation of the brain.
6. Inflammation of the grey substance of the brain.
7. Any swelling or tumour of the brain.
8. Examination of the brain.
9. Inflammation of the spinal cord.
10. Atrophy of the brain grey substance.
11. Headache.
12. Any disease affecting the grey substance of the spinal cord.
13. Abnormal accumulation of fluid in the brain.
14. Neoplasm of the spinal cord.

15. Resembling brain, brain-like.

(Encephalitis, encephaloscopy, encephaloma, encephalalgia, cerebrology, cerebroid, cerebropathy, cerebrotomy, hydrocephalus, polioencephalitis, poliomyelopathy, poliovirus, poliodystrophy, myelitis, myelosis)

Вправа 15. Memorize the meaning of the following term-elements.

Ophthalm/o - combining form of Greek origin denoting **eye**

Ocul/o - combining form of Greek origin denoting **eye**

Kerat/o - combining form of Greek origin denoting **horn**

Irid/o - combining form of Greek origin denoting **iris**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Pertaining to eyes and face.
2. A toxin affecting eyes.
3. Bleeding from the iris.
4. Plastic surgery of eyes.
5. Inflammation of the retina
6. Paralysis of the iris sphincter
7. Any disease of the eye
8. Paralysis of the eye muscle
9. Inflammation of the retina and conjunctiva
10. A doctor trained to treat eye diseases
11. Blood in the retina
12. Excision of the iris thickened part

(Ophthalmoplasty, ophthalmotoxin, ophthalmologist, ophthalmoplegia, iridoplegia, iridemia, iridectomy, keratitis, keratochemia, keratoconjunctivitis, occulofacial, occulopathy)

Вправа 16. Memorize the meaning of the following term-elements.

Ot/o - combining form of Greek origin denoting **ear**

Myring/o - combining form of Greek origin denoting **eardrum**

Salpin/o - combining form of Greek origin denoting **horn**

Irid/o - combining form of Greek origin denoting **Eustachian tube**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Bleeding from the ear
2. Inflammation in the middle ear
3. Inflammation of the Eustachian tube
4. Plastic surgery of the eardrum
5. Inflammation in the eardrum
6. Method of Eustachian tube examination
7. Pain in the area of the auricle and external acoustic meatus
8. A specialist trained to treat ear diseases
9. Examination of the ear

(Salpingitis, salpingoscopy, otoscopy, otalgia, otitis media, otorhea, otologist, myringoplasty, myringitis)

Вправа 17. Memorize the meaning of the following term-elements.

Dermat/o - combining form of Greek origin denoting **skin**

Derm/o - combining form of Greek origin denoting **skin**

Cutane/o - combining form of Greek origin denoting **skin**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. The branch of medicine concerned with diagnosis and treatment of the skin
2. Localized pain confined to the skin
3. Inspection of the skin usually with the aids of a lens
4. Treatment of the skin diseases
5. Pertaining to the mucous membrane and the skin
6. Ossification of the dermis
7. Any disease of the skin
8. Any skin eruption due to emotional stimuli
9. Under the skin
10. Inflammation of the skin
11. Pertaining to affecting the skin
12. A surgical instrument used for cutting thin slices in some skin grafting operations

(Dermatome, dermatostosis, dermopathy, dermatalgia, dermatitis, dermatoscopy, dermatoneurosis, dermatology, dermatotherapy, subcutaneous, mucocutaneous, cutaneous)

Вправа 18. Memorize the meaning of the following term-elements.

Nephr/o - combining form of Greek origin denoting **the kidney**

Reni – (ren/o) - combining form of Greek origin denoting **the kidney**

Pyel/o - combining form of Greek origin denoting **the kidney**

Ureter/o - combining form of Greek origin denoting **the ureter**

Urethr/o - combining form of Greek origin denoting **the urethra**

Sphincter(o) - combining form of Greek origin denoting **the sphincter**

Read the definition and fill in the blanks with the words given in brackets.

1. Any non-inflammatory degenerative kidney disease
2. Having a shape or profile of a kidney
3. An operation to free one or both uteres from surrounding fibrous tissue causing an obstruction
4. Pain in a kidney
5. A medical instrument for examining the urethra
6. Surgical reconstruction of the ureter using a segment of bowel or tube of bladder
7. A proteolytic enzyme secreted by the kidneys which plays an important part in the maintenance of blood pressure
8. Inflammation of a kidney
9. Surgical division usually partial of any sphincter muscle
10. Plastic surgery on the pelvis
11. Inflammation of the pelvis of a kidney
12. Inflammation of the kidney and pelvis caused by bacterial infection
13. Any pelvis disease
14. The radiological study of the kidney by a gamma camera following the intravenous injection of a radioactive tracer, which is excreted by the kidneys

(Nephralgia, nephrectomy, nephrosis, reniform, rennin, renography, urethritis, urethroscope, ureterolysis, ureteroplasty, sphincterotomy, pyelitis, pyelonephritis, pyelopathy, pyeloplasty)

ГРАМАТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Іменник, утворення множини іменників. Множина в словах латинського та грецького походження.

Спосіб утворення	Приклади	Винятки
1. + — s	a cat — cats a table — tables a book — books	
2. — s, — ss, — sh, — ch, — tch, — x + — es	a bus — buses a glass — glasses a brush — brushes a torch — torches a match — matches a box — boxes	
3. — y -> — i + — es	a fly — flies an army — armies a lady — ladies	
4. — o + — es	a hero — heroes a potato — potatoes a torpedo — torpedoes	a piano — pianos a kilo — kilos a photo — photos a video — videos a flamingo — flamingos (es) a volcano — volcanos (es)
5. — ay, — ey, — oy + — s	a day — days a key — keys a boy — boys	
6. — f -> — v + — es	a wife — wives a knife — knives a life — lives a leaf — leaves a sheaf — sheaves a thief — thieves a calf — calves a half — halves a shelf —	a scarf — scarfs (ves) a wharf — wharfs (ves) a dwarf — dwarfs (ves) a hoof — hoofs (ves) But: chiefs, roofs, safes, cliffs, beliefs

	shelves a wolf — wolves	
7. Іменники, що змінюються не за правилами (Irregular nouns)	a man — men a woman — women a child — children a brother — brethren a foot — feet a tooth — teeth a goose — geese a mouse — mice a louse — lice an ox — oxen	
8. Форма не змінюється	a fish — fish a deer — deer a sheep — sheep a trout — trout a swine — swine an aircraft — aircraft a means — means	a fish — fishes (різні види риб)
9. Іменники латинського походження		
a) — us -> — i	a stimulus — stimuli genius — genii	a bonus — bonuses a virus — viruses a circus — circuses a radius — radiuses (radii) a cactus — cactuses (cacti) a nucleus — nucleuses (nuclei)
b) — a -> — ae	a larva — larvae an alumna — alumnae	a formula — formulae (formulas) But: areas, diplomas, arenas
c) — um -> — a	a datum — data a curriculum — curricula	a symposium — symposia (symposiums) a memorandum —

		memoranda (memorandums) a medium — media (mediums) But: albums, chrysanthemums
d) — ex , — ix -> — ces	an index — indices an appendix — appendices a codex — codices	an index — indexes an appendix — appendixes (у медицині)
10. Іменники грецького походження		
a) — is -> — es	a thesis — theses a crisis — crises a analysis — analyses a basis — bases	a metropolis — metropolises
b) — on -> — a	a criterion — criteria a phenomenon — phenomena	a demon — demons an electron — electrons
11. Складні іменники	a schoolboy — schoolboys a housewife — housewives a postman — postmen	1) Якщо до складу входить прийменник: a mother-in-law — mothers-in-law a passer-by — passers by 2) Якщо перше слово man або woman: a man-servant — men-servants a woman-doctor — women-doctors 3) Якщо в складі немає іменника: a forget-me-not — forget-me-nots a merry-go-round — merry-go- rounds
12. Іменники, що мають тільки	advice	

форму однини

education
hair
information
knowledge
luck
luggage
money
music
news
progress
seaside
shopping
traffic
trouble
weather
work, etc.

Особливі випадки:

- *Billiards (billiard)* — вживається як у формі множини, так і однини, вимагає використання дієслова в однині в обох випадках.
- *Clothes, scissors, spectacles, trousers* — використовуються тільки у множині.
- *Contents* — вживається у формі множини в значенні вмісту чого-небудь (коробки, шафи і т. Д.).
- *Goods* — використовується у формі множини у значенні «товари».
- *Optics, physics, politics* — найчастіше вживаються з дієсловом в однині.
- *Riches* — у значенні «багатство» використовується з дієсловом у множині.
- *Scales* — вживається як у формі множини, так і однини (в Американському англійською частіше використовується в однині, а в Британському — у множині).

Вправи на утворення множини іменників.

Exercise 1. Give the plural form of the nouns:

- Place, library, language, dress, fly, watch, clock, country, eye, bus, bush, party, ray, thief, company, Negro, mass, leaf, wolf, glass, key, fox, half, life, day, play, factory, city, colony, roof, month, opportunity, journey, shelf, hero.
- Man, woman, tooth, foot, goose, child, mouse.
- Postman, son-in-law, editor-in-chief, fisherman, schoolgirl, sister-in-law, text-book, pocket-knife, passer-by, statesman.

Exercise 2. Write the nouns in bold in plural and make necessary changes in the changes:

Put **the box** on **the shelf**. 2. I have hurt my **foot** 3. This is an English dictionary. 4. Where is the **knife**? 5. This **factory** has a good **laboratory**. 6. The last **leaf** fell from the **tree**. 7. This **story** is very long. 8. The **speech** was very interesting. 9. He left the **key** on the table. 10. Where is the **brush**? 11. I like his **new play**. 12. The **roof** of **the house** was covered with snow. 13. The wife of the sailor came to the shore. 14. A **copy** of the contract was sent to Leningrad. 15. The **cargo** of the **steamer** consists of different raw materials.

Exercise 3. Write the nouns in bold in singular and make necessary changes in the sentence:

1. **Women** and **children** came to the shore. 2. The **keys** to the **boxes** were **lost**. 3. The **wolves** have been shot. 4. The **mice** were caught 5. These factories produce furniture. 6. Copies of these letters will be sent to Leningrad. 7. The cargoes will be discharged tomorrow.

Exercise 4. Write the countable and uncountable nouns into two different columns:

Music, coffee, armchair, gold, ship, milk, shop, idea, ice, furniture, butter, happiness, wool, tree, word, ink, money, coin, university, hero, assistance, assistant, darkness, meat, machine, instrument.

Exercise 5. Choose between a singular or a plural verb to use it in the following sentences:

1. The play is witty and the cast (be) wonderful. 2. The cast (be) all amateurs. 3. All the family (to be) gathered to see the dog. 4. Monty's family (to be) of about the same social status as my own. 5. Do you know what the family (to get) into their heads about this business? 6. Everybody says the Swiss police (to be) great at finding people. 7. The public (not to think) so. 8. The public (to request) not to leave litter in these woods. 9. When he came the baseball team (to practise) on the school field. 10. The team (to have) baths at the moment and then (to come) back here for tea. 11. The team (to play) tomorrow morning. 12. The clergy (to be) generally dressed in black. 13. The Government (to discuss) the matter for a long time but they have shown no signs of reaching agreement. 14. The Government (to decide) to pass the bill. 15. In the meantime the young couple (to be) to live in the old house. 16. That day the committee (to be) to meet at her friend's house. 17. I had to find out whether the committee (to be) competent enough to consider the project. 18. The board (to be) extraordinarily kind to you. 19. The board (to be) going to consider your application at the next sitting. 20. You've bought yourself a nice car. Your money (to be) well spent. 21. His advice always (to be) useful for me.

Exercise 6. Give the plural of the following nouns.

- a) Toe, city, hero, piano, calf, cliff, proof, chief, stitch, bath, belief, life, shelf, berry, valley, root pen, window, wall, week, clock, ship, library, watch, dress, country, glass, day, party, play, bus leaf, life, colony, fox, half, mass, eye, language, place, key, thief, ray, bush, mouth, journey;
- b) foot, boot, ox, fox, man, woman, month, mouse, child, ship, goose, deer, cheese, sheep;
- c) crisis, phenomenon, datum, nucleus, basis, apparatus, criterion, series, analysis, formula;
- d) room-mate, fellow-worker, court-material, man-of-war, boy-messenger, onlooker, passerby, sister-in-law, postman, son-in-law, fisherman, schoolgirl, text-book, pocket-knife, statesman, editor-in-chief

Exercise 7. Change the number of the noun in *italic* type where possible and make all other necessary changes

1. Put the box on the *shelf*. 2. I was presented with a *dozen* handkerchiefs. 3. The boy must have two *teeth* pulled out. 4. The hunter got a prize for killing the *wolf* that had caused much damage to the village flock. 5. The *child* was bitterly crying over the broken toy. 6. He showed me a *photo* of his country house. 7. The scout brought some valuable *information*. 8. I bought a *pair* of nylon gloves. 9. I saw a *mouse* in the kitchen. 10. The *ox* drove a cart of hay. 11. A very strange *phenomenon* was observed by astronomers yesterday. 12. Her *hair* was soft and curly.

II.

1. Boy drove *the sheep* to the village. 2. I have hurt my *foot*. 3. This is *a lady-bird*. 4. Where is the *knife*? 5. This *factory* has a good *laboratory*. 6. The last *leaf* fell from the tree. 7. This *story* is very long. 8. The *speech* was very interesting. 9. He left the *key* on the *table*. 10. Where is the *brush*? 11. I like his new *play*. 12. The *roof* of the *house* was covered with snow. 13. The *wife* of the *sailor* stood on the shore. 14. My aunt has *a goose*.

III.

1. *The mice* live behind the stove. 2. The *keys* to the *boxes* were lost. 3. The *wolves* have been shot. 4. The *fish* were caught. 5. We have good postmen in our area. 6. The *cargoes* will be discharged to-morrow.

Exercise 8. Use the appropriate form of the verb.

1. "There ___ money in my pocket," I said to the porter (is, are). 2. I know my hair ___ beautiful, everybody says so (is, are). 3. These white swine ___ not live (does, do). 4. ... this watch ___ a special favourite with Mr Pickwick, having been carried about... for a greater number of years than we feel called upon to state, at present (was, were). 5. The deer ___ ravaging the man's fields (was, were). 6. Money ___ so scarce that it could fairly be said not to exist at all (was, were). 7. I was here before the gates ___ opened, but I was afraid to come straight to you (was, were). 8. The papers ___ dull, the news ___ local and stale, and the war news ___ all old (was, were). 9. At Capracotta, he had told me, there trout in the stream ___ below the town (was, were). 10. Her hair ___ loose and half-falling, and she wore a nurse's dress (was, were). 11. The nurse's wages ___ good (was, were).

Вправи на утворення множини іменників латинського і грецького походження

Exercise 1. Make plural of the following and translate into Ukrainian:

Pneumococcus, mitochondrion, speculum, canthus, diagnosis, limbus, appendix, fundus, synchodrosis, bacillus, ovum, palpebra, nevus, concha, uterus, axilla, staphylococcus, vertebra, streptococcus, medulla, sputum, papula, addendum, index, fibula, ruga, fundus, stratum, ilium, carpus, patella, memix, glamerulus, alveolus, phenomenon, atrium, dens, adnexa, crisis, iris, abscess, testis, septum, humerus, larva, varix, ganglion, villus, trachea, pons.

, Exercise 2. Make the following nouns singular and translate into Ukrainian:

Synarthroses, pinna, calculi, pyramides, maculae, mallei, bacteria, teniae, nuclei, mitoses, gyri, pleurae, acetabula, cortices, thrombi, caudae, reticula, digiti, teeth, rimae, nucleoli, larynges, spermatozoa, antisera, bronchi, stimuli, paralyses, ischia, fossae, meminges, humeri, tibiae, papillae, villi, retinae, sanatoria, matrices, radices, femora, ganglia, hypothalami, oedemata, incudes, lenses, corpora, radii, cervices, phalanges, oesophagi, cilia, cornea, cochleae, matrices, acetabula.

Тема 5. ГРЕКО-ЛАТИНСЬКІ ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТИ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ПАТОЛОГІЧНИЙ СТАН (2 год)

Грамматика: Прикметник, прислівник. Ступені порівняння.

Вправа 1. Назвіть, запалення яких органів чи систем означають ці іменники.

Model: Appendicitis is an inflammation of the appendix.

Hepatitis, adenitis, cheilitis, retinitis, nephritis, myelitis, otitis, osteomyelitis, arthritis, glossitis, pharyngitis, phlebitis, vasculitis, dermatitis, encephalitis, stomatitis, pericarditis, neuritis, meningitis, cystitis, salpingitis, peritonitis, pancreatitis, frontitis, laryngitis, keratitis

Вправа 2. Утворить іменники із значенням запалення:

Model: appendix → appendicitis

Thyroid, trachea, bronchus, pulp, parodont, conjunctiva, retina, sinus, esophagus, myocardium, labyrinth, ligament, gingiva, mastoid, nerve, vagina

Вправа 3. Перекладіть терміни із значенням „хронічна хвороба незапального характеру”

Leucocytosis, arthrosis, nephrosis, granulocytosis, neurosis, psychosis, thrombosis, nephrocytosis, fibrosis

Вправа 4. Утворить нові слова із значенням „підвищення” і „пониження”.

Перекладіть.

Model: hyper+glycemia, hypo+ glycemia

- tension, plastic, sensitive, systolic, tensive, vascular, toxicity, thrombocytemic, susceptibility
- b) acidity, adrenalism, alimentation, cytositis, hepatic, immunity, insulinism, leukocytosis

Вправа 5. Утворить нові слова з терміноелементом "некро-". Перекладіть.

Model: necro+biosis - necrobiosis - некроз

bacillosis, -cytositis, -genie, -genous, -logist, -logy, -nectomy, -parasite, -scopy

Вправа 6. Проаналізуйте терміни, що мають значення „ з гноєм" і дайте переклад.

Pyoptisis, pyostatic, pyotherapy, pyopneumothorax, pyocyte, pyocyst, pyogenic, pyoculture, pyorrhoea, pyopneumoperitonitis

Вправа 7. Поясніть термін із значенням «хвороба». Перекладіть.

Model: retinopathy is a disease of the retina

Thrombopathy, splenopathy, encephalopathy, lymphadenopathy, cholepathy, thymopathy, cardiomyopathy, capillaropathy, toxicopathy, thoracopathy

Вправа 8. а) Запом'ятайте значення наступних терміноелементів.

-emia [i:miə] - combining form of Greek origin denoting **state of blood**

-penia [pi:niə] - combining form of Greek origin denoting **deficiency**

-rrhage (-rrhagia) [ridʒ], [reidʒiə] - combining form of Greek origin denoting **bleeding, pathologic flow**

б) Прочитайте пояснення та закінчить речення термінами, що дані у дужках

1. Eosinophil cell deficiency in the blood is called ...
2. Sugar in the blood is called ...
3. Lack of white blood cells is called...
3. Escape of blood from the blood vessels is called ...
4. Disease with marked increase in white blood cells is called ...
5. Deficient quantity and quality of blood is called ...
6. Deficiency in the cells of the blood is called ...
7. Presence of bile in the blood is called
8. Hemorrhage from the ear is called
10. Presence of toxic products in the blood is called ...
- 11 .Deficiency of thromboplastin in the blood is called ...
12. Excessive bleeding during menstruation is called ...
(Leukemia, glycemia, anemia, cholemia, toxemia, leucopenia, cytopenia, eosinopenia, thromboplastinopenia, hemorrhage, menorrhagia, otorrhagia)

Вправа 9. а) Запом'ятайте значення наступних терміноелементів.

-pnea [pni:ə] - combining form of Greek origin denoting **breathing**

-ptysis [ptisis] - combining form of Greek origin denoting **spitting, expectoration** -

pector(o)- [pektɔrəu] - combining form of Greek origin denoting **chest**

cyan(o)- [saiənɔ]- combining form of Greek origin denoting **blue**

б) Прочитайте пояснення та закінчить речення термінами, що дані у дужках.

1. Good, normal breathing is called ...
2. The distinct articulation of sounds of the patient's voice heard on applying the ear to the chest in auscultation is called ...
3. Subjective visual perception of the blue colour is called ...
4. Coughing up sputum containing pus is called ...
5. Promoting the ejection by spitting of mucus or other fluid from the lungs and trachea is called ...
6. Difficult breathing is called ...

7. Discharging of urea coloured blue is called ...
8. Bluish colouration of the skin and mucous membranes is called ...
9. The expectoration of blood or blood stained sputum is called ...
10. A group of photosynthetic bacteria containing a blue photosynthetic pigment is called ...
11. Pertaining to the breast or chest is called ...
12. Pain in the chest is called ...

(*Pectoralgia, pectoral, pectorophony, expectorant, hemoptysis, pyoptysis, eupnea, dyspnea, cyanophose, cyanosis, cyanuria, cyanobacteria*)

Вправа 10. а) Запом'ятайте значення наступних терміноелементів.

- **asthenia** [æʃθi:niə] - combining form of Greek origin denoting **lack of strength**
- **paresis** [pari:sis] - combining form of Greek origin denoting **slight paralysis**
- **plegia** [plidʒiə] - combining form of Greek origin denoting **paralysis, palsy**

б) Прочитайте пояснення та закінчить речення термінами, що дані у дужках.

1. Slight paralysis affecting either right or left side of the body is called ...
2. Faulty nerve conduction characterized by weakness and quick fatigue of muscles is called ...
3. Paralysis affecting right or left side of the body is called ...
4. Inherited weakness of blood platelets is called ...
5. Paralysis affecting the lower extremities is called ...
6. Psychoneurosis characterized by abnormal fatigability is called ...
7. Paralysis affecting all four extremities is called ...
8. Weakness of the voice from fatigue is called ...
9. Fragility and weakness of blood vessels is called ...

(*Thromboasthenia, myasthenia, phonasthenia, angiaasthenia, neurasthenia, paraplegia, hemiplegia, quadriplegia, hemiparesis*)

Прикметник, прислівник. Ступені порівняння.

Правила утворення прислівників від прикметників:

ПРИКМЕТНИК	ПРИСЛІВНИК
quick usual	quickly usually
nice false виняток - true	nicely falsely truly
easy lucky	easily luckily
possible probable	possibly probably
Деякі прислівники мають однакову форму з прикметниками	
fast early long late	fast early long late
ВИНЯТОК	
good	well

Вправа 1. Виберіть прикметник чи прислівник:

1. The child was lying *quiet/quietly* in his bed.
2. The task was *impossible/impossibly* to complete so soon.
3. The patient is moaning *loud/loudly* because of the *unbearable/unbearably* pain.
4. His *poor/poorly* condition didn't let him get out bed.

5. Their new anesthesiologist speaks *perfect/perfectly* English; he is said to speak German *good/well* too.
6. Have you seen the elderly man from ward 7 *recent/recently*?
7. Do not worry, he is a *professional/professionally* surgeon.
8. All will be *good/well*, if you follow my recommendations.

Правила утворення ступенів порівняння прикметників

Прикметники з	Позитивний	Вищий	Найвищий
одним складом	tall	taller	the tallest
двома складами, що закінчуються на -er, -ly, -y, -w	happy early	happier earlier	the happiest the earliest
двома або більше складами	beautiful	more beautiful	the most beautiful
ВИКЛЮЧЕННЯ	good	better	the best
	bad	worse	the worst
	far	farther/further	the farthest/the furthest
	little	less	The least

Вправа 2. Заповніть таблицю:

Positive	Comparative	Superlative
cold		
big		
easy		
far		
clear		
useful		
careless		
bad		
good		
funny		
interesting		
early		

Вправа 3. Відкрийте дужки, вживаючи необхідну ступінь порівняння прикметників:

1. I felt very...(bad) last week, but I feel slightly..... (good) now.
2. I can't hear you. Could you speak a little (loud) please?
3. It is one of ... (important) questions, we have to discuss.
4. This computer tomographrer is very old. We need something (modern).
5. The new hospital is much (close) to my house than the old one.
6. Oranges have ... (big) quantity of vitamin C than other fruits and vegetables.
7. Pneumonia is ... (complicated) than December.
8. Petrov's analyses are (good) than Ivanov's ones.

Вправа 4. Перекладіть речення звертаючи увагу на вживання TOO та ENOUGH з прикметниками да прислівниками:

1. Це занадто важке запитання.
2. Вона недостатньо досвідчена, щоб робити цю операцію самостійно.
3. Цей пацієнт занадто слабкий, щоб вставати.
4. Ти їшь занадто швидко, не поспішай.

5. Ці інтерни працюють недостатньо старанно.
6. Здається, вона недостатньо смілива, щоб погодитися на операцію.
7. У його стані неможна пити занадто багато води.
8. Він нічого не зрозумів, тому що він недостатньо уважно слухав.

Вправа 5. Заповніть пробіли з as...as ...; less ...than; the least ...of/in (іноді 2 варіанта можливі), перекладіть речення.

1. This method of diagnostics is ...innovative ...that one.
2. Common cold is ...severe ... all respiratory diseases.
3. The appendectomy was ...complicated yesterday ...the one today.
4. Her temperature is ...high now ... it was in the morning.
5. They don't want him to operate on their son, as they consider him to be ... experienced ...the other doctor.
6. I am sure, it is ...possible outcome ...the situation.
7. Why do they think that she is ...talented...in her group?
8. Is laparotomy ...invasive ...laparoscopy?

Вправа 6. Згадайте різницю між прикметниками, які закінчуються на –ing та на –ed.
а) Перекладіть пари прикметників у таблиці:

disappointing – disappointed	confusing – confused	terrifying- terrified
exhausting – exhausted	interesting – interested	disgusting- disgusted
depressing – depressed	boring – bored	annoying - annoyed
exciting – excited	exciting – excited	surprising - surprised

б) Заповніть пробіли відповідними прикметниками з таблиці:

1. Are they really ...in Neurology?
2. He looked really ...when he couldn't answer the question.
3. The situation itself is quite ..., nobody knows what to do.
4. His last operation was absolutely ... yesterday, it lasted 7 hours.
5. I am sure, their offer will be ... for everybody in our department.
6. The findings of his postoperative tests were quite ..., we didn't expect that.
7. She looks ...because she has to wait.
8. I an sure, she will be ...with their exam results, they should have studied better.

Вправа 7. Перекладіть речення, звертаючи увагу на вживання so та such з прикметниками та прислівниками:

1. Я не розумію, чому ти такий неухажний!
2. Це дивовижно, вона була такою посередньою студенткою, але вона так добре зараз працює.
3. Цей антибіотик такий сильний, що він швидко звільнить вас від запалення.
4. Він працює так повільно, що цілком можливо, він не встигне закінчити роботу сьогодні.
5. У такому важкому стані пацієнта неможливо транспортувати.
6. Воно так зайнята зараз, що не може підійти до телефону, передзвоніть пізніше, будь ласка.
7. Він витратив так багато часу на ці дослідження, що просто не може кинути їх зараз.
8. Його лікування буде таким довготривалим, що, мабуть, він має кинути свою роботу

Тема 6. Основні греко-латинські терміноелементи, що позначають терапевтичні та хірургічні прийоми (2 год)

Граматика: Читання числівників

- ectomy** – хірургічне видалення
- gram**–запис
- graph**–інструмент запису
- graphy**–запис, реєстрування
- **meter**- вимірюючий інструмент
- metry** – вимірювання
- pexy** – фіксація (хірургічна)
- plasty**– пластичне хірургічне відновлення
- kadi/o** – рентгенівське проміння
- rrhaphy** - хірургічне відновлення
- scope** – інструмент для огляду
- scopy**– оглядати, дивитись
- Son/o** – ультразвук
- stomy**– розтин, розріз

Вправа 1. Співставте визначення з суфіксами, що позначають терапевтичні та хірургічні прийоми:

Definitions							Suffixes						
<ol style="list-style-type: none"> 1. surgical fixation 2. an instrument that writes or records 3. sound/ ultrasound 4. indicating plastic surgery involving a bodily part, tissue, or a specified process 5. X-ray 6. indicating a viewing or observation 7. any device that measures and records 8. indicating surgical excision of a part 9. surgical repair 10. indicating a drawing or something written or recorded 11. indicating a surgical operation performed to make an artificial opening into or for a specified part 12. indicating an instrument for observing, viewing, or detecting 13. act of recording data 14. indicating the process or science of measuring 							<ol style="list-style-type: none"> a) Radi/o – b) -ectomy c) -rhaphy d) -gram e) -scope f) Son/o – g) -graphy h) - meter i) -metry j) -scopy k) -pexy l) -stomy m) -plasty n) -graph 						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Вправа 2. Підібрати медичні терміни:

record of the electricity of the heart; pertaining to across the stomach; instrument to cut bone; removal of the stomach; instrument to visually examine the eye; incision of the stomach; instrument to visually examine the larynx; surgical repair of nerves; incision of the chest; new opening of the kidney; fixation of the internal «organs; removal of tonsils, any apparatus for

measuring the quality of a colour by comparison with standard colours or combinations of colours; surgical incision into the roots of spinal nerves, esp for the relief of pain; an instrument which is looked through to make stomach visible; the diagnostic procedure which visualizes the stomach; the diagnostic procedure visualizing internal organs; inspection of the anterior of the kidney with a nephroscope; a device for the examination of the pharynx; an instrument used to look into the trachea and bronchi; an illuminated instrument through which the lower part of the rectum and the anus may be inspected and minor procedures carried out.

Вправа 3. Розподілити слова по графам за значенням терміноелементів:

Інструмент для огляду	Огляд	Вимірювання	Запис	Розтинання	Фіксація	Видалення	Відновлення

Laparoscope, orchiopexy, radiokimography, mammoplasty, encephalotomy, sonarography, laryngoscopy, spirometry, sonication, hemogram, vaginoscopy, teleradiography, gastropexy, tenorrhaphy, topectomy, toxicometry, urethrorrhaphy, salpingogram, bronchoscopy, splenectomy, resectomy, organopexy, pyelogram, rectoscope, radiopelvimetry, uranostaphylorrhaphy, cephalometry, pyelogram, endoscopy, sonar, nephropyloplasty, duodenogram, gastropasty, cardioscope, urethroscopy, sacrotomy, cholecystectomy, tonsillectomy, ossiculoplasty, radiosclerometer, arthrotomy, bursectomy, gynoplasty, plethysmography, ultrasonoscope, urography

Вправа 4. Поясніть терміни.

Model: Gastroscope is a device for examining the stomach.

Laryngoscope, capillaroscope, otoscope, pleuroscope, angioscope, arthroscope, duodenoscope, encephaloscope, fibrogastroscope, foetoscope

Вправа 5. Поясніть терміни.

Model: myelography is a process of recording of the spinal cord.

Thermography, tomography, radiography, cholecystography, hysteroalpingography, pneumography, pyelography, ultrasonography

Вправа 6. Пояснити термін із значенням «розтин». Перекладіть.

Model: pulpotomy is dissection of the pulp.

Hysterotomy, vogotomy, thoracotomy, laparotomy, cardiectomy, nuerotomy, sclerotomy, tympanotomy, tendotomy, laryngotomy

Вправа 7. Пояснити термін із значенням "видалення". Перекладіть.

Model: tonsillectomy is excision of the tonsils.

Gastreectomy, pancreatectomy, nephrectomy, splenectomy, laryngectomy, hysterectomy, thymectomy, adenectomy, embryectomy, cheilectomy, sclerectomy

Вправа 8. Пояснити термін із значенням «відновлення». Перекладіть.

Model: rectoplasty is a restoration of the rectum.

Chondoplasty, cheiropasty, metroplasty, rhinoplasty, septoplasty, tenoplasty, urethroplasty, tympanoplasty

Вправа 9. Пояснити термін із значенням «процес запису». Перекладіть.

Model: pneumography is a registration of respiration movements.

Cardiography, vasography, urography, pyelography, cholecystography, myelography, radiography, thermography, ultrasonography

Вправа 10. Скомбінуйте наукові терміноелементи, та утворіть нові слова, перекладіть (кожен терміноелемент може бути використований декілька разів):

Gosto – Cranio – Gastr- Embryo-	-plasty
--	---------

Arthro- Phlebo- Lob- Chordo- Embol-	-tomy -ectomy
---	------------------

ГРАМАТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ
Числівник, читання дат, дробу

ДРОБНІ ЧИСЛА

Прості дробні числа	Десятичні дробні числа
$\frac{1}{2}$ - one second <i>or</i> a half <i>or</i> one half $\frac{1}{3}$ – one third <i>or</i> a third $\frac{2}{3}$ – two thirds $\frac{3}{5}$ – three fifths 1 $\frac{1}{2}$ - one and a half 3 $\frac{1}{2}$ - three and a half 2 $\frac{1}{2}$ – two and a fourth 3 $\frac{1}{3}$ – three and a third $\frac{2}{3}$ kilogram (two thirds of a kilogram) $\frac{1}{2}$ litre (one half of a litre) 2 $\frac{1}{2}$ kilograms (two and a half kilograms) 3 $\frac{3}{4}$ kilometers (three and three fourths kilometers)	0.1 – nought point one or point one 0.001 - nought point nought nought one 8.23 – eight. point two three 11.202 – one one point two nought two 34.567 – three four point five six seven <p style="text-align: center;">Проценти</p> 3% - three per cent [pə 'sent] 4/5% - four fifths per cent <p style="text-align: center;">Формули</p> HCL – [eitʃ si: el] HBr – [eitʃ bi: a:] CU ₂ O – [si: ju: tu: ou] mmHg - millimeter of Mercury (Hydrargyrum) 80/100 mmHg – 80 over 100 mmHg 100° C - 100 degrees Celsius 3x4 cm - three by four centimeters pulse 100/min - pulse one hundred beats per minute

КАЛЕНДАРНІ ДАТИ

1900 - nineteen hundred 1915 - nineteen fifteen 2000 – two thousand 2001 – two thousand and one 15 th June, 2010 – the fifteenth of June, twenty ten

Exercise 1. Read the following Cardinal Numerals in English:

3, 66, 13, 303, 355, 3015, 10, 12, 37, 91, 16, 245, 1568, 7, 21, 56, 982, 11, 67, 130, 3468 15 43, 786, 39, 4567, 347, 45, 2 600, 34 567, 2574, 59, 73, 88 5679, 82, 671, 83, 9 03709, 40, 8 945, 592, 22, 660, 8 990, 22 5678, 54 789, 11 001, 48 335, 3336

Exercise 2. Change the Cardinal Numerals into Ordinal ones: one, two, three, seventy-eight, twelve, nine, eleven, ninety, thirty-five, fifteen, twenty, thirty- three, one hundred forty four, one thousand fifty three, three hundred thirty one, seventy.

Exercise 3. Read the following Dates in English:

a). 2000, 1463, 1348, 1980, 1370, 2004, 1961, 1583, 1848, 1981, 1420, 1994, 2001, 1234, 1212, 1533, 1289, 1920, 2010, 1967, 1994, 2016, 2020, 1980

b). 22/09/2000; 01/12/1998; 03/10/2010; 17/08/2006; 30/04/1990; 31/01/88; 29/02/2017, 17/09/1985; 09/05/1945; 01/06/2011; 13/03/1977, 25/01/2020

Exercise 4. Read the Time in English:

a). 2.15, 3.20, 8.45, 10.35, 6.30, 7.15, 1.10, 2.40, 1.30, 7.05, 8.40, 7.50, 6.10, 9.20, 12.05, 3.15, 4.40, 8.10, 7.35, 6.30, 15.40, 16.10, 08.05, 13.40, 18.00, 15.05, 21.00

b). **Translate into Native Language:** 7 am to 3 pm; until 7 am the next day; 3 pm to 11 pm or 11pm to 7 am; from 9 am to 5 pm every day; from 5 pm to 9 am the next day

Exercise 5. Read the Fractions in English:

1/7; 1/5; 1/2; 1/3; 1/12; 1/15; 2/5; 3/8; 2/5; 4/7; 9/23; 5/9; 1 3/5; 2 5/7; 1 1/3; 4 1/6
3.5; 2.34; 12.3; 2.35; 13.02; 4.88; 5.22; 0.2; 0.022; 2.305; 0.44; 2 .13; 0.001; 0.5

Exercise 6. Read the Percentage in English:

100%; almost 90%; 12, 5%; nearly 55%; 3, 9%; more than 8%; 4,5 %; under 10%; over 22%; 44%; 0.15%; less than 0.002%; just under 6%; 50%; over 15%; 12,5%

Exercise 7. Make up the sentences of your own with the following word combinations:

a). a 67-year-old man; a 50-year-old housewife; a 9-month history of increasing shortness of breath; at the age of 22; at 20 months; a 55-year-old woman who has lost 20 kilos in weight; patients over 40 with high risk factors;

b). the temperature was 38.2 ° C, pulse 100/min, blood pressure 110/80mmHg; 40 beats per minute; nodes 1-2 cm in diameter; 3 cm below; 3x4 cm mass; 1-2 times daily:

Exercise 8. Translate into your Native language, paying attention to the figures:

1). The menstrual cycle, or length and frequency of periods, is usually written in the form 4/28, which means lasting 4 days and occurring every 28 days. 2). A gynecologist is talking to a 30-year-old woman. 3). The normal resting heart rate is 65-75 beats per minute, but in extreme athletic activity, the heart rate can go as high as 200/min. 4). A doctor is presenting the case of a 43-year-old woman at a meeting in the Cardiology Department. Her blood pressure was 130/80 and her JVP (jugular venous pressure) was up 5 centimeters showing normal movement with respiration. 5). The expected day of delivery (EDD) is calculated by adding 280 days or 40 weeks to the first day of the last menstrual period(LMP). 6). Women aged from 50 to 70 should have mammography every 3 years to check for breast cancer. 7). The birth rate in Singapore is 10.2 per 1,000 population and the infant mortality rate is 3.0 per 1,000 live births. 8). Roughly two-thirds of patients reported side-effects. 9). Adult infection rates in Kenya have dropped from a peak of 10 per cent in the late 1990s to 7 per cent in 2003. 10). Our cohort comprises 754, 330 people born in Sweden between 1973 and 1980 and still alive and resident in Sweden at the age of 16 years. 11). Past employees of Shell Oil who retired at ages 55, 60, and 65 between 1 January 1973 and 31 December 2003. 12). Subjects who retired early at 55 and who were still alive at 65 had a significantly higher mortality than those who retired at 65 (hazard ratio 1.37, 95% confidence interval 1.09 to 1.73). 13). 18, 559 people born on 3-9 March 1958 and 5801(31%) contributed information at ages 7,11,16,23, and 33 years. 14). History of asthma, wheezy bronchitis, or wheezing obtained from interview with subjects' parents at ages 7, 11, and 16 and reported at interview by subjects at ages 23 and 33. 15). A 32-year-old man of India origin is referred to the chest clinic with a 6-month history of progressive breathlessness and dry cough that is worse at night. 16). On examination, the woman is pyrexia, with a temperature of 38.1 ° C, and is clinically dehydrated, her pulse is 112/min, respiratory rate 20 breaths/min and blood pressure 110/67 mmHg. 17). Intravenous benzylpenicillin is administered as 1.5 mega-units 6-hourly for 1 week or dexycycline in oral doses of 100 mg 12-hourly for 1 week. 18). In 2004-05, more than half (54%) of all adults, or 7.4 million people aged 18 years and over were either overweight or obese, an increase from 45% (5.4 million adults) in 1995. 19). At all ages there are natural difference in sleep , healthy five year olds need 10-12 hours, eight year olds, 9-11 hours, and for early teens it's 8-10 hours. 20). It was not until the WHO International Pilot Study of Schizophrenia in 1973 that the incidence of schizophrenia was found to be 0.7-1.4 per 10,000 aged 15-54 across all nine countries studied worldwide.

Exercise 8. Translate into English, paying attention to the figures:

1. За даними Всесвітньої організації Охорони Здоров'я за останні 10-15 років кількість випадків черепно-мозгових травм збільшилася у середньому на 2 %, при цьому на долю ЧМТ припадає 2.3 смертельних випадків.
2. В Україні кількість людей, що померли від порушень мозкового кровообігу, в 10 разів перевищує смертність від гострого інфаркту міокарда.
3. Летальність серед хворих з гострими порушеннями мозкового кровообігу сягає 40%, інвалідація наближається до 80%.
4. Провідним симптомом струсу головного мозку є порушення свідомості, при якому може бути як повна втрата свідомості (трапляється у 75% випадків) так і повна втрата (25%).
5. З метою підвищення резистентності мозку до можливих порушень газообміну і кровообігу внутрішньовенно вводять 5 мг вепарамілу з наступною повільною інфузією по 2 мг/год на фізіологічному розчині або 5% розчині глюкози.
6. Пухлини кінського хвоста зустрічаються приблизно у 1/5 хворих, при цьому у дітей пухлина зустрічається у 25 разів частіше, ніж у людей похилого віку.
7. За даними А.В. Лівшиць ушкодження шийного відділу хребта відбувається у 5-95% випадків, грудного – в 4-45%, поперекового – в 45-52%.
8. Хворим з ознаками спінального шоку призначають метилпреднізолон внутрішньовенно у великих дозах по 30 мг/кг, а через 2-4 год – ще по 15 мг/кг з наступним введенням по 2 мг/кг через кожні 4 год протягом перших 2 діб.
9. Мати 2-річної дівчинки звернулася до дільничного педіатра зі скаргами на те, що дитина стала неспокійною, погано спить, почала худнути, у неї з'явилась спрага, при огляді: стан дитини середньої тяжкості; маса тіла- 9 кг, зріст- 80 см; частота дихання – 28 за 1 хв; ЧСС – 110 за 1 хв.
10. До критеріїв SIRS(синдром системної запальної відповіді – один із загальних симптомів при сепсисі) у дітей належить температура тіла: ректальна - вище 38° С, аксиллярна – вище 37,2° С та оральна – вище 37,8° С.

Тема 7. Складання галузевого словника (2 год)

Грамматика: Система часів в англійській мові

Складання галузевого словника

Як скласти глосарій

Глосарій – це по суті тлумачний словник, котрий охоплює всі вузькоспеціалізовані терміни, які зустрічаються в тексті. Слова в глосарії розташовуються в алфавітному порядку на мові-джерела або, навпаки, на мові, на яку здійснюється переклад, для того, щоб полегшити пошук термінології в списку.

Для чого потрібен глосарій

Глосарій дозволяє звести неточності в спеціалізованій термінології до мінімуму. Складання глосарію допомагає працювати з вузькоспеціалізованими термінами та правильно вживати їх. Особливо це відноситься до об'ємних текстів, які потребують глибокого розуміння та високої точності перекладу. Часто слова можуть мати декілька значень, при цьому ці значення далеко розходяться один від одного. Для того, щоб вірно позначити сферу вживання і точний зміст визначеного терміну, необхідно занести визначений термін у глосарій.

Глосарії корисні, так як вони допомагають уніфікувати терміни у всіх наступних перекладах, котрі будуть виконуватися для певної компанії незалежно від того, чи буде працювати в подальшому над перекладом той самий перекладач чи інший.

Що буде, якщо глосарій не складати

В багатьох мовах значення одного й того ж самого слова можна передати різними словами або фразами. Однак, термінологія не терпить варіантів: невірно використаний термін або неправильно підібране слово в мові перекладу може перекрутити зміст всього тексту та навіть нашкодити репутації всієї компанії. Тому, при роботі над текстами, професійні перекладачі складають глосарії термінів, ретельно звіряючи їх правильність в

спеціалізованих словниках, стандартах та інструкціях або ж консультуючись із замовником.

Як і для чого складають глосарії

Глосарії складають для забезпечення єдності стилю та термінології документації, яку перекладають, а також при перекладі вузькоспеціалізованих наукових, медичних, технічних та інших текстів. Досконало відпрацьований глосарій допомагає уникнути різночитання та покращити в цілому якість всієї перекладної документації. В глосарії включають самі частотні терміни та фрази, а також всі ключові терміни з тлумаченням їх змісту. Глосарії можуть містити в собі окремі слова, фрази, аббревіатури, слогани та навіть цілі речення.

Н.В. Цінну пораду користуватися словниками для поповнення знань, для піднесення культури мовлення образно висловив М.Т. Рильський:

Не бійтесь заглядати у словник –
 Це пишний яр, а не сумне провалля.
 Плекайте, як дбайливий садівник,
 Достиглий овоч у Грінченка й Даля.
 Не майте гніву до моїх порад
 І не лінуйтеся доглядати свій сад.

Система часів в англійській мові

	SIMPLE	CONTINUOUS	PERFECT	PERFECT CONTINUOUS
PRESENT	Verb <i>or</i> Verb -s always, usually, often, every day	am + Part. I are+ Part. I is+ Part. I now, at the moment, while	has +Part. II have +Part. II already, just, never, ever, still, yet, this week, for, since, recently, lately	has been + Part. I have been+ Part. I since, for
PAST	Verb –ed <i>or</i> Verb (2-nd form) yesterday, ago, last week, in 1990, when?	was + Part. I were + Part. I at 5 o'clock	had +Part. II by 5 o'clock	had been + Part. I
FUTURE	will + verb	will be + Part. I	will have + Part. II	will have been + Part. I

Часи групи SIMPLE

Exercise 1. Make the following sentences interrogative:

1. The patient usually gets pain in her stomach after meals.
2. On a recent visit the woman complained of nausea, vomiting and headaches.
3. The patient will be better after the operation.
4. The pains started about three months ago.
5. The nurses take care of patients.
6. They will take pictures of the gall bladder area.
7. His father died of a heart attack at 56.
8. The prescribed tablets gave the relief.
9. The use of proteins gives rise to the formation of urea.
10. Proteins serve as body fuels.
11. The life cycle of a simple cell occupies twenty minutes.
12. The bile consists of water, bile salts and bile pigments.
13. Each tissue has its special function to carry out.
14. Examination reveals that the patient is mildly anaemic and icteric, but otherwise appears well.
15. Further narrowing down of the differential diagnosis will require a step-wise diagnostic approach starting with simple blood tests.

Exercise 2. Make the following sentences negative:

1. Examination shows neck stiffness.
2. The pain will spread to your right arm.
3. The stomach produces too much acid.
4. She had an attack of chest pain last night.
5. The patient suffered from breathlessness.
6. The chemistry professor cancelled class today.
7. A low blood pressure will occur in cases of hemorrhage, shock, heart failure.
8. The skin covers the entire surface of the body.
9. Different systems provide the functioning of the human organism.
10. The pain will last for some time.
11. Fats are the best source of fuel.
12. The pleura consist of two layers of serous membrane.
13. Cabbage and other greens provide a very rich source of vitamin C.
14. ABO-incompatible blood transfusion remains the most common serious hazard, with an overall incidence of around 1 per 100000 transfusions.
15. Travel history and endemicity of the disease are important for the diagnosis of splenomegaly.

Exercise 3. Make up special questions to the underline words.

1. A hospital doctor prepares a patient for a lumbar puncture.
2. She had an attack of pain behind the breastbone last night.
3. The pain lasted for 15 minutes.
4. The vertebral column serves as the main support of the trunk and neck.
5. The arteries carry pure blood.
6. The lungs are covered by the pleura.
7. The physician treats his patients for internal diseases.
8. Nervous tissue consists of nerve cells and nerve fibers.
9. The parotid glands discharge saliva.
10. Iodine is required for the formation of the secretion of the thyroid gland.
11. A high blood pressure occurs in cases of arteriosclerosis and kidney disease.
12. The right kidney lies a little lower than the left.
13. The circulation is divided into four parts.
14. The blood takes in about 5% of the oxygen from the air in the lungs.
15. Ten years ago, researchers stumbled onto a striking finding: women who believed that they were prone to heart disease were nearly four times as likely to die as women with similar risk factors who didn't hold such fatalistic views.

Часи групи CONTINUOUS

Exercise 1. Translate, paying attention to the Tense.

1. I'm having difficulty breathing.
2. His blood pressure is rising.
3. Are you taking any medications?
4. He is having pains in his chest.
5. I'm seeing a physiotherapist next Monday.
6. Now, the nurse is taking a sample of blood to check your hemoglobin.
7. They will be writing an essay on physician's job the whole evening.
8. When we came the physician was examining the patient.
9. Now the patient is sleeping after the operation for appendicitis.
10. At this moment the doctor is applying the splint from the elbow to the knuckles.
11. The patient is increasing the range of movements in the joint gradually.
12. The surgeon is making the limb immobile at the point of fracture at the moment.
13. This intern will be working hard the whole year to become a good endocrinologist.
14. Now I'm going to the chemist's shop to buy some medicine for headache.
15. While the doctor on duty will be is examining the patient, the nurse will be writing down patient's general information into the patient's card.

Часи групи PERFECT

1. Recent clinical studies have suggested that an elevated level of homocysteine may be a risk factor for cardiovascular disease.
2. I'm sure the whole course of treatment will have produced a marked effect on the patient's condition by the end of the week.
3. In vitro fertilization pregnancies research has shown that chromosomal abnormalities increase either the risk of spontaneous miscarriage or the development of an abnormal fetus.
4. This child had chicken - pox a month before he fell ill with measles.
5. Researchers have found that a new computed topography process can detect on x-rays when they can be easily cured by simple surgery.
6. The problem of cerebral vascular diseases has become increasingly serious in our age with its accelerated pace of life and severe nervous tension.
7. Two hours before the patient was admitted to the hospital he had suffered from a sudden severe abdominal pain.
8. A team of Australian researchers has discovered that the hair structure of breast cancer patients shows clear and consistent intermolecular differences from the hair of healthy women.
9. After I had eaten I returned to work.
10. Once the surgeons had finished washing their hands they were ready to begin.

Часи групи PERFECT CONTINUOUS

1. She has been complaining of pain in the left shoulder, around lower extremity since 1991.
2. The patient had been complaining of a definite sense of numbness on the left side of the body for some time before the admission to the hospital.
3. The girl had been coughing for a month before she came to the clinic.
4. I have been talking with your professor for an hour in your absence.
5. Her case history stated that she had been suffering from diarrhea.
6. In spite of his much better condition, he has been attending the follow - up department though no special remedies were added.
7. After the patient had been sleeping for two hours he felt much better.
8. Although she had been receiving injections of nicotine acid for several days she had shown little improvement.
9. The past history of this man stated that he had been suffering from heart deficiency for many years.
10. The child has been sleeping since 12 o'clock; it is time to wake him up.

РОЗДІЛ II

Тема 8: Типи хвороб

Граматика Пасивний стан. Особливості перекладу.

ТИПИ ХВОРОБ

Exercise 1. Read the text and answer the questions:

The most widely used classifications of disease are (1) topographic, by bodily region or system, (2) anatomic, by organ or tissue, (3) physiological, by function or effect, (4) pathological, by the nature of the disease process, (5) etiologic (causal), (6) epidemiological, and (7) statistical. Any single disease may fall within several of these classifications.

In the topographic classification, diseases are subdivided into such categories as gastrointestinal disease, vascular disease, abdominal disease, and chest disease. Various specializations within medicine follow such topographic or systemic divisions, so that there are physicians who are specialize on vascular diseases, for example.

In the anatomic classification, disease is categorized by the specific organ or tissue affected; for example, a heart disease, a liver disease, a lung disease, etc. Medical specialties such as cardiology are restricted to diseases of a single organ, in this case the heart. Such a classification has its greatest use in identifying the various kinds of disease that affect a particular organ.

The physiological classification of disease is based on the underlying functional derangement produced by a specific disorder. Metabolic diseases, for instance, are those in which disturbances of the body's chemical processes are a basic feature, diabetes and gout are examples.

The pathological classification of disease considers the nature of the disease process. Neoplastic and inflammatory diseases are examples. Neoplastic disease includes the whole range of tumours, particularly cancers, and their effect on human beings.

The etiologic classification of disease is based on the cause, when known. On this basis disease might be classified as staphylococcal or fungal, and others. It is important to know, for example, what kinds of disease staphylococci produce in human beings. It is well known that they cause skin infections and pneumonia, but it is also important to note how often they cause meningitis, abscesses in the liver, and kidney infections. The sexually transmitted diseases syphilis and gonorrhoea are further examples of diseases classified by etiology.

The epidemiological classification of disease deals with the incidence, distribution, and control of disorders in a population.

1. How are diseases commonly classified?
2. What is topographic classification based on?
3. How are diseases categorized in the anatomic classification?
4. What is the basis of the physiological classification?
5. What does the pathological classification of disease consider?
6. What is etiologic classification of disease based on?
7. What does the epidemiological classification of disease deal with?

Exercise 2. Say what area do the diseases in the table below belong to.

The World Health Organization's current disease classification system can be summarized in 10 broad areas:

1. Heart, Lung and Other Organ Diseases
2. Blood and Immune System Diseases
3. Cancer
4. Injury
5. Brain and Nervous System Diseases
6. Endocrine System Diseases

7. Infectious and Parasitic Diseases
8. Pregnancy and Childbirth-Related Diseases
9. Inherited Diseases
10. Environmentally-Acquired Diseases

1. scarlet fever	16. rabies	29. gastritis
2. measles	17. malaria	30. cholecystitis
3. rubella	18. bronchitis	31. pancreatitis
4. mumps (parotitis)	19. pneumonia	32. diabetes mellitus
5. whooping cough	20. pleurisy	33. hepatitis
6. diphtheria	21. lung abscess	34. renal failure
7. cholera	22. neuralgia	35. nephritis
8. chicken-pox	23. neuritis	36. cystitis
9. plague	24. stroke	37. hernia
10. tetanus	25. myocardial infarction	38. appendicitis
11. typhus	26. ischemic heart disease	39. cancer
12. typhoid fever	27. endocarditis	40. scurvy
13. dysentery	28. (gastric, duodenal) ulcer	41. gout
14. influenza		42. quinsy (tonsillitis)
15. tuberculosis		

Exercise 3. Replace the words in bold type (1-26) with a word from the list a-z. write the letters in the table below.

a) asymptomatic	f) hereditary
b) trauma	g) protozoa
c) epidemic	h) foetus
d) congenital	i) infectious
e) contagious	j) infestation

A(1) **dating from birth** disease may be (2) **passed from parents to offspring** or may be the result of damage to the (3) **unborn baby**.
 (4) **Physical damage** may be the result of surgical operations, accidents, excessive temperatures, radiation or destructive chemicals.
 An infection or (5) **invasion** of living organisms may be the cause of disease. These living organisms include viruses, bacteria, (6) **worm-like parasites**, fungi or animal parasites.
 Some diseases are (7) **spread easily between people** and the result may be a (8) **large number of people suffering the disease**.
 Some diseases may (9) **have no symptoms**. Some diseases may be (10) **passed on by contact**.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Exercise 4. Match the diseases with their definitions:

1. measles	a) inflammation of the membranes that surround the brain or spinal cord, caused by infection
2. leukemia	b) an acute infectious disease in which sustained muscular spasm, contraction, and convulsion are caused by the release of exotoxins from the bacterium, Clostridium tetani: infection usually occurs through a contaminated wound
3. meningitis	
4. otitis	
5. pancreatitis	

6. rabies	c) a highly contagious viral disease common in children, characterized by fever, profuse nasal discharge of mucus, conjunctivitis, and a rash of small red spots spreading from the forehead down to the limbs						
7. rickets	d) inflammation of the pancreas						
8. tetanus	e) an acute or chronic disease characterized by a gross proliferation of leucocytes, which crowd into the bone marrow, spleen, lymph nodes, etc., and suppress the blood-forming apparatus						
	f) a disease mainly of children, characterized by softening of developing bone, and hence bow legs, malnutrition, and enlargement of the liver and spleen, caused by a deficiency of vitamin D						
	g) inflammation of the ear						
	h) an acute infectious viral disease of the nervous system transmitted by the saliva of infected animals, esp. dogs. It is characterized by excessive salivation, aversion to water, convulsions, and paralysis						
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

Exercise 5. Match the common name for a disease with its medical equivalent:

1. arteriosclerosis	a) chickenpox								
2. herpes simplex	b) measles								
3. herpes zoster	c) warts								
4. infectious mononucleosis	d) hardening of the arteries								
5. myocardial infarction	e) German measles								
6. poliomyelitis	f) cold sore								
7. rubella	g) polio								
8. rubeola	h) heart attack								
9. varicella	i) shingles								
10. verrucae	j) glandular fever								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

**Граматика: Активний та пасивний стан дієслова. Особливості перекладу.
Passive Voice: To be + Past Participle**

Exercise 1. Make the following active sentences passive.

1. Francisco Romero and Henry Dalton performed the earliest operations on the pericardium.
2. When we breathe, we inhale oxygen from the environment.
3. They have just delivered the patient to the ER.
4. We were sure, that they hadn't operated on him yet.
5. Don't come into the ward, a nursing assistant is washing the floor there.
6. When I came into the ward, a nurse was changing his bandage.
7. I am sure, they will change the administration.
8. She will have finished the work by 10 p.m.

Exercise 2. Fill in the gaps with the correct form of the verbs in the Active or Passive Voice.

1. Considerable skill, patience and tact (to require) to examine a child.
2. Yesterday he (to awake) with a severe headache.
3. I felt terrible, as I (to catch) a severe cold the day before.
4. Infectious diseases (to transmit) by direct contact or through the respiratory route.
5. The man will die, unless he (to operate on) without delay.

6. Everything is ready for the investigation of the sputum, the instruments and appliances (to cleanse) thoroughly.
7. While going downstairs she (to fall) and (to break) her leg.
8. The medical students (to practice) in the clinic at patients' bed-side now.

Exercise 3. Translate the words given in Ukrainian into English.

Human immunodeficiency virus (HIV) is the virus that is responsible for causing acquired immune deficiency syndrome (AIDS). The virus **пошкоджує** cells of the immune system and progressively **руйнує** the body's ability to fight infections and certain cancers.

In adults and adolescents, HIV most commonly **розповсюджується** by sexual contact with an infected partner. Before routine screening of blood products **почалося** in 1985, a small group of children **були інфіковані** with the virus by contaminated blood products. Currently, nearly all HIV infections in children under the age of 13 are from vertical transmission, which **означає** the virus **передається** to the child when they are in their mother's womb or as they **проходять** through the birth canal. The virus also **був виявлений** in breast milk, and can be spread by breastfeeding.

It should be noted that not every child born to an HIV-infected mother **отримає** the virus. Without treatment, a woman with human immunodeficiency virus (HIV) has a one in four chance of infecting her fetus.

Exercise 4. Translate the text into English:

Синдром набутого імунodefіциту (СНІД) став відомий у 1981 р. Це вірусне захворювання, яке уражує імуногенні клітини, внаслідок чого в організмі розвиваються опортуністична інфекція та специфічні пухлини. Хвороба спричинюється ретровірусом — вірусом імунodefіциту людини типу I (ВІЛ I). Вірус імунodefіциту передається статевим шляхом, під час переливання крові та її компонентів від інфікованих ВІЛ I донорів, використання голки, шприців та інших інструментів, заражених вірусом тощо. Передача вірусу СНІДу відбувається також інфікованою матір'ю дитині в перинатальний період. Зараження ВІЛ-інфекцією можливе також хірургів унаслідок поранення (голкою, скальпелем тощо) під час оперування ними інфікованих вірусом імунodefіциту.

ВІЛ-інфікованість встановлюють за допомогою серологічного дослідження — ідентифікації анти-ВІЛ-специфічних антитіл у сироватці крові. Вона може тривалий час не виявлятися клінічно, проте вважається, що протягом 7—10 років захворюють практично всі інфіковані ВІЛ. Захворювання може розпочинатися гостро у вигляді мононуклеозоподібного синдрому, після якого настає тривалий асимптомний (на роки) період — до появи різноманітних локальних проявів.

Тема 9. Симптоми хвороб (4 год)

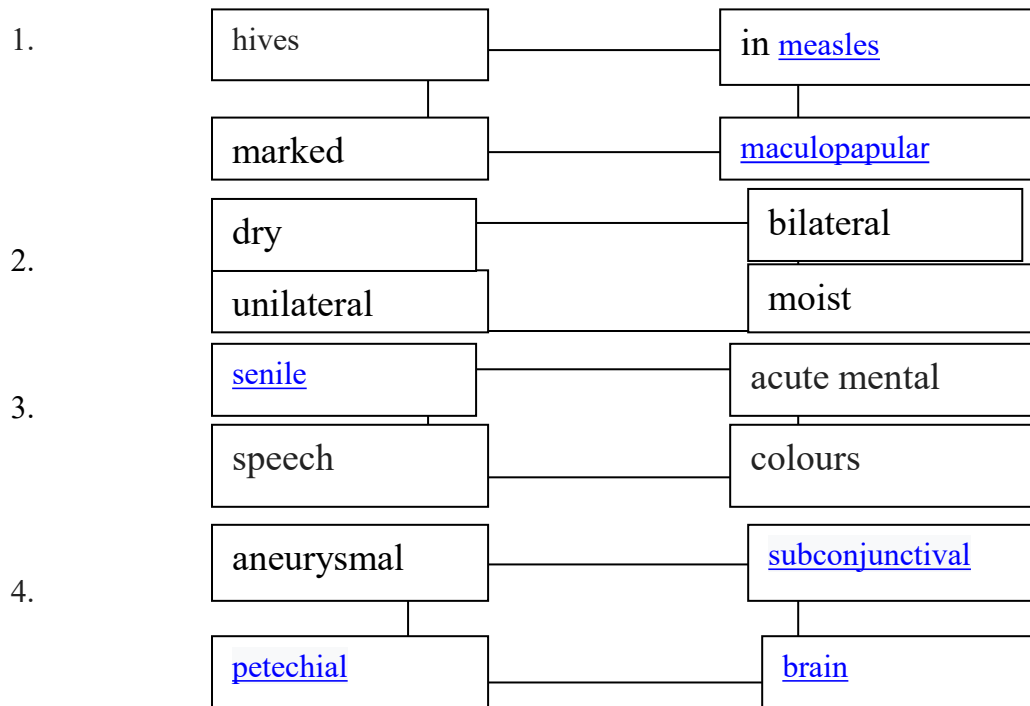
Грамматика: Simple tense vs Perfect tense

Exercise 1. Complete the text translating the word combinations in brackets.

Symptom - an indication of a _____ (хвороба або порушення). It is a departure from normal function or feeling which _____ (помічається) by a sufferer. A symptom is subjective, observed by the patient, and cannot _____ (оцінений безпосередньо). (На противагу) _____, the indications that a doctor notes are called signs. A sign is _____ (виявлений) by the physician during examination or by a clinical scientist by means of _____ (за допомогою) an *in vivo* examination of the patient.

(By contrast, disease or disorder, discovered, is noticed, be measured directly.)

Exercise 2. Each of the sets of four words below can be linked by one other word. Write the missing words in the centre of the charts.

Exercise 3. Differentiate between signs and symptoms and explain the meaning of each term.

Paresthesia; erythema; benign prostatic enlargement; spotting; cramping; fatigue; implantation bleeding; itching response; hepatosplenomegaly; tingling; blurry vision; hypocalcaemia; neutropenia; moist or dry rales; rumination mania; elevated blood pressure; a clubbing of the ends of fingers.

Exercise 4. Translate the following word combinations.

Symptom: observable symptom; objective symptom; subjective symptom; nonspecific symptom; common symptom; early symptom; prodromal symptom; abstinence symptoms; easy-to-miss symptom; after-eating symptom; relapsing symptom; remitting symptom; cardinal symptom; long-term symptom; alarming symptom; non-specific symptom; assident symptom; core symptom; diminution of symptoms; indirect symptom; leading symptom; local symptom; localizing symptom; accompanying symptom; basic symptom; accessory symptom.

Exercise 5. Fill the gaps with the words from above.

1. _____ of psychosis are subtle, subjectively experienced subclinical disturbances in drive, affect, thinking, speech, (body) perception, motor action, central vegetative functions, and stress tolerance.

2. _____ remain predominately private and apparent only to the affected person.

3. _____ is a symptom that usually but not always accompanies a specific disease, as distinguished from a pathognomonic symptom

4. Reduced sense of smell, changed handwriting and tremors or shaking when relaxed are _____ symptoms of Parkinson's Disease.

5. Sleep disturbance is one of the _____ symptoms of depression.

6. In children chickenpox is not usually preceded by _____ symptoms, and the first sign is the rash or the spots in the oral cavity. The rash begins as small red dots on the face, scalp, torso, upper arms and legs; progressing over 10–12 hours to small bumps, blisters and pustules; followed by umbilication and the formation of scabs.

7. Medically, fatigue is a _____ symptom, which means that it has many possible causes and accompanies many different conditions.

Exercise 6. Complete the sentences:

1. Localizing symptom it's a symptom helping to...

2. Observable symptoms of scabies are ...

3. Core symptoms associated with scoliosis can include...

4. Aphasia, dysarthria, apraxia, visual field defect, memory deficits, hemineglect, disorganized thinking, confusion, hypersexual gestures are alarming symptoms of ...

5. Severe kidney disorders, extreme fatigue, edema, heart problems, osteoporosis are long-term symptoms of

6. The classic symptoms of pertussis are...

7. After-eating symptoms in sufferers of gastritis include

Exercise 7. Check your knowledge of the following symptoms:

Symptoms pertaining to gastro-intestinal diseases

severe diarrhea	важка діарея	flatulent colic	газова колька
nonbloody watery diarrhea	водяниста діарея без домішку крові	<u>foul-smelling eructation</u>	зловонна відрижка
watery or black stools	водянистий або чорний кал	acid reflux	кислотний рефлюкс
abdominal pain	черевний біль	nausea	нудота
disturbances of motility	порушення моторики	<u>abdominal distention</u>	здуття живота
<u>intense salivation</u>	гіперсалівація		
vomiting	блювання	<u>hiccups</u>	гикавка
spitting up	зригування	bowel incontinence	неутримання калу
constipation	закреп	heartburn	печія
dry mouth	сухість у роті	intense thirst	сильна спрага
changes in stool frequency and consistency	зміни частоти випорожнень та консистенції кала	abdominal cramps	спастичні болі у черевній порожнині

Symptoms characteristic of respiratory diseases

persistent cough	стійкий кашель	stridor	стрідор
phlegm	слиз	disphagia	нездатність ковтати
wheezing	дихання зі свистінням	nasal congestion	закладений ніс
a feeling of suffocating	відчуття задухи	aphonia	втрата голосу
shortness of breath	задишка	anosmia	втрата нюху
nail or digital clubbing	симптом барабанних паличок	tightness and dull pain in the chest	важкість та тупий біль у грудній клітині
coryza	нежить	snoring	хрюпіння

Symptoms noticed by the sufferer in cardiovascular diseases

squeezing in the chest	відчуття стискання у грудях	sharp, burning chest pain	різкий, пекучий біль у грудній клітині
light-headedness	запаморочення	numbness	заніміння
chest tightness	здавленість грудній клітині	weakness or coldness in limbs	слабкість або відчуття холоду у кінцівках
irregular heartbeat	нерегулярне серцебиття	swollen feet or ankles	набряклі ступні чи гомілки
apnoea	апноє	drowsiness	сонливість
<u>vertigo</u>	головокружіння	Symptoms pertaining to genitourinary diseases	
dysuria	розлад сечовипускання	hematuria	гематурія
polyuria	поліурія	scrotal pain	скротальний біль
renal colic	ниркова колька	suprapubic pain	надлобковий біль
urgency	імперативний поклик на сечовипускання	urinary incontinence	неутримання сечі
pain on passing urine	біль при сечовипусканні	post-micturition dribble	підтікання після сечовипускання
urinary retention	затримка сечі	decreased urine output	підвищений діурез
sensation of incomplete emptying	відчуття неповного спорожнення	cloudy or foul-smelling urine	мутна або зловонна сеча

Exercise 8. Match 1-6 and a-f without losing sense.

1. The Department Head didn't make a daily round this morning
2. The Department Head hasn't made a daily round this morning
3. After she left hospital, she had a long holiday.
4. After she has left hospital, she will have a long holiday.
5. The minute I got the laboratory data I telephoned the professor.
6. I'll contact the professor the minute I've obtained the laboratory data.
7. The patient's condition has improved greatly since he was prescribed experimental treatment.
8. Has the patient's condition improved since he has received experimental treatment?

- a) which didn't contribute to her recovery.
- b) She is going to Italy.
- c) I think he'll do it in a few minutes.
- d) Who made the old chap change his opinion? – I'm not quite sure, but I saw his son in the hospital two weeks ago.
- e) I'm sitting by the laboratory door and gnawing my nails.
- f) He was busy.
- g) Yes, he's been getting better so far.
- h) He was anxious to know everything.

Exercise 9. One sentence in each pair is wrong. Find the mistake and correct it.

1. a) Remember that after you *signed* the contract you won't be able to change your mind.
- b) Carlo's injury only became apparent after he *signed* to play for Real Madrid.
2. a) As soon as my condition has *resolved* my doctor wants to discharge me from hospital.

- b) His medical error has *resolved* into some minor oral reprimand which didn't affect his career.
3. a) Did he *ask* you about that yet?
- b) Remember that you won't have time to check the answers. You'll hand in your work as soon as the assistant professor has *asked* you to.
4. a) A 34-year-old woman who is otherwise healthy has *had* a fever, nausea, and right-sided back pain for 2 days.
- b) The patient routinely takes lisinopril, atorvastatin, tiotropium and fluticasone/salmeterol, and recently had a heavier reliance on his rescue albuterol inhaler.
5. a) By the time she decided to consult a dermatologist the rash has *crusted*.
- b) This airborne disease may be spread from one to two days before the rash appears until all lesions have *crusted* over.
6. a) I'll wait until I *get* all necessary information.
- b) I'll probably have finished examining patients by the time I *got* the laboratory data.
7. a) Double blind experiments are the ones where neither the volunteer nor the researcher knows which individuals are in the control group or the experimental group until after all of the data have been *collected*.
- b) The report was written after analysing data which have been *collected* from the case histories of thousands of patients
8. a) The treatment has been switched to doxycycline plus rifampicin once the blood culture result was obtained.
- b) I have switched to a new doctor last month.

Exercise 10. a) Complete the questions in order to diagnose a suspected chronic obstructive pulmonary disease. (you don't necessarily need to use the words below)

Have you ever had this ...

How long have you ...

Have you ever been ...

How long has ...

Have you tried any treatment ...

Have you ever been prescribed ...

Have you ever tried ...

How long have ...

Have you ever taken...?

(short-acting bronchodilator before activities; long-acting bronchodilator; inhaled steroids; beta blockers for your high blood pressure or heart; acute exacerbations; respiratory infection, air pollution or other triggers of inflammation; exposed to noxious gases; condition; suffering from increase in coughing; develop)

b) Think over questions using Past Simple tense.

Exercise 11. Open the brackets making the sentences grammatically correct. Translate the sentences.

- To diagnose your condition, your doctor will review your signs and symptoms, discuss your family and medical history, and discuss any exposure you (to have) to lung irritants — especially cigarette smoke.
- Coagulation profiles (to be measured) before surgery and on postoperative day 3.
- Recent focus on early detection and intervention in psychosis (to renew) interest in subtle psychopathology beyond positive and negative symptoms.

4. Pain (to be) significantly less on postoperative days 2 and 3 in the ibuprofen-only group as compared with the groups taking narcotics only and ibuprofen with narcotics
5. Diabetic coma ... almost (to disappear) as cause of death. Today, approximately 75% of diabetics die from vascular complications, mainly from coronary heart disease.
6. Systematic reviews (to show) that dexamethasone does not increase risk of posttonsillectomy bleeding.
7. In the present case, a 34 year old patient with a history of one miscarriage and one ectopic pregnancy (to be diagnosed) with type 2 cesarean scar pregnancy at 7 weeks of gestation.

Exercise 12. Translate the sentences into English using your knowledge of symptoms.

1. Желтуха - один из симптомов гепатита
2. У больной изжога после еды.
3. У больного с гастритом может быть запор.
4. Лающий кашель - симптом коклюша
5. Больной жаловался на одышку.
6. Температура, головная боль и озноб - симптомы простуды.
7. Болезненность брюшной полости была выявлена при пальпации.
8. Чихание, кашель, насморк, озноб и температура являются признаками гриппа.
9. Изжога, боль в эпигастральной области, тошнота являются симптомами язвы желудка.
10. Гепатит проявляется высокой температурой, желтухой, болью в правом подреберье.
11. Сильный понос и обезвоживание являются проявлениями холеры.
12. При скарлатине у ребенка высокая температура, сыпь и воспаленное горло.
13. Инфаркт миокарда характеризуется очень сильной болью за грудиной, иногда отдающей в левую руку.
14. Инсульт - это кровоизлияние в головной мозг.
15. Приступ стенокардии может быть вызван физическим или психическим напряжением.
16. Шум в ушах, головная боль и покраснение лица - это признаки гипертонии.
17. Наиболее серьезным осложнением после кори является пневмония, которая особенно опасна для детей менее двух лет.
18. У больного была такая боль в печени, что его лицо и руки покрылись испариной.
19. Больной был бледен из-за обильного кровотечения. Этот случай требует немедленной операции.
20. Почему вчера вы не дали снотворное этому больному? Он ведь жаловался на бессонницу?
21. При обследовании было обнаружено, что у больного учащенное дыхание и влажные хрипы.
22. Больная была прикована к постели (to be confined to bed). Даже малейшее физическое напряжение вызывало приступ острой боли.
23. Тщательный осмотр показал болезненность живота, которая усиливалась при пальпации.
24. Асцит- это серьезное состояние, которое может привести к смерти.
25. Лекарство не рекомендуется водителям, т.к. оно вызывает затуманенность зрения.
26. Грыжи этого типа должны быть хирургически вправлены, когда вес ребенка достигает 7 кг.
27. Швы нужно удалить из-за раздражения раны.
28. Нет смысла класть ребенка в больницу. У него трещина. Врач наложит шину, и вы отвезете его домой.
29. Громадную роль при развитии шока играет физическое переутомление, бессонница, голодание, охлаждение организма и т.п.
30. Шок одно из очень тяжелых осложнений после тяжелых операций, обширных ожогов, ранений и ушибов.

Тема 10. Методи діагностики хвороб (2 год)

Грамматика *Perfect and Perfect Progressive*

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ХВОРОБ Грамматика: *Perfect and Perfect-Progressive*

Exercise 1. Read the introduction to the lesson and name all the diagnostic techniques you know.

Diagnostic techniques and procedures encompass all investigations and tests intended to identify the cause of an illness or disorder. They include, for example, laboratory tests for infectious agents, and imaging techniques, such as radiology and ultrasound examination, and others.

Exercise 2. Read the short description of ophthalmoscopy and find the equivalents of the Ukrainian words and word combinations given in the table below:

An ophthalmoscope allows the doctor to examine all parts of the eye: the iris, lens, retina and optic disc. For best results, the examination is done with dimmed, or lowered lights to allow the pupil to maximally dilate. A topical mydriatic solution may be applied to the eye to aid dilation. The patient is then asked to fixate on a target for the duration of the test.

приглушене світло -	зіниця розширюється -
оглядати райдужну оболонку, кришталік, сітківку -	той, що викликає розширення зіниці –
застосовувати до ока -	допомогати розширенню -
зафіксуватися на цілі -	поверхневий розчин -

Exercise 3. A doctor is talking to a patient during an ophthalmoscopy. Match the underlined expressions she uses (1-4) to the expressions with similar meanings (a-d) below:

Right, Mr Gold, because you have been having these headaches I'm going to have a look at your eyes, particularly the back of your eyes – the retina. I'm going to put (1) <u>a couple of drops</u> in your eye, (2) <u>which will make it easier for me to see the retina</u> . After a few minutes you may find your vision a bit blurry. This will wear off after about an hour. (3) <u>I need to get rid of as much external light as possible. This means closing the blinds</u> . Now, I'd like you to (4) <u>look straight ahead at that clock</u> . This takes a few minutes and your eyes might feel a bit tired so you can blink if you need to. I don't want you to look at me, look at the clock.			
a) the examination is done with dimmed lights b) a topical mydriatic solution c) to aid dilation d) fixate on the target			
1)	2)	3)	4)

Exercise 4. Read Text A, then complete text B with appropriate words or word combinations from Text A.

Text A.

During venipuncture, the phlebotomist, a technician who takes blood, inserts a needle into a vein and withdraws blood into a specimen tube, which is sent to the haematology laboratory for analysis. Usually the phlebotomist can find a vein in the inner part of the elbow, the antecubital fossa, that is easily accessible. She may apply a tourniquet - a tight band - above the site, or the

patient may be asked to clench their hand to make a fist, in order to make the vein more prominent. Afterwards, the patient may be asked to press lightly on a dressing, usually a piece of gauze, to help the blood to clot and to prevent swelling and a haematoma (a black and blue mark, or a bruise) where the vein was punctured.

Text B.

(1) are specially trained in taking blood. They are skilled at (2).....-puncturing the vein to take a blood sample. The wrist, hand and foot can be used but more often a vein in the inner part of the elbow is used. If it is difficult to locate a suitable vein, the patient may be asked to make a (3), or a (4) may be applied on the upper arm to make the vein more apparent. Afterwards, a (5) is applied and the patient is asked to press gently. This helps to stop the bleeding and prevent (6) at the site. It is important that (7) are labelled correctly before they are sent to the haematology (8), where a full blood count or other investigations will be carried out.

Exercise 5. a) Read the information about endoscopy and answer the questions below:

Endoscopy is a way of examining parts of the body which are not visible from the outside. A typical endoscope is a flexible tube which is inserted through one of the natural orifices - openings - such as the anus or mouth. Rigid endoscopes, which cannot be bent, are also used but are inserted through small incisions. The shaft contains several channels to transmit light from the outside and images from inside and to allow different instruments to be used.

Endoscopes consist of an eyepiece, a flexible tip fitted with lens or camera and a flexible shaft containing an image channel and channels for light, air and water, instruments and wires.

Endoscopes can be used for the following:

- to provide diagnostic information
- to excise diseased tissue or growths such as polyps
- to clear obstructions
- to take a biopsy
- to cauterize a site of bleeding by applying heat.

- 1) What does endoscopy help to examine?
- 2) How are typical endoscopes inserted into the body?
- 3) What does the shaft of the endoscope allow to do?
- 4) What are the principal parts of typical endoscopes?
- 5) What are endoscopes usually used for?

b) Find words with the following meanings in the text above:

- 1) to pass (an instrument through an orifice)
- 2) the flexible part of an endoscope containing channels for light, air and water
- 3) stop bleeding by applying heat
- 4) a growth that protrudes from a mucous membrane
- 5) to remove a diseased tissue
- 6) taking a sample of tissue for analysis
- 7) not flexible
- 8) a surgical cut

Exercise 6. Read the information about radiography and radiology and translate the words given in Ukrainian into English:

Radiography involves *підверження* a part of the body to a small dose of radiation to produce an image of the *внутрішніх* organs. Organs with high *щільністю* such as the ribs and spine are radiopaque, meaning they do not *поглинають* radiation, and appear white or light grey on the image. Lung tissue is radiolucent - absorbs radiation - and appears dark on the image. Before some types of X-rays, patients are given a liquid called a contrast medium, such as barium or iodine, which is radiopaque and *дозволяє* the organ or tissue it fills to be examined. The contrast medium may be swallowed, introduced through the anus as an enema, or given as an injection.

Radiology is the use of radiation in the diagnosis and treatment of diseases such as cancer.

The chest X-ray is the *найпоширеніше* diagnostic X-ray examination. Normally a frontal (anteroposterior) view is obtained. The patient stands *обличчям до* the photographic plate with the chest *притиснутий* to the plate, with hands on hips and elbows pushed out in front. The radiographer, the technician who takes the X-ray, asks the patient not to move, then to *вдихнути* deeply and not to *видихати*. This makes a *розмитий*, unclear X-ray image less likely and improves the quality of the image, as it is easier to see *аномалії* in air-filled (inflated) lungs than in deflated lungs. For a side, or lateral view, the patient is asked to stand sideways to the photographic plate with arms raised. A chest X-ray may be repeated at intervals to track for any changes. These repeated examinations are called serial chest X-rays.

Exercise 7. Choose the correct word or phrase to complete each sentence:

1. In radiography, barium is used as a contrast (image/medium).
2. Tissue which absorbs radiation and appears dark on an X-ray is (radiolucent/radiopaque).
3. An (enema/injection) is a liquid introduced into the bowel by way of anus.
4. X-rays used to measure the progress of a disease are called (repeated/serial) X-rays.
5. If a patient moves during an X-ray, the image may be (blurred/abnormal).
6. It's easier to see abnormalities when the lungs are (deflated/inflated).

Exercise 8. Complete the words. Each begins with *radio*.

- 1) Using radiation to diagnose and treat disease is radio.....
- 2) Using radiation to make images is radio.....
- 3) Using radiation to provide treatment is radio.....
- 4) If something is not penetrable by radiation, it is radio.....
- 5) If something is penetrable by radiation, it is radio.....
- 6) A technician who administers X-rays is a radio.....

Exercise 9. Translate the following text into English:

Діагностика використовує всі відомі методи сканування людського організму, і одним з них є комп'ютерна томографія. Сьогодні це основний метод томографічного дослідження, заснований на старому, добре відомому рентген-випромінюванні.

Комп'ютерна томографія рідко призначається як первинне дослідження. Не дивлячись на сучасні томографи, які випускаються вже в 5-му поколінні, і мінімальну променево навантаження, спочатку проводять УЗД, звичайний цифровий рентген, будь інший не рентгенологіческое метод.

Однак, цінність комп'ютерної томографії не заперечні. Його призначають як планове і екстрене діагностичне дослідження:

1. голови - кісткових тканин, крововиливів (давністю не більше 4 годин);

2. органів грудної клітини - для оцінки стану дихальної системи: легені, бронхи;
3. середостіння і черевної порожнини;
4. при діагностиці стану опорно-рухової системи - якісний метод для визначення стану суглобів, кісток;
5. при діагностичному пошуку, направленому на підтвердження або спростування; новоутворень і багато іншого.

Комп'ютерна томографія є батьківським методом в проведенні

- КТ-ангіографії - дослідження стану судин;
- КТ-колоноскопії - дослідження стану товстого кишечника.

Підготовки до дослідження не потрібно. Вся процедура займає 15-45 хвилин в залежності від області і обладнання.

Протипоказання: вагітність.

Грамматика: Perfect and Perfect Progressive

Exercise 1. Look at the examples in the table, translate them into Ukrainian and say what the main difference between Present Perfect and Present Perfect Progressive is.

He has been smoking since 15 years of age.	He has smoked 5 cigarettes since morning.
They have been working on the project for half a year.	They have just finished the project.
How long have you been suffering from your headache?	What have you taken to relieve your headache?
What has he been doing since morning?	What has he done so far?

Exercise 2. Read the situation and complete the sentences. Use the verbs in brackets:

1. Serge started working at his thesis half a year ago. He is still working and some of his articles are ready.

- a)for half a year.(work)
- b).....4 articles so far. (write)

2. Rachel is from Ausrtalia. She is travelling round Ukraine at the moment. She began her trip 2 months ago.

- a) Shefor 2 months. (travel)
- b) She4 cities so far.(visit)

3. Andrew is a surgical intern. He began his internship a year ago. He is sometimes allowed to perform simple operations himself.

- a) He10 minor operatoions. (perform)
- b) Hesince last year (operate)

4. This time make up your own situation.

-
-
- a).....
 - b)

Exercise 3. For each situation, ask a question using the words in brackets:

1. You know a person who is learning Chinese. Ask:
How long/ learn.....?
2. You have just arrived at work. Your patient is waiting for you. Ask:
How long/wait
3. You see a colleague filling in case histories. Ask:
How many/fill
4. Some of your friends are having a party next Friday. Ask:
How many people /invite.....?
5. You meet a famous neurosurgeon. Ask:
How long/operate.....?
How many operations/perform.....?
6. A friend of yours is saving money for an internship abroad. Ask:
How much money/save?
How long/save.....?

Exercise 4. Put the verb into the more suitable form, present perfect simple or present perfect continuous:

1. Look! Somebody (to break) the test tube.
2. You look tired. (you/work) hard?
3. She is away. Where (she/to go)?
4. I'm sorry, I'm late. – that's all right. I (not wait long).
5. Is it still raining? – No, (it/stop).
6. (I/lose) my report. (you/see) it anywhere?
7. (I/work) on the question But (I/not solve) the problem yet.
8. (He/stand) there for 2 hours already, maybe I should go and ask him if he needs any help?

Exercise 5. Translate the sentences into English:

1. Як довго в тебе цей жахливий кашель?
2. Вони вже 3 дні не розмовляють.
3. Вони обстежують його вже 2 тижні, але ще не поставили діагноз.
4. Вона спить з вчорашнього вечора, може розбудимо її?
5. Що ти тут робиш вже стільки часу?
6. Як довго вона скаржиться на проблеми зі шлунком?
7. Вона приймає ці антибіотики вже другий тиждень, але ми не бачимо ніякого покращення її стану.
8. Вона з дитинства мріє стати хірургом.

Тема 11. Лікування хвороб. Клінічний випадок (4 год)

Грамматика Present-instead-of-Future

ЛІКУВАННЯ ХВОРОБ. КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК.

1. Medical treatment

A. Prescriptions and drugs

As a part of treatment, a doctor may **prescribe medication**, commonly referred to as **medicine or drugs**. A **prescription** may take these forms:

Nabumetone Tab 500 mg
Send 56
Label 2 tablets at night

In the UK, patients take prescriptions to a **chemist's shop**, which sells a wide range of **non-prescriptions medicines** and other products such as cosmetics, for **dispensing by a pharmacist** (the person who prepares the medicine). In hospitals, prescriptions are dispensed by the pharmacy (the department where the drugs are prepared).

Drugs come in many different forms (capsule, injection, ointment, paste, pessary, powder, solution, spray, suppository, syrup, tablet, and inhaler). **Ointments** are greasier than creams and have a thicker texture. This makes them adhere to the affected area longer. **Creams** are more acceptable cosmetically and tend to be used on the face as they are less visible. **Pastes** are stiffer preparations which contain more powdered solids. **Lotions** are liquid and used in areas as the scalp where an ointment or cream would adhere to the hair.

B. The British National Formulary

The **British National Formulary** provides information on prescribing and administering **prescription drugs** in the UK.

SULCONAZOLE NITRATE

Indications: Fungal skin infections
 Cautions: Contact with eyes and mucous membranes should be avoided.
 Side-effects: Occasional local **irritation** and hypersensitivity reactions include mild burning sensation, erythema, and itching. Also **blistering**.
 Treatment should be discontinued if these are severe.
 Dose: **Apply** 1-2 times daily, continuing for 2-3 weeks after lesions have healed.
 Exelderm ® (Centrapharm)
 Cream, sulconazole nitrate 1%

An indication is a situation or a sign that suggests a specific treatment should be given. A **contraindication** is a situation or a sign that suggests a specific drug or treatment should not be used or is **contraindicated**.

Exelderm ® is a **proprietary** - commercial – name for a medication containing SULCONAZOLE NITRATE. The same drug may have both a proprietary name and a **generic** name. For example, Prozac and Fluoxetine are the proprietary and generic names for the same drugs.

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN PRESCRIPTIONS:

Abbreviations or symbol	Meaning
µg	microgram
1/12	1 month
1/52	1 week
a.c.	before meals/food
a.m.	in the morning
b.d./b.i.d.	twice a day
c/c.	with
c.c.	with meals/food
dl	deciliter
g	gram
g/L	grams per litre
i.m./IM	intramuscular
infuse(n)	infusion
i.v./IV	intravenous

L/L	litres per litre
mane	in the morning
mcg	microgram
mg	milligram
ml	milliliter
mmol/L	millimols per litre
nocte	at night
o.d.	daily
p.c.	after meals/food
p.m.	in the afternoon
p.o.	by mouth
p.r.	by rectum
p.r.n.	as required
p.v.	by vagina
q.d.s./q.i.d.	four times a day
s.c.	subcutaneous
s.l.	sublingual
stat.	immediately
t.d.s./t.i.d.	three times a day
tabs	tablets

PRACTICAL EXERCISES

Exercise 1: Match the abbreviations (1-9) with their meanings (a-i) and translate them into your native language:

1. p.c.	a. by mouth												
2. 1/52	b. three times a day												
3. mane	c. four times a day												
4. stat.	d. immediately												
5. q.d.s.	e. sublingual												
6. s.c.	f. with meals												
7. s.l.	g. as required												
8. q.d.s./q.i.d.	h. in the morning												
9. p.o.	i. after food												
10. c.c.	j. intravenous												
11. p.r.n.	k. four times a day												
12. i.v.	l. infusion												
13. t.d.s./t.i.d.	m. 1 week												
14. infuse (n)	n. subcutaneous												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Exercise 2: Complete the sentences. Look at the foregoing A and B to help you.

- of the skin may be caused by drugs such as aspirin which can produce a rash.
- At a you can get your prescription and all sorts of other health products.
- Gastro-intestinal irritation is aof aspirin.
- Aspirin is ... for patients with previous or active peptic ulceration.
- When bubbles appear on the skin due to heat or irritation, this is called
- The maximum ... of paracetamol for an adult is 4 grammas a daily.
-means a drug is not contraindicated but care must be taken in its use.
-for codein phosphate are mild to moderate pain and cough suppression.

9. A person who dispenses drugs is a
10. The place where drugs are dispensed in a hospital is a

Exercise 3: Describe each of these prescriptions for a patient with suspected acute coronary syndrome. The first one is done for you.

Medicine	Dose	Method of administration
Streptokinase	1 500 000 U	i.v. infus(n) over 60 mins
Aspirin	300 mg	p.o. stat
Diamorphin	2.5 – 5 mg	i.v. stat
Metoclopramide	10 mg	i.v. stat
GTN	300 mcg/5ml	i.v. infus(n) stat @ 40 mcg/min

1. Streptokinase, one and a half million units by intravenous infusion over sixty minutes.
2.
3.
4.
5.

2. Surgical treatment

A. The operating theatre

Surgery is carried out in an **operating theatre**. Great care is taken to make sure that operations take place in **sterile conditions** – free from microorganisms. The surgeon and his or her **assistant** wash or **scrub up**, and put on **surgical gowns, masks, and gloves**. The patient's skin is prepared by disinfecting it with an antiseptic solution. This is known as (**prepping**) preparing the patient. They are then covered with sterile **drapes**, so that only the area of the operation is exposed.

B. Instruments

The most basic surgical instruments are: *retractor, scalpel, artery forceps, dissecting forceps, and scissors*.

C. The operation

The **operation** begins when the surgeon **makes an incision** or cut. Control of bleeding is very important. A **swab** is a pad of cotton or other material used to soak up blood from the operation site. A **sucker** is a mechanical device which **aspirates** – sucks up – blood.

Bleeding vessels are tied with **ligatures** or sealed by an electric current (**diathermy**).

Drains may be inserted to carry away fluid which might act as a culture medium for bacteria. Various methods are used to close the wound, for example **sutures** (also known as **stitches**), or **staples**. Finally, the wound is **covered** with a **dressing**.

D. An operation report

This patient had an indirect right inguinal hernia.

Anaesthesia: Spinal anaesthesia with local anaesthetic **infiltration**

Incision: Right inguinal

Procedure: The external oblique aponeurosis was **divided** and the spermatic cord **mobilized**. The hernia sac was identified and separated from the spermatic cord. The hernia sac was then mobilized back to its neck where it was **transfixed** and **the redundant tissue excised**. The fascia at the neck of the spermatic cord was divided, carefully **preserving** the vessels, the genital branch of the nerve and the vas deferens. Thereafter the posterior wall of the inguinal canal was **repaired** in two layers.

Closure: The wound was **closed in layers** with Dexon suture material to the external oblique

aponeurosis and staples to the skin.

PRACTICAL EXERCISES

Exercise 1: Which of the surgical instrument is needed for each of the following procedures?

1. making an incision
2. keeping the sides of the wound open
3. cutting sutures
4. holding the cut ends of blood vessels before they are tied.

Exercise 2: A surgeon is talking to a medical student about assisting at operations.

Complete his advice using the words from the foregoing A, B and C to help you.

An..... must be able to carry out the following tasks to help the surgeon. Firstly, he or she must help inthe patient and putting the ...in place to provideconditions. Expert handling of ais essential to allow the surgeon to see what he is doing. The assistant must also keep the operation site free of blood, by careful use of the tying and cutting....., and with the insertion of a, if necessary. Finally, the assistant may be asked to close the wound withor other devices.

Exercise 3: Find words in the foregoing C and D with following meaning:

1. cut in two parts
2. corrected (something that was damaged)
3. freed from surrounding tissues
4. removed by cutting out
5. spread of liquid into an area
6. making sure something is not damaged
7. small metal device to hold the edges of a wound together
8. unnecessary
9. sewing up of the wound
10. flat, thin pieces of tissue that lie on the top of one another

Exercise 4: Keyhole surgery (endoscopic surgery) has become popular. How important is it in surgery? Why?

3. Therapies

A. Radiotherapy and chemotherapy

Radiotherapy is the use of radiation in controlled doses to treat cancer. It works by damaging the DNA of malignant cells. Radiotherapy may be used:

- as curative treatment, for example to shrink tumours
- as **adjuvant** treatment, alongside or following **chemotherapy** – treatment with anti-cancer drugs
- in lower doses as **palliative** treatment to reduce pain and other symptoms of cancer or disease, but not as a cure

A **radiologist** determines the dose and exact target for the radiation beams. Dosage is measured in **grays (Gy)**. A daily dose is a **fraction**. Radiotherapy can also be delivered internally by radioactive **implants** as such as needles, or by liquids such as strontium for some bone cancer.

B. A day in the life of a physiotherapist

Sam is a hospital **physiotherapist**. She works mainly with patients who have conditions or injuries affecting the lower extremities such as fractures, torn ligaments, and cartilage tears. Most of her patients are **referrals** from other departments in her hospital. She also works with the patients **in rehabilitation** following orthopaedic surgery. Some are young people with sports injuries, other are elderly people who have had **hip replacements**. Among her therapies are

manipulation, massage, and exercise to keep the joints mobile and to strengthen muscles. Rehabilitating some patients means helping them to walk again using crutches or Zimmer frames.

C. Cognitive Behavioural Therapy

Cognitive Behavioural Therapy (CBT) is one of the “talking therapies” for mental health conditions. It aims to eliminate negative thoughts and change behavior in response to these thoughts. It can help with anxiety, panic attacks, depressive disorders, **post-traumatic stress disorder and chronic fatigue**. Therapy can be provided in **face-to-face sessions** with a **therapist**, but delivery by computer can also be effective. It is more effective than **counseling** for some and can provide long-term protection against **relapse**, a return of symptoms after improvement. However, patients must be committed to solving their problems and prepared to work on them between sessions.

PRACTICAL EXERCISES

Exercise 1: Name the therapy being described. The same therapy may be described more than once. Look at the foregoing A, B and C to help you.

1. Treatment with drugs toxic to cancer
2. Treatment of cancer by radiation
3. May include massage
4. Aims to eliminate negative thoughts
5. Can involve helping people to walk again
6. Can help with panic attacks

Exercise 2: Complete the sentences. . Look at the foregoing A to help you.

1.treatment is given in large doses that palliative treatment.
2. Radiotherapy can be used alongside other treatments as.....therapy.
3. Treatment is treatment which helps relieve the symptoms of a condition but doesn't cure it.
4. Radiative..... are wires or needles placed into the area to be treated.
5. A typical.... for an adult is 1.8 to 2 Gy7.

Exercise 3: Complete the text describing a typical working day for Sam. Look at the foregoing B to help you.

Work begins around 8.00 am. I check for new on the computer and prepare for my morning appointments. Between 9.00 and 12.00 I see new patients around the hospital. I carry out assessments on them and decide what the appropriate form ofis. I work with broken limbs, joints and ligament repairs. I deal with A&E patients as well as patients referred to me by their GPs.

After lunch I see regular patient. Their therapy includes exercises to increase range of motion and to strengthen muscle.

What do I like about being a? Getting people back to normal.people so they can get on with their lives after an injury or an operation.

Exercise 4: Talk about two contrasting therapies you have experienced and the advantages and disadvantages of each.

CLINICAL CASE DIABETIC FOOT ULCER

Presenting problem

A 55-year-old man with type2 diabetes mellitus of 15 years' duration is hospitalized for control of his diabetes and management of a non-healing ulcer of the left heel, which developed following a thorn prick 2 months earlier. The patient also complains of numbness in his feet. His left first and second toes were amputated 2 years ago and he had laser therapy for diabetic retinopathy last year. He takes several medications, including metformin and glibenclamide for his diabetes, as well as aspirin and enalapril. Prior to referral, his GP had performed some investigations and the results are provided in Box:

BOX 1.1.	
Initial investigations	
Haemoglobin	72 g/L
WCC	15.8x10 ⁹ /L
Fasting blood glucose	14.3 mmol/L
Post-prandial blood glucose	25.4.mmol/L
HbA (1C)	13.5 %
Urea	12mmol/L
Creatinine	168 µmolL
Urine examination	
Albumin	++
ECG	T- wave inversions in V1-V4 suggestive of anteroseptal ischemia; normal R-R interval

What would your differential diagnosis include before examining the patient?

The foot is a frequent site for complications in patients with diabetes mellitus, and for this reason, footcare is extremely important. Ulcerations in the foot is a common reason for hospital admission in diabetic patients. These admissions tend to be prolonged and may end with amputation. A non-healing foot ulcer in a patient with diabetes mellitus requires differentiation from other types of neuropathic, ischaemic and neuro-ischaemic ulcers. Since this patient has diabetes and has symptoms suggestive of peripheral neuropathy, the diagnosis favours a neuropathic ulcer.

Examination

The patient is conscious, oriented, febrile and pale. The respiratory rate is 18/min. He is mildly dehydrated and has xanthelasma palpebrarum on the right side. Bilateral pitting oedema is present. His pulse rate is 100/min and regular. Blood pressure readings supine and standing are 160/90mmHg and 150/80 mmHg, respectively. The pulsations of both carotid and subclavian arteries are equal on both sides. The pulsations of the popliteal, posterior tibial and dorsalis pedis arteries are present in both lower limbs. The first and the second toes on the left side are amputated with well-healed scars. The nervous system examination reveals absent ankle jerks and decreased vibration sense and proprioception on both sides. The left foot is swollen and its skin is dry. There is non-healing ulcer 3x3 cm on the left heel with foul-smelling pus discharge and erythema and swelling of the surrounding skin. There is flattening of the arch of the left foot with features of Charcot deformity. Non-proliferative diabetic retinopathy, with laser photocoagulation scars, is present in both eyes on fundus examination.

Have examination and initial investigations narrowed down your differential diagnosis?

This man has a royal flush of diabetes complications. He has known retonopathy, while blood and urine tests strongly suggest the presence of diabetic retonopathy. He has electrocardiogram evidence of coronary artery disease and clinical evidence of peripheral neuropathy.

Various mechanisms could have produced the initial foot ulceration, including somatic neuropathy (diminished proprioception) and automatic neuropathy (dry skin, fissures, Charcot neuropathy). Secondary infection of the ulcer has caused surrounding cellulitis.

In addition to diabetes mellitus, other conditions can also produce persistent foot ulcer and these include Hansen's disease, thromboangitis, obliterans (Buerger's disease) and vasculitis; however, given the overwhelming evidence, diabetes has to be the likely culprit here.

The results of further investigations of the left foot

BOX 2.1.	
Further investigations	
X-ray left foot	Charcot neuropathy
Doppler test of lower limb	
Right ankle brachial index	1.3
Left ankle brachial index	1.5
Biothesiometry	Severe neuropathy (sensation felt at >40 V of current by vibrating method)
Monofilament test	Protective sensation absent with 10g monofilament in all areas of foot
Nerve conduction study	Severe sensory motor neuropathy in both lower limbs

Does this narrow down your differential diagnosis?

The results confirm the clinical impression that this man has severe sensory motor neuropathy. These abnormalities, as well as uncontrolled hyperglycaemia and anaemia, have produced a non-healing ulcer in the left foot. There is secondary infection of the ulcer, surrounding cellulitis and Charcot deformity of the foot.

How will you treat this patient?

Strict glycaemic control should be ensured with conversion of this man's treatment to insulin therapy. Broad-spectrum antibiotics should be administered according to the culture and sensitivity of the organisms grown from a swab taken from the ulcer. Necrotic tissue should be debrided aggressively. Regular dressings and follow-up will be essential; pressure relief is essential – appropriate footwear should be provided, with insoles that redistribute pressure around the foot and away from the ulcerated area. Total contact casting and intravenous bisphosphonate therapy have been advocated for patients with an acute Charcot arthropathy, but the former would be all advised here, given the presence of active ulceration. The patient should be initiated into a rehabilitation programme comprising education regarding footwear and footcare (e.g. avoiding barefoot walking, regular inspection of the feet for new abnormalities).

The man should be given strong advice and help to stop smoking. He is already taking aspirin and angiotensin-converting enzyme (ACE) inhibitors, but his blood pressure is poorly controlled. This needs to be aggressively targeted (to below 120/70 mmHg), with additional antihypertensive therapy, given his retinopathy and nephropathy. He would also derive prognostic benefit from being commenced on a statin, irrespective of his total cholesterol concentration.

Present-instead-of-Future

Головне речення	Сполучник	Підрядне речення
1. Наказовий спосіб 2. Майбутній неозначений час 3. Модальні дієслова	when if while after before till/until as soon as unless	1. Теперішній неозначений час 2. Теперішній перфектний час

EXAMPLES:

When the rain stops, we'll go out.

Can you look after the children while I'm out?

Wait here until she comes back.

You'll feel better after you've had something to eat.

Exercise 1. Open the brackets using Present Simple or Future Simple:

1. Before you (to cross) the park, you will come to a supermarket.
2. If you (to translate) this article into Ukrainian, I will use it in my report.
3. If you (not to hurry), you will miss the train.
4. If it (to rain), we won't go to the country.
5. What will he do if his TV set (to break)?
6. The child won't be healthy if you (not to give) him much fruit.
7. Don't forget to pay for your dinner before you (to leave) the canteen.
8. You will have to work hard at home if you (to miss) the lesson.

Exercise 2. Open the brackets using Present Simple or Future Simple:

1. If I (to stay) some more days in your town, I (to call) on you and we (to have) a good talk.
2. He (to go) to the Public Library very often when he (to be) a student.
3. As soon as I return from school, I (to ring) you up.
4. Then we (to go) to the theatre if she (to bring) tickets.
5. After I (to finish) school, I (to enter) the University.
6. If I (to see) him, I (to tell) him about their letter.
7. We (to gather) at our place when my brother (to come) back from Africa.
8. If it (to be) very cold tonight, our car (not to start) in the morning.
9. Please turn off the light when you (to leave) the room.
10. If you (to miss) the 10.30 train, there is another at 10.35.

Exercise 3. Open the brackets using Present Simple or Future Simple:

1. I (not to be able to) give you a definite answer until I (to get) the necessary findings of the blood test.
2. He (to have to) go to hospital tomorrow if he (not to be) better.
3. As soon as the analysis of the gastric juice (to be) ready, the patient (to be administered) a proper diet.
4. This medicine (to relieve) the pain if you (to take) it regularly.
5. I (to phone) you as soon as I (to arrive) in London.
6. The physician (to go) home after he (to see) his patients.
7. The patient's condition (to become) better if he (to follow) the treatment.
8. Before the sutures (to remove), the surgeon (to have to) examine the wound.
9. If I (not to feel) good tomorrow, I (to stay) at home.
10. The patient (to feel) an immediate relief after he (to take) this remedy.
11. The physician (to administer) you the necessary treatment as soon as he (to make) a proper diagnosis.
12. Everyone (to be) very surprised if he (to pass) the examination.
13. The patient (not to complain) any pain in his stomach if he (to keep to) a light diet.
14. If you (not to give up) smoking, a bad pain in the right side of the chest (to persist)
15. I (to admit) you to the hospital as soon as we (have) a vacant bed.
16. You (to pass) your examination successfully if you (to work) hard during the whole academic year.
17. Treatment (to be) prolonged until a favorable response (to be) produced.
18. The bleeding (not to stop) until you (to make) blood transfusion.

19. As soon as your cough (to be over), you (to be) better.
20. When you (to be) at the library, (to look) through the latest journals.

Exercise 4. Translate paying attention to the Present-instead-of-Future:

1. If the doctor's history and clinical examination are not restricted to one symptom, he will be able to detect other disorders.
2. The doctor will obtain important data if his approach to clinical problems is not restricted by a narrow training.
3. The doctor will make good use of his knowledge if he deliberately tries to be comprehensive.
4. Ophthalmologists and nonophthalmologists will profit enormously from the up-to-date information on immunology and radiotherapy as soon as they read the book.
5. The book will be of particular value for the oncologist when he treats breast cancer and other breast diseases.
6. When the person follows medical advice his chance of survival increases.
7. We recommend such transfusions until the patient's state improves.
8. I will treat this patient keeping her in bed until all the sensitivity of the joint disappears.
9. If bradycardia is suspected, heart rate slowing medication will be stopped.
10. If this is so, bacterial endocarditis, which at times causes arthritis, must also be considered, especially as it is a potentially life-threatening yet treatable condition.
11. When a patient from a tropical country presents with recurrent bouts of fever and massive splenomegaly, chronic malaria and visceral leishmaniasis will be at the top of the list in the differential diagnosis.
12. If the diagnosis is missed during the early stage of the transfusion and it continues, the risk of severe morbidity or mortality will be high.
13. If the woman has sisters and brothers, consideration should be given to offering to measure their factor VIII levels and undertake genetic studies (in the females who might be carriers and in the males if haemophilia is diagnosed).
14. If this does not reduce the menorrhagia and there is no other correctable gynaecological cause for the excess bleeding, desmopressin will be used preoperatively and the injections continued twice daily to maintain the factor VIII level above 0.50 U/mL after surgery.
15. Constipation is a common precipitant of hepatic encephalopathy, and if lactulose cannot be given orally because of reduced conscious level, then phosphate enemas will be an alternative.
16. In known patients, as well as in previously undiagnosed ones, an acute adrenal crisis should be suspected if they present in shock, especially when this is accompanied by anorexia, nausea, vomiting, weakness and abdominal pain with deep tenderness on palpation.
17. If an ultrasound scan of the kidneys shows evidence of nephrocalcinosis or nephrolithiasis, then the case for surgery will be even more stronger.
18. If the PTH (parathyroid hormone) is low, the malignant hypercalcaemia will be most likely and further investigations, such as protein electrophoresis, urine Bence Jones protein and a CT of the chest and abdomen, will be indicated.
19. If urine output is poor and/or hyperkalaemia is refractory to treatment the patient may require renal replacement treatment/dialysis.
20. A renal biopsy must either be performed under tightly controlled conditions with intravenous heparin, which can be rapidly discontinued if post-biopsy bleeding occurs, or be postponed.

РОЗДІЛ №3

ПРОФЕСІЙНІ ПАПЕРИ

ТЕМА 14. «ПРОФЕСІЙНИЙ ДОКУМЕНТ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИД ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ. МЕДИЧНІ ДОВІДКИ. ЛІКАРНЯНА ДОКУМЕНТАЦІЯ» (4 год)

Грамматика: Складання запитань. Види запитань.

МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

1. Медицинская справка

Правительственная больница ... 19 ...

Ваш(а) служащий (ая), сотрудника(ца) ... болен ... Врач ...

1. Medical Certificate

Government Hospitals... 19 ...

Your employee... is suffering from...

Medical officer...

2. Медицинская справка

Настоящим удостоверяется, что ..., посещающий(ая) больницу амбулаторную, в настоящее время не может выполнять свои служебные обязанности.

Дата 1-го посещения ... Предполагаемая продолжительность болезни ... Фамилия врача ...

Подпись ...

2. Medical Certificate

This is to certify that ... who is attending this hospital as an outpatient, is at present unable to carry out his duty (duties).

Date of 1st attendance... Probable duration of illness...

Name of Doctor... Signature...

3. Справка медицинского осмотра

Кому (1) ... Я, нижеподписавшийся врач ..., удостоверяю, что сегодня осмотрел (2) ... претендента на работу (3) ... и считаю, что он (она) (4) ... для прохождения службы или работы в...

Врач... Медпункт... 19...

3. Certificate of Medical Examination

To (1)... I hereby certify that I have this day examined (2)... candidate for employment as (3) ... and in my opinion he (she) is (4) ... for service in...

Medical officer... Station...

4. Согласие на операцию

... больница 19... . Настоящим, я дал полное согласие врачу ... на проведение любой операции, или операции на ..., которую он считает необходимой, при любом необходимом наркозе. Свидетель ... Подпись...

4. Consent to Operation

... Hospital, 19... I've thereby given my full consent for Dr ... to perform any operation or operation on ... that he may consider necessary, and for the administration of any anaesthetic for this purpose.

Witness... Signature...

5. Согласие на операцию

... согласен на операцию под наркозом ..., назначенную мне хирургом в интересах моего здоровья. Дата ... Подпись...

5. Consent to Operation

Constant to such operation under anaesthetic being performed on myself... As decided by the surgeon in the best interest of my health... Date... Signature...

6. Справка

Настоящим свидетельствую, что я объяснил и перевел больному (его опекуну) изложенное выше соглашение, подписанное больным (его опекуном), или к которому он (она) приложил(а) свой палец, и я удовлетворен тем, что он (она) понял(а) и согласен(на) на необходимую операцию. Дата... Подпись... Свидетель...

6. Certificate

I thereby certify that I have explained and translated to the patient (guardian of patient) the above agreement signed (thumb marked) by the patient (guardian of patient) and I am satisfied that he (she) has understood its contents and agrees to the necessary operation. Date... Signature... Witness...

7. Карточка физиотерапевтического лечения

Фамилия... Пол... Возраст... Адрес... Личный №... Звание... Диагноз ... Дата... Предписание лечения... Подпись...

7. Physiotherapy Treatment Cards

Name ... Sex... Age... Address ... SN ... Rank ... Diagnosis ... Date...Prescription... Signature ...

8. Направления на госпитализацию

Принять в больницу, в отделение некоего ... Возраст ... Диагноз ... Назначения... Врач... Дата...

8.Direction for Hospitalization

Admit Mr (Mrs)... to the hospital, to the department of... Age...Diagnosis...Prescriptions... Doctor... Date...

9. История болезни

... больница. Больничный регистрационный №... Врач... Поступил в больницу ... Количество дней... Выписан из больницы ... Переведен в ... Умер ... Диагноз ... Дата... Фамилия ... Имя... Возраст ... Группа крови ...Национальность ... Место работы... Профессия... Диагноз при поступлении... Клинический диагноз... Сопутствующие заболевания... Осложнения... Диагноз при выписке... Патологоанатомический диагноз (данные вскрытия)... Лечение... Советы врача больному... Распоряжение фельдшеру (медицинской сестре)... Подпись...

9. Case History

... hospital. Hospital register No ... Doctor... Admitted to the hospital... Number of days... Discharged from the hospital... Transferred to... Died... Diagnosis... Date... Surname... First name... Age... Blood group...Nationality... Place of employment... Profession... Diagnosis on administration... Clinical diagnosis... Concomitant diseases... Complications... Diagnosis on discharge...Phato-anatomical diagnosis (post-mortem findings) ... Treatment... Doctor's advice to the patient... Orders to the doctor's assistant (nurse)... Signature...

10. Ежедневный листок

Фамилия... Направление №... Лист №... Палата ... Диагноз... Дата... Месяц... Температура... Пульс... Дыхание... Давление крови... Вес... Утром... Вечером... Дата... Клинические примечания... Лечение... Результат...

10.DailyChart

Name... Dir. No... Sheet No... Ward...Diagnosis... Month... Date... Temperature... Pulse... Respiration... Blood pressure... Weight... M... E... Date... Clinical notes... Treatment... Result...

11. Лечебный листок

Фамилия... Диагноз... Дата... Палата... Дата... Лекарства... Инструкция по питанию и уходу...

11. Treatment Sheet

Name... Diagnosis... Date... Ward... Date... Medicine... Diet... and Nursing Instructions...

12. Листок болезни хирургического больного

Фамилия... Больница №... Существующее заболевание... Анамнез... Семейный анамнез... Физикальное обследование...

12. Surgical Case Sheet

Name... Hospital No... Present History... Past History... Family History... Physical Examinations...

13. Анестезиологический лист

Министерство здравоохранения

Фамилия... Палата... Возраст... Диагноз... Операция... Физическое состояние... Давление крови... Гемоглобин... Моча... Предоперационные осложнения... В/в жидкости и т.д. ...

Введение лекарств перед ингаляционным наркозом... Анестетические средства... Отведенное время... Время начала... Введения и замечания... Технические средства... Операционные осложнения... В/в жидкости и т.д. Хирург... Помощник... Анестезиолог... Результат...

Время окончания операции... Рефлексы... Общее состояние

Послеоперационные инструкции...

Послеоперационные осложнения...

13. Anaesthetic Record

Name... Ward... Date... Age... Diagnosis... Operation... Physical State... BP... Hb... Urine...

Preop. Complications... I/v Fluids, etc. ... Premedication... Anaesthetic Agents... Time given...

Time Commenced... Induction and Remarks... Maintenance and Technique... Operative Complications... I/v Fluids, etc. ...

Surgeon... Assistant... Anaesthetist...

Result... Time Completed... Reflexes...

General Condition...

Postoperative Instructions...

Postoperative Complications...

14. Медицинская справка

Дата... Я, нижеподписавшийся врач ..., удостоверяю, что у ... родился ребенок мужского (женского) пола в этой больнице ... числа ... месяца... года в... часов... минут.

Главный врач (Зав.отделением) ... Лечащий врач...

14. Medical Certificate

Date... I certify that a male (female) child was born alive to ... in his hospital on ... at .. a.m./p.m.

Medical Superintendent ... Medical Officer in Charge...

15. Лист гинекологической больной

Фамилия... Больница... Аборты... История болезни: 1. Боли: а) живот ... б) плечо... в) спина... г) дисменорея... 2. Периоды: а) левая подборочно-задняя позиция плода... б) менструации... в) цикл... г) меноррагия... д) другие... 3. Моча: а) расстройство мочеиспускания... б) гематурия... в) недержание... г) частота... д) другие... 4. Влагалище: а) выделения... б) раздражения... в) кровотечение... г) другие... 5. Другие симптомы ... 6.

Предыдущие поступления в больницу... 7. Болезни, перенесенные ранее... Физикальное обследование: ... Дата... Операция... Анестезиолог и анестетические средства...

Послеоперационное лечение...

15. Gynecological Case Sheet

Name... HospitalNo... Abortions... History: 1. Pain: a. Abdomen... b. Shoulder... c. Back... d. Dysmenorrhoea... 2. Periods: a. L. M. P. b. Day's Flow c. Cycle... d. Menorrhagia... e. Other... 3. Urine a. Dysuria ... b. Haematuria... c. Incontinence... d. Frequency ... e. other... 4. Vaginal a. Discharge ... b. Irritation... c. Hemorrhage ... d. other... 5. Other Symptoms... 6. Previous Admissions... 7. Previous illnesses... Physical Examination: ... Date ... Operation Notes... Anaesthetic used... Postoperative Treatment...

16. Смертность новорожденных и малолетних детей

Форма 1

Мать... Клиника №... Больница №...

Ребенок... Больница №...

... клиника

Мать: 1. Имя и фамилия матери ... 2. Адрес... 3. Год и месяц рождения (если известно)... 4. Прежние беременности: родились живыми... мертворожденные... аборты... 5. Роды: Тип... осложнения...

Ребенок: Место рождения... Дата рождения... Вес... фунтов... унций. Пол... Размер черепа по окружности при рождении ... Кормление со дня рождения грудью... Дата... Дополнительное... Тип... Дата... Искусственное... Тип... Дата... Вес на ... дата... фунтов... унций (ближе к 28 дню). Размер черепа по окружности ... дата... дюймов (ближе к 28 дню)

Болезни в 1-й месяц... К врачебной помощи не обращались... К врачебной помощи обращались...

Если ребенок умер: Возраст... Причина смерти... Где умер... Примечания...

16. Neonatal and Infant Mortality

Figure 1

Mother... Clinic No... Hospital No...

Child... Hospital No...

...Clinic

Mother: 1. Mother's Name 2. Address... 3. Year and Month of Birth (if known) ... 4. Previous Pregnancies: Liveborn... Stillbirth... Abortions... 5. Labour: Type... Complications...

Child: Place of Birth... Date of Birth... Birth Weight... lbs...oz. Sex ... Skull circumference at birth... Feeding from birth... Date... Artificial ... Type... Date... Weight on... date... lbs ... oz. (as near to 28 days as possible)

Skull circumference on... date... ins (as near to 28 days as possible)

Illness in first month ... Medical attention NOT sought ... Medical attention sought ...

17. Регистрационная карточка

Больница университет

Имя... Отчество (второе имя)... Фамилия... Адрес... Предъявляйте, пожалуйста, эту карточку при каждом посещении больницы. В ином случае может быть задержка.

17. Registration Card

University Hospital

First name... Second name... Surname... Address... P.T.O. Please present this card whenever attend the Hospital. Failure to do so may result in a delay.

18. Амбулаторная карточка

Фамилия... Пол... Возраст... Палата... Племя... Род... Род занятий... Дата поступления... Диагноз... Специальные исследования: Моча... Кал... Кровь... Гемоглобин %... Количество эритроцитов... Клинический осмотр...: Количество лейкоцитов... Лейкоцитарная формула крови... Мазок... Рентген... Тест Кана... Дата... Результат... Выписан...

18. Case Record

Name... Sex... Age... Ward... Tribe... Sub tribe... Occupation... Date of admission... Diagnosis... Special Examination: Urine... Stool... Blood Slide... Hb% ... RBC... Clinical

Examinations: WBC ... Differential ... Pus Smear... Radiological Report... Kahn Test... Date... Result... Discharged...

19. Направление на лабораторный анализ

Фамилия... Возраст... Раса... Пол... Регистрационный № ... Клинический диагноз... Больница... Палата... Койка... Характер исследуемого материала... Платный/Бесплатный... Если бесплатный, указать почему... Необходимые анализы... Когда собрано для анализа... Время... Подпись врача... Получено... Регистрационный номер лаборатории... Дата...

19. Request for Laboratory Examination

Name... Age... Race... Sex... Ref.No ... Clinical Diagnosis... Hospital... Ward... Bed... Nature of Specimen... Chargeable/No Charge ... If no charge state why... Examination Required... Date... Collected... Time... Signature of M.O. ... Received ... Lab. Ref. No... Date...

20. Направление на рентген

Фамилия больного... Пол... Адрес... Заплату или бесплатно: Да/Нет. Фамилия врача... Адрес... Предварительный диагноз... Необходимые исследования... Проходил ли больной рентгенологическое обследование ранее?... Примечания... Дата... Подпись врача...

20. Request for Radiological Examination

Patient's Name ... Sex... Address... Is patient entitled to free radiological services – Yes/No. Doctor's name ... Address... Provisional Diagnosis... Examination Required ... Has the patient been previously X-rayed? Clinical Notes: ... Date... Signature of Doctor...

21. Справка о выписке из больницы

Предъявитель сего... больной № ... выписан сегодня. Проходил курс лечения по поводу... Примечания... Просим предъявить справку... Дата... Подпись...

21. Hospital Discharge

Bearer ... Patient No ... is discharged today ... he has been treated for ... Remarks... Please pass to... Date... Signed...

22. Справка о закрытии больничного листа

Кому... (руководитель отдела) Медпункт... Дата...

Имею честь сообщить Вам, что господин (госпожа)..., который находился (лась) на больничном листе с... по поводу ... с сегодняшнего дня выписан(а) на работу. Может приступить к исполнению обязанностей, предшествовавших заболеванию. Подпись врача.

22. Certificate of Discharge from Sick List

To (Head of Officer's Department)

I have to inform you that Mrю (Miss, Mrs) ... who was admitted to Sick List on... suffering from... has today been declared returning to duty. Capable to ... preceeding on (sick) leave. Signed ... Medical Officer.

23. Бирка, удостоверяющая личность умершего

Фамилия... Племя... Пол... Напр. № ... Палата... Койка... Дата смерти... Время... Религия... Ближайшие родственники... Адрес... Подпись медицинской сестры...

23. Morality Identification Tad

Name... Tribe... Sex... Dir. No... Ward ... Bed No... Date Died... Time... Religion... Next of Kin... Address... Signature of Nurse...

24. Медицинская справка о причине смерти

(только для зарегистрированного или дипломированного врача)

Настоящим удостоверяю, что я посетил (имя и фамилия) ... по национальности... Род занятий которого был..., возраст которого..., и видел его (ее) в последний раз ... в 197... живым, и что он (она) умер(ла) ... дня... месяца... года в ... часов в ... месте. Насколько мне известно,

причиной его (ее) смерти является: примерное время начала и момента смерти ... 1. Заболевание или состояние, непосредственно приведшее к смерти... а) из-за (вследствие) ... б) из-за (вследствие) 2. Первоначальные причины. Патологическое состояние, если оно было, вызвавшее вышеуказанную причину и лежащее в основе данного состояния... 3. Другие важные причины, способствовавшие наступлению смерти, но не относящиеся к заболеванию или состоянию, вызвавшему ее...

Подпись... Медпункт...

24. Medical Certificate of Cause of Death

(Not to be used by any other than a Registered or Licensed Practitioner).

I hereby certify that I attended (full name) ... nationality ... of... Whose occupation was that of ... that such person's age was stated to be ... that I last saw ... alive on the ... day of ... 197... that he (she) died on the ... day of ... 19 ... at ... p.m. (a.m.) at place ... and that to the last day of my knowledge and belief the cause of death was as hereunder stated ... Approximate interval between onset and death ... 1. Disease or condition directly leading to death: a. due to (or as a consequence of) ... b. due to (or a consequence of) ... 2. Antecedent causes. Morbid condition, if any, giving rise to the above cause, starting the underlying condition last ... 3. Other significant conditions contributing to the death, but not related to the disease or condition causing it...

Signature... Station...

Laboratory tests

A Microbiology request form

A Microbiology request form uses a number of abbreviations for specimen types.

Date collected .../.../...

Time collected (24hr)

MSU	Nose sw	Blood Culture .
CSU	Throat sw	Clotted Blood
Urine - Other, specify	Axilla sw	EDTA blood
Urine first voided - for chlamydia	Groin sw	CSF
Faeces	Eye sw	
Sputum	Endocervical sw	
NP secretions	Sw in Virus TM* (give site)	
BAL	Sw for chlamydia (give site)	
Induced sputum	*special medium	

Other

A Biochemistry and Haematology lab report

	Value	Range	Unit		Value	Range	Unit
Full blood count (FBC)				Urea and electrolytes {U&E}			
Haemoglobin (Hb)	143	115-165	g/L	Urea	4.5	2.5-6.6	mmol/L
Haematocrit	0.22	0.37 -	L/L	Creatinine	58	60-120	umol/

{RCT}	4	0.47						L
Mean cell volume (MCV)	72.5	78.0 – 98.0	fL	Sodium (Na)	138	135-145		mmol/L
White cell COlmt (WCC)	7.4	4.0 – 11.0	109/L	Potassium (K)	4.5	3.6-5		mmol/L
				Liver functioll test (LIT)				
				Bilirubin	7	3-16		umol/L
				ALT	9	10-50		U/L
				Alkaline Phosphatase (Alk.Phos)	131	40-125		U/L

Terms used to describe lab results

up - + - high down - - - low
 elevated - - raised - reduced

When the results are within the normal range, doctors say:

Potassium is **within normal limits. normal. unremarkable.**

Unit abbreviation	Full form
g/L	grams per litre
L/L	litres per litre
10 ⁹ /L	times ten to the power nine per litre
fL	femtolitres
mmol/L	millimols per litre
umol/L	micromols per litre
U/L	units per litre

EXERCISES

Complete blood count. It appeared to be normal. Fill it in.

Patient's name

Unit No

	Blood film
WBC x10 ⁹ /l.....	NEUTRO%
Hb g/dl.....	LYMPH%
Hct	MONO%
MCVfl.....	EOSINO%
Platelets x10 ⁹ /l.....	BASO%
ESR mm.....	

OTHER INFORMATION

PROTHROMBIN RATIO.....:1
 Time message receiveda.m./p.m.
 Message received by
 Date received

URINE ANALYSIS REQUEST

Room _____	Date _____
Name _____	Routine urine analysis _____
Number _____	Urobilinogen _____
Dr. _____	Microscopic _____
Colour _____	WBC _____
Appearance _____	RWC _____
Sp. Gravity _____	Epith. cells _____
pH _____	Casts _____
Albumin _____	Mucous Threads _____
Sugar _____	Bacteria _____
Acetone _____	Other _____
Blood _____	
Bile _____	
Urobilinogen _____	

QUESTIONS

Exercise 1. Make the following sentences interrogative (general questions):

5. The patient will be better after the operation.
6. He has a frontal headache.
7. The nurses take care of the patients.
8. His father died of heart attack at 56.
9. The patient takes sleeping pills for insomnia.
10. Pleurisy is characterized by purulent sputum.
11. In childhood he had mumps (свинка) in a severe form.
12. In bronchitis dry and moist râles may be heard on auscultation.
13. The child suffered from a bad cough.
14. The patient complains of dizziness.
11. The pain will spread (распространяться) to your left arm.
- The pleura consists of two layers of serous membrane.
- The ribs are flat bones.
- The stomach produces too much acid in hyperacidity.
- The chemistry professor cancelled class today.
- The patient had complication after pneumonia.
- The physician examined his patients during the daily round of the wards.
- His case history was lost.
19. He made an appointment with a neurologist at 11 a.m.
20. In autumn he treated his patients for colds.
21. A doctor prepares a patient for a lumbar puncture.
22. The pain affects my sleep.
23. The physician treats his patients for internal diseases.
24. The arteries carry pure blood.
25. The sweat consists of water and salts.
26. The lungs excrete the carbon dioxide and water.
27. The pain lasted for 15 minutes.
28. The pain started about three months ago.

Exercise 2. Make up disjunctive and alternative questions:

1. The nicotine acid has already been injected.
2. The portal system is formed by the veins passing to the liver.
3. On deep respiration the vital capacity of the lungs may become 6 liters.

4. The vascular system consists of three groups of vessels.
5. Some modern vaccines are administered after the patient has already contracted a disease.
6. The cellular wastes are carried away by the blood stream.
7. We have never experienced acute headaches.
8. The right ventricle is triangular in form and has thick walls.
9. The cellular elements of the tissues take part in the protection of the organism against the infection.
10. The capillaries are connected with the endings of the arteries and veins.
11. All movements are regulated by the cerebral cortex.
12. The great scientists worked at the bacteriological station.
13. The cardiac cycle lasts 0.9 second.
14. The right ventricle is in the anterior part of the heart.
15. The blood is pumped through the blood vessels.

Exercise 3. Make up special questions to the underlined words:

1. Pneumonia is marked by formation of exudates in the lung tissue.
2. We have never experienced acute headaches.
3. In pneumonia the pulse rate is accelerated.
4. The patient complained of the chest pain on deep breathing in.
5. Yellow labels indicate drugs for external use.
6. Individuals may acquire partial or complete protection against certain infectious diseases.
7. The X-ray examination revealed numerous foci of inflammation in the lungs.
8. Virulent microorganisms may invade the human body.
9. Laboratory findings help the physician to make a correct diagnosis.
10. The blood analysis revealed leukocytes and accelerated ESR.
11. The patient has lost 3 kilograms of weight this month.
12. The patient complains of pain in the low abdomen.
13. Shadowing was particularly marked at the base of the left lung.
14. At 9 o'clock the doctors began the daily rounds of the wards.
15. The human organism can fight against the microorganisms.
16. The urine contained a small amount of proteins and erythrocytes.
17. The temperature changes are caused by the appearance of new foci of inflammation.
18. After medical examination the doctors administer the patients different procedures.
19. Local tenderness may occur in pleurisy.
20. The surgeon on duty has arrested profuse bleeding.
21. A. Fleming received the Nobel Prize for his discovery of penicillin.
22. Some patients follow a diet to relieve stomachache.
23. An accelerated erythrocyte sedimentation rate was revealed by blood analysis.
24. Blue labels indicate drugs for injections.
25. The little girl was in bed as if she had a high temperature.
26. Seven cervical vertebrae compose the cervical part of the spine.
27. In the 1st year medical students are taught basic theoretical subjects.
28. Recently his respiratory rate has increased considerably.
29. Many outstanding scientists worked in Ukraine.
30. White label indicates drugs for internal use.

Граматика: Узгодження часів

A full case history covers:

- personal details
- presenting complaint
- past medical history (PMH)
- drug history

SURNAME		FIRST NAMES
AGE	SEX	MARITAL STATUS
OCCUPATION		
PRESENT COMPLAINT		
O/E		
General condition		
ENT		
RS		
CVS		
GIS		
GUS		
CNS		
IMMEDIATE PAST HISTORY		
POINTS OF NOTES		
INVESTIGATIONS		
DIAGNOSIS		
MANAGEMENT		

Study the example:

SURNAME Wilson		FIRST NAMES Peter
AGE 48	SEX M	MARITAL STATUS M
OCCUPATION Steelrope worker		
PRESENT COMPLAINT Retrosternal chest pain last night radiating to neck and R arm. Duration 15 mins. Accompanied by restlessness. Diff. sleeping. Cough c rusty spit. 1 yr SOBOE, productive cough some years, past 3/52 tightness in chest x3, pain radiating to R arm, occurred on exertion, lasted mins. Also %o puffy ankles in the evening, intermittent claudication R calf for 1 /1 2.		
O/E		
General condition Short, barrel-chested, orthopnea and peripheral cyanosis, early finger clubbing.		
ENT		
RS Poor resp. movt. Generalised hyper-resonance. Loss of liver dullness. Bilateral basal creps.		
CVS P 84 reg. BP 140/92 sitting. Oedema up to knees. Sacral oedema +. JVP ↑Apex beat outside MCL in 6th L interspace. HS I, II faint. No peripheral pulses below popliteals.		

GIS Liver palpable and tender.

GUS

CNS

IMMEDIATE PAST HISTORY

POINTS OF NOTES

INVESTIGATIONS

DIAGNOSIS

MANAGEMENT aminophylline IV 250 mg over 10 mins frusemide 20 mg IV
morpr.ne tartrate / cyclizine tartrate 15 mg IM

Read and learn the dialogues:

Taking a history

D: Good afternoon, Mr Hudson. Just have a seat. I haven't seen you for a good long time. What's brought you along here today?

P: Well doctor. I've been having these headaches and I seem to have lost some weight, and...

D: I see, and how long have these headaches been bothering you?

P: Well, I don't know. For quite a while now. The wife passed away you know, about four months ago. And I've been feeling down since then.

D: And which part of your head is affected?

P: Just here. Just here on the top. It feels as if there were something heavy, a heavy weight pressing down on me.

D: I see, and have they affected your vision at all?

P: No, no I wouldn't say so.

D: Not even seeing lights or black spots?

P: No, nothing like that.

D: And they haven't made you feel sick at all?

P: No.

D: Now you told me that you've lost some weight. What's your appetite been like?

P: Well actually I haven't really been feeling like eating. I've really been off my food for the moment and ...

D: And what about your bowels, any problems?

P: No, no they're, I'm quite all right, no problems.

D: And what about your waterworks?

P: Well, I've been having trouble getting started and I have to, I seem to have to get up during the night, two or three times at night.

D: And has this come on recently?

P: Well, no, not exactly. I think I've noticed it gradually over the past, the past few months.

D: And do you get any pain when you're passing water?

P: No, no.

D: And have you noticed any blood, any traces of blood?

P: No, no, I can't say that I have.

Examining a patient

1) D: Would you slip off your top things, please. Now I just want to see you standing. Hands by your side. You're sticking that hip out a little bit, aren't you?

P: Yes, well, I can't straighten up easily.

D: Could you bend down as far as you can with your knees straight and stop when you have had enough?

P: Oh, that's the limit.

D: Not very far, is it? Stand up again. Now I would like you to lean backwards. That's not much either. Now stand straight up again. Now first of all I would like you to slide your right hand

down the right side of your thigh. See how far you can go. That's fine. Now do the same thing on the opposite side. Fine. Now just come back to standing straight. Now keep your feet together just as they are. Keep your knees firm. Now try and turn both shoulders round to the right. Look right round. Keep your knees and feet steady.

P: Oh, that's sore.

D: Go back to the centre again. Now try the same thing and go round to the left side. Fine. Now back to the centre. That's fine. Now would you like to get on to the couch and lie on your face? I'm just going to find out where the sore spot is.

2) D: Would you like to lie down here on the couch, on your back?

P: OK.

D: I'm going to test your reflexes by tapping you with this little hammer. It won't hurt you. Let me hold your right arm. Let it go quite relaxed. Try not to tighten up. There. Now the other one. Just let me have your wrist. Let it go quite floppy. That's right. I'm going to tap your elbow. Fine. Now the left one. OK?

P: Fine.

D: I'll just give you a little tap here on the wrist. Now the other one. Now let your legs go completely relaxed. I'll hold them up with my hand. There. I'm just going to turn your leg out to the side for a moment. Just relax. That's it. Now the other one. Fine.

3) D: Now Mr McLeod, I know you're in some pain but there are a few things I'll have to check. I'll be as quick as I can. I'll just take your pulse. Now the other side.

OK. Now your blood pressure. You've had that done before. I'm going to check the other side too. Once more. Fine. Now I want to listen to your heart. Just breathe normally. Could you sit up a little? I just want to check your lungs.

P: Right doctor.

D: That's it. Now I'd like you to take big breaths in and out through your mouth.

OK. You can lie down again.

P: It's bad.

D: I'll be quick. I'll just take a look at your stomach. Take deep breaths in and out. Now I'm going to check the pulses in your groins too. We'll just roll your pyjama trousers down. That's it. We're finished now. Well Mr McLeod, I think you've got some trouble with one of your arteries because of your high blood pressure. I'll give you an injection to relieve the pain and arrange for you to go into hospital for further tests.

Special examination

D: Good afternoon Mr Priestly, come in and have a seat.

P: Good afternoon Mr Davidson.

D: Now I've had a letter from your doctor saying that you've been having problems with your sight.

P: Yes, that's right doctor.

D: Could you tell me how long the left eye has been bad for?

P: Oh, going on for about a year now I suppose.

D: And what do you do?

P: I'm a postman. I deliver letters and that sort of thing.

D: How is your work being affected?

P: Oh it's really bad. I can hardly see the letters let alone the addresses. I have to get my mates to do that sort of thing for me and it's getting to a stage where I just can't cope really.

D: I see, yes. I'd just like to examine your eyes and perhaps we could start with the chart. Could you just look at the chart for me? Can you see any letters at all?

P: No, nothing.

D: OK. Well with the right eye can you see anything?

P: N H T A, that's about all I'm afraid.

D: Now does that make any difference?

P: No, no nothing.

D: What about that one, does that have any effect?

P: Not really, I can't really say it does.

D: Right, OK, thank you very much indeed.

SPECIAL EXAMINATION

D: Now I'm going to take some fluid off your back to find out what is giving you these headaches. Nurse will help me. It won't take very long. Now I want you to move right to the edge of the bed. That's it. Right. Lie on your left side. Now can you bend both your knees up as far as they will go? I'll just put a pillow between your knees to keep you comfortable. Put your head down to meet your knees, curl up. I'm going to wipe your back with some antiseptic. You'll feel it a bit cold. Now I'm going to give you a local anaesthetic so it won't be sore. You'll feel just a slight jab, OK? We'll wait for a few minutes for that to take effect. Right now, lie still, that's very important.

(Three doctors -A, B and C)

A: An ECG is essential because it will show any changes in the heart: axis, ischaemia, left ventricular hypertrophy.

B: I think a chest X-ray is also very important to see the size of the heart and the extent of any hypertrophy. I would also check the creatinine to see if there's any damage to the kidneys.

C: An intravenous pyelogram is essential because a renal cause is very likely.

B: As an initial investigation?

C: No, after urea and electrolytes and after the creatinine.

B: It's essential *if* the creatinine shows something wrong with the kidneys.

C: Yes.

A: Yes, both creatinine and urea and electrolytes are required. In this case I think they're more important than the ECG and chest X-ray because the patient is young, 43, and the hypertension is very high.

C: Urine analysis too in this case. It's very important.

B: Yes, it's routine.

C: We can see if there's any glomerular damage. We may find blood, albumin, casts ... A: Yes, it's very important.

B: What about radioisotope studies of the kidneys?

C: Not essential, but we could do this to check the function of the kidneys.

A: We can see this from the creatinine and urine.

C: I know. It's not essential, but it could be useful.

B: Serum cholesterol?

A: Not essential. We're thinking of another type of hypertension here. But possibly useful.

B: Skull X-ray?

C : Not required. It's of no value in this case.

B: Serum thyroxine?

A: Absolutely no connection with hypertension.

B: Barium meal?

C: Not required.

B: Uric acid?

A: Not necessary. If the uric acid is raised, there would be other symptoms.

COMMON MEDICAL ABBREVIATIONS

AB	assisted breathing
ABB	acid base balance
Abdo.	abdomen
a.c.	before meals
ACTH	adrenocorticotrophic hormone
AF	atrial fibrillation

A:G (A/G)	albumin globulin ratio
AI	aortic incompetence
AIDS	acquired immune deficiency syndrome
AJ	ankle jerk
al	alcohol
a.m.	morning
AN	antenatal
ANS	autonomic nervous system
ant	anterior
AP	antero-posterior
APH	anteartum hemorrhage; anterior pituitary hormone
aq.soln.	aqueous solution
AR	adverse reaction
ARM	artificial rupture of membranes
AS	alimentary system
ASD	atrial septum defect
ATS	antitetanic serum
AV	arteriovenous; assisted ventilation; atrioventricular
A&W	alive & well
BBT	basal body temperature
BC	bone conduction
b.d.	twice a day
BF	breast fed
BI	bone injury
BID	brought in dead
b.i.d.	twice a day
BM	bowel movement
BMR	basal metabolic rate
BO	bowels opened
BP	blood pressure
BS	breath sounds
B.W.	birth weight; body weight
Ca.	cancer
CAD	coronary artery disease
CBC	complete blood count (US)
CCF (CHF)	congestive heart failure (UK)
C.F.	complement fixation
C.I.	color index
Cl _t	complement
CNS	central nervous system
Co	concentration
c/o	complains of
COAD	chronic obstructive airways disease (UK)
COPD	chronic obstructive pulmonary disease (US)
C.P.	chemically pure
CR	conditioned reflex
CRE	cumulative radiation effect
creps	crepitations (UK) (râles US)
C-section	cesarean section (US)
CSF	cerebrospinal fluid
CST	convulsive shock therapy
CT	cerebral tumour; coronary thrombosis

C.T.	clotting time
CV	cardiovascular
CVS	cardiovascular system
Cx	cervix
CXR	chest X-ray
DA	direct- acting; double-acting
DBC	diffuse brain stimulation
DD	dangerous drugs deciliter; diluted
DL	lethal dose
DL ₀	maximum tolerable dose
DNA	did not attend
DOA	dead on arrival
DS	disseminated sclerosis
DTs	delirium tremens
DU	duodenal ulcer
DVT	deep venous thrombosis
D & V	diarrhea and vomiting
Δ	diagnosis
E	electrolytes
ECF	extracellular fluid
ECG / EKG(US)	– electrocardiogram
ECP	electroacupuncture
ECS, EST	electroconvulsive therapy
EDD	expected day of delivery
EEG	electroencephalogram
ELISA	enzyme-linked immunosorbent assay
EMG	electromyogram
ENT	ear, nose and throat
ESR	erythrocyte sedimentation rate
ETT	exercise tolerance test
EUA	examination under anesthesia
F	female; formula; frequency
FB	foreign body
FBC	full blood count (UK)
FH	fetal heart
FTND	full term normal delivery
FUO	fever of unknown origin
g	gram
GA	general anesthetic; antigen-antibody reaction
GB	gall bladder
GC	general condition
GI	gastrointestinal
GTH	gonadotropic hormone
GTT	glucose tolerance test
GU	gastric ulcer
GUS	genitor-urinary system
Gyn.	gynecology
Hb/Hgb	hemoglobin
HBP	high blood pressure
HBV	hepatitis B virus
Hct	hematocrit

HL	half- life
HOT	hyperbaric oxygenation therapy
H&P	history and physical examination
HR	heart rate
HS	heart sounds
i.c.	intracutaneous
ICF	intracellular fluid
ICP	intracranial pressure
ICS	intercostals space
ID	infectious disease
id	intradermally
Ig	immunoglobulin
IM	intramuscular
IOFB	intraocular foreign body
IOP	intraocular pressure
IP	in-patient; interphalangeal
IPD	individual protective device
IQ	intelligence quotient
ISQ	in status quo
IU	international unit
IVC	inferior vena cava
IVP	intravenous pyelogram
IVU	intravenous urogram
JVP	jugular venous pressure (UK)
LA	left atrium; local anesthesia
LBP	low back pain; low blood pressure
LE cells	lupus erythematous cells
LFTS	lung function tests
LIF	left iliac fossa
LIH	left inguinal hernia
LKS	liver, kidney and spleen
LLL	left lower lobe
LLQ	left lower quadrant
LP	lumbar puncture
LV	left ventricle; lumbar vertebra
LVE	left ventricular enlargement
LVF	left ventricular failure
LVH	left ventricular hypertrophy
M	male
MAC	maximum allowable concentration
MCH	mean corpuscular hemoglobin
MD	mentally deficient
mg	milligram
MI	mitral incompetence insufficiency; myocardial infarction
ml	milliliter
M.P.D.	maximum permissible dose
MS	mitral stenosis; multiple sclerosis; musculo-skeletal
MSU	mid-stream urine
MVP	mitral valve prolapse
NAD	no abnormality detected
NBI	no bone injury
ND	normal delivery

NND	neonatal death
nocte	at night
NP	not palpable
NPU	not passed urine
NS	nervous system
NSA	no significant abnormality
NYD	not yet diagnosed
OA	on admission; osteo-arthritis
OBS	organic brain syndrome
O/E	on examination
OM	otitis media
OR	operating room (US)
OT	operating theatre
P	pulse; protein
Para	full term pregnancy
PAT	proximal atrial tachycardia
PBI	protein bound iodine
p.c.	after food
PET	pupils equal and reactive to light and accommodation
PFU	prepared for use
Pl.	plasma
p.m.	afternoon
PM	postmortem
PO ₂	pressure of oxygen
p.o.	by mouth
POP	plaster of Paris
PPH	postpartum hemorrhage
p.r.	per rectum
PT	prothrombin time
PU	passed urine; peptic ulcer
PUO	pyrexia of unknown or uncertain origin
p.v.	per vaginam
PVT	paroxysmal ventricular tachycardia
q.d.s./q.i.d.	four times a day
R	right
RA	rheumatoid arthritis; right atrium
RBC	red blood count; red blood corpuscles
RBS	random blood sugar
RCA	right coronary artery
R.E.G.	radioencephalogram
reg.	regular
RIF	right iliac fossa
RIH	right inguinal hernia
RLL	right lower lobe
RLQ	right lower quadrant
RNA	ribonucleic acid
ROM	range of motion
RS	respiratory system
RTI	respiratory tract infection
RVE	right ventricular enlargement
RVH	right ventricular hypertrophy
S	single; sugar

SAH	subarachnoidal hemorrhage
SB	stillborn
s.c.	subcutaneous
SG	specific gravity
SI	sacro-iliac
SIDS	sudden infant death syndrome
sig.	label (in prescriptions)
s.l.	sublingual
SM	systolic murmur
SMR	submucous resection
SOB	short of breath
SOBOE	short of breath on exertion
SR	sinus rhythm
SROM	spontaneous rupture of membranes
s.s.	sterile solution
ST	sensation threshold
SVC	superior vena cava
T	temperature
tabs	tablets
T&A	tonsils and adenoids
TB	tuberculosis
t.d.s./t.i.d.	three times a day
TI	tricuspid incompetence
TMJ	temporo mandibular joint
TS	tricuspid stenosis
TSH	thyroid-stimulating hormone
TT	tetanus toxoid; tuberculin tested
TV	trichomonas vaginalis
U	urea
UGS	urogenital system
URTI	upper respiratory tract infection
UVL	ultra-violet light
VD	venereal disease
VE	vaginal examination
V.f.	field of vision
VI	virgo intacta
VP	venous pressure
VSD	ventricular septum defect
VV	varicose vein(s)
WBC	white blood count; white blood corpuscles
WNL	within normal limits
WR	Wassermann reaction
XR	X-ray
YOB	year of birth
Viscus ['viskəs]	viscera ['visərə] внутрішній орган

EXERCISES

Exercise 1. Give full name of the following abbreviations used in the case history describing systems to examine:

ENT

RS
CVS
GIS
GUS
CNS

Exercise 2. Join the Latin abbreviations with their English equivalents and translate them. Use the dictionary:

1. p.c.	a) by mouth
2. q.d.s.	b) sublingual
3. s.c.	c) with meals
4. s.l.	d) as required
5. p.o.	e) after food
6. c.c.	f) intravenous
7. p.r.n.	g) four times a day
8. i.v.	h) infusion
9. infusn	i) subcutaneous

Exercise 3. Give Ukrainian equivalents of the following urine analysis:

Colour _____ WBC _____
 Appearance _____ RWC _____
 Sp. Gravity _____ Epith. cells _____
 pH _____ Casts _____
 Albumin _____ Mucous Threads _____
 Sugar _____ Bacteria _____
 Acetone _____ Other _____
 Blood _____
 Bile _____
 Urobilinogen _____

Exercise 4. Translate into English using abbreviations:

1. Назначити внутрішні ін'єкції двічі на день.
2. Діагноз, оснований на електрокардіограмі, може бути дуже важким у хворих з повторним інфарктом.
3. Тест на визначення ШОЕ продовжує широко використовуватися як спосіб виявлення інфекційного, запального і злоякісного станів.
4. Приймайте ці ліки три рази на день.
5. Протизапальні ліки не рекомендують приймати до їжі.
6. Йому робили внутрішньовенні ін'єкції протягом тижня.
7. Рентген грудної клітини не виявив відхилень від норми.

SEQUENCE OF TENSES (СОГЛАСОВАНИЕ ВРЕМЕН)

HE SAYS	Одночасна дія	He works is working Робе	HE SAID	Одночасна дія	He worked Was working Робе
	Попередня дія	He worked Was working Робив		Попередня дія	He had worked Had been working Робив

	Майбутня дія	He will work Will be working Буде робити		Майбутня дія	He would work Would be working Буде робити
--	--------------	--	--	--------------	--

Exercise 1. Translate into English:

1. Він сказав, що повернеться дуже скоро.
2. Я був впевнений, що вони будуть раді бачити вас.
3. Я думав, що вони запросять мене.
4. Я думаю, що вони домовляться між собою.
5. Він сказав, що вони обговорять це питання, як тільки директор повернеться з Москви.
6. Я думав, ви зателефонуйте мені по телефону, коли отримаєте телеграму.
7. Ми написали фірмі, що замовимо у них мотори, якщо вони знизять ціну.
8. Ми сказали, що напишемо звіт тільки після того, як отримаємо всі матеріали
9. Я сказав, що прочитаю цю книгу після того, як здам цей іспит.
10. Він сказав, що буде сердитися, якщо я не прийду вчасно.
11. Він сказав, що не піде додому, поки не закінчить цю роботу.
12. Він сказав, що зайде до мене перед тим, як поїде з Одеси
13. Він обіцяв мені, що поговорить з містером Брауном, якщо побачить його на переговорах.
14. Я думав, що ви прочитаєте в газеті, що делегація вже прибула.
15. Він показав мені матеріал, над яким він буде працювати влітку.

Тема 16. Складання ділового листа. Лист-рекомендація (4 год)

ГраMATика: дієприкметник

ДІЛОВИЙ ЛИСТ

Ділове листування англійською мовою здійснюється відповідно до певних правил, закріпленими традицією. Існує певний розрив між англійським розмовним і англійським ділових паперів, тому всі вирази, характерні для ділових листів, слід вивчати напам'ять, а практика писання ділових листів повинна бути якомога більш частою.

Основні вимоги до стилю англійського ділового листа: ясність, стислість, ввічливість.

Зазвичай англійське ділове лист містить наступні сім частин:

1. The Heading (including Place and Date) Заголовок (включає час і місце написання)
2. The Inside Address Внутрішній адреса
3. The Greeting Звернення
4. The Body of the Letter Зміст листа
5. The Ending Висновок
6. The Signature Підпис
7. The Reference to Enclosures (if any) Додаток (якщо є)

РОЗМІЩЕННЯ ЧАСТИН ЛИСТИ НА ЛИСТ

1. The Heading
2. The Inside Address Place and Date
3. The Greeting
4. The Body of the Letter
5. The Ending (conclusion)
6. The Signature
7. The References to Enclosures

ЗАГОЛОВОК ділового листа зазвичай друкується на спеціальному бланку фірми (університету) і містить назву фірми, а також її адресу, телефон та інші деталі. Іноді в заголовку також міститься вказівка на область діяльності, імена її керівників і т.п.

ЧАС І МІСЦЕ написання листа міститься в правому верхньому куті, під заголовком. Після календарної дати, перед цифрою, яка позначає рік, ставиться кома. Дату можна написати чотирма способами: August 15th, 2000. 15th August, 2000. August 15, 2000. 15 August, 2000. Форма 15/08/2000 вживається рідко. Прийняті у нас скорочення типу 10.12.95 в міжнародній листування не вживаються. Тут і в тексті листа припустимі лише скорочення деяких місяців.

January - Jan.

February - Feb.

April - Apr.

September - Sept.

October - Oct.

November - Nov.

December - Dec.

ВНУТРІШНЯ АДРЕСА - та адреса, куди направляється лист. Зазвичай це повтор тієї ж адреси, який написаний на конверті листа. Слід звернути увагу на "зворотній" порядок написання англійських адрес, тобто спочатку-одержувач, потім - номер будинку, вулиця, місце призначення. Між номером будинку і назвою вулиці кома не ставиться. Часто на внутрішньому адресу номер будинку і назва вулиці опускаються.

ЗВЕРНЕННЯ ні в якому разі не повинно опускатися. З нього починаються всі ділові листи. Найбільш поширені звернення: Dear Sir, - до чоловіка Dear Sirs, or Gentlemen, - до фірми

Початкові букви завжди прописні. Після звернення ставиться кома в Англії і двокрапка - в США. Знак оклику не ставиться. Звернення Sir використовується, але рідко, тому що воно

занадто формально. Можна використовувати ім'я - Dear Mr.Black. Звернення пишеться з лівого боку, з початку рядка.

ЗМІСТ ЛИСТА. Текст листа слід розбивати на абзаци таким чином, щоб кожен абзац містив особливу тему або особливий поворот теми, що вимагає окремої уваги.

У тексті листа не прийнято вживати скорочення типу: I'm, can not, have not, I'll. Ці слова краще писати повністю.

Лист слід починати з ввічливою посилання на останній одержаний лист (якщо було):

In response to your letter of (date) - У відповідь на Ваш лист від (дата) ...

With reference to your letter dated -В щодо Вашого листа, датованого ...

With regard to the last paragraph of your letter- Щодо останнього абзацу вашого листа

As your letter of (date) stated-Як стверджується в Вашому листі від (дата)

Якщо ви пишете новий лист, не чекаючи відповіді на попереднє, посилання на свій лист може бути наступною:

Following upon my letter of (date) - У продовження мого листа від (дата) ... Further to our letter dated ... На додаток до нашого листа, датованого ...

Відповідаючи на люб'язне лист вашого кореспондента, не поскупилася на слова подяки:
Thank you for your letter of (date) regarding ...

Many thanks for your kind and warm letter of (date) which I received (date) ...

We acknowledge with thanks the receipt of your (date) letter.

It was indeed a very pleasant surprise to receive your letter of (date).

We just recently received your gracious letter of (date) regarding ...

Закінчити лист слід найкраще заключним компліментом або виразом надій на розширення або поліпшення зв'язків, співпраці і т.п.

Це фрази типу:

Your cooperation in this matter will be most appreciated.

Thanking you beforehand for your cooperation, I remain ...

We look forward with interest to our continued cooperative efforts.

We would greatly appreciate an answer. I am looking forward to hearing from you soon.

Висновок листи є однією з традиційних формул ввічливості:

Faithfully yours

Trully yours

Щиро ваш

Sincerely yours

Нижче цієї формули зазвичай повторюється назва фірми, потім залишається місце для підпису, під якою друкується ім'я підписала лист людини і його посаду в фірмі. У сучасних листах підпис зрушена до лівого поля.

Деякі поширені фрази, які використовуються в діловому листі-проханні англійською мовою:

I should be grateful if you would send us ... Буду вдячний, якщо Ви надішлете нам ...

Could you please send me. . . Чи не могли б ви надіслати мені. . .

I would be grateful if you could ... Я був би вдячний, якби ви могли ...

In addition, I would like to receive ... Крім того, я хотів би отримати...

Please let me know what action you propose to take. Будь ласка, дайте мені знати, що ви маєте намір зробити.

I would appreciate your immediate attention to this matter. Буду вдячний за швидку відповідь на це питання.

It would be helpful if you could send us ... Це б дуже допомогло, якби ви могли послати ...

In addition, I would like to receive ... Крім того, я хотів би отримати ...

I wonder if you would do me a favor. Не могли б Ви надати мені невелику послугу?

Do you think you could find time to ... Буду вдячний, якщо ви знайдете час ...

I should appreciate it. Я був би дуже вдячний за це.

Please send me a copy of your new catalogue and price list. Будь ласка, надішліть мені примірник вашого нового каталогу і прайс-лист.

I wonder if it would be possible for you to send a copy of the book to me? Чи не могли б Ви надіслати мені один екземпляр цієї книги?

I am writing today to ask you for a favor. Звертаюся до Вас з проханням про одну послугу.

Would you allow me to use your name in this respect? Чи не дозволите ви мені послатися на Вас?

Could you advise me as to whom I should approach? Чи не порадите Ви, до кого я можу звернутися?

I should much appreciate it if I could have the opportunity of meeting you personally. Я буду дуже вдячний, якщо Ви надасте мені можливість особистої зустрічі з Вами.

Could you possibly write and tell me what your plans for ... Не могли б Ви повідомити мені, які у вас плани на ...

I

Зразок ділового листа англійською мовою

1. 15 October 2008
Mr. James Hilton
General Manager
JMK Co Ltd
34 Wood Lane
London
Great Britain WC2 5TP

Dear James

2009 BUSINESS CONFERENCE, 10/11 DECEMBER 2009

I have pleasure in inviting you to attend our special conference to be held at Sheraton Hotel, London on Thursday/Friday 10/11 December 2009.

This intensive, practical conference for businessmen aims to:

- increase your business productivity
- enable networking with business partners

The seminar is power-packed with a distinguished panel of professional speakers who will give expert advice on many useful topics.

If you would like to join us please complete the enclosed registration form and return it to me before 30 August with your fee of £50 per person.

I look forward to seeing you again at this exciting conference.

Yours sincerely
John Smith
General Manager

2.
UNIVERSITY KINGSTON
British Embassy, Minsk Consular Department

Dear Sirs,
28th December 2004

Invitation to Kingston University in Relation to Participation in Know-how Fund REAP Project Ref. BEL/395/41/0001

As UK Coordinator of the above UK Know-how Fund Regional project, I invite:

Academic Partnership
Olga Petrova,

Faculty of Law,
Belarus State University
to visit Kingston University within the period 21st February - 7th March 2005, and request the issue of a visa to cover that period. I confirm that all of Mrs. Petrova travel expenses and the cost of one week of accommodation and subsistence will be met entirely from Know-how Fund REAP project funds.
I also request that the visa be issued free of charge.
In the event of any enquiries about this invitation please do not hesitate to contact me directly by FAX at Kingston University, or via the International Office of BSU.
Thank you for your assistance with this matter,
Yours faithfully,
Dr Alan G. Flowers UK Coordinator

Asking for REPRINTS, ABSTRACTS, PUBLICATIONS

3.

3rd January, 20...

Dear Andrei Sokolov,

A short time ago we came across an abstract of your paper published in "Chemical Abstracts." December, 19... under the title "."

We should like very much to have a reprint of this paper for translation and submission to the Journal of Chemistry. I trust I will soon hear from you.

With best wishes to yourself and your wife for the New Year.

Yours sincerely,

Cecil Bronkers

Letter 2 (favourable reply)

10th January, 20...

Dear Cecil Bronkers,

I am in receipt of your letter of 3rd January, 19... from which I learn that you are interested in my paper "." It gives me great pleasure to send you the reprint and I trust the information will be of help to you.

Thank you very much for the New Year wishes. My best regards to yourself and to your wife. Looking forward to hearing from you soon, I remain,

Yours sincerely,

Andrei Sokolov

4.

15th December, 20...

Dear Prof. Novikov,

Thank you very much for your letter of 10th December, from which I learn that you are soon finishing your book and that it will be published in the near future. I hope you will not forget me and be so kind as to present me with an edition.

I wish to make use of this opportunity and ask you to send me a copy of Biofizika, No. 3, 19... Dr. A.B.Baskova has published in this journal a paper which is of great interest to me. If this journal is not available I would kindly ask you to inquire whether Dr. Baskova happens to have a spare copy of this publication and whether she would be willing to supply me with one. With best wishes,

Yours sincerely,

R.A. Crawford

(reply to the letter)

20th December, 20...

Dear Prof. Crawford,

It is a great pleasure to receive your letter dated 15th December. Thank you very much for your cordial wishes concerning my book. My book will comprise 22 signatures. I may assure you that when the book comes off the press I shall be delighted to send you a copy. You have my word for it.

As for your request regarding Biofizika, No. 3, 20..., I am happy to inform you that I have sent you this issue under separate cover. I have contacted Dr. Baskova and she told me that she would like to arrange for an exchange of publications with you. I am sending you her address: ...

I am very glad I could be of service to you if you need any further help from me, do not hesitate to write me.

Please convey my best regards to Dr Charles P. Bradley.

Yours sincerely,

Roman Novikov

5.

October 23, 20...

Dear Dr. Samsonov,

Please find enclosed the galley-proofs of your review "... " for final check-up before it goes to press. Since we are eager to have -the book published before the end of the year, we ask you to make the appropriate correction if necessary and to return the proofs without delay. The Printers have set the dead-line for printing the the review not later than the 10th December, 19... Please take that into consideration.

In compliance with your request I am sending you a copy of the ", " v. 3, N 4, 20... as you required. Please confirm receipt of the journal.

Yours sincerely,

Frank B. Webster

Translate the reply into English:

Многоуважаемый д-р Вебстер,

В ответ на Ваше письмо от 23 окт. 20..* сообщаю, что непременно выполню Вашу просьбу проверить гранки и выслать их Вам в ближайшее время, так что типография сможет приступить к набору книги в назначенный срок.

Я весьма Вам благодарен за номер журнала, т.3, №4, 20..., который Вы так любезно прислали мне.

С наилучшими пожеланиями,

Искренне Ваш

Андрей Самсонов.

CONTRIBUTION OF PAPERS FOR PUBLICATION

Letter 1

March 17, 20...

Dear Professor Petrov,

We have started the publication of a new journal in which we intend to deal with such problems as... Since the journal covers extensively your field of activity, we hope that it will call your interest.

In this connection we cordially invite you to co-operate with us and would welcome any contributions from you, which come within the scope of the journal. Perhaps you could contact other people who would be willing to submit their papers, detailed abstracts and other publications to our journal. I wish to thank you on behalf of the editorial board and myself for your co-operation.

In anticipation of your reply, I remain with kindest personal regards.

Sincerely yours,

Walter R. Winston
Editor-in-chief

Letter 2

(favourable reply to letter 1)

March 20th, 20..

Dear Dr. Winston,

It is a pleasure to receive your letter dated March 17, 19... from which I am happy to learn that you have established a new journal. From the numerous problems your journal intends to raise I can judge of the importance and usefulness it will have in developing this branch of science.

It is very kind of you to invite me to co-operate with your journal and to submit my papers for publication there. I shall be very glad to comply with your request and send you future articles for your consideration. I have also called the attention of some research workers in this country to contribute papers to your journal and I trust you will shortly hear from them. Here are the names of some of them: Prof. V.B. Smirnov, Prof. G.N. Goldberg, Dr. R.A. Smirnov and Dr. P.S. Spasskaya. All of them seem to take a great interest in your journal and wish it a good start and much success. I would also like to add my personal wishes.

Looking forward to hearing from you again, I remain,
Sincerely yours,
Arthur P. Petrov

Letter 3

(unfavourable reply to letter 1)

March 20,20...

Dear Dr. Winston,

I am very glad to receive your letter of March 17, 19... and to learn of your intention to establish a new journal. May I wish you good luck in your undertaking and great success of your journal. I am very grateful to you for your kind invitation to co-operate with your journal but I am very sorry to disappoint you. I am unable to supply you with articles for publication in your journal insomuch as my field of activity has nothing in common with the problems being raised in it.

However, as requested by you, I have contacted some research workers who are concerned with these problems. They informed me of their willingness to publish their papers in your journal. I personally think it would be very nice if your journal would extend to them an invitation. Attached to this letter you will find a list of names and addresses.

If I can be of any further help to you, please write me.

With best wishes and regards,

Yours sincerely,

Arthur P. Petrov

Enclosure: list of names and addresses

Letter 4

March 28,19...

Dear Professor Smirnov:

I am in receipt of your letter and contribution entitled... which arrived with the same mail this morning. I wish to inform you I have already taken steps to arrange for the translation of your paper. We shall naturally send you galley proofs of the article prior to final printing and kindly ask you to make the necessary corrections at your earliest convenience.

With best wishes,

Sincerely yours,

Walter R. Winston

Letter 5

April 12, 19...

Dear Professor Smirnov:

With reference to my letter of April 3, 19... I am sending you under separate cover two copies of galley proofs for your correction. Once again I kindly ask you to return the corrected copy at your earliest convenience taking into consideration that your paper is scheduled to appear in the May issue.

With best regards,

Sincerely yours,

WRW/dc Walter R. Winston

II

Draw up letters:

1.

Глубокоуважаемый господин Президент!

Разрешите сообщить Вам, что рабочее заседание по проблеме «Искусственный интеллект» будет проходить в Лондоне с 1 по 5 апреля 2017 года.

Для выступления с докладом и для участия в дискуссии Программный комитет выдвинул кандидатуры двух ученых. Это профессор В. Запорожан (Одесский национальный медицинский университет) и доктор физико-математических наук (М.Мельниченко (Вычислительный центр).

Каждому из них выслано персональное приглашение. Если приглашения будут приняты. Просим Вас оказать содействие в организации этой поездки. В случае необходимости мы готовы выслать Вам дополнительную информацию.

Искренне Ваш,

Проф. И.Гамбург

ANSWER:

Уважаемый господин профессор!

Ваше письмо от 20 марта на имя Президента Академии Наук мы получили.

Сообщаем Вам, что Президент Академии одобрил представленные в вашем письме кандидатуры ученых для участия в рабочем совещании по проблеме «Искусственный интеллект». Наши коллеги дали согласие участвовать в этом заседании.

Просим Вас выслать научную программу совещания для ознакомления с темами, которые будут затронуты в дискуссии.

Наилучшие пожелания,

Секретарь

2. Дорогой Фрэнк!

Я был очень рад получить твое письмо. Если ничего не изменится, я приеду в Англию в начале июля. Точную дату сообщу дополнительно. В Лондонском университете я буду читать лекции о работе нашей лаборатории и о наших достижениях в области молекулярной биологии. Такие же лекции я готов прочитать и в Кембриджском университете.

Когда я приеду в Кембридж, я Вам позвоню. Я буду очень рад повидаться с Вами. Моя жена и я очень часто вспоминаем о днях, проведенных вместе в Москве. Я уверен, что Вы и Ваша жена не забыли своего пребывания в Москве.

До скорой встречи. Прошу передать от меня и от моей жены большой привет Джейн.

Искренне Ваш Антон

III

I. Translate into Ukrainian.

1. I am looking forward eagerly to receiving your latest reprint. 2. We are looking forward to arranging for a regular exchange of publications with you. 3. I would be most obliged to you if you would place my name on your reprint mailing list for any of your papers relative to this subject. 4. We shall be very grateful if you kindly continue to send us abstracts published in Animal Physiology. 5. I would like to receive other "reprints on this subject. 6. I appreciate very much the many reprints of your work in the field of "Radiation Materials." 7. We acknowledge with thanks receipt of your reprint "The Nature and Measure of Economic Activity," 8. I have the pleasure of sending you two corrected copies of galley-proofs for final printing. 9. I should be most grateful if you could arrange for the author's corrected proofs to be sent to us. 10. If reprints are available would you be so kind as to send me copies. 11. Please excuse me for the delay in sending you the galley-proofs of your contribution. 12. We would appreciate an early answer. 13. I am very thankful for your invitation to attend the lunch party to be held 7th March, 19... in the restaurant "Brighton." 14. I am in receipt of your invitation to the Reception to be held at your institute, but I very much regret that I am unable to attend due to my illness. 15. Mr. Jones greatly regrets that owing to his illness he is unable to accept Prof. Ivanov's invitation to a dinner party. 16. It is a great pleasure and honour on behalf of the Ukrainian Academy of Sciences to pay a visit to this country and to deliver a series of lectures at the Institute of... 17. I will be visiting London early next month. I hope to have the pleasure of seeing you and renewing the pleasant contact of a year ago. 18. I accept with pleasure your invitation to visit Oxford University in June for the purpose of cooperating with you in experimenting on... 19. I have the pleasure of sending you an official invitation to visit this country on a date most convenient for you. 20. I am looking forward to welcoming you in this country. 21. It is a great pleasure to officially invite you to visit this country in late autumn.

II. Translate into English.

1. Я был бы Вам очень благодарен, если бы Вы прислали мне один оттиск Вашей работы. 2. Я был бы рад наладить обмен научными статьями между нашими институтами. 3. Как нам стало известно, Вы собираетесь написать статью для нашего журнала. В связи с этим мы убедительно просим Вас сообщить нам название статьи. 4. Я пользуюсь благоприятным случаем выразить свою благодарность за посланный Вами оттиск. 5. Мы надеемся, что в дальнейшем нам представится возможность опубликовать Ваши работы. 6. В настоящее время мы, к сожалению, не можем выслать Вам эти статьи, так как они готовятся к печати в очередном номере журнала. 7. Высылаю по Вашей просьбе оттиск моей статьи, напечатанной в журнале "Языки народов Азии и Африки", № 3, 1964 г. 8. Я был бы Вам очень благодарен, если бы Вы прислали мне апрельский номер журнала "Вопросы языкознания". 9. Я рад сообщить Вам, что мы включили Ваше учреждение в список для получения нашего журнала. 10. С благодарностью подтверждаем получение Ваших гранков. 11. Я надеюсь, что Вы согласитесь написать о работе Вашей лаборатории в журнал "Естествознание".

III. Insert the appropriate preposition if necessary.

1. I have pleasure ... forwarding ... you a reprint ... my report, requested ... you. 2. I must thank ... you ... the trouble-you have taken ... translating my paper. 3. We would be very happy if you would arrange to forward ... us a copy ... your publication. 4. I am writing ... you ... reference ... the following article. 5. We are very grateful that you have been able to arrange ... the publication ... our paper .. the Physical Chemical Symposium. 6. We intend to pass the proofs ... press not later than January 3rd. 7. Thank ... you very much ... putting our name ... your distribution list ... abstracts. 8. We wish to acknowledge ...great thanks ... receipt... the abstract... your paper. 9. I am sending you ... separate cover the typescript ... my review (article) which you have ordered ... publication in ... journal.

IV. Insert the appropriate articles, if necessary.

1. We have ... pleasure of sending you herewith ... copy of ... article as requested. 2. Please find enclosed ... typescript of... paper entitled ****...**** which we hope you will accept for ... publication in your journal. 3. Many thanks for ... generous gift of your book. 4. ... purpose of this letter is to inform you that ... Journal of ... is not ... monthly, but ... quarterly edition. 5. I would be very happy if you would place our library on your exchange list of ... scientific books and journals. 6. Please supply us with ... updated publications in ... area of liquid crystals. 7. Please find herein ... abstract of my paper “...” for publication in ... Proceedings of the 5th International Congress on 8. I am very much obliged to you for sending me ... preprint of your paper under ... title 9. I am very glad to receive ... invitation to contribute to your journal ... review on “...:.

V. Insert the appropriate word or expression: *in exchange for, to submit, to come off the press, to come across, via, field of research work, to arrange for.*

1. While reading the Journal of Ore-Mining I happened ... an article written by you. 2. Please send us your latest publications ... ours. 3. Will you be able ... me an appointment with the editor-in-chief of your journal? 4. According to our information we expect the book ... in two weeks. 5. I am sending you the list of reprints... Professor Konstantinov who will come to your country at the end of March. 6. We would like to know whether you intend ... your paper to our journal.

VI. Build up sentences by arranging the words in their proper order.

1. Receipt, of, acknowledge, your, reprint, we. 2. Inform, impossible, journal, need, we, you, it, we, obtain, regret, you, find, now, that, to, the, to. 3. Happy, to, abstracts, shall, be, as, I, in, journal, appear, the, send, they, further, you. 4. Mailing, should, placed, be, like, to, your, on, list, we.

VII. Write out all the points of information from the following letter. Answer the letter on those points. Make use of the expressions of this section.

Dear Prof. Andrew:

We are now in the process of planning the 19... edition of the Chemistry Newsletters which we hope will be available for distribution in February. During the past years we have been particularly pleased with your response to our request for material. We would like to continue to include as much information as is possible in future editions of the Newsletters, and are looking forward to your contribution.

Any suggestions or comments you might have about the topics to include in further editions of the Newsletters would be welcomed. Also, if you know of scientists who wish to submit their papers for publication in our journal, please inform us so that we could contact them and extend an invitation to them personally to send their papers to our editorial board for consideration.

Best wishes.

Yours sincerely,

Harold S. Pearson

Що таке рекомендаційний лист?

Рекомендаційний лист (reference letter) - це один з обов'язкових документів, який необхідний при вступі до магістратури, аспірантури та магістерські програми бізнес-адміністрування (МБА). Часто рекомендаційний лист потрібно при подачі документів до університету за кордоном на будь-яку програму або для отримання стипендії. Ще один необхідний документ при вступі до вузу за кордоном - мотиваційний лист англійською мовою. Як рекомендаційний лист англійською допомагає поступити в університет або отримати грант? За інших рівних показників, гарне рекомендаційний лист може схилити приймальної комісії віддати перевагу саме вам, а не вашим-колегам абітурієнтам. Тому варто постаратися створити гарне лист. І в цьому головне не перестаратися.

Головна мета листа - дати уявлення про досягнення, здібності і особисті якості кандидата.

Хто може стати вашим рекомендувача?

Написати рекомендаційний лист може ваш викладач, науковий керівник або керівник з роботи. Як правило, рекомендаційний лист пишеться від імені, під чийм керівництвом ви проходили навчання, працювали або займалися науковою діяльністю. Навіщо потрібно писати рекомендаційний лист? Головна мета - допомогти кандидату вступити до університету або отримати грант (або досягти тієї мети, яку ви перед собою ставите). Саме тому до вибору рекомендаателя варто підходити обережно.

Рекомендатель повинен:

- бути компетентним у тій області, яка вас цікавить (а краще - мати статус в тій області, яка вас цікавить)
- бути здатним дати оцінку вашої діяльності в певній галузі
- мати можливість докладно охарактеризувати ваші особисті якості
- бути здатним охарактеризувати ваші академічні здібності та інтелектуальний потенціал

І найголовніше: рекомендаатель повинен бути високої думки про вас і ваших здібностях. Якщо рекомендаатель відповідає більшості цих критеріїв - можете сміливо просити його дати вам рекомендацію.

Структура рекомендаційного листа англійською мовою

hallmark institute
of photography

P.O. Box 308, At the Airport
Turners Falls, Massachusetts 01276
Tel: 413.863.2478 Fax: 413.863.4118
info@hallmark.edu Amp://hallmark.edu

June 20th, 2005

To whom it may concern,

It gives me great pleasure to be writing this letter of recommendation on behalf of Wayne Wallace whom I have known since September of 2004 when he entered the Hallmark Institute of Photography program. Many students show great promise early in the year, but few of them live up to that promise. Wayne has done that with a style that is unmistakable.

Wayne is one of the most respected and admired members of his class. He is an enormously talented photographer with a tremendous future ahead. He possesses more than just talent, he is a wonderful individual with a unique sense of humor.

Wayne works well as a member of a team and consistently contributes to that team in a way that benefits all. He is quite capable of understanding and following directions as well as assuming a leadership role if he is called upon to do so. Wayne has a unique way of looking at life, and shares that vision with others through his work ethic, insight, and sensitivity. Wayne is an extremely hard worker and dedicates himself to seeing a project through to its rightful conclusion. His suggestions in class and in the studio are always directly helpful and well thought out.

It is with these personal attributes and talent that I can without hesitation recommend Wayne. I am confident he will quickly become an asset to any individual or studio team he might join.

If I might be of any further assistance in any matter concerning Wayne please do not hesitate to contact me.

Sincerely Yours,

Dick D'Alessandro, Instructor

Вступ

У вступі рекордентатор коротко розповідає, в якій якості і як довго знайомий з кандидатом. Також доречно згадати власну посаду, навчальну ступінь.

Фрази, які можна використовувати для вступу	Переклад
• I am pleased to recommend ...	• Я із задоволенням вам рекомендую ...
• It is with great pleasure that I am writing this letter of recommendation for ...	• Я пишу це рекомендаційний лист для з величезним задоволенням
• I am writing in enthusiastic support of ...	• Я пишу, щоб з ентузіазмом підтримати ...
• Based on my experience with ____, I can say ..	• Грунтуючись на досвіді роботи, я можу сказати
• He has been my student during the past five years.	• Він навчався у мене останні 5 років
• He is well prepared to move onto the collegiate level.	• Він добре підготовлений до переходу на університетський рівень досягнення кандидата

У цьому розділі представляється загальна характеристика кандидата, оцінка його здібностей, які зіграли важливу роль в процесі навчання, виконання завдань або проектів, опис діяльності кандидата під час роботи в конкретний період.

Фрази	Переклад
• Among his accomplishments ...	• У числі його досягнень ...
• His talents and motivations are not limited strictly to the lab.	• Його здібності і устремління не обмежуються тільки лабораторією.
• ... was unrivaled in my course	• Чи не мав рівних на моєму предметі
• balances his time	• розподіляє свій час
• excellent oral communication skills / written communication skills	• відмінні навички усного (письмової) мови

Характеристика особистих якостей

Цей розділ повинен містити в собі оцінку мотивації і зрілості кандидата, опис особистих якостей.

Фрази	Переклад
• the type of person who loves learning	• людина, яка обожає вчитися
• compared to other students in class	• в порівнянні з іншими однокурсниками
• determination to succeed	• прагнення до успіху

• capacity to work autonomously	• здатність до самостійної роботи
• strives for excellence	• бореться за перевагу

Висновок

Рекомендатель обґрунтовує, чому він вважає, що рекомендованого слід взяти на ту чи іншу програму навчання або надати грант. Про що варто згадати, коли ви пишете рекомендаційний лист? По-перше, обов'язкова фраза від тому, що рекомендація надасть додаткову інформацію про кандидата на вимогу. По-друге, в кінці листа вказуються прізвища та ініціали автора, його посада і контакти (телефон, пошта). Документ повинен бути підписаний рекомендувача. На завершення краще використовувати фрази: «Yours faithfully, ...» або «Yours sincerely, ...». Такі нескладні правила хорошого тону в рекомендаційному листі.

Тон листа повинен бути позитивним. Якщо ви будете писати нейтрально, такий лист, швидше за все, буде сприйнято негативно. Лист повинен відображати суб'єктивну думку рекомендаційного листа про рекомендованого, воно не повинно складатися з інформації, яка подається в дипломі, мотиваційному листі англійською мовою або перераховує результати тестів. Опис особистих якостей і досягнень кандидата має бути підкріплено конкретними прикладами. Гарний рекомендаційний лист англійською мовою має вміститися на одній, максимум-двох сторінках.

Чого краще не писати в рекомендаційному листі?

- По-перше, не варто писати лист за шаблоном, не враховуючи мету рекомендаційного листа. Лист для отримання гранту буде відрізнятися від того, яке вам знадобиться для надходження на одну з навчальних програм в університет.
- По-друге, не потрібно фокусуватися на контексті (подавати багато інформації про обставини знайомства роботи з кандидатом). Краще - докладно описати досягнення та особисті якості кандидата.
- По-третє, краще не включати в текст листа необґрунтовану похвалу кандидата. Якщо ви не можете підтвердити що-небудь прикладом або конкретним фактом - краще не згадувати про це.
- По-четверте, не потрібно розповідати про події та досягнення кандидата, які відбулися багато років тому: створюється враження, що в недавньому минулому кандидат нічого не досяг, не розвивався і самовдосконалювався, тому і згадувати нема про що.

Якщо ж ви написали лист українською, а потім приступаєте до його перекладу, варто пам'ятати, що можна допустити ряд помилок, які не зіграють на руку рекомендованому. Найпоширеніші помилки при перекладі рекомендаційного листа на англійську мову - це узгодження часів в складних пропозиціях, неправильне вживання однини і множини при перекладі, неправильний порядок слів (переклад вимагає перебудови пропозиції). Варто також звернути увагу на правила використання прийменників в англійській мові.

PARTICIPLES (ДІСПРИКМЕТНИК)

Participle I (Present Participle) – V – ing

Participle II (Past Participle) – V-ed/ V - 3rd form of irregular verbs

Форма дієприкметника	Перехідні дієслова		Неперехідні дієслова
	Active voice	Passive voice	Active voice
Present Participle	asking	being asked	going

Past Participle		asked	gone
Perfect Participle	having asked	having been asked	having gone

EXERCISES

Exercise 1. Form the Present Participle of the following verbs:

To increase, to place, to treat, to relieve, to perform, to swallow, to find, to give.

Exercise 2. Translate the following word combinations into English:

кипляча вода; хворий, що стогне; дитина, що плаче; лікар, що оглядає хворих; кашляючий хлопчик; міркуючи клітини, вмираюча людина.

Exercise 3. Translate into Ukrainian paying attention to the function of the Present Participle.

1. The children sleeping in their beds are convalescents.
2. The boy moaning in the corner of the ward has peritonitis.
3. The coughing child has pleurisy.
4. The blood coming from the lungs is rich in oxygen.
5. Being tired he decided to lie down to rest a little.
6. Be careful while removing foreign bodies from the ear.
7. The accompanying symptoms of flu are high temperature, muscular pains, vomiting.
8. Inflammation of the middle ear spreading to the meninges may cause death.
9. Scarlet fever is characterized by rash covering the entire trunk.
10. Having no evidence of ulceration or neoplasm, we could not decide upon laparotomy.

Exercise 4. Translate into English:

1. Вислуховуючи серце хворої дитини, терапевт почув шуми.
2. Люди, страждаючі на язву шлунку, повинні дотримувати дієту.
3. Ліки, прописувані у разі грипу, різноманітні.
4. Оперуючий хірург завжди повинен мати необхідний набір хірургічних інструментів під рукою.
5. Готуючи руки перед операцією, хірург миє їх з милом під проточною водою.
6. Оглядаючи хворого, лікар наголосив на змінах в його стані.
7. Студенти робили обхід палат, оглядаючи хворих разом з лікуючим лікарем.
8. Хірург, що робить зараз операцію, - досвідчений фахівець по захворюваннях серця.
9. Хворий, що скаржиться на хворобливість в животі, повинен бути оглянутий негайно.
10. Відвідуючи лекції ведучих фахівців, ми придбаємо знання по медицині.

Exercise 5. Form the Past Participle of the following verbs:

To examine, to cut, to produce, to project, to diagnose, to write, to wash, to prepare, to know, to swallow, to rub, to relieve.

Exercise 6. Translate the following word combinations into Ukrainian:

Increased blood pressure; repeated analyses; received results; broken arm; prescribed medicine; dislocated shoulder; confirmed diagnosis; marked improvement

Exercise 7. Translate into Ukrainian paying attention to the function of the Past Participle.

1. The prescribed drug proved ineffective and the doctor changed the prescription.
2. The patient operated upon yesterday complained of a severe headache.
3. The excised mass measured 2 cm in diameter.
4. The surgeon observed marked improvement in the condition of his patient.
5. The blood count made a week ago was normal.

6. The blood sent to the liver by the hepatic artery is rich in oxygen.
7. On admission he showed intestinal disorder .and repeated attacks of headache.
8. The wounded arm ached.
9. The patients suffered from repeated attacks of fever diagnosed as malaria.
10. The heart deficiency revealed by the radiograph was due to typhus.
- 11.The problem discussed is of interest.
12. This problem, when discussed, attracted much attention.
13. The problem discussed attracted much attention.
14. The translated paper is interesting.
15. The copy of the paper translated into English is in the journal.
16. Spoken English is difficult.
17. The paper written by the researcher is interesting.
18. The paper translated from Russian is of interest to physicians.
19. The method used helped to predict the disease.
20. When translated into Ukrainian the paper proved of interest.
21. The method presented varied from ours.
22. Early clinical studies showed increased amounts of the enzyme.
- 23-All other mice tested produced antibodies.
- 24 .In four patients a liver scan performed revealed a defect.

Exercise 8. Translate into Ukrainian paying attention to the Past Participle:

1. The techniques demonstrated in the lab are new.
2. A variety of problems presented in the journal gives readers insight in the field of medicine.
3. The reviews included covered new trends in science.
4. The aim of the research presented was to explore the subject in depth.
5. Each journal contains papers translated into Russian.
6. Elected corresponding member in 1958 he became full member of the Academy in 1962.
7. When organized the laboratory studied nucleic acids.
8. The knowledge of functions and properties of cells summarized took place in the last two decades.

Exercise 9. Translate into English:

1. Діагноз, поставлений студентами, був правильним.
2. Лікар, викликаний до хворого на пневмонію, прописав банки і уколи антибіотиків.
3. Ліки, одержані з рослини групи дігіталіс, показані у всіх випадках серцевої недостатності.
4. Багато серйозно пошкоджених людей було після землетрусу.
5. Ці краплі зменшують підвищення внутрішньочного тиску.
6. Рецепт, виписаний вчора, був на мікстуру від кашлю.
7. Аналізи, зроблені в лабораторії, підтвердили діагноз хвороби.
8. Експеримент, виконаний цим ученим, довів правильність його теорії.
9. Використані ліки допомогли загоєнню рани.

Exercise 10. Translate into Ukrainian paying attention to Perfect Participles.

1. Having given the details about the state of health of each patient to a physician on duty, a ward physician left the clinic.
2. Having operated on the patient with gastric ulcer the surgeon told his assistant to watch the patient's condition.
3. Having been treated with penicillin injections the case being presented here showed a marked improvement in his condition.
4. A soldier aged 24 was admitted to hospital, having been thrown from a horse.
5. Having completed the administered analyses, the patient was to be operated on next week.
6. Having felt a severe pain in my heart I called in a physician.
7. Having been operated on for cataract, the patient feels some discomfort in the operated area.

8. Having been X - rayed the child was taken back to his ward.
9. Having examined the man, a surgeon diagnosed an acute appendicitis.
10. Having been given a pain - killer the patient stopped moaning and fell asleep.

Exercise 11. Translate into English:

1. Знаходячись удома, хворий відчув сильний біль в епігастральній області.
2. Знайшовши пухлину, лікар зробив повторні рентгенологічні і лабораторні дослідження.
3. Приймавши снодійне, я ліг спати, і швидко заснув.
4. Будучи оглянутим двічі, діагноз плевриту у хворого був підтверджений.
5. Хворий, якого прооперували вчора, скаржиться на сильний головний біль.
6. Поставивши діагноз язви шлунку, лікар прописав хворому дієту.
7. Лікар наголосив на явному поліпшенні в стані хворого.
8. Розповсюджуючись до мозкових оболонок, запалення середнього вуха може викликати смерть.
9. Висип, що покриває тулуб, розповсюдився навіть на обличчя.
10. На правій щоці був шрам, що зажив.

Exercise 12. Translate into English using the Participles.

1. У 6 з 10 хворих з вродженими вадами серця розвивалася гостра легенева інфекція, у 4-х був порок пов'язаний з аритмією.
2. Плутиана, викликана схожістю назв ліків, привела до серйозних помилок при виписуванні ліків.
3. Новий підхід забезпечує одиначне опромінення, розпочате під час операції в порожнину пухлини відразу ж після видалення пухлини.
4. Новий ультразвуковий катетер винайдений для того, щоб допомогти візуалізувати серце всередині, виконуючи діагностичні або терапевтичні процедури.
5. Результати клінічних випробувань, що використовують новий пристрій, показують, що структури серця видно 100% часу.
6. Сепсис веде до ослаблення зв'язків між ендотеліальними клітинами, що вистилають кровоносну судину.
7. У клінічних випробуваннях дослідники виконали пересадку кісткового мозку 12 хворим для лікування лейкемії та інших хвороб крові, використовуючи мозок генетично різних членів сім'ї.
8. Вірус був виявлений у великого числа хворих з нез'ясовним хронічним гепатитом.
9. Новий вірус, пов'язаний з хворобою печінки невідомої причини, був виявлений дослідниками в Італії,
10. Грунтуючись на даних дослідження, анестезіологи встановили, що жінки прокидаються від наркозу швидше, ніж чоловіки.

Exercise 13. Change the following sentences using Participles:

Model: *When my mother felt bad she went to see a doctor. Feeling bad my mother went to see a doctor.*

1. As I felt the severe pains in the abdomen I called in a physician.
2. The attending physician examined a patient who was suffered from a high blood pressure.
3. The boy that was admitted to our department yesterday has pneumonia.
4. When he was skating he fell down and sprained his ankle.
5. When the physician had finished a checking of the patient he recorded everything in the case history.
6. While I was examined I was asked about my past diseases.
7. As soon as the patient with a perforated ulcer was admitted to the hospital, he was taken for an urgent operation.
8. After a nurse had taken the patients' temperature she wrote it down in the temperature charts.

9. An ambulance that was called to my mother came in half an hour.
10. If these pills are taken regularly, they are effective.

Тема 17. Складання резюме або CV англійською мовою (2 год)

Грамматика: Absolute participial construction

1. Структура резюме або CV англійською мовою

- 1.1 Personal information (особиста інформація)
- 1.2 Objective (мета)
- 1.3 Education (освіта)
- 1.4 Qualifications (додаткова кваліфікація)
- 1.5 Work experience (досвід роботи)
- 1.6 Personal qualities (особисті якості)
- 1.7 Special skills (спеціальні навички)
- 1.8 Awards (нагороди)
- 1.9 Research experience (наукова діяльність)
- 1.10 Publications (публікації)
- 1.11 Memberships (членство в організаціях)
- 1.12 References (рекомендації)

Напевно ви зустрічали два терміни: resume та CV [від лат. Curriculum Vitae - життєвий шлях]. У нашій країні вони використовуються як синоніми для визначення поняття «резюме англійською мовою». У Європі використовують термін CV, в США - resume. Останнім часом хитка межа між цими поняттями зовсім розмилася, і терміни CV і resume можна розцінювати як ідентичні.

1. Personal information (особиста інформація) У правому верхньому куті на початку резюме потрібно розмістити свою фотографію хорошої якості. Зліва від фото вкажіть основну інформацію про себе. Цей розділ складається з наступних пунктів:

Name Ім'я та прізвище англійською мовою. Якщо у вас є закордонний паспорт, випишіть ці дані з нього буква в букву.

Address Адреса зазвичай пишеться в такому порядку: номер будинку і назва вулиці, номер квартири, місто, поштовий індекс, країна. Приклад: 20 Filatov Street, apt. 25, Odesa, 65062, Ukraine.

Phone number Номер телефону. Вкажіть свій номер в міжнародному форматі, адже роботодавець може дзвонити вам з іншої країни.

Marital status Сімейний стан: заміжня / одружений (married), що не замужем / неодружений (single), в розлученні (divorced).

Date of birth Дата народження. Рекомендуємо написати місяць літерами, так як за кордоном є різні формати написання. Щоб не виникло плутанини, напишіть, наприклад: 25th July 1985. Пам'ятаєте, назви місяців у англійському пишуться з великої літери.

E-mail Адреса електронної пошти: your.name@gmail.com У цьому ж розділі можна за бажанням вказати свою національність (Nationality), а після електронної пошти написати інші способи зв'язку: Skype, соціальні мережі і т. п.

2. Objective (мета) У цьому пункті необхідно вказати мету резюме - здобуття посади, на яку ви претендуєте. При цьому можна не просто написати, яка посада вас цікавить, а й коротко обгрунтувати, чому саме ви повинні зайняти її, які ваші якості допоможуть вам успішно реалізувати себе на цьому місці. Приклади написання мети в резюме англійською мовою:

Sales manager. Менеджер з продажу.

An office accountant position in the Name company. Посада головного бухгалтера в фірмі «Назва компанії».

A general office position with a focus on wholesaling. Посада співробітника офісу зі спеціалізацією в оптовій торгівлі.

To contribute professional skills to achieving your company's goals as an accountant. Внести вклад в розвиток компанії, використовуючи професійні навички бухгалтера.

To obtain employment in the field of client support that will allow me to use my ability to communicate with people and take advantage of my knowledge of English. Отримати посаду в сфері клієнтської підтримки, що дозволить використовувати моє вміння спілкуватися з людьми і знання англійської мови.

I am seeking employment with a company where I can use my ability to communicate with people and take advantage of my knowledge of English. Мене цікавить працевлаштування в компанії, де я зможу використовувати моє вміння спілкуватися з людьми з можливістю застосовувати знання англійської мови.

I am seeking a competitive and challenging environment where I can use my ability to communicate with people and take advantage of my knowledge of English. Я шукаю перспективну і конкурентоспроможну посаду, де я зможу використовувати моє вміння спілкуватися з людьми з можливістю застосовувати знання англійської мови.

I am seeking a position in the banking sector focusing on microcredit. Я шукаю посаду в банківській сфері зі спеціалізацією в мікrokредитуванні. I want to obtain a position as an accountant in your company. Я хотів би отримати посаду бухгалтера у вашій фірмі.

I am looking for a position as a sales manager for a distributive company. Я шукаю посаду менеджера з продажу в дистриб'юторській фірмі.

3. Education (освіта)

У цьому розділі потрібно написати, яку освіту ви отримали після школи і де саме. Тобто потрібно вказати повну назву навчального закладу, факультет, спеціальність і свій освітньо-кваліфікаційний рівень. Якщо ви закінчили кілька навчальних закладів, вказуйте їх в зворотному хронологічному порядку - від останнього до першого. Подивіться приклад, як можна вказати свою освіту в резюме, якщо ви, наприклад, вчилися в коледжі і університеті:

Mechnikov Oodesa National University, Economics department, Master's degree in Marketing (2001-2006)

Одеський Національний Університет імені Мечнікова, факультет економіки, ступінь магістра за напрямом «Маркетинг»

(2001-2005) September 1999 - May 2001 Krasnodar Marketing College Marketing analyst - basic

Вересень 1999 - Травень 2001 Краснодарський Коледж Маркетингу Молодший спеціаліст з маркетингу

Зверніть увагу: освітньо-кваліфікаційні ступеня в нашій країні і за кордоном відрізняються.

4. Qualifications (додаткова кваліфікація) У цьому розділі ви можете вказати всі професійні курси, на яких ви навчалися або навчаєтесь. Якщо ви крім цього відвідували навчальні семінари або конференції, обов'язково вкажіть і цей факт:

September - December 2014; Programming in Java courses at the Solution Training Centre, Kyiv, Ukraine
Вересень - грудень 2014; Курси програмування на мові Java в навчальному центрі «Рішення», Київ, Росія Marketing

Specialist courses in Kyiv Marketing College, started in 2014 up to present Курси фахівців з маркетингу, Київ Коледж Маркетингу, з 2014 і по теперішній час Certificate in Accounting Сертифікат бухгалтера (якщо отримали свідоцтво не в вузі).

5. Work experience (досвід роботи) У цьому пункті ви повинні надати потенційному роботодавцю інформацію про свій професійний досвід. Вам потрібно перерахувати всі місяці роботи у зворотному хронологічному порядку, тобто від останнього до першого, вказуючи проміжок часу, коли ви працювали в цих фірмах. Крім того, вкажіть свої посадові обов'язки. Таким чином, ваш потенційний роботодавець побачить, які навички ви придбали на попередніх місцях роботи. Посадові обов'язки ми радимо описувати за допомогою герундія, наприклад: writing program codes for mobile applications (написання програмних кодів для мобільних додатків), preparing business plans (підготовка бізнес-планів) і т. П. По кожному з місць роботи необхідно вказати повну назву компанії і вашу посаду. Вкажіть також, в якій країні і в якому місті ви працювали. Ви також можете вказати рід діяльності компанії і назва відділу, в якому працювали. Якщо у вас немає офіційного досвіду роботи, можна вказати в цьому розділі виробничу практику, стажування, підробіток, фріланс, участь в яких-небудь проектах і т. П. У цьому ж розділі резюме англійською можна вказати і свої професійні досягнення (Achievements). Робити це слід тільки в тому випадку, якщо ви можете конкретизувати свої успіхи. Наприклад, якщо вам вдалося підняти обсяги продажів на 2-5% або залучити 100 нових клієнтів, обов'язково вкажіть це в даному пункті. Для опису досягнень ми рекомендуємо використовувати час Past Simple, наприклад: attracted 100 new consumers (залучив 100 нових клієнтів).

Приклад цього пункту CV.

Work experience

Company Name 1, 2012-present Kyiv, Ukraine Financial analyst Preparing business plans
Planning investment activities and budget Analyzing data sets collected through all departments
Preparing financial forecasts Preparing reports for the board of management

Company Name 2, 2007-2011 Krasnodar, Russia Assistant manager Providing main office with office supplies
Analyzing large data sets collected through all departments Preparing financial forecasts
Preparing reports for the board of management

6. Personal qualities (особисті якості) З цим розділом резюме, здавалося б, впоратися найпростіше, але на ділі вам потрібно буде знайти баланс між хвалебною одою самому собі і надмірною скромністю. Наша порада: постарайтеся поставити себе на місце роботодавця і подумати, якими якостями повинен володіти кандидат на цю посаду. Наприклад, ініціативність і амбіційність - обов'язкові якості для менеджера з розвитку, а ось для бухгалтера важливіше уважність і посидючість.

В кінці статті ми представили фрази для опису особистих якостей і навичок англійською мовою з перекладом на російську, які можна відобразити в своєму CV. Наприклад, можете відзначити такі якості:

Personal qualities:

- Dependable - надійний
- Determined - рішучий
- Initiative - ініціативний
- Versatile - різнобічний

7. Special skills (спеціальні навички) Цей розділ може включати в себе декілька пунктів. Незважаючи на те, що він коштує майже в кінці резюме, роботодавці вивчають його не менше уважно, ніж пункт про досвід роботи. Саме в цьому розділі у вас є можливість розкритися і показати себе з кращого боку завдяки додатковим навичкам. Про що писати в цьому пункті:

1) **Language skills** - володіння мовами. Перерахуйте всі мови, якими володієте або які вивчаєте. При цьому для опису ступеня володіння мовами можна використовувати стандартну градацію: Beginner, Elementary, Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate, Advanced, Proficiency. А можна використовувати такі слова:

- Native - рідний.
- Fluent - вільне володіння.
- Good reading and translating ability - читаю, перекладаю зі словником.
- Basic knowledge - базові знання.

2) **Computer literacy** - комп'ютерна грамотність. У цьому пункті перерахуйте назви програм, з якими ви вмієте працювати.

3) **Driving license** - якщо у вас є водійські права, згадайте про це в резюме.

4) **Hobbies** - хобі. З цим пунктом слід бути обережним. Головна помилка - розповісти потенційному роботодавцю про всі свої захоплення на 10 сторінках. Коротко згадайте про 2-3 своїх хобі, напишіть про свої досягнення на цьому терені, якщо вони є.

Наведемо невеликий приклад: Special skills Native Russian Fluent English Working knowledge of German (Basic knowledge) Driving License (Category B) Computer literacy (Microsoft Office, Outlook Express, 1C: Enterprise) Hobbies: foreign languages, chess

8. Awards (нагороди) Цей пункт включається в CV опціонально, тільки якщо у вас є якісь значущі нагороди. Тут ви вказуєте всі грамоти, нагороди, гранти, стипендії, які отримували під час навчання у вузі або під час роботи. При цьому вказуйте свої досягнення в хронологічному порядку. Якщо ваші нагороди безпосередньо стосуються професійної діяльності, можна написати цей розділ вище, після досвіду роботи.

9. Research experience (наукова діяльність) Цей пункт теж опціональний. У розділі ви вказуєте, в якій області вели наукову діяльність і які досягнення у вас є на цьому терені. Якщо ви ніколи не проводили дослідні роботи, які не брали участь у науковій діяльності, цей пункт теж можна пропустити.

10. Publications (публікації) Ще один опціональний пункт. Тут ви пишете назву своїх публікацій, рік їх виходу і назва видання, в якому вони публікувалися. Якщо у вас немає таких робіт, пропускайте цей пункт.

11. Memberships (членство в організаціях) Цей пункт включається в резюме англійською мовою теж тільки в тому випадку, якщо ви перебуваєте в якій-небудь організації. У ньому ви вказуєте, в яких професійних і громадських організаціях ви перебуваєте. При цьому досить вказати тільки назву цієї організації, наприклад: Ukrainian Managers Association (Асоціація Менеджерів України).

12. References (рекомендації) У цьому розділі слід вказати контакти людей, які можуть рекомендувати вас як гарного фахівця. Написати можна таким чином: Petr Petrov, Company Name, xxxx-xxx-xxx-xxxx, name@gmail.com (ім'я та прізвище контактної особи, назва компанії, телефон для зв'язку, адреса електронної пошти контактної особи). Якщо ви

поки не хотіли б надавати контакти своїх колишніх роботодавців або не хочете перевантажувати резюме, напишіть фразу available upon request (за запитом). Намагайтеся брати рекомендації з будь-якого місця роботи. Рекомендаційний лист завжди можна при необхідності прикріпити до резюме.

13 порад для складання ефективного резюме англійською мовою

1. Правильне оформлення CV.

1) Використовуйте стандартний шрифт При складанні резюме використовуйте один зі стандартних добре читаються шрифтів. Витіюваті букви можуть стомлювати того, хто буде читати ваш документ, і ваші шанси на працевлаштування знизяться. Зупиніть свій вибір на Times New Roman, Arial або Calibri, вони зазвичай використовуються в ділових паперах. Розмір шрифту заголовків пунктів резюме повинен бути трохи більшого розміру, ніж розмір шрифту вмісту цих пунктів. При цьому перевірте, щоб шрифт у всіх частинах документа збігався.

2) Не перестарайтеся з форматуванням Тема кожного з пунктів CV виділіть жирним шрифтом. Всередині розділів не виділяє текст жирним або курсивом, це тільки погіршить його читаність. Нижня підкреслення теж небажано. Між розділами залиште порожні рядки, це поліпшить читабельність. Поля справа, знизу і зверху повинні бути не менше 1,5 см, зліва - 2 см.

3) Використовуйте формат PDF Складіть своє резюме англійською в програмі Microsoft Office Word і правильно оформіть його. Після цього експортуйте CV в формат PDF. Для цього натисніть «Файл» - «Зберегти як» і виберіть формат PDF. Так ви будете впевнені, що в вашому резюме не порушиться форматування і воно потрапить до роботодавця в тому вигляді, в якому ви його відправляли.

2. Якісне фото

Обов'язково розмістіть в правому верхньому куті документа свою фотографію. Знімок потрібно вибирати якісний, ви повинні бути одягнені в діловому стилі, без головних уборів і сонцезахисних окулярів. Деякі роботодавці навіть не розглядають CV без фотографії, тому приділіть час і зробіть якісний знімок для свого резюме.

3. Посилання на профілі в соцмережах

Сьогодні практично кожен роботодавець перевіряє профілі потенційного працівника в соціальних мережах. Тому є сенс вказати їх в резюме, щоб вас не сплутали з ким-небудь іншим. При цьому рекомендуємо переглянути свою сторінку і при необхідності відредагувати її, щоб вона виглядала привабливо. Також за кордоном (а останнім часом і у нас в країні) дуже популярна мережа професійних контактів LinkedIn. Заведіть в ній профіль і приведіть посилання на нього в своєму резюме.

4. Оптимальний обсяг

Curriculum Vitae англійською - це не твір на вільну тему, тому будьте лаконічні. Намагайтеся писати кожен абзац коротко, як правило, резюме повинне займати не більше 2 сторінок.

5. Ідеальна орфографія і пунктуація

Яким би прекрасним фахівцем ви не були, але справа може не дійти до співбесіди, якщо HR-менеджер виявить у вашому резюме помилки. Тому перечитайте документ кілька разів після написання, а також знайдіть людину, що володіє англійською на високому рівні, щоб він перевірів вашу грамотність. Також ви можете використовувати сервіси перевірки орфографії. Однак врахуйте, що вони можуть перевірити тільки ваше правопис і в кращому випадку пунктуацію, а не сполучуваність слів.

6. Відповідність вимогам

Деякі роботодавці в вимогах до вакансії просять прикласти до резюме який-небудь документ: тестове завдання, фото в повний зріст, копію диплома і т. Д. Виконайте цю вимогу в точності - підвищите свої шанси отримати бажану посаду.

7. Цільове резюме

Якщо ви збираєтеся подавати своє резюме в кілька різних компаній, складіть для кожної з них окремий документ або не забувайте міняти мета в кожному що надсилається резюме. По-перше, так ви зможете правильно написати розділ Objective (мета), адже фірмам напевно потрібні різні фахівці. Якщо ви відправите CV із зазначенням неправильної мети, в компанії можуть подумати, що ви неуважний людина, і зовсім не розглянуть ваше резюме. По-друге, ви зможете написати розділи Personal qualities (особисті якості) і Special skills (спеціальні навички) так, щоб відповідати образу ідеального співробітника конкретного роботодавця. Для цього вивчіть інформацію про компанію та подивіться в оголошенні про пошук працівника, яку людину шукає фірма. Складіть резюме, виходячи з цієї інформації.

8. Нічого особистого

CV англійською пишеться в формальному стилі, а цей стиль має на увазі під собою «знеособлення». Тобто постарайтеся не вживати слова «я», «мій», «мені» і т. П. Пишіть сухо і по справі. Почитайте нашу статтю про формальному стилі в англійській мові, вона допоможе вам підібрати правильні слова.

9. Нічого зайвого.

У резюме слід викладати тільки ту інформацію, яка стосується даної вакансії. Тобто якщо ви претендуєте на посаду бухгалтера, то не обов'язково писати про ваше захоплення крою та шиттям. Якщо ж ви хочете працювати дизайнером, то цей пункт обов'язково потрібно вказати у відповідному розділі. Крім того, «зайве» має на увазі під собою і інші документи, які не варто висилати разом з резюме. Звичайно, всім хочеться блиснути перед роботодавцем сертифікатом про знання англійської або дипломом з міжнародної конференції. Однак, якщо в оголошенні не зазначено, чи потрібні компанії ці документи, не варто прикладати їх до резюме. При цьому не забудьте вказати в самому CV, які сертифікати і грамоти у вас є.

10. Правильна електронна пошта

Більшість роботодавців вважають за краще відправляти відповідь на резюме на електронну пошту. Просто вказати e-mail адресу - півсправи, а ще є нюанси, які треба врахувати. По-перше, адреса електронної пошти повинен відповідати діловому стилю. Що ми маємо на увазі? Подивіться, щоб адреса не виглядала несерйозно, наприклад, karinka_malinka, інакше ви справите враження легковажної людини. Найкраще вказувати електронну скриньку, що містить у своїй назві ваші ім'я та прізвище. По-друге, рекомендуємо перестраховатися і завести пошту на Gmail. Листи, надіслані за допомогою вітчизняних поштових клієнтів, іноді не доходять до зарубіжних роботодавців.

11. Брехня не прикрашає людину

Ця рада комусь здається банальним, але все-таки ще раз нагадаємо: в резюме можна вказувати неправдиву інформацію. Найчастіше здобувачі намагаються спотворити дані про свій досвід роботи і цим тільки погіршують становище. В епоху інформаційних технологій складно приховати правду. Навіть якщо компанія зарубіжна, співробітники HR-відділу легко знайдуть спосіб дізнатися всю таємницю здобувача. А перевірити, трудився людина в певній фірмі, простіше простого. Якщо потенційного співробітника зловлять на брехні, йому будуть закриті дороги майже в усі іноземні фірми, адже чорні списки працівників - явище популярне навіть в нашій країні. Подумайте, чи варто ризикувати репутацією.

12. Супровідний лист.

В нашу школу постійно приходять листи з резюме від носіїв мови. І в кожному e-mail обов'язково є супровідний лист (cover letter). У нас в країні такий документ пишеться не завжди, але, якщо ви плануєте працювати в іноземній компанії, обов'язково пишіть супровідний лист. У ньому слід вказати, ніж вам цікава вакансія і чому ви вважаєте себе гідною кандидатурою на цю посаду співробітником

13. Акуратність

Якщо ви відправляєте документ в друкованому вигляді, подбайте про те, щоб він виглядав акуратно. На аркушах не повинно бути плям і заломів. Вкладіть роздрукований документ в файл, це допоможе зберегти документ в хорошому вигляді. Тепер ви знаєте, як писати резюме або CV англійською мовою, щоб зацікавити потенційного роботодавця. А щоб вам було ще простіше скласти цей документ, ми додаємо зразок CV англійською мовою, а також списки корисної лексики для опису особистих якостей і навичок:

CURRICULUM VITAE (C.V.)

Date of birth: 25 February 19...

Name: Carol Brice

Present address: 25, Westbound Road, Borehamwood, Herts, WD6 1DX

Telephone number: 081 953 9914 Single

Marital status: married

Education and qualifications:

1995-1997 Mayfield School, Henley Road, Borehamwood, Herts, WD6 1DX GCE
in English Language; French; History; Geography; and Art.

2000-2002 Hilltop Further Education College, Kenwood Road, London NW7
3TM

Work experience:

Oct '02-Dec '03 Diploma in Business Studies.

Johnson Bros. Pic, 51-55 Baker Street, London W1A 1AA **Type of Company:**
Retail Chain Stores **Post:** Junior Secretary

Responsibilities: Secretarial work including typing; shorthand; correspondence;
copying reports and minutes from shorthand notes; tabulating data; answering
customers' calls; mail distribution; and general office duties.

Jan '05-present National Auto Importers Ltd., Auto House, Sidmouth Street, London WC1H4GJ

Type of Company: Car importers **Post:** Secretary to Assistant Director

Responsibilities: Dealing with all correspondence; taking minutes at meetings and
writing up Assistant Director's reports; receiving customers and suppliers; dealing
with home and overseas enquiries; making decisions on behalf of A.D. in his absence;
and representing the company at various business functions.

While working I have attended various evening courses for Italian and French, and
have also been on a special Information Technology course at The City College.

Other information My interests include tennis, badminton, swimming, and reading.

References: Mr B. Norman, Assistant Director, National Auto Importers Ltd.,
Auto House, Sidmouth Street, London WC1H 4GJ.

Mrs T.R. Bradley, Senior Lecturer; Business Studies Dept, Hilltop Further Education
College, Kenwood Road, London NW7 3TM

Current salary: £14.000 per annum

If an applicant meets the requirements of the host university the selection penal will send you an official invitation.

GRAMMAR: ABSOLUTE PARTICIPIAL CONSTRUCTION

Exercise 1. Translate into your native language paying attention to the Absolute participial construction:

1. Mean survival was 6 months, with only one third of the patients surviving longer.
2. The number of liver transplant patients is reported to be rather large. Liver transplant operations are most complicated, more patients undergoing the operation.
3. After four weeks off all drugs, blood samples were obtained, and 60 mg of propranolol given per day for 7 weeks with the dose being doubled for a final week.
4. Aortico-left ventricular tunnel (ALVT) is a very rare cardiac malformation with only 25 cases having been reported in the literature.
 1. The route of transmission of *V. cholera* exemplifies the classical cycle of oral ingestion and fecal excretion, the latter possibly being much enhanced by the enterotoxin of *V. cholera*.
6. At a mean follow-up of 7 years, heart failure was improved in 65 per cent of patients and angina in more than 90 per cent, but ventricular arrhythmias responded poorly, with only 4 of 20 patients alive and free of arrhythmia.
7. Subsequently, the same patients all underwent treatment with metoprolol (100 mg/day) and showed essentially the same results with the mean level of triglycerides being increased.
8. The kidneys are 3—4 inches long and 1—1½ inches wide, the left kidney being a little longer and narrower than the right.
9. We now know that the heart is composed of discrete cells, each one separated from its neighbours by an intact cell membrane.
10. The megaloblast nuclei were of three sizes with mid-sized ones predominating.
11. The substrates are unusual, one being a molecule consisting of a polar oligosaccharide chain and the other being the side chain of an amino acid residue.

Exercise 2. Translate into Ukrainian the following sentences containing The Absolute Participial Construction.

15. A roentgenogram of the stomach showed the presence of a large mass, the stomach itself being normal.
 16. The symptoms not having improved, operation was advised.
 17. His wound and skin are almost completely insensitive, the patient displaying a sign of sensation only by contraction of the facial muscles.
 18. The barium meal having shown sign of a large mass displacing the stomach to the left, heparotomy was indicated.
 19. A large abscess being found at laparotomy, it was opened and the pus evacuated.
 20. My eye became steadily worse, both lids becoming red and swollen.
 21. An intraoral incision was made, care being taken to avoid injuring the important vessels and nerves in the region.
 22. My right eyelid became swollen and sore, the pain being left as a constant burning sensation on the skin surface.
 23. Influenza is a highly communicable and rapidly spreading disease, all ages being liable to it, especially children.
 24. The mass rather large and tender, laparotomy was indicated.
 - Having been X-rayed the child was taken back to his ward.
 - The patient complaining of an acute pain in the abdomen was admitted to hospital.
- Having examined the man a doctor diagnosed acute appendicitis.
- It is the result of the blood test made yesterday that causes the doctor's alarm.
 - If arrested in time almost any disease can be cured.

- The patient's post-operative course being uneventful, he will be discharged soon.
- Prodromal symptoms of infectious diseases appearing earlier than the characteristic ones, it may be impossible to make a definite diagnosis at the early stages of the disease.
- The preparation for the operation was being carried on in the theatre, the surgical nurses sterilizing the instruments.
- Nobody could make an injection to the child and a nurse had to be sent for.
- You needn't accompany me to the out-patient department. I'll be able to walk there myself.
- The patient must have learned about the severity of his disease from the nurse. The doctor didn't tell him anything about it.
- You should have followed the prescribed treatment. Now your blood pressure has risen again and you won't be allowed to go out for a long time.
- I was told that the symptoms of the recently admitted patient were those of a perforated ulcer.
- The woman was asked by whom she was taken care of.
- After having been given a painkiller the patient stopped moaning and fell asleep.
- The children's living in bad sanitary conditions in capitalist countries is the cause of a great mortality among them.
- The patient to be presented at the lecture in psychiatry today is suffering from amnesia.
- To make an accurate diagnosis a doctor must remember that rash is a symptom of a number of diseases from allergic conditions to infectious ones.
- The attending surgeon expects the patient to survive the operation well though the case is serious.
- Whooping-cough is known to be accompanied by severe bouts of cough sometimes associated with vomiting.
- The tumor is unlikely to be malignant but it is necessary to make a biopsy to be sure of it.
- If the driver had been more careful, the accident wouldn't have happened.

Тема 23-24. АННОТИРОВАНИЕ И РЕФЕРИРОВАНИЕ НАУЧНОГО ТЕКСТА (8 год)
Грамматика Модальні дієслова

АННОТАЦИЯ И РЕФЕРАТ

Аннотация (от лат. *annotatio* – замечание)– краткая характеристика текста (статьи, книги).

Структурно она состоит из двух частей: библиографического описания и текста аннотации. Библиографическое описание включает в себя фамилию и инициалы автора, название источника, место и время публикации. В тексте аннотации представлена информация об основном содержании статьи, перечень проблем и сообщение, для кого она предназначена.

Для составления аннотации необходимо:

- прочитать и понять текст;
- сформулировать тему и выявить проблематику статьи;
- кратко изложить основное содержание текста с помощью специальных языковых стандартов-клише.

Реферат (от лат. *referre* – докладывать, сообщать) – краткое изложение основного содержания научной работы, статьи, книги. Реферирование представляет собой интеллектуальный творческий процесс, включающий осмысление исходного текста, аналитико-синтетическое преобразование информации: описание текста, целевое извлечение наиболее важной информации, ее перераспределение и создание нового текста. Структура реферата включает в себя вступление, основную часть и заключение. Во вступлении дается общая характеристика источника. В основной части называется тема, выделяются проблемы и кратко излагаются основные положения статьи. Заключение представляет собой выводы автора.

Различают рефераты **репродуктивные** (реферат-конспект, реферат-резюме) и **продуктивные** (реферат-обзор, реферат-доклад). Репродуктивные рефераты воспроизводят содержание первичного текста. Продуктивные рефераты предполагают критическое или творческое осмысление литературы.

Реферат-конспект содержит в обобщенном виде фактографическую информацию, иллюстративный материал, сведения о методах исследования, о полученных результатах и возможностях их применения.

Реферат-резюме приводит только основные положения, тесно связанные с темой текста. В нем кратко характеризуются предмет исследования и результаты исследования.

Реферат-обзор охватывает несколько первичных текстов, дает представление разных точек зрения по конкретному вопросу.

Реферат-доклад дает анализ информации, приведенной в первоисточниках, и объективную оценку состояния проблемы.

Чтобы написать реферат, необходимо:

- прочитать и понять текст, разбить его на смысловые части;
- выделить основную информацию, записать ее в виде плана (вопросного, назывного или тезисного);
- определить тему текста, микротемы, известную (данную) информацию, новую информацию;
- выписать к каждому пункту плана ключевые слова и выражения, необходимые для изложения его смыслового содержания;
- переформулировать основные положения текста, используя экономичные способы передачи информации, различные виды трансформаций предложений;
- отобрать языковые средства (клише), оформляющие реферат;
- на основе полного анализа и отобранного языкового материала написать реферат.

СХЕМА-МОДЕЛЬ АННОТАЦИИ

Аннотируемая статья ... (название в кавычках, фамилия или фамилии и инициалы авторов) помещена (опубликована) в журнале ... (название и номер журнала, место и время публикации).

Она посвящена теме (проблеме, вопросу) ... В данной статье анализируются следующие проблемы: ... (излагаются такие проблемы, как ...; исследуются процессы, свойства, материалы ...; описываются особенности, виды, результаты ...; дается характеристика ...).

В статье автор рассматривает способы (методы, виды) ...; пишет о значении (результатах) ...; раскрывает сущность (причины, основные положения) ...; доказывает роль (значение, влияние) ...

Большое место в статье занимает рассмотрение ... Главное внимание обращается на ... Подробно освещаются такие вопросы, как...

В заключение автор делает вывод (приходит к выводу) о том, что ...

Статья рассчитана (на кого), предназначена (для кого), адресована (кому), может представлять интерес (для кого).

СХЕМА-МОДЕЛЬ РЕФЕРАТА

Общая характеристика текста

Реферируемый текст представляет собой статью ... (фамилия / фамилии авторов), опубликованную в журнале ... (название, год, номер).

Статья озаглавлена (называется, носит название) ...

Проблематика статьи

Статья посвящена теме (проблеме, вопросу) ... Тема статьи – ... Эта статья на тему о ... Перечисление основных проблем.

В этой (данной, предложенной, настоящей, рассматриваемой, реферируемой) статье (работе, главе, исследовании, тексте) автор ставит (поднимает, выдвигает, рассматривает)

ряд (два, несколько) важных (следующих, основных, существенных, главных, интересных, актуальных, спорных) вопросов (проблем).

Назовем (перечислим) эти проблемы: ...

Автор затрагивает (ставит, освещает) вопрос о...

Композиция статьи. Переход к анализу некоторых вопросов

Статья делится на ..., состоит из...начинается с ..., заканчивается (словами)...

Во вступительной части речь идет о том, что..., говорится о..., ставится вопрос о том, что...

В основной части говорится о ..., дается описание..., анализируется..., дается характеристика (чего). Значительное место отводится (чему), большое внимание уделяется (чему). Среди перечисленных вопросов наиболее интересным, с нашей (моей) точки зрения, является вопрос о ...

Одним из самых существенных (важных, актуальных) вопросов, по моему мнению (на мой взгляд, с моей точки зрения; как мне кажется, представляется, думается), является вопрос о ...

В статье имеются (содержатся) ценные сведения, важные неопубликованные данные (о чем), убедительные доказательства (чего).

Хотелось бы (можно, следует) остановиться на вопросе ...

Важно отметить, что...; необходимо подчеркнуть, что...; надо сказать, что...

Автор пишет (утверждает, говорит), что ... Автор подробно описывает, рассматривает, характеризует (что), останавливается (на чем), убедительно доказывает, подробно исследует (что).

Далее (затем, после того) автор переходит к проблеме ...

Сущность ее сводится к тому (к следующему): ...

В подтверждение своей мысли автор приводит следующие факты (цифры, данные, таблицы): ...

Переход к общему выводу

В заключение автор приходит к выводу о том, что ...

Автор делает вывод (заключение): ...

В итоге можно прийти к выводу, что ...

В заключение можно сказать, что...

Сущность аннотирования и реферирования

Сущность аннотирования и реферирования заключается в максимальном сокращении объема источника информации при сохранении его основного содержания. Осуществляя компрессию первоисточников, аннотация и реферат делают это принципиально различными способами.

Аннотация лишь *перечисляет вопросы*, которые освещены в первоисточнике, *не раскрывая самого содержания* этих вопросов.

Аннотация отвечает на вопрос: «О чем говорится в первичном тексте?».

Реферат же *не только перечисляет все эти вопросы, но и сообщает существенное содержание* каждого из них.

Таким образом, *основное отличие аннотации от реферата* состоит в том, что аннотация *дает, представление только о главной теме и перечне вопросов*, затрагиваемых в тексте первоисточника, а по реферату *можно*

составить мнение о содержании, о самой сути излагаемого в оригинале.

Реферат строится в основном на языке оригинала, поскольку в него включаются фрагменты из первоисточника. Это обобщения и формулировки, которые мы находим в первичном документе и в готовом виде переносим в реферат (цитирование).

Аннотация в силу своей предельной краткости не допускает цитирования, в ней не используются смысловые куски оригинала как таковые, основное содержание первоисточника передается здесь «своими словами». Особенностью аннотации является использование в ней языковых оценочных клише, которых нет в реферате. Аннотация, как правило, состоит из простых предложений.

Таким образом, если реферат — это сжатое изложение основной информации первоисточника на основе ее смысловой переработки, то аннотация — это наикратчайшее изложение содержания первичного документа, дающее общее представление о теме.

Попробуем показать отличие аннотации от реферата на следующем примере.

СРЕДСТВА ЯЗЫКОВОГО ОФОРМЛЕНИЯ АННОТАЦИИ И РЕФЕРАТА

Пример

Annotation

The text deals with computers and input data are described. Special emphasis is laid on the advantages of the computer.

Precis

A computer is a counting machine. There are two kinds of computers: special-purpose and general-purpose computers. A computer can store the information in its memory until it is needed. The process of inputting data into a

computer is via punched card reader or punched paper tape reader from magnetic tape. The advantages of a computer are its small size and weight, reliability, speed of operation and little power required for running it.

Guidelines for writing a SUMMARY

The purpose of a summary is to give the reader, in a about 1/3 of the original length of an article/lecture, a clear, objective picture of the original lecture or text. Most importantly, the summary restates only the main points of a text or a lecture without giving examples or details, such as dates, numbers or statistics.

Examples of acceptable paraphrases and unacceptable paraphrases (= plagiarism): Plagiarism: What It is and How to Recognize and Avoid It

Before writing the summary:

- 1) highlight the topic sentence
- 2) highlight key points/key words/phrases
- 3) highlight the concluding sentence

4) outline each paragraph in the margin

Take notes on the following:

the source (author - first/last name, title, date of publication, volume number, place of publication, publisher, etc.)

the main idea of the original (paraphrased)

the major supporting points (in outline form)

major supporting explanations (e.g. reasons/causes or effects)

Writing summary- steps:

Organize your notes into an outline which includes main ideas and supporting points but no examples or details (dates, numbers, statistics).

Write an introductory paragraph that begins with a frame, including an in-text citation of the source and the author as well as a reporting verb to introduce the main idea. The reporting verb is generally in present tense.

Основные штампы (key-patterns) аннотаций на английском и русском языках

1. The article (paper, book, etc.) deals with...- Эта статья (работа, книга и т.д.) касается...
2. As the title implies the article describes.... – Согласно названию, в статье описывается...
3. It is specially noted... - Особенно отмечается...
4. A mention should be made... - Упоминается...
5. It is spoken in detail... - Подробно описывается...
6. ...are noted - Упоминаются...
7. It is reported... - Сообщается...
8. The text gives a valuable information on.... – Текст дает ценную информацию...
9. Much attention is given to... - Большое внимание уделяется...
10. The article is of great help to ... - Эта статья окажет большую помощь...
11. The article is of interest to... - Эта статья представляет интерес для...
12. It (the article) gives a detailed analysis of - 12. Она (статья) дает детальный анализ...
13. It draws our attention to...- Она (статья, работа) привлекает наше внимание к...
14. The difference between the terms...and...should be stressed -Следует подчеркнуть различие между терминами ...и...
15. It should be stressed (emphasized) that... - Следует подчеркнуть, что...
16. ...is proposed - Предлагается...
17. ...are examined - Проверяются (рассматриваются)
18. ...are discussed - Обсуждаются...

19. An option permits... - Выбор позволяет...
20. The method proposed ... – Предлагаемый метод...
21. It is described in short ... - Кратко описывается ...
22. It is introduced - Вводится ...
23. It is shown that - Показано, что ...
24. It is given ... - Дается (предлагается) ...
25. It is dealt with - Рассматривается ...
26. It is provided for ... - Обеспечивается ...
27. It is designed for - Предназначен для ...
28. It is examined, investigated ... - Исследуется ...
29. It is analyzed ... - Анализируется ...
30. It is formulated - Формулируется ...
31. The need is stressed to employ... - Подчеркивается необходимость использования...
32. Attention is drawn to... - Обращается внимание на ...
33. Data are given about... - Приведены данные о ...
34. Attempts are made to analyze, formulate ... - Делаются попытки проанализировать, сформулировать ...
35. Conclusions are drawn.... - Делаются выводы ...
36. Recommendations are given ... - Даны рекомендации ...

Образцы клише для аннотаций на английском языке

- The article deals with ...
- As the title implies the article describes ...
- The paper is concerned with...
- It is known that...
- It should be noted about...
- The fact that ... is stressed.
- A mention should be made about ...
- It is spoken in detail about...
- It is reported that ...
- The text gives valuable information on...
- Much attention is given to...
- It is shown that...
- The following conclusions are drawn...
- The paper looks at recent research dealing with...
- The main idea of the article is...
- It gives a detailed analysis of...
- It draws our attention to...

- It is stressed that...
- The article is of great help to ...
- The article is of interest to ...
- is/are noted, examined, discussed in detail, stressed, reported, considered.

TOPICAL VOCABULARY

The article is headlined...

The headline of the article is...

The title of the article is...

The author of the article is...

It was published in...

The newspaper carries an article on...

The central idea of the article is... (The main idea of the article is... the article is devoted to... the article deals with... the article touches upon... the purpose of the article is to give the reader some information on... the aim of the article is to provide a reader with some material on...)

The article is concerned with ...

The article deals with...

The subject of the article is...

At the beginning of the article the author describes...

The article touches upon the problems of...

Exercise 1. Read the article and make a short abstract (50 to 100 words) which should be included on the first page immediately preceding the introductory paragraph of the paper.

Psoriatic Arthritis

(a paper from BMJ)

Psoriasis is a common skin disease that is associated with multiple coexisting conditions. The most prevalent coexisting condition, psoriatic arthritis, develops in up to 30% of patients with psoriasis and is characterized by diverse clinical features, often resulting in delayed diagnosis and treatment. Initial reports emphasized a benign course in most patients, but it is now recognized that psoriatic arthritis often leads to impaired function and a reduced quality of life.

The prevalence of psoriatic arthritis ranges from 6 to 25 cases per 10,000 people in the United States, depending on the case definition.

Psoriatic arthritis can begin during childhood. There are two clinical subtypes; they are not mutually exclusive. A child with arthritis who does not have psoriasis but who has two or more features of psoriatic arthritis, such as dactylitis, nail pitting, onycholysis, or a family history of psoriasis (first-degree relative), meets the criteria for psoriatic arthritis.

The psychological and functional burdens of the disease are considerable and similar in magnitude to those of axial spondyloarthritis and rheumatoid arthritis. Mortality rates among patients with psoriatic arthritis have fallen and are similar to those in the general population, although some centers report an increase in mortality related to cardiovascular disease.

The diagnosis of psoriatic arthritis is based on the recognition of clinical and imaging features, since there are no specific biomarkers. Involvement of at least five domains is possible; these include psoriasis, peripheral joint disease, axial disease, enthesitis, and dactylitis. Patients should be carefully assessed for these domains, with the understanding that various domain combinations may be present in an individual patient.

It is important that dermatologists and primary care physicians caring for patients with psoriasis identify psoriatic arthritis early. Patients with psoriasis should be questioned about joint pain, morning stiffness, and evidence of “sausage” digits (dactylitis). Screening questionnaires for dermatology or primary care offices have high sensitivity for the presence of musculoskeletal disease but moderate specificity for psoriatic arthritis.

The occurrence of bone and cartilage destruction with pathologic new bone formation is one of the most distinctive aspects of psoriatic arthritis. Radiographs of peripheral joints often show evidence of bone loss with eccentric erosions and joint-space narrowing, as well as new bone formation. Magnetic resonance imaging studies may reveal focal erosions, synovitis, and bone marrow edema in the peripheral and axial structures, particularly at entheses. Power Doppler ultrasound imaging can be used to identify synovitis, enhanced blood flow, tenosynovitis, enthesophytes, and early erosive disease.

Psoriatic arthritis is a severe form of arthritis in which deformities and joint damage develop in a large number of patients. Bone erosions are observed in 47% of patients within the first 2 years, despite the use of traditional disease-modifying medications in more than half the patients. Spontaneous remission of psoriatic arthritis is extremely rare. However, relapse rates are high when biologic agents are discontinued.

Psoriatic arthritis is associated with obesity, type 2 diabetes, hypertension, the metabolic syndrome, fatty liver, and an increased risk of cardiovascular events.

Exercise 2. Answer the following questions using the prompts given in brackets

Model: What does the article begin with? (a short introductory part) It begins with a short introductory paragraph.

1. What does the article begin with? (an introductory part; a few general remarks; a short introduction)

2. What is each subsection preceded by? (a brief theoretical introduction; some introductory notes; an introductory discussion)

3. What does the book introduce to? (the work done in ...; the new data in the field of ...; the up-to-date techniques in ...)

4. What does the book acquaint us with? (recent discoveries in ...; applications of new methods; the work done in the field of; experimental technique).

Exercise 3. Ask your fellow student the following questions. Work in pairs.

1. Is there an introductory part in your thesis (article, the book you are reading)?

2. What subjects are dealt with in the introduction of your thesis (article, book)?

3. What problems does the book acquaint us with?

4. When and how were you first introduced to this subject?

Exercise 5. Translate into English.

1) - Вы знакомы с этой статьей? - Да. Я прочитал ее вчера. - Интересная статья? - Очень. - Меня тоже интересует эта проблема. Надо прочитать эту статью. - Прочитайте. В вводной части автор знакомит читателя с историей вопроса, а в последующих разделах мы знакомимся с методом исследования, полученными данными и выводами автора.

2) Вы читали последнюю статью доктора С. в последнем номере журнала? - Да. - Чему она посвящена? - Самым последним методам исследования. 2 - Чему посвящен последний журнал этого года? 3 - О чем идет речь в последней статье, которую вы прочитали? - О последних достижениях в моей области исследования. - О чем последние страницы работы? - О новейших результатах исследования.

Exercise 6. Translate into Ukrainian:

1 A list of references. 2 Key references. 3 A complete set of references. 4 To make reference to somebody (or something). 5 A reference book. 6 A work of reference. **Exercise 7.** Ask your fellow-student the following questions. Work in pairs

1 Did you (the author) provide your (his) paper with a list of references? 2 Who did you (the author) make reference to? 3 Is your (the author's) list of references complete (extensive, numerous, adequate, inadequate)? 4 What kind of book do you consult if you need some information? 5 What reference work do you usually consult? 6 Who is the author or editor of this work of reference?

Exercise 8. Answer the following questions:

1 What is the headline of the article you are going to tell us about? 2 What is the heading of the last section? 3 Does the title describe the subject? 4 Under what headings does the subject matter appear? 5 What is the title of your paper?

Exercise 9. Translate into English:

Я хотел бы задать Вам несколько вопросов: во-первых, какова тема статьи; во-вторых, какова ее цель; затем - каков предмет исследования, и, наконец, о чем она (содержание)?

Exercise 10. Answer the following questions:

1 What subjects are dealt with in your thesis (paper, article, the book you are reading)? 2 What is the subject of your research? 3 What is the object of your research (investigation)? 4 The subject of your research is of practical importance, isn't it? 5 How is the subject matter of your thesis (paper, the book you are reading) arranged?

Задание 11. Прочитайте статью. Обратите внимание на слова и словосочетания, необходимые для аннотирования и реферирования. Выделите в тексте вводную, основную и заключительную части.

ВЫСОКИЙ ХОЛЕСТЕРИН

*С.В. Наумов, врач-кардиолог, кандидат медицинских наук
(газета «Аргументы и факты.Здоровье», 2015 г., № 15)*

Сегодня уже не вызывает сомнений, если у молодой женщины по каким-то причинам удалена матка или яичники, она может столкнуться с повышением уровня холестерина в крови.

Еще один повод для повышения холестерина в крови у женщин — прием оральных контрацептивов. Гинекологи утверждают, что они безвредны и даже положительно действуют на различные органы и системы. Кардиологи же предупреждают, что прием пероральных контрацептивов в молодом возрасте может вызывать серьезные проблемы в дальнейшем. У зрелых женщин есть риск увеличения триглицеридов в крови. Именно избыток триглицеридов способствует развитию ишемической болезни у женщин, причем на целых 76%.

Если у женщины уже были хотя бы незначительные нарушения липидного равновесия в крови, роды после 35 лет могут спровоцировать повышение холестерина.

Некоторые заболевания щитовидной железы тесно связаны с нарушениями липидного обмена. Например, гипотиреоз часто сопровождается снижением количества липидов высокой плотности — так называемого хорошего холестерина. Наши сосуды становятся более уязвимыми, так как теряют помощников в борьбе с липидами низкой плотности — плохим холестерином.

Похожее происходит и при поликистозе яичников. У 50% женщин, столкнувшихся с этим недугом, повышен уровень триглицеридов и липидов низкой плотности и снижен уровень липидов высокой плотности — хорошего холестерина.

Как бороться с повышенным холестерином?

Прежде всего важно выявить имеющиеся заболевания. Ведь хронические недуги тоже могут влиять на уровень холестерина. Например, застой желчи часто сопровождается повышением уровня общего обмена веществ.

Поэтому первый шаг в борьбе с холестерином — это тщательное обследование. Кстати, если кто-то из родственников, особенно по женской линии, в зрелом возрасте сталкивался с нарушениями липидного обмена или сердечными проблемами, то скорее всего есть такой риск и у вас.

Важно изменить образ жизни и привычное питание. Холестерина и липидов низкой плотности. А при сахарном диабете растет количество триглицеридов и плохого холестерина.

Оказывают свое влияние на этот процесс и некоторые лекарства. Например, гормональные препараты и те, что назначают при болезнях сердца и сосудов, например бета-блокаторы и мочегонные.

Ожирение тоже может быть причиной повышенного уровня холестерина, особенно если жировые отложения преимущественно в области живота. Такие больные имеют, как правило, артериальную гипертонию, сахарный диабет и другие нарушения.

Когда уровень холестерина нужно нормализовать срочно, необходимы лекарства. Если же состояние стабильное, то начинать всегда нужно с немедикаментозных методов. Например, отказаться от курения. Это на 50% снижает риск развития ишемической болезни сердца и инфаркта. Первые положительные результаты видны уже через месяц. Нужна физическая нагрузка, но слишком интенсивные занятия спортом могут лишь навредить. Поэтому следите за пульсом. Особое значение при повышенном уровне холестерина имеет питание. Надо снизить в ежедневном рационе количество животных продуктов и увеличить количество растительных. Это поможет уменьшить поступление плохих липидов и ускорить их выведение из организма.

Бокал сухого красного вина в день повышает уровень хорошего холестерина. Причем красное вино защищает сосуды от атеросклероза лучше, чем крепкие напитки, белое вино или пиво. Другое дело, что вина сейчас производят некачественные. Советуем делать их в домашних условиях.

Статины хорошо нормализуют уровень холестерина в крови. Но у них есть противопоказания и побочные явления, от которых никуда не деться. Поэтому при лечении статинами надо следить за состоянием здоровья, особенно если имеются острые заболевания печени, жировой гепатоз, неконтролируемый сахарный диабет и гипотиреоз. Важно скорректировать лечение, если на фоне приема статинов развивается острая

инфекция, требуются антибиотики, произошла травма или необходима полостная операция.

Теперь о мышечной слабости. Действительно такой риск существует. Особенно у тех, кто имеет проблемы с почками или печенью, а также пьет много грейпфрутового сока — более литра в день. От грейпфрутового сока надо отказаться. Если мышечная слабость уже появилась, то надо прекратить прием статинов. А после восстановления силы мышц уменьшить их дозировку или сменить препарат.

Чтобы обезопасить пациентов от побочных эффектов, грамотный врач назначает статины с минимальных доз. Если и это не работает, тогда выбираются другие варианты и методы борьбы с повышенным холестерином. Например, очищение крови при помощи плазмафереза.

Но какое бы лечение доктор ни назначил, обязательным для всех людей зрелого возраста является так называемый тройной тест: значения липидов, показатели артериального давления, уровень глюкозы в крови. Регулярный контроль этих трех составляющих — залог успеха лечения и вашего хорошего самочувствия. И еще имейте в виду, что:

прием гормональных препаратов может стать одной из причин повышения уровня холестерина;

надо ходить каждый день по 3 километра пешком или заниматься умеренной физической нагрузкой в течение 30 минут. И не курить!

у каждого второго человека, который ведет малоподвижный образ жизни, высокое артериальное давление.

Двадцатилетнее исследование в Нидерландах показало, что очень важно, чтобы масса тела была в норме. Каждый раз, когда вы полнеете на полкилограмма, уровень холестерина повышается на две единицы. Но худеть надо за счет диеты. На 2/3 она должна состоять из овощей и фруктов, каш и зерен и только на одну треть — из рыбы, белого мяса кур и обезжиренных молочных продуктов. И еще многочисленные исследования показали, насколько эффективно снижают уровень холестерина бобы: если съедать по 1,5 чашки в день, холестерин снижается на 20 %. Этим свойством обладают все бобовые.

Задание 2. *Поставьте вопросы к каждому абзацу текста или к группе абзацев.*

Задание 3. *Озаглавьте абзацы, несущие главную информацию.*

Задание 4. *Выясните и сформулируйте тему и главные проблемы статьи.*

Задание 5. *Составьте аннотацию и реферат этой статьи на английском языке с помощью специальных языковых средств (см. схему-модель аннотации).*

GRAMMAR: MODAL VERBS

Exercise 1. Translate the sentences:

1. Food must undergo certain changes before it can be of any service to the cell.
2. The cell may be best pictured as a self-sufficient chemical factory.
3. Spleen is soft and cannot be felt on abdominal examination when normal in size, consistency and position.
4. Organ such as the heart must be transplanted as soon after death of donor as possible; skin, corneas, bone and some blood fractions, however, can be stored.
5. People with back trouble should not lift heavy weights.
6. The body could not cope with an excess of blood sugar.
7. The eye muscles, or the nerves which supply them, may be affected by disorders which arise later in life.

8. Any person who is taking corticosteroid drugs or who has previously had a severe reaction to the same vaccine should not be vaccinated.
9. Healthy bones cannot be built without calcium salts, and the body cannot utilize these salts in the absence of vitamin D.
10. Blood donors must meet certain requirements of age, health and weight.
11. All physicians find that there can be no end to their education — they must keep up with new developments.
12. The movement of food in the large intestine can be followed by giving a patient a meal of some opaque substance, such as barium sulphate and taking a series of X-ray photographs afterwards.
13. What characteristics must good surgeon have? Surgeons need good eye-hand coordination, manual dexterity, and the physical stamina.
14. A wide variety of other systems may be damaged by the rheumatoid process.
15. Backache can result from bad posture, a soft bed or muscle strain, but it can also be caused by rheumatism, typhoid fever and osteoarthritis.
16. The disinfectant must be diluted in four parts of water before it can be used on the skin.
17. The ointment should only be used externally.
18. Anaemia, from whatever cause, if of sufficient severity and duration may cause heart failure.

Exercise 2. Translate the sentences:

1. The bony structures must be regarded as active store-houses of mineral matter. When the need arises the body can draw upon bones for constituents like lime and phosphates. Under certain conditions the bones indeed may give up so much of their mineral matter that they become soft and can no longer function as an effective framework.
2. Each organ system of the body may be attacked by a number of diseases. These diseases have certain things in common no matter which organ is affected. Other symptoms and signs may be particular to the individual organ. The central nervous system may be attacked by the same diseases as other organs. Because the nervous system controls the working of the body in so many ways, diseases may affect not only a part of the system but also another part of the body.
3. By itself, a virus is a lifeless particle that cannot reproduce. But inside a living cell, a virus becomes an active organism that can multiply hundreds of times. Most viruses can be seen only with electron microscope. Virologists demonstrated in the early 1900's that viruses could cause cancer in animals.
4. Pain in the abdomen may be caused by a variety of conditions. Within the abdomen there are vital organs of the body which can be the source of pain when something goes wrong. In addition, pain may be "referred" to the abdomen from organs elsewhere in the body, for example, pneumonia may sometimes cause abdominal pain, as may a heart attack. In fact, locating the cause of pain in the abdomen may be a difficult job for the physician.
5. The muscular wall, or septum, which runs down the centre of the heart divides it into two sides: the right heart and the left heart. There is no connection between the two sides. Each side must perform different work. Thus, the heart may be called a dual pump. It must receive the venous blood and send it into the lungs for fresh oxygen. This is done by the right side of the heart. The left side must receive blood from the lungs and pump it out into the body.

6. The patient who is taking nitroglycerin should keep the medication at hand at all times. It should be kept in a tightly closed, dark, glass container, free from heat and moisture. The drug is not addicting and there is no limit to the number that may be taken in a 24-hour period; however, no more than three tablets should be taken at 5 minute intervals during an attack. If no relief is obtained 15 minutes after the third tablet is taken, the physician should be notified immediately.

Тексты для контрольного перевода

1. Heart attack is diagnosed most readily by means of an electrocardiograph. This machine records patterns of electrical activity of the heart and can detect changes in activity that are associated specifically with heart attack.

Once they have been hospitalized, heart-attack victims can be helped in a number of ways. For example, in some cases further damage to the heart can be prevented by dissolving the clot that caused the attack. Injections of substances, such as streptokinase or tissue plasminogen activator are used for this purpose. In many hospitals heart-attack victims are routinely admitted to specialized coronary care units. In these units the electrical rhythm of the heart is monitored continuously, and arrhythmias (abnormal rhythms) can be treated promptly.

If the heartbeat rate falls too low, a temporary pacemaker may help. The pacemaker is inserted into a vein and moved to the right ventricle, where its electrical impulses stimulate the heart to beat more quickly. Similarly, catheters for monitoring blood pressure may be inserted into a vein.

2. Another method of artificial respiration which has now found favour is known as "mouth-to-mouth respiration". The principle on which this method is based is that expired air from the resuscitator's lungs is breathed into the patient's lungs. It is important that there should be an airtight seal between the two mouths and that the patient's nostrils should be closed by the resuscitator's hand. The patient's head should be held back and care should be taken to ensure that the patient's tongue does not obstruct the air-way. The resuscitator must also guard against the use of excessive force because this might propel sea water or vomit back into the patient's lungs. He should bear in mind that although he himself will have to breathe more deeply than is his custom he must not overdo this. If he does he might easily faint himself.

РОЗДІЛ IV

Здобуття, обробка та компресія наукової інформації

Тема 19. Наукова стаття та її структурні компоненти (4 год)

Грамматика: Герундій

ТЕМА 19. «Наукова стаття та її структурні компоненти. Робота із статтями» (4 год)

Грамматика Герундій

Научная статья имеет четкую структуру и, как правило, состоит из следующих частей.

1. Название (заголовок).
2. Аннотация.
3. Ключевые слова.
4. Введение.
5. Обзор литературы.
6. Основная часть (методология, результаты).
7. Выводы и дальнейшие перспективы исследования.
8. Список литературы.

Рассмотрим особенности составных элементов научной статьи и основные требования, которые необходимо соблюдать при работе над ними.

Название

Название (заголовок) — обозначение структурной части основного текста произведения (раздела, главы, параграфа, таблицы и др.) или издания.

Основное требование к названию статьи — краткость и ясность. Максимальная длина заголовка — 10—12 слов. Название должно быть содержательным, выразительным, отражать содержание статьи.

При выборе заголовка статьи необходимо придерживаться следующих общих рекомендаций.

1. Заглавие должно быть информативным.
2. Название должно привлекать внимание читателя.
3. В названии, как и во всей статье, следует строго придерживаться научного стиля речи.
4. Оно должно четко отражать главную тему исследования и не вводить читателя в заблуждение относительно рассматриваемых в статье вопросов.
5. В название должны быть включены некоторые из ключевых слов, отражающих суть статьи. Желательно, чтобы они стояли в начале заголовка.
6. В заголовке можно использовать только общепринятые сокращения.

При переводе заглавия статьи на английский язык не должно использоваться никаких транслитераций с русского языка, кроме непереводаемых названий собственных имен, приборов и др. объектов, имеющих собственные названия; также не используется непереводаемый сленг, известный только русскоговорящим специалистам.

Аннотация

Аннотация — это не зависимый от статьи источник информации. Ее пишут после завершения работы над основным текстом статьи. Она включает характеристику основной темы, проблемы, объекта, цели работы и ее результаты. В ней указывают, что нового несет в себе данный документ в сравнении с другими, родственными по тематике и целевому назначению. Рекомендуемый объем — 100 – 250 слов на русском и английском языках.

Аннотация выполняет следующие функции:

- позволяет определить основное содержание статьи, его релевантность и решить, следует ли обращаться к полному тексту публикации;
- предоставляет информацию о статье и устраняет необходимость чтения ее полного текста в случае, если статья представляет для читателя второстепенный интерес;
- используется в информационных, в том числе автоматизированных, системах для поиска документов и информации.

Аннотации должны быть оформлены по международным стандартам и включать следующие моменты.

1. Вступительное слово о теме исследования.
2. Цель научного исследования.
3. Описание научной и практической значимости работы.
4. Описание методологии исследования.
5. Основные результаты, выводы исследовательской работы.
6. Ценность проведенного исследования (какой вклад данная работа внесла в соответствующую область знаний).
7. Практическое значение итогов работы.

В аннотации не должен повторяться текст самой статьи (нельзя брать предложения из статьи и переносить их в аннотацию), а также ее название. В ней не должно быть цифр, таблиц, внутритекстовых сносок.

В аннотации должны излагаться существенные факты работы, и не должно содержать материал, который отсутствует в самой статье.

Предмет, тема, цель работы указываются, если они не ясны из заглавия статьи; метод или методологию проведения работы имеет смысл описывать в том случае, если они отличаются новизной или представляют интерес с точки зрения данной работы.

Результаты работы описывают предельно точно и информативно. Приводятся основные теоретические и экспериментальные результаты, фактические данные, обнаруженные взаимосвязи и закономерности. При этом отдается предпочтение новым результатам, важным открытиям, выводам, которые опровергают существующие теории, а также данным, имеющим практическое значение.

При написании научной статьи вы прежде всего говорите о теме работы, т. е. сообщаете о том, что изучается, описывается, обсуждается и т. д. Рассмотрим, какие языковые средства типичны для введения темы в английском языке по сравнению с русским. Для русского языка наиболее характерны предложения со сказуемым в страдательном залоге настоящего и прошедшего времени, причем используется обратный порядок слов, а для английского языка — предложения со сказуемым в страдательном залоге, но с прямым порядком слов (т. е. подлежащее стоит перед сказуемым). Пример: Исследовались (исследованы, были исследованы) свойства радиоактивных элементов. The radioactive properties of elements were studied.

При изложении темы работы возможно, но менее типично, использовать сказуемое в действительном залоге при подлежащем, выраженном личным местоимением 1-го лица множественного числа или существительным the author (authors), а также существительными study, investigation, paper (article), experiment, theory, hypothesis и др. Примеры: 1. Мы рассмотрели ряд стандартных программ. Был рассмотрен ряд стандартных программ. We have considered a series of standard programs. 2. В статье рассматриваются некоторые физиологические эффекты. The paper studies some physiological effects. 3. The investigation deals with the nature of DNA. В исследовании рассматривается природа ДНК. 4. Получены предварительные данные. Preliminary data have been obtained. 5. Были определены коэффициенты диффузии. Diffusion coefficients were determined. 6. Обнаружены редкие документы. Rare documents are found. 7. Установлено (показано) наличие двух уровней. The existence of two levels has been established.

Задание 1. Поставьте сказуемые в следующих предложениях в страдательном залоге, при этом опустите местоимение или существительное, обозначающее действующее лицо.

Образец: We investigated the structure of the cell. The structure of the cell (the cell structure) was investigated. 1. The authors developed some theoretical models. 2. We found an approach to the problem. 3. The investigation deals with the nature of DNA. 4. The author has analyzed the material obtained. 5. The paper considered a series of standard programs. 6. The author gives the diagnoses and data which are concerned with the life-cycle of the ciliates.

Для любого сообщения характерны свои типы предложений. Говоря о теме работы, исследования и пр., вы можете широко пользоваться предложениями с однородными членами.

Примеры: 1. Описаны детали конструкции и результаты исследования рабочих характеристик (прибора) (однородные подлежащие). Construction details and performance

measurements are reported. 2. Разработан и изготовлен анализатор. An analyzer has been designed and constructed.

Задание 3. Переведите сказуемые и начните вторые предложения с безличных предложений типа «it is shown».

1. Описывается a method for neutron activation analysis. Показано that it can be used as gas chromatography technique. 2. Измерялось the ration of the thickness of elastic twin. Было обнаружено that its length was small. 3. Были проанализированы the magnetic impurities. Делается вывод that they can lead to resonance peaks. 4. Изучались the effects of ions on the mechanism for synergic solvent. Исследование также проводилось on the extraction of the Fe III. Найдено that the effects were the same.

Задание 4. Соедините следующие пары предложений одно.

Образец. The radicals were examined. It was shown that their values were small. — The radicals were examined and their values were shown to be small. 1. The phenomenon of mutation was studied. It was found that UV-induced mutations repair gaps in DNA. 2. The current-voltage characteristic of a sample is calculated. It is shown that its resistance region is negative. 3. Some samples of tissues were studied. It was found that they provided a very good fit to the experimental data. 4. Some fundamental changes of cytoplasm were investigated. It is shown that they are due to protein colloids of cytoplasm. 5. The basic results of the work are discussed. It is found that they are explained on the basis of a model of a solid.

Задание 5. Переведите следующие предложения на английский язык, пользуясь инфинитивными оборотами. 1. Рассматривалась теория увлечения электронов (the theory of the drag of electrons). Показано, что эта теория объясняет наблюдаемый эффект. 2. Рассматривались два вида простейших (Protozoa species). Было показано, что электронно-микроскопические данные для обоих (both) видов одинаковые (identical). 3. Проводились измерения ЭДС Холла (Hall emf), и было обнаружено, что холловское поле (the Hall field) имеет различный характер (be of various nature). 4. Обсуждается основная (basic) теория этого эффекта и показано, что она в основном (substantionally) согласуется с экспериментом. 5. Обсуждалась природа цитофизиологических (cytophysiological) процессов, и было показано, что эти явления снижены с изменениями протоплазматического белка (protein colloids of cytoplasm). **Задание 6.** Выпишите из английской статьи по вашей специальности те предложения, в которых говорится о том, 1) что изучалось, исследовалось, обсуждалось, измерялось, подсчитывалось; 2) что найдено, показано. Сократите эти предложения, оставив только группу подлежащего и сказуемого с относящимися к ним словами.

Задание 7. Заполните многоточия лексикой по вашей специальности. Образец. A study is made of... and... are also investigated. A study is made of cytoplasmic RNA and its properties are also investigated. 1. ...was studied and measured. 2. ...was analyzed and ... was calculated. 3. A study is made of ... and... properties are also investigated. 4. Measurements (calculations) are made of... It is found that 5. ... has been studied and shown to be

Задание 8. Сравните следующие пары предложений: 1. Изучались буферные растворы. Особое внимание уделялось концентрации фосфора в буферном растворе. The buffer solutions were studied. Special attention was paid to the phosphorus concentration in buffer solution. 2. Описывались нервные клетки, причем особое внимание было обращено на строение их ядер. Nerve cells were described with particular attention to the structure of their nuclei. 3. Рассматривается строение пород. Особенно изучаются гранитные породы. The structure of rocks is studied. Granitic rocks are especially studied.

Задание 9. Сравните следующие пары предложений, обращая внимание на место прилагательных и наречий, усиливающих высказывание. 1. Особое внимание уделяется закону сохранения энергии. Particular (special) attention is given to the energy law. 2. Внимание уделяется прежде всего оптимальным рабочим условиям прибора. Attention is primarily given to the optimal operating conditions of the device. 3. Рабочим условиям уделяется особое внимание. Particular (special) emphasis is given to the optimal operating conditions. 4. Обсуждаются полученные данные, и особо учитывается их практическое применение. The findings are discussed and special account is taken of their practical implication.

Задание 10. Переведите следующие предложения, соблюдая порядок слов, характерный для английского языка. 1. Особое внимание уделяется применению этого прибора (device). 2. Специально учитываются результаты измерений. 3. Обсуждается усовершенствованный вид электрокардиографа, причем особое внимание уделяется его конструкции и работе (operation).

Задание 11. Прочитайте статью, сделайте краткое изложение ее структурных компонентов

Effectiveness of a childhood obesity prevention programme delivered through schools, targeting 6 and 7 year olds: cluster randomised controlled trial (WAVES study)

BMJ 2018; 360 doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.k211> (Published 07 February 2018) Cite this as: *BMJ* 2018;360:k211

- Accepted 19 December 2017

Abstract

Objective To assess the effectiveness of a school and family based healthy lifestyle programme (WAVES intervention) compared with usual practice, in preventing childhood obesity.

Design Cluster randomised controlled trial.

Setting UK primary schools from the West Midlands.

Participants 200 schools were randomly selected from all state run primary schools within 35 miles of the study centre (n=980), oversampling those with high minority ethnic populations. These schools were randomly ordered and sequentially invited to participate. 144 eligible schools were approached to achieve the target recruitment of 54 schools. After baseline measurements 1467 year 1 pupils aged 5 and 6 years (control: 28 schools, 778 pupils) were randomised, using a blocked balancing algorithm. 53 schools remained in the trial and data on 1287 (87.7%) and 1169 (79.7%) pupils were available at first follow-up (15 month) and second follow-up (30 month), respectively.

Interventions The 12 month intervention encouraged healthy eating and physical activity, including a daily additional 30 minute school time physical activity opportunity, a six week interactive skill based programme in conjunction with Aston Villa football club, signposting of local family physical activity opportunities through mail-outs every six months, and termly school led family workshops on healthy cooking skills.

Main outcome measures The protocol defined primary outcomes, assessed blind to allocation, were between arm difference in body mass index (BMI) z score at 15 and 30 months. Secondary outcomes were further anthropometric, dietary, physical activity, and psychological measurements, and difference in BMI z score at 39 months in a subset.

Results Data for primary outcome analyses were: baseline, 54 schools: 1392 pupils (732 controls); first follow-up (15 months post-baseline), 53 schools: 1249 pupils (675 controls); second follow-up (30 months post-baseline), 53 schools: 1145 pupils (621 controls). The mean BMI z score was non-significantly lower in the intervention arm compared with the control arm at 15 months (mean difference -0.075 (95% confidence interval -0.183 to 0.033, P=0.18) in the

baseline adjusted models. At 30 months the mean difference was -0.027 (-0.137 to 0.083 , $P=0.63$). There was no statistically significant difference between groups for other anthropometric, dietary, physical activity, or psychological measurements (including assessment of harm).

Conclusions The primary analyses suggest that this experiential focused intervention had no statistically significant effect on BMI z score or on preventing childhood obesity. Schools are unlikely to impact on the childhood obesity epidemic by incorporating such interventions without wider support across multiple sectors and environments.

Trial registration Current Controlled Trials [ISRCTN97000586](https://doi.org/10.1186/17454219/97000586).

Introduction

Excess weight in childhood is a global problem, affecting around 41 million children under the age of 5 years.¹ In addition to physical and psychosocial health consequences in these early years, childhood excess weight is an important predictor of obesity in adulthood,² with additional adverse health and economic³ effects. In the UK around a quarter of children have excess weight at school entry (age 4 or 5 years).⁴ The proportion of very overweight children doubles during the subsequent six years (from approximately 9% to 19%),⁴ highlighting this period as critical for preventive action.

Systematic reviews of childhood obesity prevention studies suggest that school based interventions may be effective in reducing the proportion of children with excess weight.^{5,6} Heterogeneity of study design and interventions precludes conclusions about which combination of components are likely to be most effective. Nevertheless, overall, longer duration, multicomponent interventions, targeting school curriculums and food and physical activity environments, providing teacher support, and extending activities to the home and community were more likely to be associated with positive results. However, trials to date have had several methodological weaknesses that limit recommendations for widespread implementation.⁵ In particular, few previous trials reported longer term outcomes, subgroup effects, or cost effectiveness.

We report the results of the West Midlands ActiVe lifestyle and healthy Eating in School children (WAVES) study; a cluster randomised controlled trial evaluating an intervention that aims to prevent excess weight in primary school children. The trial dealt with the main limitations identified in previous research: use of the Medical Research Council framework for complex intervention development and evaluation⁷; a sample size large enough to detect clinically significant differences in adiposity; a comprehensive process evaluation; assessment of longer term effects, using a range of adiposity and psychosocial measures; and an objective measure of physical activity.

Methods

Trial design and eligibility

This was a school based, cluster randomised, controlled trial evaluating the effectiveness of a complex obesity prevention intervention on primary school children's body mass index (BMI) z scores at 15 and 30 months after baseline measurements (3 and 18 months post-intervention completion).⁸

Primary schools in the West Midlands, UK, within 35 miles of the study centre were eligible for inclusion ($n=980$). The region includes a multiethnic population from diverse socioeconomic backgrounds living in rural and urban areas. We excluded schools with fewer than 17 year 1 (aged 5 and 6 years) pupils (minimum cluster size) or schools in "special measures" (unlikely to have capacity to contribute to study). Within participating schools, all children in year 1 at recruitment were eligible for inclusion.

Interventions and intervention development

Irrespective of whether children participated in measurements, intervention delivery was at school class level to all eligible children and their families.

The development process of the WAVES study intervention commenced in 2005. We summarised intervention components incorporated in previous childhood obesity prevention trials (70 included studies within eight systematic reviews) in relation to setting, target behaviour, and type of activity. To help prioritise intervention components we then conducted focus groups with parents, school staff, and local health, government, and community members. The discussions considered the perceived importance and feasibility of implementation of techniques (eg, reward behaviours, role model, exposure to opportunities for physical activity), activities (eg, education materials, cooking workshops), and particular settings (eg, school curriculum, community setting). We checked prioritised ideas against available local resources, and the intervention package was formed with input from an expert group of professionals. Thus we balanced the prioritised intervention components (eg, role models to influence behaviour, or family campaigns) with the resources that were readily available in our setting (eg, the Villa Vitality programme described later). This intervention comprised activities within two broad aims: increasing children's physical activity levels through school and home and supporting the development of health behaviour skills in families through activity based learning.⁹ The intervention was further refined following a feasibility study.¹⁰ That study showed that the proposed measurements could be completed successfully (measurements obtained for 574 out of 606 children with consent (95%) at baseline) and that loss to follow-up two years after baseline was at an acceptable level (follow-up measurements obtained for 83% and 86% of children in control and intervention schools, respectively). The feasibility study was not powered to investigate intervention outcomes, but the direction of effect was in favour of the intervention for most outcomes. In particular, children in the intervention arm compared with control arm had significantly lower adjusted BMI z scores at follow-up (-0.15 kg/m^2 , 95% confidence interval -0.27 to -0.03). **Table 1** provides details of the finalised intervention.

WAVES study intervention and its delivery

The intervention components, delivered over 12 months, targeted the home and school environment. The target group, based on findings from the feasibility study, was year 2 children (aged 6 or 7 years) and their families. Several behaviour change strategies were employed to encourage increased physical activity and improved diet quality. School staff were provided with training and resources for intervention delivery. A termly family newsletter reinforced messages delivered through the various intervention components. The intervention programme (summarised in **table 1**) comprised four overlapping components:

(1) Thirty minutes of additional moderate to vigorous physical activity on each school day—at least 15 minutes to be outside of break times, although class teachers customised timing of delivery and exact activities undertaken according to their class circumstances, supported by resources supplied as part of the study. Class teachers selected two preferred resources out of four offered and were taken through each selected resource and its detailed delivery materials by a researcher

(2) Termly cooking workshops during school time, which parents were invited to attend to participate in with their child and that were preceded by short classroom sessions for the children. School staff responsible for implementation (with the exception of two schools where equivalent training was delivered in school by the same researcher) attended a one day training session. To minimise teacher preparation time and ensure delivery of consistent nutritional messages, the presentation and interactive activity materials, together with take home information sheets and suggested lesson and workshop plans were provided, but timing of sessions and how parents were involved was left to the discretion of teachers

(3) A six week programme (Villa Vitality) developed to encourage healthy eating and increase physical activity and delivered by staff from an iconic sporting institution. School classes spent two days undertaking activities (indoor based movement routines, using dance mats, ball skills session, interactive nutritional sessions, and an opportunity to practise cooking skills) at an

English premier league football club, separated by a six week period during which teachers were asked to spend curriculum time working on a class project and involving children and their parents with weekly health challenges. The teacher customised the elements undertaken in school supported by a school visit from a member of staff from Villa Vitality

(4) Information sheets signposting children and their families on ways to be active over the summer (identical for all schools) and physical activity opportunities in their local area (school specific sheets produced by the study team and checked before distribution by the school).

Comparator intervention

Schools allocated to the comparator arm continued with ongoing year 2 health related activities. In addition, we provided citizenship education resources, excluding topics related to healthy eating and physical activity.

Outcomes

The primary outcome for clinical effectiveness specified in our analysis plan and trial protocol was the difference in BMI z scores between arms at 15 and 30 months. **Table 2** summarises the trial protocol prespecified secondary outcome measures. At trial registration, the secondary outcomes of waist circumference, sum of four skinfolds, and body fat percentage were included as primary outcomes. All outcomes were assessed at 15 and 30 months post-baseline measures (3 and 18 months post-intervention). Further details on the methods, including standardised operating procedures for all primary and secondary outcome measurements, are available in the final report of the WAVES study, available through the National Institute for Health Research website (www.journalslibrary.nihr.ac.uk).

Implementation

The trial statistician (KH) undertook sampling and subsequent randomisation, and the trial coordinator (ERL) recruited schools. To enable subgroup analysis we stratified schools by ethnic mix of pupils, and we used a weighted random sampling strategy to increase the selection likelihood (3:1) of schools with a higher minority ethnic population. Using this method, we selected 200 schools, which were ordered using a random number generator and sequentially invited to participate. To allow measurement of a large number of children in a limited timeframe within study resources, we recruited and randomised the schools into two groups (27 schools in each group), one year apart. Parental informed consent was sought and verbal assent from the children was obtained for all measurements undertaken.

Participant assessment and data collection procedures

Baseline assessment took place when children were at the end of year 1 (aged 5 or 6 years). Outcome assessments using identical procedures were undertaken at 15 months (first follow-up) and 30 months (second follow-up) post-baseline (aged 7 or 8, and 8 or 9 years, respectively). In schools recruited in the first year (group 1), we further assessed at 39 months (third follow-up) post-baseline (aged 9 or 10 years), but this was not possible for schools recruited in the second year (group 2) within the trial timetable. We collected data from school records, direct assessment of participating children in school, and parent questionnaires distributed at the time of pupil measurements. Trained research staff undertook assessments using standardised protocols and validated instruments, as detailed in the protocol⁸ and summarised in **table 2**.

Sample size

Sample size was based on the primary outcome (BMI z score), taking into account repeated measures (estimated correlation between measures=0.9), varying cluster size (assuming mean 25 (SD 23) cluster size), and likely estimates of the intraclass correlation coefficient (0 to 0.04). To detect a clinically meaningful difference of 0.25 BMI z score¹¹ between intervention and

comparator groups with 90% power, a two sided α of 0.05, and estimated pupil dropout rate of 20%, we needed a follow-up sample of 1000 children from 50 schools. Allowing for school drop-out of 8%, we recruited 54 schools. This sample size also provides more than 80% power to detect a 0.125 difference in BMI z score (clinically important difference for prevention¹²) and an approximately 7% difference in the change of proportion of children who are overweight or obese from baseline to follow-up in control compared with intervention schools.

Randomisation

A blocked balancing algorithm was used to randomise participating schools to intervention or comparator arms. Schools were randomly allocated according to a randomisation scheme, which minimised imbalance¹³ on several characteristics: percentage of pupils eligible for free school meals (measure of deprivation), proportion of pupils from South Asian, black African-Caribbean, white, or other ethnic groups, and school size. We randomised the first 27 schools (group 1) within the first block. A year later we randomly allocated the remaining 27 schools (group 2) in a similar way, but conditioning on the allocations that had already been made in group 1.

To ensure concealment of allocation we carried out randomisation after baseline measurements. Sessional researchers blind to arm allocation mainly undertook further data collection. Supplementary figure 1 summarises the timeline for trial processes.

Statistical analysis

Analyses of all outcomes were by intention to treat and are reported at 15, 30, and 39 months after baseline (3, 18, and 27 months after the end of the intervention). For the primary analyses (complete case analysis), we used mixed linear regression models for all continuous outcomes (eg, BMI z score) and Poisson mixed regression for binary outcomes to allow estimation of adjusted risk differences consistent with CONSORT guidelines. To accommodate any non-normality of the outcomes, we transformed data when necessary and when such transformation improved the model. The baseline adjusted model included the baseline measurement and treatment arm as the independent variables, and to account for the clustered nature of the sample, school as the random effect. We also report models further adjusted for prespecified baseline school and child level covariates. Planned subgroup analyses, using interaction tests, examined whether any intervention effects differed by ethnicity, sex, socioeconomic status, baseline weight status, and fidelity of implementation.

Sensitivity analyses included using multiple imputation (using chained equations) for missing values for each outcome, exploring cluster heterogeneity by period (group 1 versus group 2 schools), and methods of adjusting for missing baseline variables to maximise use of available data and heterogeneity of the intraclass correlation coefficient in intervention and control arms. Additional details on the statistical methods are available in the final report, available through the National Institute for Health Research website (www.journalslibrary.nihr.ac.uk).

We set the level of statistical significance at 0.05 (two sided) for the primary outcomes (see [table 2](#)) and at 0.01 for all other outcomes. Analyses were carried out in Stata 13¹⁴ and REALCOM-impute¹⁵ software.

Because of the timelines of recruitment and outcome assessments, there was no opportunity for interim analyses. The trial steering committee maintained assessment of data quality and completion.

Process evaluation

We used a variety of methods for assessment of intervention delivery and process, including interviews with teachers; parent and child focus groups; head teacher, class teacher, and parental questionnaires; teacher logbooks; and direct observation of sessions by researchers.¹⁶ With the exception of the signposting sheets for which there was no variation in implementation between schools, we used a consensus method for each of the other three intervention components to

allocate schools a score on a 5 point Likert scale for each dimension of the process evaluation (fidelity and adherence; reach, dose, and exposure; recruitment, quality, and participant responsiveness). Context and information on programme differentiation influence all of these and were therefore also considered throughout this score allocation process. We then ranked schools by total score, and grouped the schools to reflect low, medium, or high intervention implementation. A detailed report on the method used to synthesise the process evaluation data is published elsewhere.¹⁷

Changes to methods from trial registration stage

The trial registration was submitted before the practical planning for the trial had started. Some aspects were subsequently altered in the development of the trial protocol, but the trial registration was not updated and therefore does not incorporate these changes. Supplementary table 1 summarises all changes between trial registration and trial protocol. In particular, at the early planning stages for the trial (and before the start of baseline measurements) the investigator team modified the primary outcomes from those specified at trial registration. To increase power to detect change and for consistency and comparability with previous trials, we changed the primary outcome for clinical effectiveness from the binary variable specified in the registry (of difference in proportion of children categorised as overweight or obese between arms) to the continuous outcome specified in the protocol of difference in BMI z scores between arms. Concurrently this binary variable and the additional anthropometric measurements included as primary outcomes at trial registration were specified as secondary outcomes. The reporting of the trial is in keeping with the published protocol,⁸ which was submitted before the start of data analysis, but any differences between what is reported and the trial registration information are specified in both the text and the tables.

Patient and public involvement

Public involvement was a key feature of the early phases of trial development and feasibility testing before this main trial. Intervention development was informed by detailed consultation with parents, teachers, and other school staff. The intervention was further refined and the process for measuring outcomes tested and adapted by asking the children, parents, and teachers about their experiences during the feasibility study. Measures of wellbeing and body dissatisfaction were included as outcomes based on their perceived importance among school staff. Our research team includes an education advisor at the Health Education Service, who has regular contact with schools and advised on school and participant recruitment. No patients were involved in this trial.

Results

Figure 1 shows the flow of schools and pupils during the trial. Among 2462 eligible pupils from 54 participating schools at baseline, parental consent for baseline measurements was obtained from 1467 (59.6%). Recruitment took place between April and May 2011 (group 1 schools and pupils) and from January to May 2012 (group 2 schools and pupils). **Table 3** summarises the baseline characteristics. Although school characteristics were balanced between the two groups, there was baseline imbalance at the pupil level, with children in the control arm compared with intervention arm more likely to be male (52.7% v 49.2%), from generally less deprived households (mean index of multiple deprivation score 37.6 v 39.8), less likely to be overweight (mean BMI z score 0.15 v 0.23), more likely to consume five portions of fruit and vegetables daily (64.8% v 59.8%), and more likely to achieve at least 60 minutes of moderate to vigorous physical activity daily (49.6% v 46.4%).

Герундий (The Gerund)

Exercise 1. Translate the sentences:

1. Studying a human skeleton can reveal important information such as race, medical history, weight, gender, body size, muscle mass, and age.
2. Listening to the heart is a simple and effective method of cardiac diagnosis.
3. Matching a donor and a recipient for a bone-marrow transplant is hard.
4. Merely having gallstones does not represent a problem as long as the stones remain small.
5. According to surveys being a doctor is the most highly respected of the professions.
6. In addition to being able to withstand stresses spongy bone is much more lighter than compact bone.
7. Besides being the largest gland in the body, the liver is perhaps the most versatile. Scientists have identified over 500 functions of the liver.
8. Some patients need a lot of looking after.
9. Treatment of allergies depends on correctly identifying the allergen to which the patient is sensitive.
10. The doctor advised against going to bed late.
11. The patient was given drugs to prevent the graft being rejected.
12. When the damaged tubules of the kidneys fail to achieve the elimination of fluid, it, instead of being excreted, collects in the tissues and causes swelling of various parts of the body.
13. Bacteria are stained before being examined under the microscope.
14. Her illness resulted in her being away from work for several weeks.
15. The abdomen proper differs from the other great cavities in the body being bounded for the most part by muscles and fasciae.
16. By providing a calcium reserve, the skeleton plays the primary role in the homeostatic maintenance of normal calcium ion concentration in the body fluids.
17. Infectious hepatitis and serum hepatitis are caused by different viruses (called A and B) and having had one does not give immunity against an attack of the other.
18. The coccyx, so called from having been compared to a cuckoo's beak, is usually formed of four small segments of bone, and is the most rudimentary part of the vertebral column.

Exercise 2. Translate the sentences:

1. From a chemical point of view, a cell is a special collection of molecules, that has the ability to reproduce itself from the molecules in its surroundings.
2. A cell is enclosed by the plasma membrane, which forms a selective barrier allowing nutrients to enter and waste products to leave.
3. The nucleus is one of the very greatest importance to the cell's life and the very centre of its being. It exerts its influence by regulating the amount and types of protein made in the cell.
4. The most striking characteristics of protoplasm are its vital properties of motion and nutrition.
5. Maintaining internal organization requires a continual input of energy into the cell.
6. Being small allows microorganisms high metabolic rates because the surface to volume ratio increases as the size of cell decreases.
7. When a cell is going to divide, the DNA molecules reproduce themselves by doubling and splitting lengthwise.
8. The dividing cells begin to differentiate and become muscle cells, skin cells, nerve cells and so on. Understanding differentiation is one of the most challenging problems facing scientists.
9. Following division, each cell goes through a typical series of internal changes, including growth, before it divides again.
10. The cytoplasm is divided, producing two identical daughter cells.
11. In mitosis chromosomes become shorter and the nuclear envelope breaks, releasing the chromosomes, which duplicate.
12. Embryonic cell division is characterized not only by an increasing but also by the origin of differentiated cells.

13. Staining a cell kills it, and in examining a stained cell we are examining a corpse in which all activity has come to an end.
14. Our DNA contains more than 80,000 genes that control all the working of our bodies.
15. Enzymes are chemicals produced by living cells which have the power of altering the rate of chemical reactions occurring in the body.
16. Donated cells can attack the patient's body, causing life-threatening graft-versus-host disease.
17. Our understanding of genetic structure is opening the possibility of diagnosing and correcting some of those problems.
18. Identifying the individual cell components which carry the hereditary "deter miners" and discovering the laws underlying their transmission from generation to generation was one of the major tasks in cytology.

Exercise 3. Change the sentences below to use a gerund in the function of the subject. Enlarge them to make them more interesting. Follow the example.

Example. Sheila works 10 hours a day in a hospital. Everybody understands it isn't much fun. - Everybody understands that working in a hospital 10 hours a day is not much fun.

1. Sheila is a nurse in a large city hospital. It is a very good experience.
2. Sheila helps doctors in the operating theatre. It's interesting for her.
3. Sheila takes care of old people. It takes a lot of patience.
4. Sheila tries to cheer up sick people. It's very important for them.
5. Sheila looks after contagious patients. It's dangerous for her.
6. Sheila works long hours without a break. It's very tiring for her.
7. Sheila does all these things. It is worth-while for her.

Exercise 4. Put the verbs in brackets into the correct infinitive or gerund form.

1. Old Mrs. Bennet went on _____ (to chat) for another two hours without _____ (to notice) my discomfort.
2. The little boy told me his name and went on _____ (to show) us his toys.
3. I am really sorry, I didn't mean _____ (to interrupt) you. Please, go on _____ (to speak).
4. I have stopped _____ (to read) romances because they all seem to me the same.
5. Don't forget to stop _____ (to buy) bread on your way home.
6. No matter how hard she tries, she can't give up _____ (to eat chocolate) though she is allergic to it.
7. At weekends my dad and I used _____ (to go) _____ (to fish) at the lake not far from our holiday home.
8. When Tom saw Becky burst out _____ (to laugh), he got embarrassed and rushed out.
9. I think you should stop _____ (to work) and leave at five o'clock like everyone else.
10. The children went on _____ (to talk) when the teacher came into the room. In fact, they even didn't stop _____ (to say) "Good morning".
11. Stop _____ (to complain)! I refuse _____ (to let) you worry me again!
12. I wish you would stop _____ (to drink) so much cold Cola with your sore throat.
13. Could you please stop _____ (to make) so much noise?
14. Have you finished _____ (to wash) your hair yet?
15. Don't give up! Keep on _____ (to try)!
16. This room will look very cheerful once you've finished _____ (to paper) it.
17. I wish you wouldn't keep _____ (to tell) me what I already know too well.
18. We need to set about _____ (to find) a solution.
19. You ought to give up _____ (to drink) so much coffee, it's bad for you!
20. Sorry, I meant _____ (to tell) you that I would be out but I forgot _____ (to call) you.

Exercise	5.	Translate	into	English,	using	the	Gerund
1.		Он		бросил			курить.
2.	Я	вспомнил,	что	меня	тоже	приглашали	туда.
3.		Погасив	свет,	он		лег	спать.
4.	Он	продолжал	читать,	не	глядя	на	меня.

5. Она избегала смотреть мне в лицо.
6. Его обвинили, что он не помог своему другу.
7. Я не против, чтобы меня спрашивали об этом.
8. Телевизор нуждается в ремонте.
9. Я помню, что он показывал тебе это письмо.
10. Я помню, что мне показывали это письмо.
11. Она отрицала, что была дома в этот вечер.
12. Она ненавидит, когда над ней смеются.
13. Они обвинили его в ограблении дома.
14. Мы не одобряем того, что она пьёт так много кофе.
15. Мать была удивлена тем, что её дочь так быстро убрала комнату.
16. Я не заметил, как она подошла.
17. Приезд тётушки доставляет мне большое удовольствие.
18. Она побывала в городе все лето, потому что её дочь была больна.
19. Они продолжали разговаривать.
20. Он говорил, не останавливаясь

ТЕМА 20. «Підготовка монологічного висловлювання по інформації дослідження» (2 год)

Грамматика: Інфінітив, інфінітивні конструкції

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли англійська мова має глобальне розповсюдження, коли зростають міжнародні зв'язки нашої країни зі світовою спільнотою в різних галузях культури і науки, надзвичайно актуальною є проблема формування і виховання кваліфікованих фахівців, які володітимуть навичками і вміннями професійного англійськомовного спілкування. Вже в другій половині минулого століття англійська мова стала мовою науки, тому спілкування на професійному і науковому рівнях можливе лише при умові володіння англійською мовою як засобом міжкультурного спілкування. Програмою з іноземних мов для вищих закладів освіти передбачається навчання студентів професійно спрямованого монологічного і діалогічного мовлення. Студенти вузів, особливо на старшому етапі навчання, повинні вміти висловлювати свої думки іноземною мовою, давати оцінки фактам, подіям, володіти прийомами переконання співрозмовника, наводячи докази, аргументуючи висновки, спонукаючи його до реакції на висловлювання або до дискусії, тобто студенти повинні бути творчими і критично мислячими особами з ознаками індивідуальності.

Специфіка наукового дослідження студента ВНЗ полягає в тому, що в процесі його підготовки та захисту здійснюється досягнення як науково-дослідних, так і навчальних цілей. Студенти глибоко вивчають певні питання, вчаться аналізувати літературу, критично оцінювати її, полемізувати з авторами статей, висловлювати власні думки, відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки, набувають певних навичок сучасних наукових методів дослідження. У процесі такої роботи студент повинен пройти шлях, який включає в себе низку взаємопов'язаних етапів.

Етапи проведення дослідження:

I. Перший етап включає обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження. Тема наукового дослідження є складовою частиною певної проблеми.

Актуальність дослідження – обов'язкова вимога до роботи. Тому зрозуміло, що вступ до неї починають з обґрунтування актуальності обраної теми. Вміння обрати тему, правильно її зрозуміти й оцінити з точки зору своєчасності й соціальної значущості характеризує ступінь професійної зрілості студента.

Проблемна ситуація – це суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами до його більш ефективного функціонування. Специфічно рисою проблемної ситуації є те, що для її розв'язання необхідно вийти за рамки старого, вже досягнутого знання.

Об'єктом дослідження є частина об'єктивної реальності, на яку спрямована пізнавальна активність практичної і теоретичної діяльності дослідника; *вся сукупність зв'язків, відношень* різних аспектів теорії і практики, що є джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження – це сторона об'єкта дослідження та його досліджувані якості і галузь використання, *сутнісні зв'язки та відношення*, якості об'єкта, які досліджуються з певною *метою* в даних умовах та обставинах. Вони є головними, визначальними для даного конкретного дослідження. Таким чином, *предмет дослідження є більш вузьким, ніж його об'єкт*.

Науково обґрунтоване визначення предмета дослідження - це змістовний науковий процес, який покликаний зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті, яким є об'єкт дослідження. Для цього буде недостатнім тільки визначити і назвати об'єкт дослідження. Потрібно дати йому змістовну характеристику, бо, спираючись на неї, можна забезпечити більш цілісний підхід до характеристики і вивчення основного предмета дослідження.

Мета дослідження — усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Результат має бути конструктивним, тобто спрямованим на вироблення суспільно корисного продукту з вищими, ніж було раніше, показниками якості або процесу її досягнення. Поставленої мети досягти треба обов'язково. І неодмінно перевірити, чи визначене чітко досягнення мети у висновках.

Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формування завдань дослідження. Визначення теми і мети дослідження становить за своєю суттю єдиний нерозривний процес.

Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формується двоступенєво: перша частина - у вигляді суспільної корисності; друга - у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження.

II. Другий етап дає змогу визначити *завдання* курсової роботи на основі проведеного літературного огляду стану досліджуваної проблеми, яка вивчається під кутом зору його *мети*.

Основною методологічною вимогою до виконання огляду є наявність чітко поставленої мети і конкретного об'єкта дослідження.

Завдання дослідження можуть включати в себе наступні елементи:

1. Вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, розкриття категоріального апарату, виявлення сутності поняття, явища, процесу, подальше удосконалення його визначення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо).

2. Аналіз існуючих методів, які можуть бути застосовані для дослідження проблеми, та обґрунтування вибору методів, які будуть використані саме в роботі, включаючи як методи загальнонаукові, так і методи емпіричного дослідження проблеми, аж до аналізу інструментарію.

3. Всебічне вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду з вирішення досліджуваної проблеми. Таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження процесу в даному напрямку.

4. Обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення даної проблеми, яке, з одного боку, спирається на теоретичні дані, отримані автором у процесі вирішення першого завдання свого дослідження, а з другого - на матеріали результатів емпіричних досліджень, тобто на дані вирішення другого завдання дослідження. Обґрунтування системи заходів практично збігається з конкретизацією гіпотези дослідження.

5. Емпірична перевірка запропонованої системи заходів з точки зору відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально можливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль. Таке завдання може ставитись автором лише за умови його фактичної необхідності, а також наявності усіх необхідних умов його реалізації.

6. Розробка рекомендацій та пропозицій щодо використання отриманих автором результатів дослідження на практиці.

Звичайно, коло завдань дослідження залежить від можливостей самого дослідника, рівня його фахової підготовки і попереднього досвіду наукової роботи, наявності часу та матеріально-технічного забезпечення.

Всі ці, а також багато інших чинників повинні враховувати студент та його науковий керівник при формулюванні завдань дослідження в рамках наукової роботи.

III. Третій етап включає відпрацювання *гіпотези* і теоретичних передумов дослідження. Гіпотеза є одним із методів розвитку наукового знання, а також структурним елементом теорії. Вона має формуватись як *таке припущення, при якому на основі низки факторів можна зробити висновок про зв'язок між явищами або про причини явища*, причому цей висновок не можна вважати повною мірою доведеним. Гіпотеза має формуватись так, щоб із її змісту чітко проглядалися положення, що потребують доведень і захисту. Гіпотеза по праву вважається головним методологічним стержнем будь-якого дослідження.

Гіпотези, які висувуються у роботах, можуть бути:

– *описові*, що передбачають існування якого-небудь явища, описують його причини і можливі наслідки;

– *пояснювальні* - в них наводиться тлумачення можливих наслідків із певних причин, а також характеризуються умови та обставини, за яких ці наслідки обов'язково настають, тобто в силу яких чинників і умов реалізується наслідок;

– *описово-пояснювальні* - як синтезована комбінація гіпотез першого і другого типів.

Описовий тип гіпотез меншою мірою дає можливість передбачення, а пояснювальний - не тільки дає таку можливість, а й більше того - є їх головною властивістю. Тому гіпотези пояснювального типу частіше використовуються в дослідженнях, оскільки вони виводять дослідника на припущення щодо існування певних закономірностей і зв'язків між явищами, викликаними певними чинниками та умовами.

Необхідність розробки гіпотези виникає тоді, коли існуючі, встановлені наукою ідеї, теорії, концепції, принципи, методи, закони або закономірності не є достатніми для пояснення емпіричних фактів як результатів досліду. Гіпотеза виступає в ролі проміжної логічної побудови між існуючим і необхідним, знову створюваним теоретичним знанням і є логічним засобом перетворення емпіричного знання на теоретичне. При цьому важливо розуміти, що ефективність результату складного інтуїтивного процесу побудови гіпотези в першу чергу визначається наявністю фактів про об'єкт дослідження, а також вмінням їх опрацювати та осмислювати.

Звичайно, перш ніж формулювати гіпотезу дослідження автору роботи необхідно всебічно осмислити проблему, ознайомитися з основними літературними джерелами.

Побудова гіпотези можлива лише на основі ретельного вивчення явищ. Лише після вивчення характерних рис явища, обставин, умов тощо можна висловити припущення про можливу причину даного явища (або класу явищ), почати побудову гіпотези. Хід думки при цьому оформляється як своєрідний умовивід.

При побудові гіпотези слід пам'ятати, що умовивід йде від наслідку (того чи іншого факту, явища) або від схожості наслідків (чи ознак) до схожості основ. Подальше дослідження полягає в перевірці гіпотези. Перевірена, обґрунтована, підтверджена дослідженнями, фактами, аргументами, гіпотеза перетворюється на достовірне знання.

Для правильної побудови будь-якої гіпотези перш за все необхідно пам'ятати, що вона повинна бути конкретною. Під конкретністю розуміється її глибина, відповідність меті й завданням дослідження. Іншими словами, гіпотеза повинна відповідати конкретній меті та описувати конкретний об'єкт дослідження.

В роботі використовуються основна та допоміжні гіпотези, які співвідносяться таким чином: допоміжні гіпотези повинні розкривати, уточнювати основну.

IV. Четвертий етап включає розробку програми теоретичного дослідження (у випадку теоретичної роботи), програми та методики емпіричного (якщо робота має теоретико-дослідницький характер) дослідження та його проведення.

Програма являє собою план, в якому вказані послідовність і зміст етапів дослідження.

Методика емпіричного дослідження містить опис методів, систему прийомів, які будуть використані для дослідження. Вона відповідає на запитання: як, в який спосіб проводити дослідження?

Правильно обрана методика є запорукою успішного виконання дослідження, непродумана - призводить до помилок, внаслідок яких нагромаджується багато безсистемно зібраного матеріалу, що не дає змоги зробити якісь висновки.

Важливо відзначити, що методи дослідження підбираються з урахуванням специфіки завдань, які поставив перед собою дослідник, а не просто перелічуються всі відомі методи тієї чи іншої галузі науки. Метод значною мірою визначає і результативність дослідження, форми організації роботи, загальну методологічну орієнтацію автора. Метод можна розглядати як певний систематизований комплекс прийомів, які застосовує дослідник для досягнення мети і завдань дослідження.

V. П'ятий етап включає обробку та аналіз результатів емпіричного дослідження, яке проводилося згідно з розробленою програмою і методикою, а також формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

VI. Шостий етап – літературне оформлення роботи і підготовка до захисту.

Проведена студентом широка аналітична робота (згідно з викладеними вище рекомендаціями) дає йому змогу приступити до складання розгорнутого плану-конспекту наукової роботи, який у стислому узагальненому вигляді відтворює основний зміст її складових частин – вступу, назви і змісту розділів та підрозділів, висновків. Після погодження плану-конспекту з керівником автор приступає до практичної роботи над реалізацією плану.

EXERCISES

Exercise 1. REMEMBER PHRASES TO BE USED IN DESCRIBING SCIENTIFIC ACTIVITIES

Приймати участь	To participate in/to take part in
Є важливим кроком	To be an important step in the development of
Бути знайомим	To be familiar
Бути обладнаним	To be equipped
Вибрати спеціальність	To choose one's specialty
Вивчати природу	To study the nature of
Визначити	To determine
Виконати програму досліджень	To fulfill research program

Виконувати експерименти	To carry out (on) experimental studies
Використовувати різні методи	To employ (elaborate) different methods (approaches)
Виробляти пояснення (підхід)	To work out an explanation (an approach, a theory)
Розходжуватися в думках про	To differ in opinion on
Внести вклад	To make a contribution/ to contribute to
Розглянуте питання	Under investigation (consideration, study, discussion)
Дати свідоцтво (факту)	To provide evidence for
Детальний опис	Detailed (concise, accurate) description of
Забезпечити базу для розуміння феномену	To provide background for understanding this phenomenon
Займатись	To deal with
Займатися дослідницькою роботою	To undertake research work in
Закласти основу	To lay the foundation of
Використовувати нові методи	To apply new methods
Зібрати і упорядкувати факти	To collect and arrange facts (data, results)
Зробити висновки	To make (draw) a conclusion/ to come to conclusion
Колективне дослідження	Research unit (team)
Сконцентруватись	To center on
Мати відношення	To be concerned with
Мати хороші умови для роботи	To have good facilities for research
Мета роботи	The aim (purpose) is
Метод виявився продуктивним	The method (approach) proved fruitful
Написати спільну статтю	To write a joint paper
Науковий керівник	Scientific adviser
Обґрунтувати	To substantiate
Отримати надійні результати	To succeed in obtaining reliable results (data)
Отримати ступінь	To obtain (get) one's degree
Опублікувати	To publish
Головна проблема	Basic (main, chief) problem (aspect, method, contribution)
Головний досліджень	Chief subject of research
цікавитись	To be especially (greatly, particularly) interested in
Останні досягнення також враховані	The latest achievements are also taken into consideration (account)
Оцінювати	To evaluate
Листуватись з іноземними вченими	To correspond with foreign scientists
Далати труднощі	To overcome difficulties
Поєднувати дослідницьку роботу	To combine activities in research with
Працювати в співпраці	To work in collaboration with

Працювати над проблемою	To work at a problem in the field of
Працювати під керівництвом	To work under
Представити дисертацію	To present thesis
Проводити дослідження	To conduct studies (research, investigation, experiment)
Про який йде мова	In question (in progress)
Бути присвяченим	To be devoted to
Стаття по цій темі	Paper on the subject
Детально проаналізувати =	To analyze thoroughly
Вирішити проблему	To solve a problem
Розробити теорію (метод, процедуру)	To develop a theory (method, procedure)
Незалежне дослідження	Independent research
Складати	To constitute
Сучасна інформація	Up-to-date information
Теоретичне (прикладне, експериментальне) дослідження	Theoretical (applied, experimental) researches
Методика експерименту	Experimental technique
Цінні дані (результати)	Valuable data (results)

Exercise 2. Use the following in describing your research:

I. Defining the purpose of the research:

n.: aim, purpose, task
v.: to determine, to reveal, to establish, to describe, to provide, to be designed (for), to be intended, to be aimed (at)
adj.: main, chief, primary, principal
пj.: in order, so that

The aim of the study is to determine the value ...

The research is aimed at revealing the ways of...

The main purpose of the paper is to establish the regularities in ... / the difference in ...

The investigation is designed to simplify the procedure of...

The chief task of the research is to reveal the causes of.../ the essence of...

The research is intended for eliminating ambiguity ... / undesirable effect ...

The research is aimed at providing evidence for ... / new facts in support of...

The aim of the investigation is to present systematic description of...

II.

Explaining the topicality and novelty of the research:

n.: topicality, novelty, advantage, merit, comparison (of... with), innovation
v.: present, offer, combine, compose, resemble
adj.: fundamental, chief, main, essential, obvious, certain, ordinary, standard, former, previous, expected, analogous (to), similar (to), identical (with)
adv.: formerly, previously, usually, commonly (used)

We offer a fundamentally new approach...

The essential merit of our work is ...

The approach is not similar to that previously used ...

The novelty of the research can be seen ...

The research compares favorably with ...

Explanation is offered for ...

Since previous works suffered from considerable limitations ...
We tried to interpret the phenomenon of...
We intended to overcome the difficulty of...
Advantages and limitations of... are discussed for the first time ...
In contrast to identical works in the field of... our understanding provides ...
As opposed to commonly recognized classification ...
Unlike commonly recognized definition of...

III.

Describing methods applied.

n.:	method, technique, approach, procedure
v.:	apply, present, follow, employ, use, allow, permit
adj.:	general, main, additional, modern, appropriate, reliable, effective, improved, promising, adequate, up-to-date, conventional, unconventional

Modern methods of scientific analysis have been applied...
Unconventional approach to ... has been presented in the paper.
Appropriate technique has been used ...
Reliable methods of analyzing facts of...
The comparative method is useful in ...
Methods of empirical and systematic analysis were used ...
The approach is especially helpful when ...
The approach is more flexible and permits ...
The methods of synchronic and diachronic analysis used in the study allow/permit...
The technique is best suited in evaluating ...
Comparison is made of the method generally adopted with that used in the investigation.
We have applied an alternative method which ...

Exercise 3. Translate the following sentences:

1. До кінця терміну навчання в аспірантурі аспірант повинен представити текст дисертаційного дослідження для обговорення на одному з засідань кафедри.
2. Після обговорення на кафедрі, внесення необхідних змін і виправлень робота отримує рекомендацію до захисту.
3. Дисертація надається для розгляду членами відповідного Вченої Ради і заслуховується на одному з його засідань.
4. На захисті претендент коротко викладає основні положення дисертації, мети дослідження, обґрунтовує його актуальність і новизну, отримані результати і можливості практичного застосування.
5. Всі виносяться на захист положення повинні бути відображені в авторефераті дисертації, який в стислій формі представляє пророблений дисертаційне дослідження і розсилається за місяць до захисту.
6. Після доповіді здобувача виступають офіційні опоненти з критичним аналізом виконаної роботи.
7. Якщо у присутніх є бажання виступити, вони мають право це зробити.
8. Здобувач зобов'язаний відповісти на всі пропозиції, що надійшли в усній або письмовій формі питання.
9. Хід засідання записується, з тим щоб пізніше була можливість долучити стенограму засідання до документів щодо його захисту.
10. Нарешті, після дотримання всієї процедури захисту, проходить таємне голосування членів Вченої ради щодо присудження претенденту вченого звання кандидата наук.

Exercise 4.

1. Tell about the problem of your investigation
2. Tell about the aim of your investigation
3. Tell about methods of your investigation

Grammar: Infinitive, Infinitive constructions

FORMS OF INFINITIVE	ACTIVE VOICE	PASSIVE VOICE
Simple	To ask	To be asked
Continuous	To being asked	
Perfect	To have asked	To have been asked
Perfect continuous	To have been asking	

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФІНІТИВА:

1. підмет	<u>To walk</u> is useful.
2. частина присудка	Our aim is <u>to master English</u> .
3. означення	It will be done in the years <u>to come</u> .
4. додаток	She likes <u>to sing</u> .
5. обставина	She entered the University <u>to study</u> medicine.

Exercise 1. Translate into your native language paying attention to infinitives.

1. To identify the virus causing human influenza serologic tests are made.
2. Tuberculin seems to have no value in prevention of tuberculosis.
3. The tumor to be removed is benign.
4. I remember to have been prescribed this ointment for skin irritation.
5. The surgeon took a scalpel to make a midline abdominal incision.
6. To prevent complications after the flu one must go to bed at the onset of the disease and take the prescribed drugs.
7. The old man was too weak to be operated on and the doctor decided to postpone the operation.
8. This is the patient to be given general anesthesia.
9. N.I. Pirogov was the first to use ether anesthesia during operations.
10. To treat advances cases of malignant tumours is very difficult.
11. We had to take the newly admitted patient for an operation immediately to prevent the rupture of the appendix.
12. The stitches are to be removed on the tenth postoperative day.

Exercise 2. Translate into English paying attention to the use of the infinitive:

1. Щоб виписати цього хворого, ми повинні мати всі аналізи.
2. Видалити цю пухлину необхідно якомога швидше.
3. Він занадто старий, щоб перенести таку складну операцію.
4. Жінка вирішила піддатися пластичної операції, щоб позбутися від шраму на обличчі.
5. Щоб добитися добрих результатів в лікуванні злоякісних пухлин, потрібно застосовувати комбіноване лікування: хірургічне радіологічне, хіміотерапію.

6. Ось хворий, якому потрібно терміново зробити рентген.
7. Щоб вирвати зуб, потрібно спочатку зробити місцеве знеболення.
8. Студенти були раді, що їм вчора показали пластичну операцію.
9. Он першим прийшов в операційну.
10. Молодому лікарю було важко поставити діагноз.

Exercise 3. Translate into your native language paying attention to infinitives:

1. Leading authorities have devoted much time to improve the medical care given to patients with infarction.
2. This new publication aims to provide a practical guide for clinicians.
3. Clinicians perform cytological procedures in order to determine and diagnose lung cancer.
2. To permit better knowledge of computed topographic findings, other studies are presented for comparison.
3. The book is to be used by every member of the care unit
4. To understand the basic signs of the disease is a desire of every doctor.
8. Participants of the conference assembled to study, discuss and exchange information on the subject in question.
9. To prevent heart attacks remains an urgent problem.
10. The book is intended for those who want to work in the field of neurology.
11. To illustrate cases roentgenograms are also utilized.
12. This book deserves to be on the shelf of a practicing cardiologist.
13. It was our intention to bring together currently available information from a variety of investigators.
14. It is now possible to examine the electrocardiogram of the fetus through most of pregnancy.
15. Which is better: to prevent fatal road accidents or to use the hearts of the victims to perform heart transplants?
16. Some of the topics to be discussed include arrhythmia and ischemia detection, blood pressure monitoring.
17. The tissue to be used for electron microscopy is selected with a dissecting microscope.
18. The subject to be examined is maintained in a vertical position.
19. The data to be presented support this conclusion.
20. In experiments to be reported elsewhere we observed that daily injections of cobalt chloride reduced the oxygen consumption of rats about 15%.
21. Papers to be presented at the annual scientific session are to be sent to the address...
22. Suggested loads to be maintained for at least 4 minutes are as follows:

Exercise 4. Translate the following sentences:

1. Ця робота призначена для тих, хто працює в галузі кардіології.
2. Автор хотів дати читачеві основні концепції ангіографії.
3. Дані були включені до статті, щоб допомогти читачеві в подальших дослідженнях.
4. Інститут був створений, щоб поліпшити лікування ракових захворювань.
5. Мета нашого дослідження - зрозуміти причини серцево-судинних захворювань.
6. Отримати знання про функції серця під час сну - мета даної статті.
7. Хворі, яким зроблена пересадка нирки, можуть жити.
8. Нашою метою було створення вакцини.
9. Більшість симптомів, з якими лікарям доводиться стикатися, відомі.
10. Три групи лімфовузлів, які необхідно досліджувати, такі:
11. Питання, на який треба відповісти, важкий.
12. Дані, які будуть опубліковані в нашій статті, були отримані в нашій лабораторії.

Exercise 5. Translate into English:

1. Ми знаємо, що вона прийшла першою.
2. Наступним, хто надіслав привітання, був його вчитель.
3. Вони останніми приєдналися до обходу.
4. Він буде останнім, хто дізнається про цю страшну подію.
5. Я третім відповідав на іспиті.
6. Хто першим помітив сліди білка?
7. Хто другим прийшов до фінішу?
8. Він перший простягнув мені руку і привітав мене.
9. Перше, що необхідно було зробити, - це порадитися з лікарем, а потім вже вирішувати, помістити хворого в госпіталь чи ні.
10. Ви не пам'ятаєте, хто прийшов останнім?

Exercise 6. FOR +noun /pronoun + infinitive/construction:

1. Вам необхідно бути тут завтра о 6 годині.
2. Йому легко це зробити.
3. Нам важко зробити цю роботу в такий короткий термін.
4. Вашої сестрі необхідно побачити його.
5. Їй дуже важко перевести цю статтю.
6. Текст був занадто важкий, щоб він зміг перевести його без словника.
7. Зараз занадто пізно, щоб хворі йшли гуляти.
8. Нам дуже важко отримати ці відомості.
9. Необхідно, щоб документи були відіслані сьогодні.
10. Сьогодні досить тепло, щоб йти без пальто.
11. Дуже важливо, щоб він отримав документи на цьому тижні.
12. Йому дуже легко зробити цю роботу.
13. Нам необхідно побачити його сьогодні.
13. Случай занадто важкий, щоб вона змогла зрозуміти його.

ТЕМА 21. «Підготовка діалогічного висловлювання по інформації дослідження» (2 год)

Грамматика: Складний додаток

Діалогічне мовлення

Діалогічне мовлення характеризується певними комунікативними психологічними й лінгвістичними особливостями. Діалогічне мовлення – це процес взаємодії двох або більше учасників спілкування. Тому в межах мовленнєвого акту кожен з учасників по черзі виступає як слухач і як мовець.

Діалогічне мовлення виконує такі комунікативні функції:

1. Запит інформації – повідомлення інформації;
2. Пропозиція (у формі прохання, наказу, поради) – прийняття/неприйняття запропонованого;
3. Обмін судженнями / думками / враженнями;
4. Взаємопереконання / обґрунтування власної точки зору.

Діалогічність – це мовний прояв соціальної сутності мови, реалізованої у комунікації. Спрямованість наукової літератури у всьому розмаїтті жанрів (монографія, стаття, рецензія, анотація і т.д.) на адресата вважають неодмінною передумовою наукової комунікації.

Адресованість – головна властивість наукового тексту і залежить від пропонованої в ньому наукової інформації. Така наукова форма як стаття має чіткі екстралінгвістичні особливості і відповідну специфіку. Вичленовування цих властивостей зумовлене типом спеціального тексту як складного лінгвістичного знаку і втілюються у різноманітних лінгвістичних сигналах у самому тексті як мовному здобутку, актуалізуючись у міру його

формування як базова властивість. Специфіка прояву адресованості наукової статті може спостерігатися в кожному її лінгвістичному аспекті, як з екстралінгвістичних у широкому сенсі, так і власне текстових причин.

Важливість і комплексність мають передбачати, водночас, і дистантність взаємин між адресантом наукового повідомлення і його адресатом, і реальну можливість багаторазового звертання до вербально вираженого змісту, і багаторазово відкоректовану (згорнуту/розгорнуту) авторську програму як актуалізацію єдиного контактостворювального засобу вербального спілкування, і оптимізовану для сприйняття, оптимально фіксовану графічно зовнішню форму наукового тексту; актуалізацію адресатом оптимальних форм передавання інформації задля повного розуміння (точність, ясність, недвозначність викладу), і надмірність у виборі мовних засобів, і особливу важливість екстралінгвістичного чинника як важливого засобу актуалізації додаткової інформації з фонових знань адресата – у вигляді певного набору мовних, символічних та інших графічних (іконічних) знаків у певній послідовності.

Вважається, що діалогічність тексту тісно пов'язана з такими його характеристиками, як *осмисленість, комунікативність і персоніфікованість*.

Діалогічність сучасного наукового тексту охоплює і взаємодію різних смислових позицій в самому тексті, і його спрямованість на адресата та передбачення його реакцій. В писемному науковому мовленні діалогічність виявляється в текстовій експлікації самого процесу мислення, певній імітації ходу доведень, заперечень, спростувань, аналізу-синтезу, загалом – логіки викладу як відображення мовомисленневих процесів автора і його «прилаштування» під адресата, щоб досягти кращого розуміння з боку останнього.

Термін «діалогічність» характеризує спрямованість тексту на адресата. У широкому сенсі діалогічність розуміють як особливу форму взаємодії рівноправних і рівнозначних свідомостей.

Спрямованість наукової літератури у всьому розмаїтті її жанрів (монографія, стаття, рецензія, анотація і т.д.) на адресата вважають неодмінною передумовою ефективної наукової комунікації.

Адресованість наукового тексту, як прояв його діалогічності, – це чітка зорієнтованість на цільове призначення. Адресованість забезпечує оптимальне прочитання, сприйняття, інтерпретацію і подальшу трансляцію спеціальних знань у вигляді письмових наукових текстів.

У межах наукової комунікації спрямованість на адресата – неодмінна властивість наукового тексту, яка виявляється на основі принципів діалогу.

Таким чином, в адресованості тексту опредметнюються і уявлення про прогнозованого адресата наукового тексту, і специфіка інтерпретаційної програми, зумовленої екстралінгвістичними особливостями спеціальної наукової комунікації. Ця програма здійснюється за допомогою системи лінгвістичних засобів і способів творення текстів певної функціональної спрямованості.

Адресованість, як головна властивість наукового тексту, має чіткі лінгвістичні особливості. Ці особливості втілюються у різноманітних лінгвістичних сигналах у самому тексті, актуалізуючись у міру його формування.

Наведеним формам діалогічності сучасного наукового психологічного тексту відповідають такі мовні засоби виразу:

1. Питальні речення (у тому числі риторичні запитання) і запитально-відповідний комплекс.
2. Чужа мова у формі безпосередніх цитувань.
3. Непряма мова як переказ чужої думки (точки зору, концепції), з яким погоджується або не погоджується автор, інші вчені.
4. Імперативи як звертання до читача.

5. Експресивні засоби, зокрема емоційна й оцінкова лексика, розмовна лексика, образні засоби (прямо адресовані читачеві), модальні слова, а також інтонаційно-синтаксичні засоби, наприклад, окличні речення, акцентування уваги читача за допомогою вигуку, інверсії тощо

6. Широке використання так званих конструкцій і зворотів зв'язку. Термін цей досить умовний, оскільки у функції зв'язку – звичайно перспективного чи ретроспективного – може виступати і ціле (і складне) речення, і навіть абзац.

7. Протиставні, єднальні та підсилювальні сполучники і частки у функції акценторів (часто: і сполучник, і частка).

8. Вставні і вставлені слова, звороти і конструкції у їхніх різних функціях – уточнювальній, пояснювальній, вказівній (вказівка на особу, точку зору), оцінковій, додаткового повідомлення, що попереджає реакцію адресата та ін., поєднаних, однак більш загальною функцією діалогічності

9. Посилання і примітки як засіб скомпресованого виразу двовимірності тексту

У діалозі широко вживаються "готові" мовленнєві одиниці. Їх називають "формулами", "шаблонами", "кліше", "стереотипами". Вони використовуються для висловлення подяки, обміну привітаннями, поздоровленнями, для привертання уваги співрозмовника на початку розмови, для підтвердження або коментування почутого тощо. "Готові" мовленнєві одиниці (словосполучення, цілі фрази) надають діалогу емоційності.

Основними якісними показниками сформованості загального вміння вести діалог іноземною мовою є такі вміння:

1) уміння починати діалог, вживаючи відповідну ініціативну репліку (повідомлення, спонукання, запитання) наприклад:

The subject of my report...

The problem was not yet the subject of special examination (examination).

During our report, I would like to draw your attention to...

2) уміння швидко реагувати на репліку співрозмовника, використовуючи репліки, що мають різні комунікативні функції, наприклад:

I try to answer your question...

Unfortunately I can't answer your question..

This problem is beyond the theme.

In my opinion...

3) уміння підтримувати розмову, додаючи до репліки-реакції свою ініціативну репліку;

Yes, of course.

Sure.

I agree with you.

I don't agree with you.

You are right.

You are not right.

I do not mind.

4) уміння стимулювати співрозмовника до висловлювання, виражаючи свою зацікавленість за допомогою реплік оцінювального характеру, наприклад: **я з**

I work in the same field...

theme of the report is directly related to ...; and is therefore particularly interesting to hear ...;

I propose the following...

5) уміння ставити запитання щодо інформації, наприклад:

How long have you been in question (this issue, study, research, development) ...;

Do you have any article on this subject (research problem);

I have one more question ...

- I would like to know...*
- I am interested in...*
- Can you explain...*
- Can you prove your position..?*
- What materials have you used?*
- What does it mean?*
- What are the main problems (difficulties)?*

Exercise 1. Decide whether each of the utterances belongs to expressing
a) agreement b) disagreement b) stating an opinion

You have a point there		If you ask me...		I agree with you up to a point.	
I was just going to say that...		No doubt about it.		In my opinion...	
I totally disagree		No, I'm not so sure about that.		It is my impression that ..	
I couldn't agree with you more.		The way I see it...		I couldn't agree with you more.	
As far as I'm concerned...		Not necessarily.		<ul style="list-style-type: none"> • I completely agree. 	
I have no objection.		That's not always the case.		On the contrary.	
If you want my honest opinion		It's out of the question.		I'd go along with that.	
I agree with you entirely.		I must take issue with you on that.		With all due respect,...	

Exercise 2. Put the expressions in the order of increasing agreement and disagreement

a)That's a valid point, but... b)I'm sorry but I disagree with you about this. c)That's absolute nonsense. d)I agree to some extent but... e)I totally disagree f)No, I'm not so sure about that.						a)You're absolutely right. b)You are right to a point c)True/ Fair enough but... d)No doubt about it. e)I share your opinion / view.				
1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5

Exercise 3. Express your approval or disapproval of each of the statements below:

1. Smoking, limited amounts of alcohol, or coffee are not reasons to avoid breastfeeding.
2. Childhood obesity is almost always determined by the genetic factors.
3. In rare cases, vaccinations can injure people.
4. A vegetarian diet is healthful and provides health benefits in the prevention and treatment of certain diseases.
5. Medical cannabis should be legalized.
6. Psychiatric disorders are the same as physical diseases.
7. The government should regulate the prices of life-saving drugs.
8. If suffering patients are willing to try something new to relieve their condition, even when physicians acknowledge that a complete side-effect profile isn't known, the former should be given the right to and the latter shouldn't be prosecuted.

Exercise 4. Disagree to the statements of your friend. Use the following expressions of polite disagreement:

I'm afraid you are wrong (mistaken); As a general rule you are quite right, but in this case I think...; What you say seems to be general opinion, but...; I agree with you to a certain extent, but...; A large part of what you say is true, but...; I disagree with your assessment...

Example: -This research student has already passed all his candidate examinations, hasn't he? - I'm afraid you are mistaken. He has only passed his exam in philosophy.

1. His friend has finished the experimental part of his dissertation, hasn't he?
2. Your colleagues do not assist you in your research. Am I right?
3. The article doesn't contain any valuable information, does it?
4. He has taken part in many international scientific conferences, hasn't he?
5. My coworker is rather an experimentator than a theoretical, isn't he?
- 6 He didn't use any new method in his research. Do you agree with me?

Exercise 5. Respond to the following quotations in as many ways as possible (asking questions, showing interest, agreement, disagreement etc.)

1. Once recovered from any of infectious childhood diseases, people develop life-long immunity to future infections.
2. Although the exact causes of atherosclerosis are not clear, many scientists think it begins with the damage to the inner wall of an artery called the endothelium.
3. There are a number of factors that cause development of an HIV vaccine to differ from the development of other classic vaccines, economical inexpediency for pharmaceutical corporations being of major importance among them.

Exercise 6. Find the form which can't be used for negative agreement.

- 1) I don't believe in our government's ability to implement the innovations offered in his article . -
a) Me neither b) I don't either c) Neither do I d) Me too
- 2) I can't take in what he is trying to explain.-
a) I can't either b) Neither can I c) Don't either can d) Me neither
- 3) I don't think you should ignore other experts' opinion. -
a) I shouldn't either b) Me neither c) Neither do I d) I don't either
- 4) The problem is his being neglected by the parents. I haven't noticed any evidence of mental retardation in this child.-
a) neither have I b) I haven't too c) I haven't either d) me neither
- 5) I wouldn't say I completely agree with his expert opinion on the COD. -
a) neither would I b) I wouldn't either c) neither me d) I wish I wouldn't

Exercise 7. Speak about your own publications. Use the following questions as a guide for your talk.

1. What is the subject of your thesis?
2. Have you already published any articles?
3. Where and when did you publish them?
4. What are the titles of your published papers?
5. What problems do you deal with in those papers?
6. What are you going to prove in the course of your research?
7. Is there much or little material published on the subject of your research?
8. Who are your published papers addressed to?
9. What do you give much attention to in you published papers?
10. What is of particular interest in your paper?
11. How many parts does your paper consist of?
12. What is the purpose of your paper?
13. What do you treat in your introductory part?
14. What do you say in conclusion?
15. Whom do you makes references to?

Exercise 8. Discuss your investigations with a colleague.

Exercise 9. Make a dialogue with your colleague on the topic of your investigations.

Grammar: Complex object

Exercise 1. Build and translate the sentences paying attention to using “to” before the infinitives.

I	heard	him	moan(ing)
He	saw	her	fill(ing) in case histories
The nurse	felt	the patient	subside(ing)
We	noticed	the pain	leave(ing) the hospital
The ward doctor	makes	blood	move
The heart	let	the old lady	go for a walk
Our laboratory	consider	the patients	to be postponed
This new method	allow	the blood samples	to avoid unnecessary risks
He	would like	the operation	to be crucial for this field
We	find	his research	to come on time
	expect		
	believe		

Exercise 2. Translate the sentences identifying Complex Object.

1. Itchy red blisters that appear all over the body allow the pediatrician to suspect chickenpox.
2. This disease was so common before the mid-1990s, doctors considered it to be some kind of childhood rite of passage.
3. The virus being highly contagious, the doctors believe anyone who has been exposed to contract the infection.
4. The patient noticed some fine rash, preceded by tingling and local pain, to occur in the area.
5. Gnawing pain in the epigastric area made him stay awake all night long.
6. Fullness, bulging, cloudiness and redness of the eardrum let the ENT doctor confirm the diagnosis of otitis media.
7. The urologist believes a longer course of intravenous antibiotics to be more beneficial for that complicated case of UTI.

Exercise 3. Decide if a verb needs “to” after it.

1. I wouldn't recommend you повторити курс антибіотикотерапії.
2. Professor Smith doesn't allow his students заходити до аудиторії after the lecture has begun.
3. I only did it because they примусили мене це зробити.
4. Although the touristic company warned своїх клієнтів не в'їздити до країни without vaccination, they ignored this warning and contracted a severe viral infection.
5. The procedure didn't enable the psychiatrist вирішити the problem but in fact perpetuated and exacerbated it.
6. We easily persuaded our patient пройти gastroscopy as it is considered a minimally invasive procedure since it does not require an incision into one of the major body cavities.
7. Summer heat together with overweight примушують мене почуватися extremely uncomfortable.
8. The surgeon proposed the radiologist зробити a CT scan to the patient with an acute abdominal pain.

Exercise 4. Translate the following sentences into your native language:

1. He believed the constant lack of sleep to be the cause of his weakness.
2. We know obesity to occur as the result of metabolic disturbances, nutritional and endocrine.
3. The students watched a pathologist make an autopsy.
4. Oncologists have found cancer to be caused by different substances.
5. L. Pasteur found lactic fermentation to be caused by bacteria.
6. Scientists consider polio virus to enter the body through the mouth or nose.
7. The physician asked the patient to strip to the waist.
8. Medical men know bacteria to be killed by boiling.
9. I have seen patients develop serious lesions after a few weeks of active lung disease.
6. The pain lasted less than a minute but caused the patient stand still during that time.

Exercise 5. Translate the following sentences into English:

1. Я ніколи не чув, щоб цей хворий скаржився.
2. Лікар попросив медсестру виміряти кров'яний тиск хворому.
3. Ми не очікували, що ваш син захворіє на вітряну віспу.
4. Мені б хотілося, щоб вони підтвердили наш діагноз.
5. Чи бачили ви коли-небудь, як хірурги обробляють руки перед операцією?
6. Оні бачили, як медсестра обробила рану, а потім наклала пов'язку на неї.
7. Студенти чули, як потерпілий у дорожній пригоді голосно стогнав.
8. Я хочу, щоб ви були присутні на цій операції.
9. Студенти бачили, як медсестра переливала кров хворому, якого повинні були оперувати.
10. Лікар вважає, хіміотерапія буде в тому випадку ефективна.

Exercise 6. Translate into Ukrainian:

1. The woman was in a great state of alarm on finding her tongue to be intensely white.
2. He believed the constant lack of sleep to be the cause of his weakness.
3. It may be said that experience shows the safe area of the buttocks to be the best side in the body for intramuscular injections.
4. I have seen patients develop serious lesions after a few weeks of active lung disease.
5. I believe his story to be true.
6. We know obesity to occur, as the result of metabolic disturbances, nutritional and endocrine.
7. We found the appendix to be stiff and extraordinarily hard.
8. We know the vitamin C requirement to be considerably enhanced in febrile conditions.
9. On admission at 1 p. m. on January 23, we have seen him have spasmodic attacks of fear and make jerking movements of his arms.
10. Filling the teeth of a child I make him keep his hands on his lap and raise the left one as soon as he wants me to stop when I make him suffer.
11. In oral cavity preparation work, very often, we let the child hold the large hand mirror.
12. The pain lasted less than a minute but caused the patient stand still during that time.
13. The patient had only one attack which lasted a minute or two; his wife saw him go very white and then very purple.
14. We believed these results to be largely of academic interest.

ТЕМА 22. «Компресія наукової статті. Складання резюме» (4 год)

Грамматика: Складний підмет

КОМПРЕСІЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ

Компресія - це основний вид переробки тексту. На основі певних операцій з текстом-джерелом можна побудувати тексти нових жанрів - конспекти, анотації, тези, реферати, резюме. Для цього необхідно чітко розуміння змісту тексту, розуміння смислового зв'язку частин тексту між собою.

Розуміння тексту - це процес перекладу сенсу даного тексту в іншу форму його закріплення. В результаті розуміння відбувається послідовна зміна структури тексту в свідомості читача і процес уявного переміщення від одного елемента тексту до іншого.

Головне - це може бути процес смислової компресії, в результаті якого утворюється мінітекст, який містить в собі основний зміст вихідного тексту. Робота над компресією тексту сприяє більш глибокому його розумінню і необхідна при складанні тез, реферату, анотації, рецензії, а також курсової та дипломної робіт. Для цього потрібно вміти виділити головну і другорядну інформацію, вміти відтворювати інформацію тексту за планом в письмовій формі.

Компресія (стиснення) заснована на розкритті смислової структури тексту-першоджерела і виділення в ньому основної інформації. Тільки той текст буде по-справжньому осмислений, якщо основний зміст його можна виразити в як завгодно стислій формі.

Текст, створений в результаті компресії, по відношенню до тексту-першоджерела, називається вторинним. Існують вторинні тексти різного ступеня стиснення.

Компресія тексту заснована на трьох головних правилах:

1. Уважне читання тексту і виділення ключових слів і пропозицій. Ключові слова - це слова, які містять основний зміст висловлювання. Щоб знайти ключовий елемент тексту необхідно знати будову абзацу.

Кожен абзац має зачин і коментують частина, в якій розкривається твердження головною абзацний фрази і де знаходяться ключові слова. Закінчується абзац висновком.

2. Написання вторинного тексту. Для виявлення своїх позицій, автор вторинного тексту по відношенню до першоджерела, використовує спеціальні стандартні вирази (кліше), вибір

яких розкриває і відображає структуру тексту-першоджерела. Наприклад: У монографії обґрунтовується принцип ..., стаття являє собою огляд ..., в роботі аналізуються різні підходи ..., в статті узагальнюється досвід ..., в дисертації використані наступні методи дослідження.

3.В плани, тезах, анотації і при реферування для називання основних положень тексту використовуються ключові слова і словосполучення, або слова з узагальнено-конкретним значенням (їх необхідно визначати самостійно) для короткої передачі основного змісту абзаців або частин тексту.

Слова однієї групи відображають композицію тексту-джерела. Слова іншої групи називають найбільш частотні структурні елементи тексту. До третьої групи належать слова, які характеризують або оцінюють суть змісту окремих частин тексту-оригіналу.

Таким чином, основними операціями з текстом-джерелом є: а) структурно-смісловий аналіз тексту; б) трансформація інформативного змісту тексту відповідно до комунікативним завданням; в) комбінування і коментування інформативного змісту тексту.

Структурно-смісловий аналіз тексту передбачає трансформацію тексту в перелік інформативних одиниць називного плану, виклад проблематики питального плану і складання стислого конспекту.

У сучасний вік науково-інформаційних технологій фахівцям доводиться працювати з великою кількістю відомостей, даних, одержуваних з навколишнього світу. Великі потоки інформації вимагають глибокого розуміння поряд з мінімальними витратами часу.

Вченим представляється досить складним встановити значення категорії розуміння, так це явище відноситься скоріше до неусвідомлюваним або частково усвідомленими процесам діяльності людини, ніж до формально-логічним.

Розуміння є креативну, цілеспрямовану діяльність, серію взаємозалежних творчих актів, що здійснюються протягом усього "зустрічі" читача з художнім або науковим твором. При цьому успішність побудови деякого розумового образу безумовно залежить від рівня соціального розвитку особистості, від ступеня повноти картини світу, яка присутня в свідомості індивіда, а також від ступеня розвиненості комунікативної і мовної компетенцій читача, від рівня сформованості його почуття мови або мовної здогадки.

В результаті розуміння відбувається послідовна зміна структури тексту в свідомості читача і процес уявного переміщення від одного елемента тексту до іншого, тобто відбувається логічне перестроювання і переробки структури тексту.

Одним з основних видів переробки тексту є компресія - стислий виклад його корпусного будови. Робота над компресією тексту в свою чергу сприяє його більш глибокому розумінню: текст можна вважати по справжньому осмисленим, якщо читач здатний уявити основний зміст прочитаного в як завгодно стислій формі.

Компресія дозволяє удосконалювати навички та вміння читання, розуміння, аналізу наукового тексту і написання анотації, реферату, рецензії, реферативного огляду, курсової роботи і ґрунтується на розкритті смислової структури першоджерела.

Інформаційна компресія - це стиснення плану означає при збереженні плану означуваного. Для визначення меж стиснення існує поняття текстової норми: в різних текстах вона буде різною, проте у цієї норми є і загальний показник: мовна одиниця не повинна втрачати своєї повідомляла функції.

У «Словнику лінгвістичних термінів» дається таке визначення текстової норми - «гармонійне відповідність елементів тексту, його форми і змісту авторської інтенції і орієнтації на адресата. Форма взаємодії між компонентами, яка є найбільш сприятливою для отримання запрограмованого результату».

Питання про текстову нормі особливо жорстко стоїть в діловій і довідковій літературі, а також у вторинній науковій літературі (реферат, анотація, тези).

Серед мотивів, що обумовлюють компресію інформації, називають такі:

1. вимоги мовної прагматики;
2. естетичні вимоги і вимоги жанру;

3. стилістичні вимоги.

Мовна прагматика має на увазі використання термінів, що дають максимальне згортання інформації; жанрові установки тексту також диктують особливі умови стосовно до стиснення оригінального тексту; стилістичні вимоги мають на увазі вживання певних стилістичних прийомів, таких як, умисне замовчування, недомовленість і т. д.

Існують семіотичні та комунікативні способи інформаційної компресії.

До семиотическим (знаковим, мовним) відносяться: лексична компресія, синтаксична компресія і формування мовних стереотипів.

До комунікативних (власне текстовим) відносяться: згортання інформації і застосування повторної номінації.

Ідеальним прикладом лексичної компресії вважається вживання терміна без його визначення, так як термін номінує поняття в гранично згорнутому вигляді.

Синтаксична компресія передбачає стиснення знакової структури шляхом еліптіровання, граматичної неповноти, відсутність союзів, синтаксичної асиметрії (пропуску логічних ланок висловлювання).

Мовний стереотип, як правило, народжується в зв'язку з його частим вживанням в певній ситуації [4].

Необхідно виділити три основні правила компресії тексту, які полягають у наступному:

1. Уважне читання тексту і виділення ключових слів і пропозицій, тобто слів і пропозицій, що містять основний зміст висловлювання. При цьому для знаходження ключового елемента тексту необхідно знати будову абзацу, так як будь-який абзац містить зачин і коментують частина, в якій розкривається твердження головною абзацний фрази, і де знаходяться ключові слова. Як правило, абзац завершується висновком.

2. Написання вторинного тексту. Для виявлення своїх позицій, автор вторинного тексту по відношенню до першоджерела, використовує спеціальні стандартні кліше, звані *transitional expressions* в західній практиці, вибір яких розкриває і відображає структуру тексту-першоджерела. Наприклад: У статті обґрунтовується принцип ..., стаття являє собою огляд ..., в роботі аналізуються різні підходи ..., в статті узагальнюється досвід ..., в дисертації використані наступні методи дослідження.

3. У планах, тезах, анотації і при реферування для називання основних положень тексту використовуються ключові слова і словосполучення, або слова з узагальнено-конкретним значенням для короткої передачі основного змісту абзаців або частин тексту, які необхідно визначати самостійно.

В даний час існують досить прості програми, які спираються на статистичний аналіз окремих термінів у текстах, такі як WordStat, а також складні додатки Aerotext і Businessobjects Text Analysis.

З розвитком Інтернету стає досить популярним аналіз, який базується на технологіях текстомайнінга, тобто здатності спеціальних комп'ютерних програм знаходити слова з заданими значеннями в неструктурованих текстових масивах. Процес може реалізовуватися не тільки за допомогою впроваджуваних в організації додатків, але і у вигляді онлайн-сервісу. Останнім часом текстомайнінговий аналіз множинних відкритих джерел інформації стає доступним для комерційних, політичних та інших організацій за рахунок появи саме таких онлайн-служб. Одна з подібних простих програм - Galaktika-ZOOM («Галактика») [5].

«Галактика ZOOM» - це технологія динамічного контент-аналізу, що дозволяє будувати інформаційні портрети об'єктів по будь-якій текстовій інформації, зокрема за повідомленнями ЗМІ. Такий портрет складається з статистично значущих слів і виразів, які супроводжують згадка об'єкта.

«Галактика ZOOM» забезпечує пошук в інформаційних масивах із застосуванням мови запитів, а також контекстний або тематичний пошук інформації з урахуванням морфології.

Таким чином, практика підтверджує необхідність компресії при реферативному перекладі і виявляє три її виду. Перший: скорочення тільки мовного коду, що не волоче ні зменшення

інформації, ні її втрат. Серед основних методів тут можна назвати: усунення повторів, вставних конструкцій, більш короткий перифраз, використання абревіатур і композитів, синтаксичний еліпсис. До другого виду компресії відноситься одночасне скорочення мовного коду та обсягу семантичної інформації з можливістю повного відновлення семантичного наповнення тексту. Третій вид компресії - це одночасне скорочення мовного коду та обсягу семантичної інформації (компресія інформації) без можливості відновлення інформації повністю без звернення до первинного тексту.

Exercise 1. Read the paper attentively.

VARIANT ANGINA IN THYROTOXICOSIS

P S PHULL, MB, MRCP. Registrar, C E COLLINS, MB. MRCP. Registrar, M S NORELL, MD. MRCP, Senior Registrar,

D J B THOMAS, MD, MRCP. Consultant Physician. Department of Medicine, Mount Vernon Hospital, and Department of Cardiology, Harefield Hospital

CASE HISTORIES

Case 1, a female aged 48. presented with weight loss, and increased perspiration. She also complained of severe retrosternal gripping chest pain which radiated to her arms. It had occurred twice, was not related to exercise, and lasted between one and two hours. Her thyrotoxicosis had been inadequately treated for three months before referral. Physical examination revealed tremor of hands, and a large goitre with bruit.

Investigation results were as follows: Free T4 48 pmol/L (NR 10-25) TSH <0.1mU/L ECG sinus tachycardia. The patient was started on carbimazole 30 mg daily and propranolol 40 mg tds and the chest pain immediately resolved. Propranolol was stopped after six weeks when thyroid function tests were normal and carbimazole was gradually reduced and stopped after 18 months. There was no further chest pain and an exercise ECG was negative.

Case 2, a female aged 28, presented to casualty with retrosternal chest pain which had been present for one hour. It occurred at rest, was not made worse by exercise and was unrelated to posture. The patient described the pain as pressure, and said it radiated to both arms. She was very thyrotoxic with a small goitre, racing pulse and exophthalmos. Investigation results were as follows: Free T4 64 pmol/L (NR 10-25) TSH <0.1 mU/L ECG sinus tachycardia. The patient was started on carbimazole 30 mg daily and propranolol 40 mg tds. Propranolol was stopped after three months when thyroid function tests were normal and carbimazole was stopped after eight months. A subsequent exercise ECG was negative.

Case 3, a female aged 30, presented with weight loss, palpitations, diarrhoea and chest pain. Physical examination revealed a slight tachycardia and goitre with bruit. Investigation results were as follows: Free T4 72 pmol/L (NR 10-25) TSH <0.1 mU/L. She was prescribed carbimazole 45 mg daily and propranolol 40 mg tds. She returned one month later with severe crushing retrosternal chest pain which had been present for two hours and had occurred the previous day. The pain radiated to her arms and neck, and was not made worse by exercise. Her ECG showed T wave inversion in the lateral chest leads. It transpired that the patient had initially complied with therapy but had stopped her medication when she felt better. When the carbimazole and propranolol were restarted the chest pain resolved. Her exercise ECG and coronary angiography were normal. Currently she is well on a small dose of carbimazole.

Case 4, a female aged 40. presented in mild ketoacidosis. She was a known diabetic with a previous history of thyrotoxicosis. She initially complained of intermittent retrosternal chest pain which radiated to her shoulders and arms. Subsequently the chest pain became continuous and more severe, lasting several hours: it was described as heaviness and occurred at rest.

Physical examination revealed mild dehydration but was otherwise unremarkable. The patient responded well to standard treatment with intravenous fluids and insulin but continued to have chest pain. An ECG during chest pain showed transient ST elevation in leads VI—3. The patient was started on nifedipine 5 mg tds and the pain resolved.

Investigation results were as follows: Total T4 >300 nmol/L (NR 69-155) TSH <0.09 mU/L. She was treated with carbimazole 30 mg daily which was gradually reduced and nifedipine was stopped when thyroid function was normal. Her exercise ECG was normal. The patient has had no further chest pain.

DISCUSSION

The four thyrotoxic patients described above presented with anginal symptoms occurring at rest. All patients were female and three were aged forty or less. The chest pain resolved rapidly after treatment for hyperthyroidism was started, and there appeared to be a temporal relationship between the development of severe thyrotoxicosis and the chest pain. There were acute ECG changes in two patients, but subsequent exercise ECGs and one coronary angiogram were normal. The combination of classical angina of effort symptoms occurring at rest with transient ECG changes has been called variant angina.

Classical angina of effort is documented, but rare, in thyrotoxic patients with coronary artery disease and may lead to myocardial infarction. Thyrotoxic patients may also have anginal symptoms without demonstrable coronary artery disease. Coronary artery spasm is a possible explanation and has been documented in several thyrotoxic patients. The trigger for this spasm in such patients is thought to be either autonomic imbalance, or changing prostaglandin levels in the coronary circulation. In thyrotoxic patients where coronary artery spasm is not demonstrable it is possible that the chest pain is due to myocardial ischaemia caused by abnormal myocardial metabolism with excessive lactate production. It might be argued that in thyrotoxic patients heightened awareness of somatic sensation related to chest wall tension, or perception of sinus tachycardia might account for the chest pain. Although this could provide an explanation in some patients it does not explain the ECG changes seen in this and other studies.

Chest pain does occur in subjects who have been demonstrated to have normal coronary arteries but we feel that the clinical characteristics of these patients are quite different to those in thyrotoxic patients. In the former patients the pain is often continuous, lacks the classical characteristics and radiation of angina and recurs after intensive investigations and reassurance.¹¹ In these four thyrotoxic patients the chest pain was more like variant angina with the same position, quality and radiation of classical angina, but the duration of the pain was longer and it was unrelieved by rest. The chest pain was certainly perceived as severe and worried patients enough to make them present acutely to hospital. However, none of the patients was aware of severe palpitations at the time. In the patients with the most severe chest pain (Cases 3 and 4) there were transient ECG changes during the period of pain. The pain was not related to posture and there were no associated features such as breathlessness.

The incidence of this sort of angina in thyrotoxic patients is not known but we have seen four such patients out of 156 referred over a five-year period (2.5%). This is an uncommon association and the thyrotoxicosis may not be florid as in case 4. It does suggest that thyroid function assessment should be considered in young female patients with atypical angina.

BJCP, January/ February 2003, vol.47, N1

Exercise 2. Make the summary of the paper.

СУБЪЕКТНЫЙ ИНФИНИТИВНЫЙ ОБОРОТ

Глаголы, за которыми следует субъектный инфинитивный оборот.

После определенных глаголов в страдательном залоге	После некоторых глаголов в действительном залоге	После словосочетаний
is/was believed полагают, считают; полагали, считали	seems/seemed кажется, казалось; по-видимому	is unlikely маловероятно

is/was expected ожидают, ожидали	appears/appeared по-видимому	is sure/certain обязательно, наверняка, несомненно
is/was known известно, было известно is/was said говорят, говорили; признают, признавали	happen/happened случаться, случалось	is likely похоже на то, вероятно, по всей вероятности
is/was reported сообщают, как сообщили	turned out оказаться	
is/was supposed полагают, предполагают; полагали, предполагали	proved оказаться	
is/was considered считают, считали		
is/was thought считают, думают; считали, думали		
is/was understood считают, имеют сведения, понимают; считали, имели сведения, понимали	•	

Перевод сложноподчиненным предложением. Глагол в страдательном залоге играет роль главного предложения, за которым следует придаточное предложение с союзом ЧТО (реже-ЧТОБЫ)

Exercise 1. Translate the following sentences, pay attention to the translation of the Complex Subject:

1. A renal biopsy specimen is said to have demonstrated the presence of arteriolar nephrosclerosis.
2. Encephalopathy which is known to occur in influenza was present in this case.
3. Other reasons why this viral pneumonia proved to be fatal for this patient are not clear.
4. Atypical pneumonia appears to be more severe in patients with sickle cell disease.
5. By the 3rd hospital week the infant's condition was seen to be rapidly improving.
6. The type of onset of lobar pneumonia appears to be influenced by the pneumococci type.
7. This diagnosis is found to be correct in only a few cases.
8. Tuberculin seems to have no value in prevention of tuberculosis.
9. Chlorine was found to be about as effective as iodine in destroying influenza virus.
10. One case of agranulocytosis was reported to have occurred.
11. Blood transfusion is stated to be effective in acute anemia and shock.
12. 'Respiratory function is known to vary considerably.
13. The patient is known to complain of pain in the left side of the lower jaw over a prolonged period.
14. Penicillin is considered to be the most effective drug in treatment of inflammation.
15. The patient is expected to recover soon.
16. The levels were found to be unaltered.
17. The results presented here seem to support the views described above.
18. Environmental factors are known to be of significance.
19. Complex forms have been shown to be unaffected by digoxin.

20. The process appears to be similar to that observed in neutrophils.
21. Additional studies are required to determine the precise role of protein.
22. Macrophages appear to be the first cells to interact with the arterial wall in marked hypercholesteremia.
23. The factors are known to be associated with an increased risk of atherosclerosis.
24. This phenomenon has been found to have a wide occurrence.
25. This group of patients appears to represent a unique subgroup with anticardiolipin syndrome.
26. Human milk seems to be able to prevent sensitization to other foreign proteins as well.
27. Human milk is less likely to lead to allergic problems than other foods.
28. Goat's milk has been proved to be good for eyes owing to the rich presence of vitamin A in terms of International units.
29. Combination therapy with aspirin and dipyridole has been reported to reduce platelet deposition in patients with some grafts.
30. Thus asparagin does not appear to be a signal for amino acid degradation.
31. There does, however, seem to be a greater incidence of carcinoma in the cardiac portion of the stomach in patients with hiatus hernia than is usually found.
32. There appeared to be a parallel loss of endocrine and exocrine functions.
33. Long-term survival appears related to the number of vessels narrowed or obstructed initially.
34. The greatest determinant of operative risk appears to be the viability of the myocardium outside the aneurysm area.
35. Yet it is this infarction that seems to occur.
36. After vitamin injections some patients seem to have improved.
37. First, the particle does not appear to have been degraded.
38. He was known to have had a hernia for many years.
39. Precise monitoring of serum electrolytes would appear essential before and during antiarrhythmic drug therapy.
40. Recognition and transduction of hormonal signals have long been known to occur.
41. Coronary patients have now been established to be at increased risk of cardiac mortality.
42. Injuries are most likely to have occurred in children.
43. The book is reported to be a review on the drug therapy of cardiac arrhythmias.
44. Two other diseases, besides diabetes, appear to be associated with insulin receptor defects.
45. The number of drugs is known to have been available for the treatment of cardiac failures.
46. The drugs are known to increase markedly.
47. The cell happened to have divided during the experiment.

Exercise 2. Translate into English using the Complex subject:

1. Лімфоцити, як відомо, регулюють імунну відповідь.
2. Ферменти, мабуть, дуже лабільні.
3. Очевидно, онкологи навчаться лікувати рак.
4. Повідомили, що вчені Канади ізолювали ген, що визначає стать дитини.
5. Виявили, що це явище має широке поширення.
6. Відомо, що гіпертонія та ішемічна хвороба серця складають великий відсоток захворюваності.
7. Повідомлялося, що операції з імплантації штучного серця людині проводяться в США і в нашій країні.
8. Відомо, що операції з імплантації штучного серця складні і багатопланові.
9. Відомо, що створені портативні дефібрилятори.
10. Було виявлено, що рак викликається різними речовинами.
11. Відомо, що хронічний тонзиліт супроводжується ускладненнями на серце.
12. Очікується, що медичний експерт прибуде на місце злочину через 30 хв.
13. Ці ліки виявилися ефективним в лікуванні шкірних захворювань.
14. Було встановлено, що смерть настала від численних колотих ран.
15. Кажуть, що він переніс операцію добре.

16. Безсумнівно, твій брат скоро видужає.
17. Ймовірно у хворого харчове отруєння.
18. Кажуть, що пошкодження не серйозні.
19. Відомо, що грип викликає серйозні ускладнення.
20. Норфлуксацин виявився відмінним засобом для використання в оральної профілактиці в запобіганні грам- негативною інфекції.
21. Значна втрата ваги і сильна гарячка, як виявилось, не відповідають звичайному течією синдрому Райтера.
22. Виявилось, що обсяг церебральної крові є чутливим індикатором зміни церебрального перфузійного тиску.
23. Вакцина виявилася безпечною.
24. Повідомлялося, що ліпід А містить лише близько 50% жирних кислот.
25. Відомо, що перші кілька годин найкорисніші для тромболітичної лікування серцевого нападу.
26. Очікується, що клінічні випробування почнуться майбутньою весною.
27. Вважають, що стимуляція спинного мозку працює, відкриваючи провідні шляхи в центральній нервовій системі, які гальмують передачу болю.
28. Ймовірно, більш 36% хворим не знадобиться прийняття антибіотиків внутрішньовенно.
29. Виявилось, що в результаті застосування нових методів лікування частота виживання у людей у віці 65 років і більше збільшується.

Exercise 3. Translate the following sentences paying attention to the use of the adjectives with the construction Complex Subject

25. This goal appears desirable in two patients groups.
26. Certain precautions do not seem justifiable.
27. The phospholipids were judged pure by thin-layer chromatography.
28. None of the antibiotics has proved successful in killing the virus.
29. It was the second peak that seemed promising as a source of peripheral synaptosomes.
30. Fe-phenotype appeared least vulnerable to phagocytosis.
31. The results proved very satisfactory.

Тема 23-24. АННОТИРОВАНИЕ И РЕФЕРИРОВАНИЕ НАУЧНОГО ТЕКСТА (8 час)
Грамматика: модальні дієслова

АННОТАЦИЯ И РЕФЕРАТ

Аннотация (от лат. *annotatio* – замечание)– краткая характеристика текста (статьи, книги).

Структурно она состоит из двух частей: библиографического описания и текста аннотации. Библиографическое описание включает в себя фамилию и инициалы автора, название источника, место и время публикации. В тексте аннотации представлена информация об основном содержании статьи, перечень проблем и сообщение, для кого она предназначена.

Для составления аннотации необходимо:

- прочитать и понять текст;
- сформулировать тему и выявить проблематику статьи;
- кратко изложить основное содержание текста с помощью специальных языковых стандартов-клише.

Реферат (от лат. *referre* – докладывать, сообщать) – краткое изложение основного содержания научной работы, статьи, книги. Реферирование представляет собой интеллектуальный творческий процесс, включающий осмысление исходного текста, аналитико-синтетическое преобразование информации: описание текста, целевое извлечение наиболее важной информации, ее перераспределение и создание нового текста. Структура реферата включает в себя вступление, основную часть и заключение. Во вступлении дается общая характеристика источника. В основной части называется тема, выделяются проблемы и кратко излагаются основные положения статьи. Заключение представляет собой выводы автора.

Различают рефераты **репродуктивные** (реферат-конспект, реферат-резюме) и **продуктивные** (реферат-обзор, реферат-доклад). Репродуктивные рефераты воспроизводят содержание первичного текста. Продуктивные рефераты предполагают критическое или творческое осмысление литературы.

Реферат-конспект содержит в обобщенном виде фактографическую информацию, иллюстративный материал, сведения о методах исследования, о полученных результатах и возможностях их применения.

Реферат-резюме приводит только основные положения, тесно связанные с темой текста. В нем кратко характеризуются предмет исследования и результаты исследования.

Реферат-обзор охватывает несколько первичных текстов, дает представление разных точек зрения по конкретному вопросу.

Реферат-доклад дает анализ информации, приведенной в первоисточниках, и объективную оценку состояния проблемы.

Чтобы написать реферат, необходимо:

- прочитать и понять текст, разбить его на смысловые части;
- выделить основную информацию, записать ее в виде плана (вопросного, назывного или тезисного);
- определить тему текста, микротемы, известную (данную) информацию, новую информацию;
- выписать к каждому пункту плана ключевые слова и выражения, необходимые для изложения его смыслового содержания;
- переформулировать основные положения текста, используя экономичные способы передачи информации, различные виды трансформаций предложений;
- отобрать языковые средства (клише), оформляющие реферат;
- на основе полного анализа и отобранного языкового материала написать реферат.

СХЕМА-МОДЕЛЬ АННОТАЦИИ

Аннотируемая статья ... (название в кавычках, фамилия или фамилии и инициалы авторов) помещена (опубликована) в журнале ... (название и номер журнала, место и время публикации).

Она посвящена теме (проблеме, вопросу) ... В данной статье анализируются следующие проблемы: ... (излагаются такие проблемы, как ...; исследуются процессы, свойства, материалы ...; описываются особенности, виды, результаты ...; дается характеристика ...).

В статье автор рассматривает способы (методы, виды) ...; пишет о значении (результатах) ...; раскрывает сущность (причины, основные положения) ...; доказывает роль (значение, влияние) ...

Большое место в статье занимает рассмотрение ... Главное внимание обращается на ... Подробно освещаются такие вопросы, как...

В заключение автор делает вывод (приходит к выводу) о том, что ...

Статья рассчитана (на кого), предназначена (для кого), адресована (кому), может представлять интерес (для кого).

СХЕМА-МОДЕЛЬ РЕФЕРАТА

Общая характеристика текста

Реферируемый текст представляет собой статью ... (фамилия / фамилии авторов), опубликованную в журнале ... (название, год, номер).

Статья озаглавлена (называется, носит название) ...

Проблематика статьи

Статья посвящена теме (проблеме, вопросу) ... Тема статьи – ... Эта статья на тему о ... Перечисление основных проблем.

В этой (данной, предложенной, настоящей, рассматриваемой, реферируемой) статье (работе, главе, исследовании, тексте) автор ставит (поднимает, выдвигает, рассматривает) ряд (два, несколько) важных (следующих, основных, существенных, главных, интересных, актуальных, спорных) вопросов (проблем).

Назовем (перечислим) эти проблемы: ...

Автор затрагивает (ставит, освещает) вопрос о...

Композиция статьи. Переход к анализу некоторых вопросов

Статья делится на ..., состоит из...начинается с ..., заканчивается (словами)...

Во вступительной части речь идет о том, что..., говорится о..., ставится вопрос о том, что...

В основной части говорится о ..., дается описание..., анализируется..., дается характеристика (чего). Значительное место отводится (чему), большое внимание уделяется (чему). Среди перечисленных вопросов наиболее интересным, с нашей (моей) точки зрения, является вопрос о ...

Одним из самых существенных (важных, актуальных) вопросов, по моему мнению (на мой взгляд, с моей точки зрения; как мне кажется, представляется, думается), является вопрос о ...

В статье имеются (содержатся) ценные сведения, важные неопубликованные данные (о чем), убедительные доказательства (чего).

Хотелось бы (можно, следует) остановиться на вопросе ...

Важно отметить, что...; необходимо подчеркнуть, что...; надо сказать, что...

Автор пишет (утверждает, говорит), что ... Автор подробно описывает, рассматривает, характеризует (что), останавливается (на чем), убедительно доказывает, подробно исследует (что).

Далее (затем, после того) автор переходит к проблеме ...

Сущность ее сводится к тому (к следующему): ...

В подтверждение своей мысли автор приводит следующие факты (цифры, данные, таблицы): ...

Переход к общему выводу

В заключение автор приходит к выводу о том, что ...

Автор делает вывод (заключение): ...

В итоге можно прийти к выводу, что ...

В заключение можно сказать, что...

Сущность аннотирования и реферирования

Сущность аннотирования и реферирования заключается в максимальном сокращении объема источника информации при сохранении его основного содержания. Осуществляя компрессию первоисточников, аннотация и реферат делают это принципиально различными способами.

Аннотация лишь *перечисляет вопросы*, которые освещены в первоисточнике, *не раскрывая самого содержания* этих вопросов.

Аннотация отвечает на вопрос: «О чем говорится в первичном тексте?».

Реферат же *не только перечисляет все эти вопросы*, но и *сообщает существенное содержание* каждого из них.

Таким образом, *основное отличие аннотации от реферата* состоит в том, что аннотация *дает, представление только о главной теме и перечне вопросов*, затрагиваемых в тексте первоисточника, а по реферату *можно составить мнение о содержании, о самой сути* излагаемого в оригинале.

Реферат строится в основном на языке оригинала, поскольку в него включаются фрагменты из первоисточника. Это обобщения и формулировки, которые мы находим в первичном документе и в готовом виде переносим в реферат (цитирование).

Аннотация в силу своей предельной краткости не допускает цитирования, в ней не используются смысловые куски оригинала как таковые, основное содержание первоисточника передается здесь «своими словами». Особенностью аннотации является использование в ней языковых оценочных клише, которых нет в реферате. Аннотация, как правило, состоит из простых предложений.

Таким образом, если реферат — это сжатое изложение основной информации первоисточника на основе ее смысловой переработки, то аннотация — это наикратчайшее изложение содержания первичного документа, дающее общее представление о теме.

Попробуем показать отличие аннотации от реферата на следующем примере.

СРЕДСТВА ЯЗЫКОВОГО ОФОРМЛЕНИЯ АННОТАЦИИ И РЕФЕРАТА

Пример

Annotation

The text deals with computers and input data are described. Special emphasis is laid on the advantages of the computer.

Precis

A computer is a counting machine. There are two kinds of computers: special-purpose and general-purpose computers. A computer can store the information in its memory until it is needed. The process of inputting data into a

computer is via punched card reader or punched paper tape reader from magnetic tape. The advantages of a computer are its small size and weight, reliability, speed of operation and little power required for running it.

Guidelines for writing a SUMMARY

The purpose of a summary is to give the reader, in a about 1/3 of the original length of an article/lecture, a clear, objective picture of the original lecture or text. Most importantly, the summary restates only the main points of a text or a lecture without giving examples or details, such as dates, numbers or statistics.

Examples of acceptable paraphrases and unacceptable paraphrases (= plagiarism): Plagiarism: What It is and How to Recognize and Avoid It

Before writing the summary:

- 1) highlight the topic sentence
- 2) highlight key points/key words/phrases
- 3) highlight the concluding sentence
- 4) outline each paragraph in the margin

Take notes on the following:

the source (author - first/last name, title, date of publication, volume number, place of publication, publisher, etc.)

the main idea of the original (paraphrased)

the major supporting points (in outline form)

major supporting explanations (e.g. reasons/causes or effects)

Writing summary- steps:

Organize your notes into an outline which includes main ideas and supporting points but no examples or details (dates, numbers, statistics).

Write an introductory paragraph that begins with a frame, including an in-text citation of the source and the author as well as a reporting verb to introduce the main idea. The reporting verb is generally in present tense.

Основные штампы (key-patterns) аннотаций на английском и русском языках

1. The article (paper, book, etc.) deals with...- Эта статья (работа, книга и т.д.) касается...
2. As the title implies the article describes.... – Согласно названию, в статье описывается...
3. It is specially noted... - Особенно отмечается...
4. A mention should be made... - Упоминается...
5. It is spoken in detail... - Подробно описывается...
6. ...are noted - Упоминаются...
7. It is reported... - Сообщается...
8. The text gives a valuable information on.... – Текст дает ценную информацию...
9. Much attention is given to... - Большое внимание уделяется...
10. The article is of great help to ... - Эта статья окажет большую помощь...
11. The article is of interest to... - Эта статья представляет интерес для...
12. It (the article) gives a detailed analysis of - 12. Она (статья) дает детальный анализ...
13. It draws our attention to...- Она (статья, работа) привлекает наше внимание к...
14. The difference between the terms...and...should be stressed -Следует подчеркнуть различие между терминами ...и...
15. It should be stressed (emphasized) that... - Следует подчеркнуть, что...

16. ...is proposed - Предлагается...
17. ...are examined - Проверяются (рассматриваются)
18. ...are discussed - Обсуждаются...
19. An option permits... - Выбор позволяет...
20. The method proposed ... – Предлагаемый метод...
21. It is described in short ... - Кратко описывается ...
22. It is introduced - Вводится ...
23. It is shown that - Показано, что ...
24. It is given ... - Дается (предлагается) ...
25. It is dealt with - Рассматривается ...
26. It is provided for ... - Обеспечивается ...
27. It is designed for - Предназначен для ...
28. It is examined, investigated ... - Исследуется ...
29. It is analyzed ... - Анализируется ...
30. It is formulated - Формулируется ...
31. The need is stressed to employ... - Подчеркивается необходимость использования...
32. Attention is drawn to... - Обращается внимание на ...
33. Data are given about... - Приведены данные о ...
34. Attempts are made to analyze, formulate ... - Делаются попытки проанализировать, сформулировать ...
35. Conclusions are drawn.... - Делаются выводы ...
36. Recommendations are given ... - Даны рекомендации ...

Образцы клише для аннотаций на английском языке

- The article deals with ...
- As the title implies the article describes ...
- The paper is concerned with...
- It is known that...
- It should be noted about...
- The fact that ... is stressed.
- A mention should be made about ...
- It is spoken in detail about...
- It is reported that ...
- The text gives valuable information on...
- Much attention is given to...

- It is shown that...
- The following conclusions are drawn...
- The paper looks at recent research dealing with...
- The main idea of the article is...
- It gives a detailed analysis of...
- It draws our attention to...
- It is stressed that...
- The article is of great help to ...
- The article is of interest to ...
- is/are noted, examined, discussed in detail, stressed, reported, considered.

TOPICAL VOCABULARY

The article is headlined...

The headline of the article is...

The title of the article is...

The author of the article is...

It was published in...

The newspaper carries an article on...

The central idea of the article is... (The main idea of the article is... the article is devoted to... the article deals with... the article touches upon... the purpose of the article is to give the reader some information on... the aim of the article is to provide a reader with some material on...)

The article is concerned with ...

The article deals with...

The subject of the article is...

At the beginning of the article the author describes...

The article touches upon the problems of...

Exercise 1. Read the article and make a short abstract (50 to 100 words) which should be included on the first page immediately preceding the introductory paragraph of the paper.

Psoriatic Arthritis

(a paper from BMJ)

Psoriasis is a common skin disease that is associated with multiple coexisting conditions. The most prevalent coexisting condition, psoriatic arthritis, develops in up to 30% of patients with psoriasis and is characterized by diverse clinical features, often resulting in delayed diagnosis and treatment. Initial reports emphasized a benign course in most patients, but it is now recognized that psoriatic arthritis often leads to impaired function and a reduced quality of life.

The prevalence of psoriatic arthritis ranges from 6 to 25 cases per 10,000 people in the United States, depending on the case definition.

Psoriatic arthritis can begin during childhood. There are two clinical subtypes; they are not mutually exclusive. A child with arthritis who does not have psoriasis but who has two or more

features of psoriatic arthritis, such as dactylitis, nail pitting, onycholysis, or a family history of psoriasis (first-degree relative), meets the criteria for psoriatic arthritis.

The psychological and functional burdens of the disease are considerable and similar in magnitude to those of axial spondyloarthritis and rheumatoid arthritis. Mortality rates among patients with psoriatic arthritis have fallen and are similar to those in the general population, although some centers report an increase in mortality related to cardiovascular disease.

The diagnosis of psoriatic arthritis is based on the recognition of clinical and imaging features, since there are no specific biomarkers. Involvement of at least five domains is possible; these include psoriasis, peripheral joint disease, axial disease, enthesitis, and dactylitis. Patients should be carefully assessed for these domains, with the understanding that various domain combinations may be present in an individual patient.

It is important that dermatologists and primary care physicians caring for patients with psoriasis identify psoriatic arthritis early. Patients with psoriasis should be questioned about joint pain, morning stiffness, and evidence of “sausage” digits (dactylitis). Screening questionnaires for dermatology or primary care offices have high sensitivity for the presence of musculoskeletal disease but moderate specificity for psoriatic arthritis.

The occurrence of bone and cartilage destruction with pathologic new bone formation is one of the most distinctive aspects of psoriatic arthritis. Radiographs of peripheral joints often show evidence of bone loss with eccentric erosions and joint-space narrowing, as well as new bone formation. Magnetic resonance imaging studies may reveal focal erosions, synovitis, and bone marrow edema in the peripheral and axial structures, particularly at entheses. Power Doppler ultrasound imaging can be used to identify synovitis, enhanced blood flow, tenosynovitis, enthesophytes, and early erosive disease.

Psoriatic arthritis is a severe form of arthritis in which deformities and joint damage develop in a large number of patients. Bone erosions are observed in 47% of patients within the first 2 years, despite the use of traditional disease-modifying medications in more than half the patients. Spontaneous remission of psoriatic arthritis is extremely rare. However, relapse rates are high when biologic agents are discontinued.

Psoriatic arthritis is associated with obesity, type 2 diabetes, hypertension, the metabolic syndrome, fatty liver, and an increased risk of cardiovascular events.

Exercise 2. Answer the following questions using the prompts given in brackets

Model: What does the article begin with? (a short introductory part) It begins with a short introductory paragraph.

1. What does the article begin with? (an introductory part; a few general remarks; a short introduction)

2. What is each subsection preceded by? (a brief theoretical introduction; some introductory notes; an introductory discussion)

3. What does the book introduce to? (the work done in ...; the new data in the field of ...; the up-to-date techniques in ...)

4. What does the book acquaint us with? (recent discoveries in ...; applications of new methods; the work done in the field of; experimental technique).

Exercise 3. Ask your fellow student the following questions. Work in pairs.

1. Is there an introductory part in your thesis (article, the book you are reading)?
2. What subjects are dealt with in the introduction of your thesis (article, book)?
3. What problems does the book acquaint us with?
4. When and how were you first introduced to this subject?

Exercise 5. Translate into English.

1) - Вы знакомы с этой статьей? - Да. Я прочитал ее вчера. - Интересная статья? - Очень. - Меня тоже интересует эта проблема. Надо прочитать эту статью. - Прочитайте. В вводной части автор знакомит читателя с историей вопроса, а в последующих разделах мы знакомимся с методом исследования, полученными данными и выводами автора.

2) Вы читали последнюю статью доктора С. в последнем номере журнала? - Да. - Чему она посвящена? - Самым последним методам исследования. 2 - Чему посвящен последний журнал этого года? 3 - О чем идет речь в последней статье, которую вы прочитали? - О последних достижениях в моей области исследования. - О чем последние страницы работы? - О новейших результатах исследования.

Exercise 6. Translate into Ukrainian:

1 A list of references. 2 Key references. 3 A complete set of references. 4 To make reference to somebody (or something). 5 A reference book. 6 A work of reference. **Exercise 7.** Ask your fellow-student the following questions. Work in pairs

1 Did you (the author) provide your (his) paper with a list of references? 2 Who did you (the author) make reference to? 3 Is your (the author's) list of references complete (extensive, numerous, adequate, inadequate)? 4 What kind of book do you consult if you need some information? 5 What reference work do you usually consult? 6 Who is the author or editor of this work of reference?

Exercise 8. Answer the following questions:

1 What is the headline of the article you are going to tell us about? 2 What is the heading of the last section? 3 Does the title describe the subject? 4 Under what headings does the subject matter appear? 5 What is the title of your paper?

Exercise 9. Translate into English:

Я хотел бы задать Вам несколько вопросов: во-первых, какова тема статьи; во-вторых, какова ее цель; затем - каков предмет исследования, и, наконец, о чем она (содержание)?

Exercise 10. Answer the following questions:

1 What subjects are dealt with in your thesis (paper, article, the book you are reading)? 2 What is the subject of your research? 3 What is the object of your research (investigation)? 4 The subject of your research is of practical importance, isn't it? 5 How is the subject matter of your thesis (paper, the book you are reading) arranged?

Задание 11. Прочитайте статью. Обратите внимание на слова и словосочетания, необходимые для аннотирования и реферирования. Выделите в тексте вводную, основную и заключительную части.

*С.В. Наумов, врач-кардиолог, кандидат медицинских наук
(газета «Аргументы и факты.Здоровье», 2015 г., № 15)*

Сегодня уже не вызывает сомнений, если у молодой женщины по каким-то причинам удалена матка или яичники, она может столкнуться с повышением уровня холестерина в крови.

Еще один повод для повышения холестерина в крови у женщин — прием оральных контрацептивов. Гинекологи утверждают, что они безвредны и даже положительно действуют на различные органы и системы. Кардиологи же предупреждают, что прием пероральных контрацептивов в молодом возрасте может вызывать серьезные проблемы в дальнейшем. У зрелых женщин есть риск увеличения триглицеридов в крови. Именно избыток триглицеридов способствует развитию ишемической болезни у женщин, причем на целых 76%.

Если у женщины уже были хотя бы незначительные нарушения липидного равновесия в крови, роды после 35 лет могут спровоцировать повышение холестерина.

Некоторые заболевания щитовидной железы тесно связаны с нарушениями липидного обмена. Например, гипотиреоз часто сопровождается снижением количества липидов высокой плотности — так называемого хорошего холестерина. Наши сосуды становятся более уязвимыми, так как теряют помощников в борьбе с липидами низкой плотности — плохим холестерином.

Похожее происходит и при поликистозе яичников. У 50% женщин, столкнувшихся с этим недугом, повышен уровень триглицеридов и липидов низкой плотности и снижен уровень липидов высокой плотности — хорошего холестерина.

Как бороться с повышенным холестерином?

Прежде всего важно выявить имеющиеся заболевания. Ведь хронические недуги тоже могут влиять на уровень холестерина. Например, застой желчи часто сопровождается повышением уровня общего обмена веществ.

Поэтому первый шаг в борьбе с холестерином — это тщательное обследование. Кстати, если кто-то из родственников, особенно по женской линии, в зрелом возрасте сталкивался с нарушениями липидного обмена или сердечными проблемами, то скорее всего есть такой риск и у вас.

Важно изменить образ жизни и привычное питание. холестерина и липидов низкой плотности. А при сахарном диабете растет количество триглицеридов и плохого холестерина.

Оказывают свое влияние на этот процесс и некоторые лекарства. Например, гормональные препараты и те, что назначают при болезнях сердца и сосудов, например бета-блокаторы и мочегонные.

Ожирение тоже может быть причиной повышенного уровня холестерина, особенно если жировые отложения преимущественно в области живота. Такие больные имеют, как правило, артериальную гипертонию, сахарный диабет и другие нарушения

Когда уровень холестерина нужно нормализовать срочно, необходимы лекарства. Если же состояние стабильное, то начинать всегда нужно с немедикаментозных методов. Например, отказаться от курения. Это на 50% снижает риск развития ишемической болезни сердца и инфаркта. Первые положительные результаты видны уже через месяц. Нужна физическая нагрузка, но слишком интенсивные занятия спортом могут лишь навредить. Поэтому следите за пульсом. Особое значение при повышенном уровне холестерина имеет питание. Надо снизить в ежедневном рационе количество животных продуктов и увеличить количество растительных. Это поможет уменьшить поступление плохих липидов и ускорить их выведение из организма.

Бокал сухого красного вина в день повышает уровень хорошего холестерина. Причем красное вино защищает сосуды от атеросклероза лучше, чем крепкие напитки,

белое вино или пиво. Другое дело, что вина сейчас производят некачественные. Советуем делать их в домашних условиях.

Статины хорошо нормализуют уровень холестерина в крови. Но у них есть противопоказания и побочные явления, от которых никуда не деться. Поэтому при лечении статинами надо следить за состоянием здоровья, особенно если имеются острые заболевания печени, жировой гепатоз, неконтролируемый сахарный диабет и гипотиреоз. Важно скорректировать лечение, если на фоне приема статинов развивается острая инфекция, требуются антибиотики, произошла травма или необходима полостная операция.

Теперь о мышечной слабости. Действительно такой риск существует. Особенно у тех, кто имеет проблемы с почками или печенью, а также пьет много грейпфрутового сока — более литра в день. От грейпфрутового сока надо отказаться. Если мышечная слабость уже появилась, то надо прекратить прием статинов. А после восстановления силы мышц уменьшить их дозировку или сменить препарат.

Чтобы обезопасить пациентов от побочных эффектов, грамотный врач назначает статины с минимальных доз. Если и это не работает, тогда выбираются другие варианты и методы борьбы с повышенным холестерином. Например, очищение крови при помощи плазмафереза.

Но какое бы лечение доктор ни назначил, обязательным для всех людей зрелого возраста является так называемый тройной тест: значения липидов, показатели артериального давления, уровень глюкозы в крови. Регулярный контроль этих трех составляющих — залог успеха лечения и вашего хорошего самочувствия. И еще имейте в виду, что:

прием гормональных препаратов может стать одной из причин повышения уровня холестерина;

надо ходить каждый день по 3 километра пешком или заниматься умеренной физической нагрузкой в течение 30 минут. И не курить!

у каждого второго человека, который ведет малоподвижный образ жизни, высокое артериальное давление.

Двадцатилетнее исследование в Нидерландах показало, что очень важно, чтобы масса тела была в норме. Каждый раз, когда вы полнеете на полкилограмма, уровень холестерина повышается на две единицы. Но худеть надо за счет диеты. На 2/3 она должна состоять из овощей и фруктов, каш и зерен и только на одну треть — из рыбы, белого мяса кур и обезжиренных молочных продуктов. И еще многочисленные исследования показали, насколько эффективно снижают уровень холестерина бобы: если съедать по 1,5 чашки в день, холестерин снижается на 20 %. Этим свойством обладают все бобовые.

Задание 2. *Поставьте вопросы к каждому абзацу текста или к группе абзацев.*

Задание 3. *Озаглавьте абзацы, несущие главную информацию.*

Задание 4. *Выясните и сформулируйте тему и главные проблемы статьи.*

Задание 5. *Составьте аннотацию и реферат этой статьи на английском языке с помощью специальных языковых средств (см. схему-модель аннотации).*

GRAMMAR: MODAL VERBS

Exercise 1. Translate the sentences:

10. Food must undergo certain changes before it can be of any service to the cell.
11. The cell may be best pictured as a self-sufficient chemical factory.
12. Spleen is soft and cannot be felt on abdominal examination when normal in size, consistency and position.

13. Organ such as the heart must be transplanted as soon after death of donor as possible; skin, corneas, bone and some blood fractions, however, can be stored.
14. People with back trouble should not lift heavy weights.
15. The body could not cope with an excess of blood sugar.
16. The eye muscles, or the nerves which supply them, may be affected by disorders which arise later in life.
17. Any person who is taking corticosteroid drugs or who has previously had a severe reaction to the same vaccine should not be vaccinated.
18. Healthy bones cannot be built without calcium salts, and the body cannot utilize these salts in the absence of vitamin D.
13. Blood donors must meet certain requirements of age, health and weight.
14. All physicians find that there can be no end to their education — they must keep up with new developments.
15. The movement of food in the large intestine can be followed by giving a patient a meal of some opaque substance, such as barium sulphate and taking a series of X-ray photographs afterwards.
13. What characteristics must good surgeon have? Surgeons need good eye-hand coordination, manual dexterity, and the physical stamina.
19. A wide variety of other systems may be damaged by the rheumatoid process.
20. Backache can result from bad posture, a soft bed or muscle strain, but it can also be caused by rheumatism, typhoid fever and osteoarthritis.
21. The disinfectant must be diluted in four parts of water before it can be used on the skin.
22. The ointment should only be used externally.
23. Anaemia, from whatever cause, if of sufficient severity and duration may cause heart failure.

Exercise 2. Translate the sentences:

7. The bony structures must be regarded as active store-houses of mineral matter. When the need arises the body can draw upon bones for constituents like lime and phosphates. Under certain conditions the bones indeed may give up so much of their mineral matter that they become soft and can no longer function as an effective framework.
8. Each organ system of the body may be attacked by a number of diseases. These diseases have certain things in common no matter which organ is affected. Other symptoms and signs may be particular to the individual organ. The central nervous system may be attacked by the same diseases as other organs. Because the nervous system controls the working of the body in so many ways, diseases may affect not only a part of the system but also another part of the body.
9. By itself, a virus is a lifeless particle that cannot reproduce. But inside a living cell, a virus becomes an active organism that can multiply hundreds of times. Most viruses can be seen only with electron microscope. Virologists demonstrated in the early 1900's that viruses could cause cancer in animals.
10. Pain in the abdomen may be caused by a variety of conditions. Within the abdomen there are vital organs of the body which can be the source of pain when something goes wrong. In addition, pain may be "referred" to the abdomen from organs elsewhere in the body, for example, pneumonia may sometimes cause abdominal pain, as may a heart attack. In fact, locating the cause of pain in the abdomen may be a difficult job for the physician.

11. The muscular wall, or septum, which runs down the centre of the heart divides it into two sides: the right heart and the left heart. There is no connection between the two sides. Each side must perform different work. Thus, the heart may be called a dual pump. It must receive the venous blood and send it into the lungs for fresh oxygen. This is done by the right side of the heart. The left side must receive blood from the lungs and pump it out into the body.
12. The patient who is taking nitroglycerin should keep the medication at hand at all times. It should be kept in a tightly closed, dark, glass container, free from heat and moisture. The drug is not addicting and there is no limit to the number that may be taken in a 24-hour period; however, no more than three tablets should be taken at 5 minute intervals during an attack. If no relief is obtained 15 minutes after the third tablet is taken, the physician should be notified immediately.

Тексты для контрольного перевода

1. Heart attack is diagnosed most readily by means of an electrocardiograph. This machine records patterns of electrical activity of the heart and can detect changes in activity that are associated specifically with heart attack.

Once they have been hospitalized, heart-attack victims can be helped in a number of ways. For example, in some cases further damage to the heart can be prevented by dissolving the clot that caused the attack. Injections of substances, such as streptokinase or tissue plasminogen activator are used for this purpose. In many hospitals heart-attack victims are routinely admitted to specialized coronary care units. In these units the electrical rhythm of the heart is monitored continuously, and arrhythmias (abnormal rhythms) can be treated promptly.

If the heartbeat rate falls too low, a temporary pacemaker may help. The pacemaker is inserted into a vein and moved to the right ventricle, where its electrical impulses stimulate the heart to beat more quickly. Similarly, catheters for monitoring blood pressure may be inserted into a vein.

2. Another method of artificial respiration which has now found favour is known as "mouth-to-mouth respiration". The principle on which this method is based is that expired air from the resuscitator's lungs is breathed into the patient's lungs. It is important that there should be an air-tight seal between the two mouths and that the patient's nostrils should be closed by the resuscitator's hand. The patient's head should be held back and care should be taken to ensure that the patient's tongue does not obstruct the air-way. The resuscitator must also guard against the use of excessive force because this might propel sea water or vomit back into the patient's lungs. He should bear in mind that although he himself will have to breathe more deeply than is his custom he must not overdo this. If he does he might easily faint himself.

РОЗДІЛ V

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Тема 26. Складання плану дослідження. Підготовка інформації о науковій діяльності (4 години)

Грамматика: Модальні дієслова, які виражають зобов'язання

План дослідження — це визначення всіх діючих умов, в яких буде відбуватися перевірка гіпотез, включаючи встановлення порядку і послідовності виконання всіх робіт. План дослідження складається із двох частин: методологічної і організаційної.

У методологічній частині плану дослідження мають бути вирішені наступні питання: вибір і обґрунтування методу отримання необхідної інформації; визначення джерела і обсягу інформації, яка буде необхідна для перевірки висунутих гіпотез; вибір способу обробки отриманої інформації.

В організаційній частині плану мають бути відображені: порядок проведення експерименту; забезпечення необхідним обладнанням; схема обробки матеріалів; джерела фінансування; місце і порядок впровадження отриманих результатів у практику.

Кожне питання плану дослідження має бути чітко сформульоване і взаємопов'язане із рештою з дотриманням логічного взаємозв'язку і черговості.

Експериментування при наукових дослідженнях проводиться у три етапи: підготування експерименту, проведення дослідження і аналіз отриманих результатів.

Особливості складання планів наукової роботи:

1. Кожна підпроблема, тема має розпочинатися з розробки методики дослідження.
2. Роботу слід планувати якомога детальніше, з визначенням термінів та очікуваних результатів.
3. Оформлення проміжних та кінцевих результатів планується у формі конкретної літературної продукції (доповідь, звіт, стаття, пропозиції, навчальна програма, підручник, методичні рекомендації тощо).
4. Робота планується так, щоб кожен член дослідницького колективу бачив своє місце і ту роботу, яку він повинен виконати персонально.
5. Планування повинно забезпечити наступність у роботі відповідно до етапів та між виконавцями.

Перехідний характер цього процесу полягає в тому, що його можна віднести як до одного означеного етапу дослідження, так і до іншого. Справа в тому, що, складаючи план, дослідник цим самим конкретизує ті головні питання теми, на яких він має намір сконцентрувати свою увагу. Водночас пункти плану в певній мірі відображають мету і завдання наукового дослідження.

Таким чином, складання плану є важливим моментом наукової діяльності дослідника. Як свідчить досвід, кожний, хто береться здійснювати будь-яке наукове дослідження від самого початку роботи і до завершення її повинен мати план: план дисертації, план монографії, план доповіді, план статті тощо.

Оскільки на початку наукового дослідження скласти остаточний варіант плану практично неможливо, то досліднику доводиться розробляти декілька варіантів: попередній план, робочий план, остаточний план. Попередній план наукового дослідження формується, як правило, на ґрунті гіпотези, тобто на ґрунті припущення, що визріває на основі інтуїції або на попередньо розробленій версії.

Попередній план лише в основних рисах характеризує предмет дослідження, є достатньо гнучким щодо можливих змін та уточнень. Складається він довільно і, зазвичай, має форму плану-рубрики, що вміщує перелік розташованих у колонку рубрик, об'єднаних внутрішньою логікою досліджуваної теми.

Якщо попередній план більш наближений до етапу вибору теми, то робочий план посідає золоту середину між темою і формулюванням мети та завдань наукового дослідження. Він більш точно відображає тему дослідження та більш повно охоплює мету і завдання цього останнього, тобто це план, що зазнав певних уточнень у процесі подальшого опрацювання соціально-економічної інформації. В ньому більш детально розписуються всі проблеми, питання, думки до кожного пункту дослідження, джерела, на основі яких дослідник має намір розробляти відповідне питання.

Остаточний план становить собою реферативний виклад розміщених у логічному порядку питань, за якими надалі буде систематизуватися увесь напрацьований матеріал. Остаточний план, як правило, має форму плану-проспекту. Він дає певну уяву про основні положення майбутнього дослідження, принципах розкриття теми, співвідношення обсягів окремих частин тощо. Остаточний план - це практично назви розділів і параграфів разом з їх реферативним викладом. Остаточний план найменше наближений до етапу вибору теми

і найбільше пов'язаний з етапом формулювання мети та завдань дослідження. Слід мати на увазі, що остаточний план-це не догма. Він, як і попередній та робочий, має динамічний характер. Зберігаючи визначений науковий напрям, дослідник може розвивати ідеї та думки, що виходять за рамки, окреслені планом-проспектом.

Таким чином, остаточний план виводить дослідника на етап формулювання мети і завдань дослідження. Щоб впоратися з ним, необхідно передусім старанно вивчити, опрацювати наукову інформацію, що стосується теми дослідження. Аналіз відібраної інформації може здійснюватися у хронологічному або тематичному порядку. При хронологічному порядку аналізу дослідник критично аналізує найважливіші ідеї, факти, теорії, співставляючи одну з одною та виокремлюючи етапи в історії досліджуваного питання. При цьому дослідник не повинен обмежуватися лише згадуванням вже існуючих робіт і їх анотацією. Він повинен постійно викладати свої власні міркування та думки, бо саме так можна сформулювати фунт для майбутньої гіпотези наукового дослідження.

ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЇ О НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли англійська мова має глобальне розповсюдження, коли зростають міжнародні зв'язки нашої країни зі світовою спільнотою в різних галузях культури і науки, надзвичайно актуальною є проблема формування і виховання кваліфікованих фахівців, які володітимуть навичками і вміннями професійного англомовного спілкування. Вже в другій половині минулого століття англійська мова стала мовою науки, тому спілкування на професійному і науковому рівнях можливе лише при умові володіння англійською мовою як засобом міжкультурного спілкування. Програмою з іноземних мов для вищих закладів освіти передбачається навчання студентів професійно спрямованого монологічного і діалогічного мовлення. Студенти вузів, особливо на старшому етапі навчання, повинні вміти висловлювати свої думки іноземною мовою, давати оцінки фактам, подіям, володіти прийомами переконання співрозмовника, наводячи докази, аргументуючи висновки, спонукаючи його до реакції на висловлювання або до дискусії, тобто студенти повинні бути творчими і критично мислячими особами з ознаками індивідуальності.

Специфіка наукового дослідження студента ВНЗ полягає в тому, що в процесі його підготовки та захисту здійснюється досягнення як науково-дослідних, так і навчальних цілей. Студенти глибоко вивчають певні питання, вчать аналізувати літературу, критично оцінювати її, полемізувати з авторами статей, висловлювати власні думки, відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки, набувають певних навичок сучасних наукових методів дослідження. У процесі такої роботи студент повинен пройти шлях, який включає в себе низку взаємопов'язаних етапів.

Етапи проведення дослідження:

I. Перший етап включає обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження. Тема наукового дослідження є складовою частиною певної проблеми.

Актуальність дослідження – обов'язкова вимога до роботи. Тому зрозуміло, що вступ до неї починають з обґрунтування актуальності обраної теми. Вміння обрати тему, правильно її зрозуміти й оцінити з точки зору своєчасності й соціальної значущості характеризує ступінь професійної зрілості студента.

Проблемна ситуація – це суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами до його більш ефективного функціонування. Специфічно рисою проблемної ситуації є те, що для її розв'язання необхідно вийти за рамки старого, вже досягнутого знання.

Об'єктом дослідження є частина об'єктивної реальності, на яку спрямована пізнавальна активність практичної і теоретичної діяльності дослідника; *вся сукупність зв'язків, відношень* різних аспектів теорії і практики, що є джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження – це сторона об'єкта дослідження та його досліджувані якості і галузь використання, *сутнісні зв'язки та відношення*, якості об'єкта, які досліджуються з певною метою в даних умовах та обставинах. Вони є головними, визначальними для даного конкретного дослідження. Таким чином, *предмет дослідження є більш вузьким, ніж його об'єкт*.

Науково обґрунтоване визначення предмета дослідження - це змістовний науковий процес, який покликаний зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті, яким є об'єкт дослідження. Для цього буде недостатнім тільки визначити і назвати об'єкт дослідження. Потрібно дати йому змістовну характеристику, бо, спираючись на неї, можна забезпечити більш цілісний підхід до характеристики і вивчення основного предмета дослідження.

Мета дослідження — усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Результат має бути конструктивним, тобто спрямованим на вироблення суспільно корисного продукту з вищими, ніж було раніше, показниками якості або процесу її досягнення. Поставленої мети досягти треба обов'язково. І неодмінно перевірити, чи визначене чітко досягнення мети у висновках.

Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формування завдань дослідження. Визначення теми і мети дослідження становить за своєю суттю єдиний нерозривний процес.

Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формується двоступенево: перша частина - у вигляді суспільної корисності; друга - у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження.

II. Другий етап дає змогу визначити *завдання* курсової роботи на основі проведеного літературного огляду стану досліджуваної проблеми, яка вивчається під кутом зору його *мети*.

Основною методологічною вимогою до виконання огляду є наявність чітко поставленої мети і конкретного об'єкта дослідження.

Завдання дослідження можуть включати в себе наступні елементи:

1. Вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, розкриття категоріального апарату, виявлення сутності поняття, явища, процесу, подальше удосконалення його визначення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо).

2. Аналіз існуючих методів, які можуть бути застосовані для дослідження проблеми, та обґрунтування вибору методів, які будуть використані саме в роботі, включаючи як методи загальнонаукові, так і методи емпіричного дослідження проблеми, аж до аналізу інструментарію.

3. Всебічне вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду з вирішення досліджуваної проблеми. Таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження процесу в даному напрямку.

4. Обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення даної проблеми, яке, з одного боку, спирається на теоретичні дані, отримані автором у процесі вирішення першого завдання свого дослідження, а з другого - на матеріали результатів емпіричних досліджень, тобто на дані вирішення другого завдання дослідження. Обґрунтування системи заходів практично збігається з конкретизацією гіпотези дослідження.

5. Емпірична перевірка запропонованої системи заходів з точки зору відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально можливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль. Таке завдання може ставитись автором лише за умови його фактичної необхідності, а також наявності усіх необхідних умов його реалізації.

6. Розробка рекомендацій та пропозицій щодо використання отриманих автором результатів дослідження на практиці.

Звичайно, коло завдань дослідження залежить від можливостей самого дослідника, рівня його фахової підготовки і попереднього досвіду наукової роботи, наявності часу та матеріально-технічного забезпечення.

Всі ці, а також багато інших чинників повинні враховувати студент та його науковий керівник при формулюванні завдань дослідження в рамках наукової роботи.

III. Третій етап включає відпрацювання *гіпотези* і теоретичних передумов дослідження. Гіпотеза є одним із методів розвитку наукового знання, а також структурним елементом теорії. Вона має формуватись як *таке припущення, при якому на основі низки факторів можна зробити висновок про зв'язок між явищами або про причини явища*, причому цей висновок не можна вважати повною мірою доведеним. Гіпотеза має формуватись так, щоб із її змісту чітко проглядалися положення, що потребують доведень і захисту. Гіпотеза по праву вважається головним методологічним стержнем будь-якого дослідження.

Гіпотези, які висувуються у роботах, можуть бути:

– *описові*, що передбачають існування якого-небудь явища, описують його причини і можливі наслідки;

– *пояснювальні* - в них наводиться тлумачення можливих наслідків із певних причин, а також характеризуються умови та обставини, за яких ці наслідки обов'язково настають, тобто в силу яких чинників і умов реалізується наслідок;

– *описово-пояснювальні* - як синтезована комбінація гіпотез першого і другого типів.

Описовий тип гіпотез меншою мірою дає можливість передбачення, а пояснювальний - не тільки дає таку можливість, а й більше того – є їх головною властивістю. Тому гіпотези пояснювального типу частіше використовуються в дослідженнях, оскільки вони виводять дослідника на припущення щодо існування певних закономірностей і зв'язків між явищами, викликаними певними чинниками та умовами.

Необхідність розробки гіпотези виникає тоді, коли існуючі, встановлені наукою ідеї, теорії, концепції, принципи, методи, закони або закономірності не є достатніми для пояснення емпіричних фактів як результатів досліду. Гіпотеза виступає в ролі проміжної логічної побудови між існуючим і необхідним, знову створюваним теоретичним знанням і є логічним засобом перетворення емпіричного знання на теоретичне. При цьому важливо розуміти, що ефективність результату складного інтуїтивного процесу побудови гіпотези в першу чергу визначається наявністю фактів про об'єкт дослідження, а також вмінням їх опрацювати та осмислювати.

Звичайно, перш ніж формулювати гіпотезу дослідження автору роботи необхідно всебічно осмислити проблему, ознайомитися з основними літературними джерелами.

Побудова гіпотези можлива лише на основі ретельного вивчення явищ. Лише після вивчення характерних рис явища, обставин, умов тощо можна висловити припущення про можливу причину даного явища (або класу явищ), почати побудову гіпотези. Хід думки при цьому оформляється як своєрідний умовивід.

При побудові гіпотези слід пам'ятати, що умовивід йде від наслідку (того чи іншого факту, явища) або від схожості наслідків (чи ознак) до схожості основ. Подальше дослідження полягає в перевірці гіпотези. Перевірена, обґрунтована, підтверджена дослідженнями, фактами, аргументами, гіпотеза перетворюється на достовірне знання.

Для правильної побудови будь-якої гіпотези перш за все необхідно пам'ятати, що вона повинна бути конкретною. Під конкретністю розуміється її глибина, відповідність меті й завданням дослідження. Іншими словами, гіпотеза повинна відповідати конкретній меті та описувати конкретний об'єкт дослідження.

В роботі використовуються основна та допоміжні гіпотези, які співвідносяться таким чином: допоміжні гіпотези повинні розкривати, уточнювати основну.

IV. Четвертий етап включає розробку програми теоретичного дослідження (у випадку теоретичної роботи), програми та методики емпіричного (якщо робота має теоретико-дослідницький характер) дослідження та його проведення.

Програма являє собою план, в якому вказані послідовність і зміст етапів дослідження.

Методика емпіричного дослідження містить опис методів, систему прийомів, які будуть використані для дослідження. Вона відповідає на запитання: як, в який спосіб проводити дослідження?

Правильно обрана методика є запорукою успішного виконання дослідження, непередумана - призводить до помилок, внаслідок яких нагромаджується багато безсистемно зібраного матеріалу, що не дає змоги зробити якісь висновки.

Важливо відзначити, що методи дослідження підбираються з урахуванням специфіки завдань, які поставив перед собою дослідник, а не просто перелічуються всі відомі методи тієї чи іншої галузі науки. Метод значною мірою визначає і результативність дослідження, форми організації роботи, загальну методологічну орієнтацію автора. Метод можна розглядати як певний систематизований комплекс прийомів, які застосовує дослідник для досягнення мети і завдань дослідження.

V. П'ятий етап включає обробку та аналіз результатів емпіричного дослідження, яке проводилося згідно з розробленою програмою і методикою, а також формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

VI. Шостий етап – літературне оформлення роботи і підготовка до захисту.

Проведена студентом широка аналітична робота (згідно з викладеними вище рекомендаціями) дає йому змогу приступити до складання розгорнутого плану-конспекту наукової роботи, який у стислому узагальненому вигляді відтворює основний зміст її складових частин – вступу, назви і змісту розділів та підрозділів, висновків. Після погодження плану-конспекту з керівником автор приступає до практичної роботи над реалізацією плану.

MAKE A PLAN OF YOUR RESEARCH USING THE FOLLOWING:

1. Presenting the topic of your research

n.:	study, investigation, research, paper
v.:	to deal with, to be devoted (to), to study, to investigate, to undertake, to examine
adj.:	detailed, thorough, extensive, comprehensive, preliminary, brief
adv.:	in detail, thoroughly, carefully, accurately

The paper deals with...

The study is devoted to...

The investigation studies...

The research of... is dealt with in the paper.

An extensive study of the problem of... has been undertaken in the paper.

A comprehensive analysis of... has been presented in the research.

The case of... has been thoroughly studied in the research.

The investigation deals with...

... are dealt with in detail in the present research.

2. Defining the purpose of the research

n.:	aim, purpose, task
v.:	to determine, to reveal, to establish, to describe, to provide, to present, to be designed (for) ..., to be intended..., to be aimed (at) ...
adj.:	main, chief, primary, principal
conj.:	in order, so that

The aim of the study is to determine the value ...
 The research is aimed at revealing the ways of...
 The main purpose of the paper is to establish the regularities in ... / the difference in ...
 The investigation is designed to simplify the procedure of...
 The chief task of the research is to reveal the causes of.../ the essence of f...
 The research is intended for eliminating ambiguity ... / undesirable effect ... The research is aimed at providing evidence for ... / new facts in support of f... The aim of the investigation is to present systematic description of f...

3. Explaining the topicality and novelty of the research:

n.:	topicality, novelty, advantage, merit, comparison (of... with), innovation
v.:	present, offer, combine, compose, resemble
adj.:	fundamental, chief, main, essential, obvious, certain, ordinary, standard, former, previous, expected, analogous (to), similar (to), identical (with)
adv.:	formerly, previously, usually, commonly (used)

We offer a fundamentally new approach...
 The essential merit of our work is ...
 The approach is not similar to that previously used ...
 The novelty of the research can be seen ...
 The research compares favorably with ...
 Explanation is offered for ...
 Since previous works suffered from considerable limitations ...
 We tried to interpret the phenomenon of f...
 We intended to overcome the difficulty of f...
 Advantages and limitations of f... are discussed for the first time ...
 In contrast to identical works in the field of f... our understanding provides ... As opposed to commonly recognized classification ...
 Unlike commonly recognized definition of ...

4. Describing methods applied.

n.:	method, technique, approach, procedure
v.:	apply, present, follow, employ, use, allow, permit
adj.:	general, main, additional, modern, appropriate, reliable, effective, improved, promising, adequate, up-to-date, conventional, unconventional

Modern methods of scientific analysis have been applied...
 Unconventional approach to ... has been presented in the paper.
 Appropriate technique has been used ...
 Reliable methods of analyzing facts of...
 The comparative method is useful in ...
 Methods of empirical and systematic analysis were used ...
 The approach is especially helpful when ...
 The approach is more flexible and permits ...
 The methods of synchronic and diachronic analysis used in the study allow/permit...
 The technique is best suited in evaluating ...
 Comparison is made of the method generally adopted with that used in the investigation.
 We have applied an alternative method which ...

5. Describing your findings.

n.: theory, hypothesis, correlation, discrepancy, assumption, findings, data, evidence, viewpoint, model, function, basis, dependence, influence, effect, interrelations
v.: assume, present, provide, report, check, produce, verify, extend (to), find, establish, generate, produce, reveal
adj.: primary, simple, complicated, accurate, satisfactory, certain, preliminary, convincing, contradictory, ambiguous, similar, general, complete, full, variable
adv.: especially, particularly, specially

It was found that...

The data obtained enables us to determine the nature of...

Our findings provide evidence for ...

Our findings make possible the application of...

An analysis of... indicated that... which made is possible ...

The principal advantage of the approach based on ...

Of special importance for ... is ...

Of particular value for ... is ...

The present observation supports the viewpoint ...

Obviously, it's due to the fact that ...

The influence of... on... has been revealed.

Little dependence of... on... has been observed.

This phenomenon is closely connected with ...

The validity of the assumption was questioned ...

The study has revealed a better understanding of... based on ...

These discrepancies are caused by ...

The findings are in agreement with ...

Certain correlation between ... and ... has been established.

From the analysis of the data it was determined that ...

6. Recommendations for further application and research

n.: application, use
v.: apply, use, suit, fit, enable, employ, permit, allow, serve
adj.: helpful, applicable, wide, promising, limited, possible

The findings may find practical application in ...

The present investigation enables as ...

This approach is applicable to ...

The method can be used in the studies on ...

The approach is best suited for the investigation of ...

The findings are especially helpful when ...

Another method of treating ... is recommended.

The approach will make it possible to ...

Our observations can be particularly efficient when investigating.../for the study of...

We make a suggestion as to how ...

... can be used (can be of use) if we study ...

... can be helpful to determine ...

It is suggested that ... should be

7. Reporting on the results of your research, drawing conclusions.

n.: result, conclusion, viewpoint, opinion, assumption, correctness, proof, evidence
v.: obtain, present, provide, report, check, collect, summarize, sum up, find, extend (to), state, confirm
adj.: final, certain, complicated, convincing, satisfactory

It has been shown that ...

It's concluded that ...

The results obtained show/confirm/indicate .../... made it possible to conclude/to draw a conclusion that ...

Thus, it may be stated that ...

Therefore we came to a conclusion that ...

The above said led us to a conclusion ...

As a consequence, a conclusion is made ...

Results from experiments prove ...

These factors are shown to be irrelevant to ...

... were described with particular emphasis on ...

New data on ... were obtained.

As a result of the investigation it was observed ...

GRAMMAR: MODAL VERBS EXPRESSING OBLIGATION

Exercise 1. Translate into Russian paying attention to modal verbs:

1. The investigation of the ribosomes had to await the development of the electron microscope.
2. The information provided by all the available techniques must be combined; ultraviolet light, fluorescence and sensitive television cameras must be developed.
3. Film should be developed for 1 min.
4. Experiments such as these should help in the work.
5. Radiologists should consider MRI (magnetic resonance imaging) as a primary tool for initial diagnosis or following an ultrasound examination in patients with jaundice, a pancreatic mass, a renal or a hepatic mass.
6. Samples should be collected and tested under similar conditions to minimize storage and instrument variations.
7. The respiratory rate must be appreciated when assessing the condition of the patient ill with pneumonia.
8. We should begin the battle for a healthy nervous system from early years.
9. Sometimes clinical death may result from an insult, in which case resuscitation measures have to be taken
10. A neuropsychologist is to treat people with brain damage (cerebral lesions, hemorrhages, injuries, tumors, etc.).
11. You must not disturb Mother. She must be sleeping now. She had to go out on call at night.
12. I'm sure the doctor ought not to have told him that his disease is incurable. He should have encouraged him.
13. Mercury should never be used to sterilize medical instruments.
14. The intake of this remedy should be stopped after developing side effects.
15. To prevent complications after the flu one must go to bed at the onset of the disease and take the prescribed drugs.

16. One should be very careful in taking strong effective drugs.
17. We had to take the newly admitted patient for an operation immediately to prevent the rupture of the appendix.
18. The book is to be used by every member of the care unit.
19. Papers to be presented at the annual scientific session are to be sent to the address....
20. To extract the tooth, one should do local anesthesia.

Exercise 2. Translate the following sentences into English using modal verbs:

1. Після завершення дослідження черевної порожнини слід виконати гастростомію.
2. Шви потрібно видалити через роздратування рани.
3. Дитина горить. Їй потрібно негайно дати жарознижуючі.
4. Остаточне ушивання рани повинні виконувати в операційній.
5. Вам не потрібно приходити завтра в поліклініку. Ви можете викликати лікаря додому.
6. Нам не довелося довго сидіти в приймальні, т. к. в поліклініці було мало народу.
7. Лікарям доводиться розробляти безпечні методи тривалого гемодіалізу новонароджених, т. к. методи, що застосовуються у дорослих хворих, можуть бути небезпечними для педіатричних хворих.
8. Грижі цього типу повинні бути хірургічно вправлені, коли вага дитини досягає 7 кг.
9. Медсестрі довелося викликати лікаря, т. к. хворій стало гірше.
10. Він повинен чергувати в відділенні у вівторок. Ви зможете поговорити з ним в цей день.
11. Ваша сестра часто скаржиться на головні болі. Їй слід звернутися до невропатолога.
12. Медсестрі не треба було говорити хворому, що у нього погані аналізи. Він, напевно, тепер нервує.
13. Вам слід почати лікування раніше. Тепер вам зможе допомогти тільки операція.
14. Де я можу знайти доктора Смирнова? - Зачекайте в приймальні. Він, мабуть, зараз робить обхід.
15. Свіже повітря повинно бути забезпечене в палатах.
12. Людину, яка контактувала з холерою, потребує щеплення.

Exercise 3. Fill the spaces in the following sentences by inserting *must* or the present, future, or past form of *have to*.

1. She . . . leave home at eight every morning at present.
2. Notice in a picture gallery: Cameras, sticks and umbrellas ... be left at the desk.
3. He sees very badly; he . . . wear glasses all the time.
4. She felt ill and . . . leave early.
5. I hadn't enough money and I . . . pay by cheque.
6. I never remember his address; I always . . . look it up.
7. Employer: You . . . come to work in time.
8. If you go to a dentist with a private practice you . . . pay him quite a lot of money.
9. Doctor: I can't come now.
Caller: You . . . come; he's terribly ill.
10. Notice above petrol pump: All engines ... be switched off.
11. The shops here don't deliver. We . . . carry everything home ourselves.
12. Notice beside escalators: Dogs and push chairs ... be carried.
13. Tell her that she ... be here by six. I insist on it.
14. Park notice: All dogs ... be kept on leads.
15. I got lost and . . . ask a policeman the way.

Тема 27. Підготовка монологічного повідомлення про проблему, мету та засоби дослідження.(2 години)

Граматика: дієслова-зв'язки

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли англійська мова має глобальне розповсюдження, коли зростають міжнародні зв'язки нашої країни зі світовою спільнотою в різних галузях культури і науки, надзвичайно актуальною є проблема формування і виховання кваліфікованих фахівців, які володітимуть навичками і вміннями професійного англійського спілкування. Вже в другій половині минулого століття англійська мова стала мовою науки, тому спілкування на професійному і науковому рівнях можливе лише при умові володіння англійською мовою як засобом міжкультурного спілкування. Програмою з іноземних мов для вищих закладів освіти передбачається навчання студентів професійно спрямованого монологічного і діалогічного мовлення. Студенти вузів,

особливо на старшому етапі навчання, повинні вміти висловлювати свої думки іноземною мовою, давати оцінки фактам, подіям, володіти прийомами переконання співрозмовника, наводячи докази, аргументуючи висновки, спонукаючи його до реакції на висловлювання або до дискусії, тобто студенти повинні бути творчими і критично мислячими особами з ознаками індивідуальності.

Специфіка наукового дослідження студента ВНЗ полягає в тому, що в процесі його підготовки та захисту здійснюється досягнення як науково-дослідних, так і навчальних цілей. Студенти глибоко вивчають певні питання, вчать аналізувати літературу, критично оцінювати її, полемізувати з авторами статей, висловлювати власні думки, відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки, набувають певних навичок сучасних наукових методів дослідження. У процесі такої роботи студент повинен пройти шлях, який включає в себе низку взаємопов'язаних етапів.

Етапи проведення дослідження:

I. Перший етап включає обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження. Тема наукового дослідження є складовою частиною певної проблеми.

Актуальність дослідження – обов'язкова вимога до роботи. Тому зрозуміло, що вступ до неї починають з обґрунтування актуальності обраної теми. Вміння обрати тему, правильно її зрозуміти й оцінити з точки зору своєчасності й соціальної значущості характеризує ступінь професійної зрілості студента.

Проблемна ситуація – це суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами до його більш ефективного функціонування. Специфічно рисою проблемної ситуації є те, що для її розв'язання необхідно вийти за рамки старого, вже досягнутого знання.

Об'єктом дослідження є частина об'єктивної реальності, на яку спрямована пізнавальна активність практичної і теоретичної діяльності дослідника; *вся сукупність зв'язків, відношень* різних аспектів теорії і практики, що є джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження – це сторона об'єкта дослідження та його досліджувані якості і галузь використання, *сутнісні зв'язки та відношення*, якості об'єкта, які досліджуються з певною метою в даних умовах та обставинах. Вони є головними, визначальними для даного конкретного дослідження. Таким чином, *предмет дослідження є більш вузьким, ніж його об'єкт*.

Науково обґрунтоване визначення предмета дослідження - це змістовний науковий процес, який покликаний зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження в більш цілісному і широкому понятті, яким є об'єкт дослідження. Для цього буде недостатнім тільки визначити і назвати об'єкт дослідження. Потрібно дати йому змістовну характеристику, бо, спираючись на неї, можна забезпечити більш цілісний підхід до характеристики і вивчення основного предмета дослідження.

Мета дослідження — усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Результат має бути конструктивним, тобто спрямованим на вироблення суспільно корисного продукту з вищими, ніж було раніше, показниками якості або процесу її досягнення. Поставленої мети досягти треба обов'язково. І неодмінно перевірити, чи визначене чітко досягнення мети у висновках.

Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формування завдань дослідження. Визначення теми і мети дослідження становить за своєю суттю єдиний нерозривний процес.

Кінцевий результат відображає очікуваний від виконання позитивний ефект, який формується двоступенево: перша частина - у вигляді суспільної корисності; друга - у вигляді конкретної користі, віднесеної до основного предмета дослідження.

II. Другий етап дає змогу визначити *завдання* курсової роботи на основі проведеного літературного огляду стану досліджуваної проблеми, яка вивчається під кутом зору його *мети*.

Основною методологічною вимогою до виконання огляду є наявність чітко поставленої мети і конкретного об'єкта дослідження.

Завдання дослідження можуть включати в себе наступні елементи:

1. Вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, розкриття категоріального апарату, виявлення сутності поняття, явища, процесу, подальше удосконалення його визначення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо).

2. Аналіз існуючих методів, які можуть бути застосовані для дослідження проблеми, та обґрунтування вибору методів, які будуть використані саме в роботі, включаючи як методи загальнонаукові, так і методи емпіричного дослідження проблеми, аж до аналізу інструментарію.

3. Всебічне вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду з вирішення досліджуваної проблеми. Таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження процесу в даному напрямку.

4. Обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення даної проблеми, яке, з одного боку, спирається на теоретичні дані, отримані автором у процесі вирішення першого завдання свого дослідження, а з другого - на матеріали результатів емпіричних досліджень, тобто на дані вирішення другого завдання дослідження. Обґрунтування системи заходів практично збігається з конкретизацією гіпотези дослідження.

5. Емпірична перевірка запропонованої системи заходів з точки зору відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально можливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль. Таке завдання може ставитись автором лише за умови його фактичної необхідності, а також наявності усіх необхідних умов його реалізації.

6. Розробка рекомендацій та пропозицій щодо використання отриманих автором результатів дослідження на практиці.

Звичайно, коло завдань дослідження залежить від можливостей самого дослідника, рівня його фахової підготовки і попереднього досвіду наукової роботи, наявності часу та матеріально-технічного забезпечення.

Всі ці, а також багато інших чинників повинні враховувати студент та його науковий керівник при формулюванні завдань дослідження в рамках наукової роботи.

III. Третій етап включає відпрацювання *гіпотези* і теоретичних передумов дослідження. Гіпотеза є одним із методів розвитку наукового знання, а також структурним елементом теорії. Вона має формуватись як *таке припущення, при якому на основі низки факторів можна зробити висновок про зв'язок між явищами або про причини явища*, причому цей висновок не можна вважати повною мірою доведеним. Гіпотеза має формуватись так, щоб із її змісту чітко проглядалися положення, що потребують доведень і захисту. Гіпотеза по праву вважається головним методологічним стержнем будь-якого дослідження.

Гіпотези, які висуваються у роботах, можуть бути:

– *описові*, що передбачають існування якого-небудь явища, описують його причини і можливі наслідки;

– *пояснювальні* - в них наводиться тлумачення можливих наслідків із певних причин, а також характеризуються умови та обставини, за яких ці наслідки обов'язково настають, тобто в силу яких чинників і умов реалізується наслідок;

– *описово-пояснювальні* - як синтезована комбінація гіпотез першого і другого типів.

Описовий тип гіпотез меншою мірою дає можливість передбачення, а пояснювальний - не тільки дає таку можливість, а й більше того – є їх головною властивістю. Тому гіпотези пояснювального типу частіше використовуються в дослідженнях, оскільки вони виводять дослідника на припущення щодо існування певних закономірностей і зв'язків між явищами, викликаними певними чинниками та умовами.

Необхідність розробки гіпотези виникає тоді, коли існуючі, встановлені наукою ідеї, теорії, концепції, принципи, методи, закони або закономірності не є достатніми для пояснення емпіричних фактів як результатів досліду. Гіпотеза виступає в ролі проміжної логічної побудови між існуючим і необхідним, знову створюваним теоретичним знанням і є логічним засобом перетворення емпіричного знання на теоретичне. При цьому важливо розуміти, що ефективність результату складного інтуїтивного процесу побудови гіпотези в першу чергу визначається наявністю фактів про об'єкт дослідження, а також вмінням їх опрацювати та осмислювати.

Звичайно, перш ніж формулювати гіпотезу дослідження автору роботи необхідно всебічно осмислити проблему, ознайомитися з основними літературними джерелами.

Побудова гіпотези можлива лише на основі ретельного вивчення явищ. Лише після вивчення характерних рис явища, обставин, умов тощо можна висловити припущення про можливу причину даного явища (або класу явищ), почати побудову гіпотези. Хід думки при цьому оформляється як своєрідний умовивід.

При побудові гіпотези слід пам'ятати, що умовивід йде від наслідку (того чи іншого факту, явища) або від схожості наслідків (чи ознак) до схожості основ. Подальше дослідження полягає в перевірці гіпотези. Перевірена, обґрунтована, підтверджена дослідженнями, фактами, аргументами, гіпотеза перетворюється на достовірне знання.

Для правильної побудови будь-якої гіпотези перш за все необхідно пам'ятати, що вона повинна бути конкретною. Під конкретністю розуміється її глибина, відповідність меті й завданням дослідження. Іншими словами, гіпотеза повинна відповідати конкретній меті та описувати конкретний об'єкт дослідження.

В роботі використовуються основна та допоміжні гіпотези, які співвідносяться таким чином: допоміжні гіпотези повинні розкривати, уточнювати основну.

IV. Четвертий етап включає розробку програми теоретичного дослідження (у випадку теоретичної роботи), програми та методики емпіричного (якщо робота має теоретико-дослідницький характер) дослідження та його проведення.

Програма являє собою план, в якому вказані послідовність і зміст етапів дослідження.

Методика емпіричного дослідження містить опис методів, систему прийомів, які будуть використані для дослідження. Вона відповідає на запитання: як, в який спосіб проводити дослідження?

Правильно обрана методика є запорукою успішного виконання дослідження, непродумана - призводить до помилок, внаслідок яких нагромаджується багато безсистемно зібраного матеріалу, що не дає змоги зробити якісь висновки.

Важливо відзначити, що методи дослідження підбираються з урахуванням специфіки завдань, які поставив перед собою дослідник, а не просто перелічуються всі відомі методи тієї чи іншої галузі науки. Метод значною мірою визначає і результативність дослідження, форми організації роботи, загальну методологічну орієнтацію автора. Метод можна розглядати як певний систематизований комплекс прийомів, які застосовує дослідник для досягнення мети і завдань дослідження.

V. П'ятий етап включає обробку та аналіз результатів емпіричного дослідження, яке проводилося згідно з розробленою програмою і методикою, а також формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

VI. Шостий етап – літературне оформлення роботи і підготовка до захисту.

Проведена студентом широка аналітична робота (згідно з викладеними вище рекомендаціями) дає йому змогу приступити до складання розгорнутого плану-конспекту наукової роботи, який у стислому узагальненому вигляді відтворює основний зміст її складових частин – вступу, назви і змісту розділів та підрозділів, висновків. Після погодження плану-конспекту з керівником автор приступає до практичної роботи над реалізацією плану.

EXERCISES

Exercise 1. REMEMBER PHRASES TO BE USED IN DESCRIBING SCIENTIFIC ACTIVITIES

Приймати участь	To participate in/to take part in
Є важливим кроком	To be an important step in the development of
Бути знайомих	To be familiar
Бути обладнаним	To be equipped
Вибрати спеціальність	To choose one's specialty
Вивчати природу	To study the nature of
Визначити	To determine
Виконати програму досліджень	To fulfill research program
Виконувати експерименти	To carry out (on) experimental studies
Використовувати різні методи	To employ (elaborate) different methods (approaches)
Виробляти пояснення (підхід)	To work out an explanation (an approach, a theory)
Розходжуватися в думках про	To differ in opinion on
Внести вклад	To make a contribution/ to contribute to
Розглянуте питання	Under investigation (consideration, study, discussion)
Дати свідчення (факту)	To provide evidence for
Детальний опис	Detailed (concise, accurate) description of
Забезпечити базу для розуміння феномену	To provide background for understanding this phenomenon
Займатись	To deal with
Займатися дослідницькою роботою	To undertake research work in
Закласти основу	To lay the foundation of
Використовувати нові методи	To apply new methods
Зібрати і упорядкувати факти	To collect and arrange facts (data, results)
Зробити висновки	To make (draw) a conclusion/ to come to conclusion
Коллективне дослідження	Research unit (team)
Сконцентруватись	To center on
Мати відношення	To be concerned with
Мати хороші умови для роботи	To have good facilities for research
Мета роботи	The aim (purpose) is
Метод виявився продуктивним	The method (approach) proved fruitful
Написати спільну статтю	To write a joint paper
Науковий керівник	Scientific adviser
Обґрунтувати	To substantiate
Отримати надійні результати	To succeed in obtaining reliable results (data)

Отримати ступінь	To obtain (get) one's degree
Опублікувати	To publish
Головна проблема	Basic (main, chief) problem (aspect, method, contribution)
Головний досліджень	Chief subject of research
цікавитись	To be especially (greatly, particularly) interested in
Останні досягнення також враховані	The latest achievements are also taken into consideration (account)
Оцінювати	To evaluate
Листуватись з іноземними вченими	To correspond with foreign scientists
Далати труднощі	To overcome difficulties
Поєднувати дослідницьку роботу	To combine activities in research with
Працювати в співпраці	To work in collaboration with
Працювати над проблемою	To work at a problem in the field of
Працювати під керівництвом	To work under
Представити дисертацію	To present thesis
Проводити дослідження	To conduct studies (research, investigation, experiment)
Про який йде мова	In question (in progress)
Бути присвяченим	To be devoted to
Стаття по цій темі	Paper on the subject
Детально проаналізувати =	To analyze thoroughly
Вирішити проблему	To solve a problem
Розробити теорію (метод, процедуру)	To develop a theory (method, procedure)
Незалежне дослідження	Independent research
Складати	To constitute
Сучасна інформація	Up-to-date information
Теоретичне (прикладне, експериментальне) дослідження	Theoretical (applied, experimental) researches
Методика експерименту	Experimental technique
Цінні дані (результати)	Valuable data (results)

Exercise 2. Use the following in describing your research:

I. Defining the purpose of the research:

n.: aim, purpose, task

v.: to determine, to reveal, to establish, to describe, to provide, to be designed (for), to be intended, to be aimed (at)

adj.: main, chief, primary, principal

conj.: in order, so that

The aim of the study is to determine the value ...

The research is aimed at revealing the ways of...

The main purpose of the paper is to establish the regularities in ... / the difference in ...

The investigation is designed to simplify the procedure of...

The chief task of the research is to reveal the causes of.../ the essence of...
The research is intended for eliminating ambiguity ... / undesirable effect ...
The research is aimed at providing evidence for ... / new facts in support of...
The aim of the investigation is to present systematic description of...

IV. **Explaining the topicality and novelty of the research:**

n.:	topicality, novelty, advantage, merit, comparison (of... with), innovation
v.:	present, offer, combine, compose, resemble
adj.:	fundamental, chief, main, essential, obvious, certain, ordinary, standard, former, previous, expected, analogous (to), similar (to), identical (with)
adv.:	formerly, previously, usually, commonly (used)

We offer a fundamentally new approach...
The essential merit of our work is ...
The approach is not similar to that previously used ...
The novelty of the research can be seen ...
The research compares favorably with ...
Explanation is offered for ...
Since previous works suffered from considerable limitations ...
We tried to interpret the phenomenon of...
We intended to overcome the difficulty of...
Advantages and limitations of... are discussed for the first time ...
In contrast to identical works in the field of... our understanding provides ...
As opposed to commonly recognized classification ...
Unlike commonly recognized definition of...

V. **Describing methods applied.**

n.:	method, technique, approach, procedure
v.:	apply, present, follow, employ, use, allow, permit
adj.:	general, main, additional, modern, appropriate, reliable, effective, improved, promising, adequate, up-to-date, conventional, unconventional

Modern methods of scientific analysis have been applied...
Unconventional approach to ... has been presented in the paper.
Appropriate technique has been used ...
Reliable methods of analyzing facts of...
The comparative method is useful in ...
Methods of empirical and systematic analysis were used ...
The approach is especially helpful when ...
The approach is more flexible and permits ...
The methods of synchronic and diachronic analysis used in the study allow/permit...
The technique is best suited in evaluating ...
Comparison is made of the method generally adopted with that used in the investigation.
We have applied an alternative method which ...

Exercise 3. Translate the following sentences:

1. До кінця терміну навчання в аспірантурі аспірант повинен представити текст дисертаційного дослідження для обговорення на одному з засідань кафедри.
2. Після обговорення на кафедрі, внесення необхідних змін і виправлень робота отримує рекомендацію до захисту.

3. Дисертація надається для розгляду членами відповідного Вченої Ради і заслуховується на одному з його засідань.
4. На захисті претендент коротко викладає основні положення дисертації, мети дослідження, обґрунтовує його актуальність і новизну, отримані результати і можливості практичного застосування.
5. Всі виносяться на захист положення повинні бути відображені в авторефераті дисертації, який в стислій формі представляє пророблений дисертаційне дослідження і розсилається за місяць до захисту.
6. Після доповіді здобувача виступають офіційні опоненти з критичним аналізом виконаної роботи.
7. Якщо у присутніх є бажання виступити, вони мають право це зробити.
8. Здобувач зобов'язаний відповісти на всі пропозиції, що надійшли в усній або письмовій формі питання.
9. Хід засідання записується, з тим щоб пізніше була можливість долучити стенограму засідання до документів щодо його захисту.
10. Нарешті, після дотримання всієї процедури захисту, проходить таємне голосування членів Вченої ради щодо присудження претенденту вченого звання кандидата наук.

Exercise 4.

4. Tell about the problem of your investigation
5. Tell about the aim of your investigation
6. Tell about methods of your investigation

GRAMMAR: LINK VERBS

Exercise 1. Translate into your native language paying attention to the link verbs:

1. My father is 55, his hair is turning gray.
2. While dressing the wound the nurse noticed that the patient had turned pale and was about to lose consciousness.
3. The sick boy grew irritable.
4. After the inoculation all the experimental rabbits got sick.
5. I became interested in surgery while studying at the institute.
6. The patient remained silent though the pain was unbearable.
7. The fingers went tight and swollen and the patient was instructed to move them.
8. The sensation in the patient's legs began as a tingling in the calves and gradually became worse.
9. It was getting dark when the ambulance brought him to emergency department.
10. Why did she turn pale when she saw you?

Exercise 2. Translate into English using link verbs:

1. При вигляді шприца дівчинка зблідла.
2. Ми втомилися після 3-годинної операції.
3. Вони подружилися, коли вчилися в університеті.
4. Я зацікавився цією проблемою кілька місяців тому.
5. Коли все подивилися на неї, вона почервоніла.
6. Увімкніть світло, будь ласка. Стає темно.
7. Я дуже здивувався, коли дізнався цю новину.
8. До вечора вони дуже втомилися.
9. У нього промокли ноги, і до вечора він уже чхав і кашляв.
8. 10. Він лисіє, хоча йому лише 30 років.

Тема 28. Підготовка монологічного повідомлення про науковий експеримент (2 години).

Грамматика: Умовні речення

Предметом особливої уваги дослідника має бути організація і проведення наукового експерименту, найбільш складного методу дослідження. Він повинен характеризуватися

достатньою тривалістю, обґрунтованим вибором експериментальних і контрольних класів чи груп, правильним визначенням статистичної вибірки.

Експеримент (англ. *experiment*) — сукупність дослідів, об'єднаних однією системою їх постановки, взаємозв'язком результатів і способом їх обробки. В результаті експерименту отримують сукупність результатів, які допускають їхню сумісну обробку і зіставлення.

Експеримент - спроба, дослід, які потребують підтвердження чи спростування, форма пізнання, один з основних методів наукового дослідження, в якому вивчення явищ відбувається в доцільно вибраних або штучно створених умовах, що забезпечують появу тих процесів, спостереження яких необхідне для встановлення закономірних зв'язків між явищами. Важливими характеристиками експерименту є його надійність та валідність.

Експеримент – це комплексний метод дослідження, при якому відбувається активний вплив на досліджуване явище шляхом створення спеціальних умов (введення експериментальних факторів), що відповідають меті дослідника.

Очевидно, найбільш правильно під науковим експериментом розуміти: спеціальне внесення в науковий процес принципово важливих змін відповідно до завдання дослідження й гіпотези; таку організацію процесу, яка б давала можливість бачити зв'язки між досліджуваними явищами без порушень його цілісності; глибокий якісний аналіз і якомога точніше кількісне вимірювання як внесених у науковий процес змін, так і результатів усього процесу.

Кожен науковий експеримент завжди направляється будь-якою ідеєю, концепцією, гіпотезою. Дані експерименту завжди так чи інакше теоретично навантажені - від його постановки до інтерпретації його результатів.

Основні особливості експерименту:

- а) більш активне (ніж при спостереженні) ставлення до об'єкта, аж до його зміни і перетворення;
- б) багаторазова відтворюваність досліджуваного об'єкта за бажанням дослідника;
- в) можливість виявлення таких властивостей явищ, які не спостерігаються в природних умовах;
- г) можливість розгляду явища в чистому вигляді шляхом ізоляції його від ускладнюючих і маскуючих його хід обставин або шляхом зміни, варіювання умов експерименту;

Основні стадії здійснення експерименту: планування і побудова (його мета, тип, засоби, методи проведення); контроль; інтерпретація результатів.

Експеримент має дві взаємопов'язані функції: досвідчена перевірка гіпотез і теорій, а також формування нових наукових концепцій. Залежно від цих функцій виділяють експерименти: дослідницькі (пошукові), перевірочні (контрольні), які відтворюють, ізолюють.

В експерименті можуть використовуватися всі інші методи дослідження.

Виділяють фактори: незалежні змінні (експериментальні фактори) і залежні змінні.

Незалежна змінна (експериментальний фактор) – це параметр, характеристика, яка вводиться і змінюється дослідником за своєю програмою відповідно до мети експерименту. Це те, чим впливаємо у експерименті.

Залежна змінна – це параметр, характеристика, яка змінюється під дією експериментального фактору. Це те, не що впливаємо у експерименті.

Експерименти, в яких є багато незалежних змінних, називаються багатофакторними.

Основні етапи наукового експерименту:

I. Констатуючий. Постановка мети; визначення залежних і незалежних змінних; формулювання гіпотези експерименту; розробка методики оцінки залежної змінної; підбір контрольних та експериментальних груп; порівняння контрольних та експериментальних груп за рівнем прояву залежних змінних.

II. Формуючий. Розробка програми формуючого впливу та її реалізація в експериментальній групі.

III. Контрольний. Порівняння контрольних та експериментальних груп за рівнем прояву залежних змінних .

Якщо контрольна і експериментальна групи різняться між собою на початок експерименту, то проводити експеримент не можна.

Основне призначення будь-якого експерименту в науці – підтвердження або відхилення гіпотези, покладеної в його основу. Хоча, на жаль, у дослідженнях експеримент чомусь розглядають лише як засіб підтвердження гіпотези і в ході вивчення прагнуть добитися "підтвердженням гіпотези" за всяку ціну, навіть за рахунок нехтування фактами, які не "бажають" її підтверджувати.

Аналіз різних досліджень показує, що кращі результати дає експеримент, що складається з таких частин:

- невеликого за обсягом і статистичною вибіркою експерименту, який служить для перевірки ідей і моделі (іноді його називають камерним);
- коректування концепції, гіпотези і моделі: вдосконалення дослідницької документації за рахунок вилучення з неї елементів невизначеності, неоднозначних тлумачень тощо;
- масового експерименту.

Як правило, камерний експеримент проводиться в кількох класах чи групах, а масовий охоплює значно більшу кількість людей. При його проведенні важливо забезпечити рівність умов в експериментальних і контрольних класах чи групах.

У ході експерименту важливо використовувати різні технічні засоби й приладдя для об'єктивного фіксування ходу і результатів експерименту.

Експеримент проводять у таких випадках:

- при виявленні раніше не відомих властивостей об'єкта;
 - при перевірці правильності теоретичних розрахунків;
- при демонструванні явища.

У науковому дослідженні експеримент і теорія найтісніше взаємопов'язані, ігнорування експерименту неодмінно призводить до помилок, тому всебічне розгортання експериментальних досліджень є одним із найважливіших шляхів розвитку сучасної науки.

Exercise 1. Read the text. Translate it.

Definition of a Scientific Experiment

What is a scientific experiment? It is a test of a hypothesis. Well now, that definition seems simple doesn't it? Well, more specifically, a **scientific experiment** is an organized and detailed series of steps to validate or reject a hypothesis.

A **hypothesis** is an explanation about a phenomenon in the natural world. The scientific experiment is the third step in the scientific method. Steps in the scientific method include: an observation made, from which a hypothesis is formed; then an experiment is completed, from which there is an analysis of the experimental results – to include supporting or rejecting the hypothesis; and, in the end, it is possible that a new hypothesis is formed.

Background of Scientific Experimentation

The first to develop and use the current scientific method was an English philosopher who lived in the 17th century named **Francis Bacon**. He, and others after him, disagreed with the scientific method of the time known as deduction. Rather, he felt the scientific method should use **induction** – which is the process used today for developing a hypothesis. However, **deductive methods** are still used to test the hypothesis.

Inductive methods – usually referred to as **inductive reasoning**, are different from deductive methods. The main difference is that in inductive reasoning, the conclusions can be false even

though all the premises are true. The outcome of inductive reasoning is that the conclusions are either strong or weak, not true or false. This is because there is no way to ensure that every option for the outcome has been seen. The final outcomes are described as probabilities – how probable the conclusions made are true.

Types of Scientific Experiments

There are many different ways to describe the types of scientific experiments. For the purpose of this lesson, the types of scientific experiments used in the empirical methods will be illustrated. The three main types are experimental, quasi-experimental and observational.

The highest level of scientific experiment is known as **experimental**, or **randomized control**. In this type, as the name implies, there is the greatest amount of control. There are at least two groups used in this type of scientific experiment. Each group is made up of subjects that resemble each other as close as possible, such as by age, gender, etc. Subjects can be human, animal or the environment.

As the name also implies, the subjects are randomized to a group. For the sake of clarity, the description here will use two groups, but in experiments there can be more than two groups. There are many different methods to complete randomization.

For instance, you can use a random number generator, which you can find for free on the Web. When you get your results, you can then take every other number in the column to be in the control group. The remaining go into the experimental group.

For **randomized controlled experiments**, everything is the same for both groups except for the independent variable. The **dependent variable** is the main focus of the experiment; it is what's being examined in the experiment. What's changed in the experiment is the **independent variable**. It's changed in the experimental group only - this is sometimes called manipulation of the independent variable. The **control group** does not have any changes in the independent variable.

At the end of the experiment, the scientist examines the difference between the two groups to see if there was any effect on the dependent variable. If there is a difference, it is reported as a cause-and-effect relationship. In other words, when the independent variable is manipulated, there is an effect produced. These types of experiments are very important with medications to see if medications are beneficial and not harmful. The name associated with medication experiments is Randomized Control Clinical Trial.

The second type of scientific experiment is known as quasi-experimental. It's very similar to the randomized control experiment. However, there can be a process required in the control experiment that's missing or unable to be accomplished. Sometimes, it's related to the randomization process. For example, two groups are formed but because of ethical considerations, the groups cannot be randomly assigned.

Exercise 2. 1) Use the given expressions in describing your experiment (15-20 sentences).

2. Tell about your experiment in detail.

3. Tell about methods used in the experiment

Describing purpose of testing / methods used

In order to identify / understand / investigate / study / analyze X ...

To enable / allow us to ... , we ...

To see / determine / check / verify / determine whether ...

To control / test for X, Y was done.

So that we could / would be able to do X, we ...

In an attempt / effort to do X, we ... X was done / We did X in order to ...

Outlining similarities with other authors' models, systems etc.

The set up we used can be found / is reported / is detailed in [Ref 2].

Our experimental set up bears a close resemblance to / is reminiscent of / is based on / is a variation on / was inspired by / owes a lot to / is more or less identical to / is practically the same as the one proposed by Smith [2014].

We used a variation of Smith's procedure.

In fact / Specifically, in our procedure we ...

Our steps proceed very much in the same way as / follow what is indicated in [Ref. 2].

First, ... The procedure used is as described / explained / reported / proposed by Sakamoto [2013].

The method is in line with a variation of / essentially the same as that used by Kirk [2009] with some changes / modifications / alterations / adjustments.

We refined / altered / adapted / modified / revised the method used / reported / suggested / explained / proposed / put forward by Bing [2012].

Our technique was loosely / partially / partly / to some extent based on ...

More details can be found / are given in our previous paper [35].

This component is fully compliant with international norms / regulations / standards.

Describing the apparatus and materials used and their source

The instrument used / utilized / adopted / employed was ...

The apparatus consists of / is made up of / is composed of / is based on ...

The device was designed / developed / set up in order to ... X incorporates / exploits / makes use of the latest technological advances.

The system comes complete / is equipped / is fully integrated / is fitted with a ...

It is mounted on / connected to / attached to / fastened to / fixed to / surrounded by / covered with / integrated into / embedded onto / encased in / housed in / aligned with ...

It is located in / situated in / positioned on X was obtained from / supplied by Big Company Inc. X was kindly provided / supplied by Prof Big. 2

Reporting software used

The software application / program / package used to analyze the data was SoftGather (Softsift plc, London).

The data were obtained / collected using SoftGather.

Data management / analysis was performed by / using SoftGather.

X was carried out / performed / analyzed / calculated / determined using SoftGather.

Statistical significance was analyzed by using / through the use of SoftGather.

We used commercially available software / a commercially available software package.

Free software, downloaded from www.free.edu, was used / adopted to ...

Explaining why you chose your specific method, model, equipment, sample etc.

The aim / purpose of X is to do Y.

Consequently we / As a result we / Therefore we / We thus ...

This method / model / system was chosen because it is one of the most practical / feasible / economic / rapid ways to ...

We chose this particular apparatus because / on account of the fact that / due to / since ...

It was decided that the best procedure / method / equipment for this investigation / study was to ...

An X approach was chosen / selected in order to ...

The design of the X was based on / is geared towards ...

We opted for / chose a small sample size because / due to / on the basis of ...

By having / By exploiting / Through the use of X, we were able to ...

Having an X enabled us to / allowed us to / meant that we could do Y. 24. Explaining the preparation of samples, solutions etc.

We used reliable / innovative / classic / traditional techniques based on the recommendations of ...

Xs were prepared as described by / according to / following Jude [2010].

Xs were prepared in accordance with / in compliance with / as required by.... Y was prepared using the same / a similar procedure as for X.

All samples were carefully / thoroughly checked for ... X was gradually / slowly / rapidly / gently heated.

The final / resulting solutions contained ...

This was done by means of / using / with a calculation

Outlining selection procedure for samples, surveys etc.

The traditional / classical / normal / usual approach to sample collection is to ...

The criteria / reasons for selecting Xs were:

The sample was selected / subdivided on the basis of X and Y.

The initial sample consisted of / was made up / was composed of ...

Approximately / Just over / Slightly under a half / third / quarter of the sample were ...

A total of 1234 Xs were recruited for this study / this survey / for interviews.

At the beginning of the study, all of the participants / subjects / patients were aged

In all cases patients' / subjects' / participants' consent was obtained.

Interviews were performed / conducted / carried out informally

The interviewees were divided / split / broken down into two groups based on / on the basis of ...

Indicating the time frame (past tenses)

Initial studies were made / performed / done / carried out / executed using the conditions described above over / for a period of ... X was collected / used / tested / characterized / assessed during the first / initial step.

Prior to / Before doing X, we did Y.

First we estimated / determined the value of X, then / subsequently we studied / analyzed / evaluated Y.

Once / As soon as / After X had been done, we then did Y.

The levels were thus / consequently / therefore set at ...

After / Afterwards / Following this, X was subjected to Y.

The resulting / remaining Xs were then ...

The experiment was then repeated / replicated under conditions in which ...

Finally, independent / separate / further / additional tests were performed on the ...

Indicating the time frame in a general process (present tenses)

In the first step / During the first phase / In the initial stage of the process ...

Once / As soon as / After X has been done, we can then do Y.

This sets the stage / We are now ready for the next step.

At this point / Now X can be ... After / When / As soon as these steps have been carried out, X ...

With the completion of these steps / When these steps have been completed, we are now ready to ...

This condition cannot be reached until / unless X has been ...

When / As soon as X is ready, the final adjustments can be made.

The completed X can now / then / subsequently be used to ...

By reducing the amount of X / If the amount of X is reduced, Y can then be done.

To reduce the risk of Y, place / The risk of X can be reduced by placing all the Xs in a container.

The experiment proceeds / continues following the steps outlined below

Describing benefits of your method, equipment etc.

This method represents a viable / valuable / useful / groundbreaking / innovative alternative to ...

This equipment has the ability / capacity / potential to outperform all previous Xs.

This apparatus has several / many interesting features / characteristics.

Our method has many interesting / attractive / beneficial / useful / practical / effective / valuable applications. Of particular / major / fundamental interest is ...

The key / basic / chief / crucial / decisive / essential / fundamental / important / main / major / principal advantages are: Our procedure is a clear improvement / advance on current methods.

We believe this solution will aid / assist researchers to ...

This solution improves on / enhances / furthers / advances previous methods by ...

The benefits / advantages in terms of X far outweigh the disadvantages with regard to Y.

Exercise 3. Translate into English:

1. Вчені дізнаються про структуру клітин тому проводять багато наукових досліджень.
2. Цей огляд охоплює (включає) досягнення, отримані як українськими, так і іноземними біологами.
3. У даній статті дається опис застосовуваних методів.
4. Лікарі розробили кілька діагностичних методів.
5. Використовуючи абсолютно новий метод, автор прийшов до цікавого висновку.
6. Нещодавно проходив симпозіум з проблем, пов'язаних з лікуванням лазером.
7. Метою цього дослідження було визначити, чи можна використовувати унікальні біологічні особливості галактози терапевтично.
8. Досліджувана проблема досить складна.
9. Ультразвукова система, яка використовує цю технологію, в 4 рази швидше, ніж нинішні ультразвукові системи.
10. Очікується, що клінічні випробування почнуться майбутньою весною.

GRAMMAR: CONDITIONAL SENTENCES

Exercise 1. Complete the following conditional sentences:

- You will certainly get into trouble if...
- He would develop heart disease unless...
- You would not fail the exam if...
- The baby will be discharged from the hospital if...
- You would never have caught that cold, if you ...
- If this course of treatment is taken ...
- Your hypertension will not get better unless...
- If he took more care ...
- They would have succeeded if ...
- If he had been operated on the mitral competence in time ...
- In case your temperature remains normal ...
- Arrhythmia would not have developed if...

Exercise 2. Use all three types of conditional sentence where possible:

Example: If you (meet) him, he (tell) you

32. *If you meet him, he will tell you*

33. *If you met him, he would tell you.*

34. *If you had met him, he would have told you = Had you met him, he would have told you.*

1. If I (have) time, I (come) to see you.
2. If that man (take) more exercise, he (get) not so fat.
3. If cholera (spread) more in that area, it (attack) large numbers of people.
4. If he (take) not care, he (catch) a nasty infection.
5. If it (stop) raining, I (go) for a walk.
6. It (be) much better, if they (come) not until after the lecture (be) over.
7. The health situation (improve) not if the chief hygiene officer (intervene) not.
8. If the Sabin vaccine (be) not introduced, polio (be) hardly ever eradicated in this country.
9. If the disease (be) not notified in time, serious danger (may) arise.
10. If she (practice) harder, she (pass) the exam quite easily.

Exercise 3. Translate into English:

1. Якщо вам ця книжка не подобається, то не треба її купувати.

2. Гаразд, нічого не трапилось, а що було б. якби ти запізнився?
3. Скажіть мені, де вас болить?
4. Якщо б мікроорганізми не виділяли токсинів, то чи були б вони самі по собі небезпечні для здоров'я людини?
5. Якщо за мною питатимуть, скажіть, будь ласка, що я повернуся наступного понеділка.
6. Якби мене не затримали в клініці, то я подзвонив би вам ще о п'ятій годині пополудні.
7. Доки не вивчиш цього матеріалу як слід, не зможеш здати цього колоквіуму.

Тема 29: УЗАГАЛЬНЕННЯ НАУКОВИХ ДАНИХ РОБОТИ (2 год)

ГраMATика: прийменники

Результати наукового дослідження узагальнюються з метою перетворення їх у джерело інформації. Формою узагальнення результатів дослідження може бути усний виклад або друкована праця. Усний виклад являє собою повідомлення або виступ перед аудиторією. Друкованою працею може бути реферат, стаття, науковий звіт, дисертація, монографія. За результатами дослідження його автори також можуть підготувати до друку навчальний чи методичний посібник.

Усний виклад. З усним викладом науковець може виступити на науковій нараді, семінарі, конференції, симпозіуми та ін. Зазвичай, час виступу обмежений. Тому повідомлення, а тим більше доповідь, повинні бути стислими, конкретними, чіткими і якнайповніше відображати суть виступу.

Для досягнення цього виступ доцільно будувати за такою схемою:

- Вихідні позиції. Показується, яку наукову концепцію покладено в основу наукового дослідження. Коротко дається виклад стану досліджуваної проблеми, обґрунтовується вибір теми дослідження і її актуальність.
- Гіпотеза, завдання і мета дослідження.
- Методи дослідження. Показується, які методи було обрано для вирішення конкретних завдань дослідження.
- Основні аргументовані результати дослідження. Дається виклад основних кількісних результатів дослідження, аргументується їх достовірність, наводиться коротка інтерпретація і обґрунтованість цих результатів.
- Висновки та пропозиції. Наводяться основні висновки з результатів дослідження і висуваються пропозиції щодо вдосконалення об'єкта дослідження.
- Теоретична і практична значимість дослідження та його новизна. Показується, що нового вносять результати дослідження у наукову галузь, до якого воно відноситься, яку практичну цінність мають ці результати, які невідомі раніше науці факти відкриті у процесі дослідження.
- Упровадження результатів дослідження у практику. Дається виклад того, як результати дослідження відображено у публікаціях, які доповіді зроблено на нарадах, семінарах, конференціях.
- Перспективи дослідження. Відкриваються перспективи подальших досліджень у даній роботі.

Слід підкреслити, що усний виступ повинен розкривати тільки основну ідею проведеного дослідження і ні в якому разі не деталізувати окремі його положення. Для цього дослідник повинен глибоко усвідомлювати одержані результати, знайти найдоцільнішу форму їх викладу, глибоко аргументувати і обґрунтувати їх як фактичним матеріалом, так і логічними міркуваннями. Головним у науковому виступі повинна бути його змістовність і наукова аргументація. Зайві слова, маловідомі терміни тільки знижують якість повідомлення чи виступу.

Часто виступу учасників наукових зібрань публікують у вигляді тез доповідей. Обсяг тез доповіді зазвичай не перевищує 1-2 друкованих сторінок тексту. Тому тези доповіді повинні відобразити тільки головні думки виступу.

Реферат. Являє собою одну з найпростіших форм узагальнення результатів дослідження у письмовій формі. Рефератом називають короткий і стислий виклад основних положень дослідження. У рефераті найчастіше розкривається теоретичне і практичне значення досліджуваної теми, аналізуються наявні публікації з даної теми, робиться оцінка і формулюються висновки щодо проаналізованого наукового матеріалу. Реферат повинен відобразити ерудицію його автора, уміння самостійно проаналізувати, систематизувати й узагальнити існуючу наукову інформацію.

Реферат, зроблений автором своєї наукової праці, називають авторефератом (наприклад, автореферат дисертації).

Наукова стаття. Вважається найпоширенішою формою друкованої продукції дослідника. Статті публікуються у наукових журналах, наукових або науково-методичних збірниках. Обсяг статті зазвичай сягає 10-12 сторінок друкованого тексту. Текст статті доповнюється ілюстративними матеріалами - таблицями, графіками, діаграмами, рисунками тощо.

У науковій статті викладають в основному такі ж компоненти, що і в науковій доповіді. Виклад змісту статті повинен бути систематичним і послідовним, відповідати науковому стилю (зрозумілість і виразність викладу, відповідність термінів їх суті, чітке дотримання наукової термінології, лаконізм, послідовність викладу позицій, логічність, взаємозв'язок положень, виразність мови).

Думки автора статті повинні бути зрозумілими, точними і короткими. Особлива увага повинна бути приділена синтаксису і редакції тексту. Зовсім помилково вважати, що тільки складна лексика і часте вживання запозичених слів надає статті науковості.

Для наукового стилю недоречні пишномовні вислови, надмірні підкреслювання дрібниць. Кожне речення наукової статті повинне мати конкретний зміст - голослів'я далеке від наукового стилю. Особливого значення у науковій статті набуває виклад наукових висновків і пропозицій. Заклучна частина статті повинна бути занадто чіткою, стислою, науково підкреслювати суттєві аспекти результатів дослідження і розкривати шляхи їх практичної реалізації.

У науково-методичній статті головними є методичні поради з якогось конкретного питання. Фактичний матеріал, одержаний на основі дослідження, у такій статті носить ілюстративний характер.

Науковий звіт. Являє собою документ, у якому містяться вичерпні відомості про виконане дослідження. Будь-який науковий звіт повинен відповідати певним вимогам, до яких відносять: чіткість побудови; логічність побудови викладу матеріалу; переконлива аргументація; стислість і точність формулювань; конкретність і доказовість викладу результатів дослідження; обґрунтованість пропонованих рекомендацій.

Конкретний зміст звіту залежить від галузі науки, у якій проводилось дослідження, та від мети і завдань самого дослідження. Але узагальнена структура наукового звіту повинна включати такі складові частини: титульну сторінку встановленого зразка, список виконавців проведеного дослідження; реферат, зміст, основну частину (виклад результатів дослідження), список літератури і додатки. При необхідності додається також перелік скорочень, символів і спеціальних термінів з їх визначеннями.

Реферат звіту повинен відображати основні відомості про звіт: обсяг, кількість і характер ілюстративних матеріалів і таблиць, перелік ключових слів, сутність виконаної

роботи, методи дослідження, короткі висновки і можливості застосування результатів дослідження. Мета реферату - стисло і конкретно передати сутність проведеного дослідження. Основна частина звіту включає: вступ; аналітичний огляд; обґрунтування обраного напрямку дослідження; розділи звіту, що відображають методику, зміст і результати проведеного дослідження (їх кількість визначається логікою проведеного дослідження); заключна частина (висновки і пропозиції).

У вступі коротко характеризують стан проблеми на момент початку її дослідження, мету, новизну та актуальність дослідження, доцільність його проведення.

В аналітичному огляді систематизовано і критично аналізують стан питання, якому присвячене дослідження. Сюди включають тільки ті відомості, які мають безпосереднє відношення до теми звіту і, у першу чергу, нові ідеї та проблеми, а також можливі підходи до вирішення цих проблем. Суперечливі відомості, одержані з різних джерел, повинні бути проаналізовані й оцінені особливо ретельно. Іноді аналітичний огляд складають і як самостійний звіт. Обґрунтування вибору теми дослідження впливає з аналітичного огляду, на основі якого зроблено аргументовані та переконливі висновки. Не слід змішувати обґрунтування вибору теми дослідження і обґрунтування доцільності (необхідності) самого дослідження. Адже останнє визначається завданням на проведення дослідження, про що йде мова ще у вступі звіту. У розділах звіту дається докладний і послідовний виклад змісту проведеного дослідження, наводяться одержані результати, у тому числі й негативні. До розділів включають теоретичний аналіз літературних джерел, методику дослідження. За результатами експериментальних досліджень розкривають мету і сутність експериментів, оцінюють точність і вірогідність одержаних даних, наводять аналіз цих даних, інтерпретують їх і порівнюють з теоретичними даними. Завершують ці розділи звіту трактуванням одержаних результатів дослідження і описом їх можливого застосування. До заключної частини (висновки і пропозиції) включають оцінку результатів проведеного дослідження з точки зору їх відповідності вимогам завдань дослідження. Тут також можуть розглядатись шляхи та мета подальшої роботи, а також відзначається наукова і практична цінність результатів дослідження в цілому.

До списку літератури включають всі використані джерела, у тому числі й малотиражні відомчі документи і звіти. Бібліографічний опис використаних джерел складають відповідно до існуючих вимог (про це йтиме мова далі). Додатки можуть включати найрізноманітніші додаткові матеріали звіту: проміжні математичні розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; описи апаратури і приладів, що були використані у процесі Дослідження; приклади анкет, тестів, інструкцій, контрольних робіт тощо, розроблених для даного дослідження; ілюстративні матеріали допоміжного характеру. Розміщують додаткові матеріали у послідовності їх появи у тексті основних розділів змісту.

Дисертація (від латинського *dissertatio* - розвідка, дослідження) являє собою кваліфікаційну наукову працю, виконану особисто здобувачем наукового ступеня у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Вона містить висунуті автором для прилюдного захисту науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук повинна відображати проведені автором дослідження, що відповідають одній з таких вимог:

- отримання нових науково обґрунтованих результатів, які в сукупності вирішують конкретне наукове завдання, що має суттєве значення для певної галузі науки;
- отримання нових науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних результатів, які в сукупності є суттєвими для розвитку конкретного напрямку певної галузі науки.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук повинна відображати проведені автором дослідження, що відповідають одній з таких вимог:

- отримання нових науково обґрунтованих результатів у певній галузі науки, які в сукупності розв'язують важливу наукову проблему;
- здійснення нових науково обґрунтованих розроблень в певній галузі науки, які забезпечують розв'язання значної прикладної проблеми. Дисертація повинна відобразити загальну наукову ерудицію дослідника, його знання теорії та історії досліджуваної проблеми, його особистий внесок у науку, його якості як вченого.

Дисертацію можна визнати як спеціальну форму наукового звіту. Тому в цілому дисертація повинна відповідати загальним вимогам до наукового звіту і складатись із вступу, розділів, у яких розкривається зміст дисертаційного дослідження, висновків, списку використаної літератури і додатків. У вступі дисертації розкриваються вихідні позиції дослідження: наводиться короткий огляд стану досліджуваної проблеми; обґрунтовується вибір теми і актуальності дослідження; визначаються об'єкт і предмет дослідження; висувається гіпотеза; формулюються основні завдання і мета дослідження; коротко характеризуються методи й етапи дослідження; показуються теоретична і практична новизна і значимість дослідження та способи упровадження результатів у практику.

Кількість основних розділів дисертації визначається логікою самого дослідження та усталеними традиціями у різних галузях науки, наукових школах та ін. Кандидатська дисертація найчастіше складається і двох-трьох розділів, у докторській дисертації їх може бути п'яти, і більше. Перший розділ дисертації завжди починається з ґрунтового аналізу (стану досліджуваної проблеми на основі всебічного аналізу літературних джерел та відповідного практичного досвіду, в наступних розділах дослідник розкриває теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, наводить результати експериментальної частини роботи та обґрунтовує достовірність одержаних даних, дає теоретичну інтерпретацію емпіричних результатів дослідження.

За результатами дослідження у дисертації робляться висновки та пропозиції щодо досліджуваної проблеми. Висновки можуть бути зроблені усередині тексту наприкінці розділу (висновки до розділу⁷) або ж загальні висновки у кінці всієї дисертації. Висновки у тексті дисертації носять частковий конкретний характер. Загальні висновки повинні бути більш узагальненими, мати теоретичний і практичний характер, логічно впливати з результатів усього дослідження.

Обсяг дисертації, так само як і вимоги до її оформлення визначаються діючими в Україні положеннями "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань".

Монографія. Являє собою ґрунтовну друковану наукову працю, у якій один досліджуваний предмет, процес або явище розглядаються досить різнобічно і разом з тим цілісно і поглиблено. Авторство монографії може належати одній особі або колективу дослідників.

У монографії завжди розкривається стан досліджуваної проблеми, дається аналіз того, як вона вирішується на момент початку проведення дослідження. Далі розкривається схтність теоретичних і практичних ідей авторів дослідження, дається виклад методики дослідження, наводяться результати експериментальних досліджень. Результати дослідження докладно систематизуються і теоретично аналізуються. На основі цього робляться аргументовані висновки і наводяться обґрунтовані рекомендації щодо практичної реалізації одержаних у процесі дослідження результатів. У кінці наводять список використаних літературних джерел.

У закінченому вигляді монографія являє собою наукову книгу.

EXERCISES

READ AND TRANSLATE THE FOLLOWING INFORMATION: RESEARCH PAPER

The final aim of post-graduates studies is submission of the dissertation for hearing at the session of the Academic Council.

On the eve of the defense procedure abstract of the thesis is to be issued, it being a digest of the research made. In the abstract a researcher is to present certain scientific points since abstracts are designed in accordance with the established pattern.

Thus, you should be able to state the purpose of your investigation, define its subject, object, describe the methods applied, to ground its topicality and novelty, underline the results obtained, state your personal findings, the practical value and possibilities for further research and application.

In the present section we'll introduce to you the lexical means to help you speak on the topic of your research and supply you with the extractions from scientific papers on the issue In question.

Exercise 1.

1. Presenting the topic of your research.

n.: study, investigation, research, paper

v.: to deal with, to be devoted (to), to study, to investigate, to undertake, to examine

adj.: detailed, thorough, extensive, comprehensive, preliminary, brief

adv.: in detail, thoroughly, carefully, accurately

The paper deals with...

The study is devoted to...

The investigation studies...

The research of... is dealt with in the paper.

An extensive study of the problem of... has been undertaken in the paper.

A comprehensive analysis of... has been presented in the research.

The case of... has been thoroughly studied in the research.

The investigation deals with...

... are dealt with in detail in the present research.

2. Defining the purpose of the research:

n.: aim, purpose, task

v.: to determine, to reveal, to establish, to describe, to provide, to present, to be designed (for)...., to be intended..., to be aimed (at)....

adj.: main, chief, primary, principal

conj.: in order, so that

The aim of the study is to determine the value ...

The research is aimed at revealing the ways of...

The main purpose of the paper is to establish the regularities in ... / the difference in ...

The investigation is designed to simplify the procedure of...

The chief task of the research is to reveal the causes of.../ the essence of...

The research is intended for eliminating ambiguity ... / undesirable effect...

The research is aimed at providing evidence for... / new facts in support of...

The aim of the investigation is to present systematic description of...

3. Explaining the topicality and novelty of the research:

n.: topicality, novelty, advantage, merit, comparison (of... with), innovation

v.: present, offer, combine, compose, resemble

adj.: fundamental, chief, main, essential, obvious, certain, ordinary, standard, former, previous, expected, analogous (to), similar (to), identical (with)

adv.: formerly, previously, usually, commonly (used)

We offer a fundamentally new approach...

The essential merit of our work is ...

The approach is not similar to that previously used ...

The novelty of the research can be seen ...

The research compares favorably with ... Explanation is offered for...

Since previous works suffered from considerable limitations ...

We tried to interpret the phenomenon of...

We intended to overcome the difficulty of...

Advantages and limitations of... are discussed for the first time ...

In contrast to identical works in the field of... our understanding provides ... As

opposed to commonly recognized classification ...

Unlike commonly recognized definition of...

4. Describing methods applied:

n.: method, technique, approach, procedure

v.: apply, present, follow, employ, use, allow, permit

adj.: general, main, additional, modern, appropriate, reliable, effective, improved, promising, adequate, up-to-date, conventional, unconventional

Modern methods of scientific analysis have been applied...

Unconventional approach to ... has been presented in the paper.

Appropriate technique has been used ...

Reliable methods of analyzing facts of...

The comparative method is useful in ...

Methods of empirical and systematic analysis were used ...

The approach is especially helpful when ...

The approach is more flexible and permits ...

The methods of synchronic and diachronic analysis used in the study allow/permit...

The technique is best suited in evaluating ...

Comparison is made of the method generally adopted with that used in the investigation.

We have applied an alternative method which ...

5. Describing your findings:

n.: theory, hypothesis, correlation, discrepancy, assumption, findings, data, evidence, viewpoint, model, function, basis, dependence, influence, effect, interrelations

v.: assume, present, provide, report, check, produce, verify, extend (to), find, establish, generate, produce, reveal

adj.: primary, simple, complicated, accurate, satisfactory, certain, preliminary, convincing, contradictory, ambiguous, similar, general, complete, full, variable

adv.: especially, particularly, specially It was found that...

The data obtained enables us to determine the nature of...

Our findings provide evidence for ...

Our findings make possible the application of...

An analysis of... indicated that... which made is possible ...

The principal advantage of the approach based on ...

Of special importance for ... is ...

Of particular value for ... is ...

The present observation supports the viewpoint...

Obviously, it's due to the fact that...

The influence of... on ... has been revealed.

Little dependence of... on ... has been observed.

This phenomenon is closely connected with ...

The validity of the assumption was questioned ...

The study has revealed a better understanding of... based on ...

These discrepancies are caused by ...

The findings are in agreement with ...

Certain correlation between ... and ... has been established.

From the analysis of the data it was determined that...

6. Recommendations for further application and research:

n.: application, use

v.: apply, use, suit, fit, enable, employ, permit, allow, serve

adj.: helpful, applicable, wide, promising, limited, possible

The findings may find practical application in ...

The present investigation enables as ...

This approach is applicable to ...

The method can be used in the studies on ...

The approach is best suited for the investigation of...

The findings are especially helpful when ...

Another method of treating ... is recommended.

The approach will make it possible to ...

Our observations can be particularly efficient when investigating.../for the study of...

We make a suggestion as to how ...

... can be used (can be of use) if we study ...

... can be helpful to determine ...

It is suggested that... should be

7. Reporting on the results of your research, drawing conclusions:

n.: result, conclusion, viewpoint, opinion, assumption, correctness, proof, evidence

v.: obtain, present, provide, report, check, collect, summarize, sum up, find, extend (to), state, confirm

adj.: final, certain, complicated, convincing, satisfactory It has been shown that... It's concluded that...

The results obtained show/confirm/indicate made it possible to conclude/to draw conclusion that...

Thus, it may be stated that...

Therefore we came to a conclusion that...

The above said led us to a conclusion ...

As a consequence, a conclusion is made ...

Results from experiments prove ...

These factors are shown to be irrelevant to ...

... were described with particular emphasis on ...

New data on ... were obtained.

As a result of the investigation it was observed ...

Exercise 2. Complete the sentences supplying them with information on your own research activities:

The present paper deals with ...

The research is aimed at...

An attempt has been made ...

We have applied the method of...

The method has been applied together with ...

Some features of the phenomenon have been described with the help of...

We wanted to have a full view of...

It's argued that...

The paper abounds in ...

On the basis of the comparison made ...

Interdependence between ... has been revealed.

Research into ... provides an answer to the question ...

The research provides the answers to a multitude of questions facing ... and gives us the tools which... ...

The main provisions of the research have been reported at...

Some disputable issues have been discussed in ...

The reliability of the results obtained can be verified ...

The results of the investigation have been reflected in the form of...

Exercise 3. Summarizing translation can be helpful for you while composing the topic "My work on the dissertation "

1. До кінця терміну навчання в аспірантурі аспірант повинен представити текст дисертаційного дослідження для обговорення на одному з засідань кафедри.
2. Після обговорення на кафедрі, внесення необхідних змін і виправлень робота отримує рекомендацію до захисту.
3. Дисертація надається для розгляду членами відповідної Вченої Ради і заслуховується на одному з його засідань.
4. На захист претендент коротко викладає основні положення дисертації, цілі дослідження, обґрунтовує його актуальність і новизну, получені результати і можливості практичного застосування.
5. Все що виносяться на захист положення повинні бути відображені в авторефераті дисертації, який в стислій формі представляє пророблений дисертаційне дослідження і розсилається за місяць до захисту.
6. Після доповіді здобувана виступають офіційні опоненти з критичним аналізом виконаної роботи.
7. Якщо у присутніх є бажання виступити, вони мають право це зробити. 8.Здобувач зобов'язаний відповісти на всі пропозиції, що надійшли в усній або письмовій формі питання.
9. Хід засідання записується, з тим щоб пізніше була можливість долучити стенограму засідання до документів щодо його захисту.
10. Нарешті, після дотримання всієї процедури захисту, проходить таємне голосування членів Вченої ради щодо присудження претенденту вченого звання кандидата наук.

PREPOSITIONS

Exercise 1. Insert necessary preposition:

1. Students learn ... a number ... new things.
2. The analysis ... complex problems is ... help ... many doctors.
3. The advances ... biologists provide knowledge ... all interested ... biology.
4. Techniques suggested ... research workers helped doctors to learn ...complex things.

5. What is the fundamental component... all living things?
6. Scientists know secrets ... life.
7. Thanks ... the constructive method the author studied the problem.

Exercise 2. Read the sentences. Pay attention to prepositions:

1. Give me a mixture for cough, please.
2. On examination the enlarged liver was revealed.
3. In angina pectoris the patient feels pain in the substernal area on physical exertion.
4. He is at work now.
5. She works at a therapeutic department.
6. The patient complained of weakness and sleeplessness.
7. The nurse airs the wards in the morning.
8. At night the patient was given pain-killer for unbearable pain in his operated arm.
9. The child at the right window suffers from attacks of bronchial asthma.
10. The nurse takes the temperature of the patients every day.
11. Last year he graduated from the medical institute.
12. The patient had survived the operation for gastrectomy well.
13. She is greatly interested in Anatomy and pays great attention to this subject.
14. The patient stripped to the waist and the physician listened to his heart and lungs.
15. Patients who are ill with tuberculosis are often damp with sweat at night.

Exercise 3. Supply the missing prepositions:

1. We are looking forward ... meeting you here next week.
2. Hemoglobin combines readily ... oxygen.
3. We have arrived... an interesting conclusion.
4. Blood platelets are also referred ... as thrombocytes.
5. As a doctor, you will be interested ... the patient's ESR.
6. Do you know what rhesus incompatibility may lead ... during pregnancy?
7. Blood may be tested ... presence of pathogenic microorganisms or a series of biochemical substances.
8. He is very good... mathematics, yet totally incapable ... understanding the rules of grammar.
9. Are you aware ... the fact that fibrinogen is responsible ... blood clotting?
10. Vegetable diet is inferior ... protein diet.

Тема 30 «Пошук інформаційних джерел. Бібліографічний опис літератури» (2 год)

Грамматика: прийменники

Список літератури до наукової роботи – це реєстр використаних джерел за темою дослідження у якнайширшому значенні. Тому не слід обмежуватися лише цитованою літературою. У список варто включати усі матеріали, які були прочитані, переглянуті, проаналізовані. Бажано виявляти джерела якомога повніше, пам'ятаючи, що бібліографічний список до наукової роботи – це підсумок вивчення проблеми і передумова подальших наукових досліджень.

Результатом роботи з каталогами, картотеками, довідковими, бібліографічними та реферативними виданнями повинна стати *особиста алфавітна картотека*, яка містить картки з бібліографічними записами видань, що мають відношення до теми. Картотека може бути картковою або електронною.

При ознайомленні з кожним джерелом бібліографічні дані перевіряються і уточнюються.

1. Бібліографічне оформлення списку

Бібліографічний запис – це розгорнута бібліографічна характеристика видання (твору, документального джерела), в якій бібліографічний опис доповнений тими чи іншими елементами. Бібліографічний запис вважається найпоширенішою формою бібліографічної інформації. До складу бібліографічного запису входять заголовок бібліографічного запису і бібліографічний опис, доповнений класифікаційними індексами, предметними рубриками, анотацією рефератом, довідками про додаткові бібліографічні записи, джерелом виявлення публікації, датою завершення обробки документа і іншими відомостями. Ступінь повноти бібліографічного запису визначається цілями і задачами наукової роботи.

Бібліографічний опис – множина записаних за певними правилами бібліографічних даних, що ідентифікують документ. Іншими словами – це сукупність даних про документ (його частину або групу документів), що дозволяють ідентифікувати видання, а також отримати уявлення про його зміст, читацьке призначення, обсяг, довідковий апарат тощо.

При складанні бібліографічного опису творів друку з метою використання як бібліографічного посилання на літературу в тексті або для списку літератури варто дотримуватися стандартної послідовності у розміщенні елементів і частин конкретного опису.

Об'єктами складання бібліографічного опису є всі види опублікованих (в т. ч. депонованих) і неопублікованих документів на будь-яких носіях – книги, серіальні та інші ресурси, що продовжуються, нотні, картографічні, аудіовізуальні, образотворчі, нормативні і технічні документи, мікроформи, електронні ресурси, інші тримірні штучні та природні об'єкти; складові частини документів; групи однорідних та різнорідних документів.

Області опису складаються з елементів, які поділяються на *обов'язкові факультативні*. *Обов'язкові елементи* містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять в будь-якому описі. *Факультативні елементи* містять

бібліографічні відомості, які дають додаткову інформацію про документ. Їх слід або застосовувати в кожному описі бібліографічного списку, або зовсім не вживати.

Області і елементи наводять в установленій послідовності, про що йтиметься нижче.

Пунктуація в бібліографічному описі виконує дві функції – звичайних граматичних розділових знаків та розділових знаків, що мають розпізнавальний характер для областей та елементів бібліографічного опису (знаки приписаної пунктуації, тобто умовні розділові знаки). Приписана пунктуація передує елементам та областям опису або завершує їх. Як знаки приписаної пунктуації виступають розділові знаки та математичні знаки:

- . - крапка і тире
- . крапка
- , кома
- : двокрапка
- ; крапка з комою
- ... три крапки
- / навкісна лінія
- // дві навкісні лінії
- () круглі дужки
- [] квадратні дужки
- + знак плюс
- = знак рівності

В кінці бібліографічного опису ставиться крапка.

Бібліографічні відомості наводять в описі у тому вигляді, в якому вони наведені в джерелі інформації. Якщо необхідні дані відсутні, їх беруть з різних частин документа (зворотний бік титульного листа та ін.), формулюють на основі аналізу всього документа або запозичають з різних джерел поза документом (бібліотечні каталоги, бібліографічні покажчики, довідники і т. д.) та наводять у квадратних дужках.

Мова бібліографічного опису відповідає мові вихідних відомостей документа.

З метою забезпечення компактності бібліографічного опису застосовують скорочення слів і словосполучень згідно з вищезгаданими стандартами.

Скороченню підлягають різні частини мови, проте не скорочуються прізвища, назви документів (крім окремих випадків) та коли скорочення впливає на зміну значення (змісту) слова; слово, яке складається з однієї літери; географічні та інші назви.

При складанні бібліографічного опису додержуються норм сучасної орфографії.

Числівники, як правило, наводять в тому вигляді, як вони наведені в джерелі інформації, тобто римськими або арабськими цифрами. Але римські цифри і числівники у словесній формі замінюють арабськими цифрами при позначенні кількості актів або дій сценічних творів; класів чи курсів навчальних закладів; порядкових номерів видання; порядкових номерів музичних творів; дат виходу документа; номерів (випусків) багаточастинного документа.

Застосовуються *однорівневий* та *багаторівневий* бібліографічний опис документа:

- однорівневий – опис однотомного чи окремого тому (випуску) багатотомного або серіального документа;
- багаторівневий – опис багатотомних чи серіальних видань в цілому.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку

джерел, який наводять у дисертації чи авторефераті

Характеристика джерела	Приклади оформлення
<p>Книги :</p> <p>Один автор</p>	<p>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Л.: Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст.; № 14).</p> <p>2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К.: Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України; т. 59).</p> <p>3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота/ Наталія Дмитрівна Матюх. — К.: Асамблея діл. кіл: Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України; т. 1).</p> <p>4. Шкляр В. Елементал: [роман] / Василь Шкляр. — Л.: Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).</p>
<p>Два автори</p>	<p>1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К.: Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1).</p> <p>2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К.: Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</p> <p>3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]/ О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Л.: Растр-7, 2007. — 375 с.</p>
<p>Три автори</p>	<p>1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Д.: Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</p>
<p>Чотири автори</p>	<p>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Украгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</p> <p>2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).</p>
<p>П'ять і більше</p>	<p>1. Психологія менеджмента / (Власов П. К., Липницький А. В.,</p>

авторів	<p>Луцихина И. М. и др.); под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманит. центр, 2007. — 510 с.</p> <p>2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін.-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).</p> <p>2. Воскресіння мертвих: українська барокова драма: антологія / [упорядкув., ст., пер., і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с.</p> <p>3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття: [антологія / упоряд. Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с.</p> <p>4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: [зб. наук. пр. / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. — (Джерела з історії науки в Україні).</p> <p>Ч. 2 : Додатки. — 2007. — 573, [1] с.</p> <p>2. Межгосударственные стандарты: каталог в 6 т./ [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю.; ред. Иванов В. Л.]. — Л.: НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005. — (Сер. "Нормативная база предприятия").</p> <p>Т. 1. — 2005. — 277 с.</p> <p>3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни...: (Дочь врага народа): трилогия / А. Дарова. — О. : Астропринт, 2006. — (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</p> <p>4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: особенная часть: в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. : Право, 2002.</p> <p>Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.</p> <p>5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006. — (Наук.-док. сер. кн."Реабілітовані історією": у 27 т. / голов. редкол. : Тронько П. Т. (голова) [та ін.]).</p> <p>Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 721, [2] с.</p> <p>6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ</p>

	"КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</p> <p>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах: зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.</p> <p>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ).</p> <p>4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій: праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В. Т. Трощенко. — К.: НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559-956, ХІІІ, [2] с. — (Ресурс 2000).</p> <p>5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій: зб. наук. пр. / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Д.: Навч. кн., 1999. — 215 с.</p> <p>6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.</p>
Препринти	<p>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).</p> <p>2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>

<p>Словники</p>	<p>1. Географія: словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х.: Халімон, 2006. — 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії: слов.-довід. основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К.: Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник/ [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К.: Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз: словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К.: К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
<p>Атласи</p>	<p>1. Україна: екол.-геогр. атлас: присвяч. всесвіт. дню. науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол. : С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України [та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті: атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та допов. — Д. : Пороги, 2005. — 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х.: Ранок, 2005. — 96 с.</p>
<p>Законодавчі та нормативні документи</p>	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика : зб. нормат. док./ упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики: Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ: М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
<p>Стандарти</p>	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT): ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 - ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01] — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові</p>

	<p>вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / (сост. Ковалева И. В., Павлюка В. А. ; ред. Иванов В. Л.). — Л. : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006. — (Серия "Нормативная база предприятия").</p> <p>Т. 5. — 2007. — 264 с.</p> <p>Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Л. : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>3. Університетська книга: осінь, 2003: [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Л.: Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Л.: Держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Сер.: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08. "Технологія машинобудування" / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 "Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології" / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кеймайкин (СССР). — № 3360585/25-08; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. №</p>

	12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство/Чугаева В. И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. — № 2000131736/09; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фіз. виховання. — 2007. — № 6. — С. 15-18, 35-38.</p> <p>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібл. вісн. — 2006. — № 6. — С. 14-17.</p> <p>3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальський // Системні дослідж. та інформ. технології. — 2007. — № 1. — С. 39-61.</p> <p>4. Ма Шуїн. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фіз. виховання. — 2007. — № 5. — С. 12-14.</p> <p>5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісн. соц. гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25-29.</p> <p>6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13-20.</p> <p>7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нарис з новітнього укр. письменства): статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245-291.</p> <p>8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологий взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсивных источников энергии в промышленности :междунар. науч.-техн. конф., 3–5 окт. 2007 г.: тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.</p> <p>9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України: (кінець ХІХ — початок ХХ ст.) / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137-202.</p>
Електронні ресурси	1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — О. :

	<p>Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. — Назва з контейнера.</p> <p>2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги : Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.</p> <p>3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003") [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібл. вісн. — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua./articles/2003/03klinko.htm.</p>
--	---

2. Систематизація літератури в списку

Згідно з вимогами Державного стандарту України, рекомендовано систематизувати та класифікувати всю літературу, використану при написанні наукової роботи, у такій послідовності:

1. Джерела

Неопубліковані (архівні джерела, архівні фонди бібліотек) подаються за алфавітом; опубліковані – за хронологією.

2. Література дотери наукової роботи

Вітчизняна – за хронологією або за тематично-предметним принципом; зарубіжна (іноземними мовами) – за хронологією.

3. Статті з періодичних видань

Вітчизняна періодика (від центральної до багатотиражної преси) – укладати за алфавітом чи хронологією; зарубіжна – за країнами, за алфавітом чи хронологією.

4. Довідкова література (бібліографічні покажчики, словники, енциклопедії, довідники тощо).

В наукових роботах використовують п'ять способів побудови бібліографічного списку: *алфавітний, хронологічний, алфавітно-хронологічний, нумераційний та систематичний*.

Частіше використовується *алфавітна* побудова списку опрацьованої літератури, при якій бібліографічні описи групуються в алфавітні ряди, тобто розташовуються за алфавітом, спочатку українською мовою або мовами з кириличною графікою, а потім – мовами з латинською графікою.

Бібліографічний список за *хронологією* публікацій доцільний в науковій роботі тоді, коли основним завданням списку є відображення розвитку наукової ідеї або певної думки. Принцип розміщення описів тут – за роками видання. Форма зв'язку записів з основним текстом – за номерами записів у списку. Такі номери беруться в квадратні або округлі дужки.

Алфавітно-хронологічний спосіб групування літературних джерел доцільно використовувати тоді, коли в роботі зустрічаються декілька джерел одного автора. В таких випадках основний матеріал розміщується за алфавітним принципом, а в межах даного автора – за хронологічним.

Нумераційний спосіб формування бібліографічного списку передбачає розміщення джерел в списку за порядком їх використання при виконанні роботи. Форма зв'язку записів з основним текстом – за номерами їх записів у списку.

Систематичний спосіб групування бібліографічного матеріалу використовують тоді, коли потрібно відобразити значну кількість бібліографічних описів. Розміщення описів в такому списку може бути різним:

- за темами глав роботи;
- за рубриками того чи іншого розділу тематичної класифікації літератури.

В систематичному бібліографічному списку розміщення описів в межах окремих рубрик може бути за алфавітом, за хронологією, за характером змісту тощо. Форма зв'язку опису з основним текстом – за номерами записів у списку.

Вибір способу побудови бібліографічного списку залежить від його призначення, кількості та характеру відображених в ньому документів, характеру відсилань і посилань та ін. Але при будь-якій побудові бібліографічного списку доцільно пронумерувати позиції списку, щоб використовувати порядкові номери для відсилання до них у тексті. Це особливо важливо, коли використовується конкретний матеріал.

3. Бібліографічні посилання

Бібліографічним посиланням (посиланням на використане джерело) називається бібліографічний опис того твору, який цитується, згадується або розглядається у конкретному тексті. Розрізняють посилання *розширені* і *короткі* (наприклад, для підрядкових приміток). *Короткі посилання* містять лише обов'язкові елементи (автор, заголовок, місце, рік видання, кількість сторінок або зазначена сторінка); *розширені посилання* – обов'язкові та факультативні елементи (колектив авторів, редколегія або відповідальний редактор, видавничі установи, назва видавництва, наявність ілюстрацій, бібліографії тощо).

Спільно з бібліографічним списком вони дозволяють не лише визначити джерелознавчу базу досліджень, але й показати зв'язок нової публікації з попередньою, захистити авторські права та інтереси, боротися з плагіатом.

Вибір і застосування того або іншого посилання – прерогатива автора і використання різних посилань в одній науковій роботі неприпустимо.

References – представлення списку літератури латиницею шляхом поєднання транслітерації та перекладу. Транслітерація українського тексту здійснюється за стандартом Паспортний - КМУ 2010 (посилання на он-лайн транслітератор), транслітерувати російськомовний текст можна за цим посиланням. Використання в References лише транслітерації неприпустимо.

За можливістю в References слід включати перекладну назву статті в тому вигляді, у якому вона наведена в журналі (наприклад, в англійському змісті номеру чи в анотаціях). У такому випадку транслітерація назви статті не обов'язкова, але натомість в кінці опису слід вказати у дужках мову публікації (in Ukrainian / in Russian).

- Зразки оформлення списку джерел

ДСТУ	Стандарт АРА
Книги	<p>Українською/ російською мовами:</p> <p>35. Last, First. (Year). <i>Title- translit [Title- translate]</i>. City, Publishing</p> <p>36. Last, First. (Year). <i>Title- translate</i>. City, Publishing (In Ukrainian).</p> <p>Англійською/ німецькою мовами:</p> <p>37. Last, First. (Year). <i>Title</i>. City, Publishing</p> <p>38. Author, F.M. (Year). <i>Title of work</i>. Retrieved from http://xxxxx</p>
<p>Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: опыт социального прогнозирования / Д. Белл; Изд. 2-ое, испр. и доп. — М. : Академия, 2004. — 949 с.</p>	<p>Bell, D. (2004). <i>The coming of post-industrial society: A venture in social forecasting</i>. Moskov, Akademiya (In Russian).</p>
<p>Ярошенко А. О. Ціннісний дискурс освіти: [монографія] / Ярошенко А. О. – К. : Вид-во НПУ імені Н. П. Драгоманова, 2004. – 156 с.</p>	<p>Yaroshenko, A. O. (2004). <i>Tsinnisnyi dyskurs osvity [Valuable educational discourse]</i>. Kyiv, Vyd-vo NPU imeni N. P. Drahomanova.</p>
СТАТТІ	<p>Українською/ російською мовами:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Author, F.M. (Publication year). Article Title-translit [Translated Article Title]. <i>Journal Title</i>, Volume (Issue), pp.-pp. За наявності офіційного перекладу назви журналу та назви статті англійською, транслітерація не потрібна: • Author, F.M. (Publication year). <i>Translated Article Title. Journal Title</i>, Volume (Issue), pp.-pp. (In Ukrainian / In Russian). Англійською/ німецькою мовами: • Author, F.M., Author F.M., & Author F.M. (Publication year). Article Title. <i>Journal Title</i>, Volume (Issue), pp.-pp. • Author, F.M. (Publication year). Article Title. <i>Journal Title</i>, Volume(Issue), pp.-pp. Retrieved from http://xxxxx or doi:XX.XXXXXX Статті з сайтів (не електронні журнали): • <i>Article title</i>. (Year, Month Date of publication). Retrieved from http://xxxxx
<p>Андрущенко В. П. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть / В. П. Андрущенко // Вища освіта. – 2001. – № 2. – С. 5-13.</p>	<p>Andrushchenko, V. P. (2001). <i>Teoretyko-metodolohichni zasady modernizatsii vyshchoi osvity v Ukraini na rubezhi stolit [Theoretical and methodological principles modernization of higher education in Ukraine on the border of the centuries]</i>. <i>Vyshcha osvita</i>, 2, 5-13.</p>
<p>Архипова Є.О. Синергетичний вектор</p>	<p>Arkhytova, Ye.O. (2014). The synergetic vector</p>

дослідження безпеки в сучасному суспільстві / Є.О. Архипова // Вісник Національного технічного університету України „КПІ”. Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2014. – 1 (40). – С.3-9.	of the explication of the security in modern society. <i>Visnyk of National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute". Philosophy. Psychology. Pedagogics.</i> 1 (40), 3-9. (In Ukrainian).
Lin M., Hoffman E., Borengasser C. Is social media too social for class? A case study of Twitter use // <i>Tech Trends</i> . – 2013. – 57(2). – pp. 39-45.	Lin, M., Hoffman, E., & Borengasser, C. (2013). Is social media too social for class? A case study of Twitter use. <i>Tech Trends</i> , 57(2), 39-45.
Романовський О. О. Державна політика США і Великобританії щодо підтримки розвитку вищої освіти / О. О. Романовський // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. – № 12. – Режим доступу: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=928 .	Romanovskyi, O. O. (2015). The US AND UK state policy or support of higher education. <i>Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok</i> , 12. Retrieved from http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=928 (In Ukrainian).
МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, ТЕЗИ	Last name, F.M. (Year published). Title of Paper or Proceedings. In <i>Title of Conference</i> , Place of publication: Publisher, pp.-pp.
Погребняк О.С. Творчий процес у контексті креативного менеджменту / О.С. Погребняк // Матеріали XVIII всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Дні науки» (22-23 квітня 2015 р., Київ) . – К.: НТУУ «КПІ», 2015. – С.156-157.	Bell, D. (2004). Pohrebniak, O.S. (2015). Tvorchyi protses u konteksti kreatyvnoho menedzhmentu [The creative process in the context of creative management]. <i>XVIII vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiya studentiv ta aspirantiv «Dni nauky»</i> , Kyiv : NTUU «KPI», 156-157.

ТАБЛИЦЯ

транслітерації українського алфавіту латиницею

Український алфавіт	Латиниця	Позиція у слові	Приклади написання	
			українською мовою	латиницею
Аа	Aa		Алушта	Alushta
			Андрій	Andrii
Бб	Bb		Борщатівка	Borshchahivka
			Борисенко	Borysenko
Вв	Vv		Вінниця	Vinnytsia
			Володимир	Volodymyr
Гг	Hh		Гадяч	Hadiach
			Богдан	Bohdan
			Згурський	Zghurskyi

-					
-	Гг	Gg		Галаган	Galagan
-				Горгани	Gorgany
-					
-	Дд	Dd		Донецьк	Donetsk
-				Дмитро	Dmytro
-					
-	Ее	Ee		Рівне	Rivne
-				Олег	Oleh
-				Есмань	Esman
-					
-	Єє	Ye	на початку	Єнакієве	Yenakiieve
-			слова	Гаєвич	Haievych
-		ie	в інших	Короп'є	Koropie
-			позиціях		
-					
-	Жж	Zh zh		Житомир	Zhytomyr
-				Жанна	Zhanna
-				Жежелів	Zhezheliv
-					
-	Зз	Zz		Закарпаття	Zakarpattia
-				Казимирчук	Kazymyrchuk
-					
-	Ии	Yu		Медвин	Medvyn
-				Михайленко	Mykhailenko
-					
-	Іі	Ii		Іванків	Ivankiv
-				Іващенко	Ivashchenko
-					
-	Її	Yi	на початку	Їжакевич	Yizhakevych
-			слова	Кадіївка	Kadyivka
-		i	в інших	Мар'їне	Marine
-			позиціях		
-					
-	Йй	Y	на початку	Йосипівка	Yosypivka
-			слова	Стрий	Stryi
-		i	в інших	Олексій	Oleksii
-			позиціях		
-					
-	Кк	Kk		Київ	Kyiv
-				Коваленко	Kovalenko
-					
-	Лл	Ll		Лебедин	Lebedyn
-				Леонід	Leonid
-					
-	Мм	Mm		Миколаїв	Mykolaiv
-				Маринич	Marynych
-					

-		Нн		Nn			Ніжин		Nizhyn	
-							Наталія		Nataliia	
-		-----								
-		Оо		Oo			Одеса		Odesa	
-							Онищенко		Onyshchenko	
-		-----								
-		Пп		Pp			Полтава		Poltava	
-							Петро		Petro	
-		-----								
-		Рр		Rr			Решетилівка		Reshetylivka	
-							Рибчинський		Rybchynskiyi	
-		-----								
-		Сс		Ss			Суми		Sumy	
-							Соломія		Solomiia	
-		-----								
-		Тт		Tt			Тернопіль		Ternopil	
-							Троць		Trots	
-		-----								
-		Уу		Uu			Ужгород		Uzhhorod	
-							Уляна		Uliana	
-		-----								
-		Фф		Ff			Фастів		Fastiv	
-							Філіпчук		Filipchuk	
-		-----								
-		Хх		Kh kh			Харків		Kharkiv	
-							Христина		Khrystyna	
-		-----								
-		Цц		Ts ts			Біла Церква		Bila Tserkva	
-							Стеценко		Stetsenko	
-		-----								
-		Чч		Ch ch			Чернівці		Chernivtsi	
-							Шевченко		Shevchenko	
-		-----								
-		Шш		Sh sh			Шостка		Shostka	
-							Кишеньки		Kyshenky	
-		-----								
-		Щщ		Shch shch			Щербухи		Shcherbukhy	
-							Гоща		Hoshcha	
-							Гарашенко		Harashchenko	
-		-----								
-		Юю		Yu		на початку	Юрій		Yurii	
-						слова	Корюківка		Koriukivka	
-				iu		в інших				
-						позиціях				
-		-----								
-		Яя		Ya		на початку	Яготин		Yahotyn	
-						слова	Ярошенко		Yaroshenko	
-				ia		в інших	Костянтин		Kostiانتyn	

-				позиціях	Знам'янка	Znamianka	
-					Феодосія	Feodosiia	

Примітка: 1. Буквосполучення "зг" відтворюється латиницею як "zgh" (наприклад, Згорани - Zghorany, Розгон - Rozghon) на відміну від "zh" - відповідника української літери "ж".

2. М'який знак і апостроф латиницею не відтворюються.

3. Транслітерація прізвищ та імен осіб і географічних назв здійснюється шляхом відтворення кожної літери латиницею.

Exercise 1. Read and remember how to evaluate sources for research paper:

1. **Start with a simple search.** Search engines, such as Google or Yahoo!, are great places to start when you're first reading up on the assigned writing topic.

2. **Avoid Wikipedia.** Print and digital encyclopedias, such as Encyclopedia Britannica and InfoPlease.com, are excellent sources from which to gather material. But be careful of sites such as Wikipedia that allow multiple users to edit. Wikipedia is a great jumping-off point in terms of figuring out what to search for, but double-check all of the facts by using credible sources of information.

3. **Use online scholarly databases** such as InfoTrac, LexisNexis, and EBSCO, which provide access to the latest research in hundreds of areas.

4. **Newspapers and magazines** are also rich sources of information about what is happening now. Consider browsing through the New York Times, TIME, and the Wall Street Journal.

5. **Don't forget the library.** Often this rich source of information is overlooked because students think it's more convenient to look subjects up online. The problem with that is you miss out on accidentally stumbling upon a book or magazine that might just be the perfect source for your research paper.

Exercise 2. Read the following information about different reference types on English:

Here is a detailed description of the bibliographic information for the most important reference types, such as books and articles in print and at the web.

- Books:	-Author name is written: Surname, initials of first name. -If two or three authors: Dahl, N.A., J. Jervell og H. Moxnes. -If more than three authors: Dahl, N. A. et al. -The book title, both the main title and the subtitle is given in italics. The main title and the subtitle is separated with av dot, and the first letter of the subtitle is in uppercase. The title information ends with a dot. -Place/city of publication and publisher end the bibliograsphic information. The are separated with colon and blanc. -Drop the number of pages of the book. - Drop publisher information such as LTD.
- Articles in books:	-Article title and evt. subtitle is written in regular style and placed between quotation marks. -The book where the article is published is introduced with av In: - information.

	<ul style="list-style-type: none"> -The book title is written in italics. -If the book has an author, write the name in thisway: N. A. Dahl: -If the book has a publisher, write the name in thisway: S. J. Stålsett (publ.): -Series title and number are written within parenthesis, placed after the title, and before publication and publisher. -Page information for the article ends the bibliographic information. Do not use the abbreviation p. or pp. for page.
- Articles in printed journals:	<ul style="list-style-type: none"> -Article title and evt. subtitle is written in regular style and placed between quotation marks. -The journal where the article is published is introduced with av In: -information. -The journal title is written in italics. -The journaltitle is followed by volume information. Drop abbreviations like vol. and no. Give the volume number only. -Number information is given only when the different numbers within a volume have separate pagination. It is written like this: 34, h. 2, 20-30. -Page information for the article ends the bibliographic information. Do not use the abbreviation p. or pp. for page.
- Articles in electronic journals:	<ul style="list-style-type: none"> -If the digital article is a pdf of the printed version – and that is the most common – the information given is identical with those given for a printed article. And in fact, a pdf is a copy of the printed version. -The web address must be given. -The date for web access to the article must be given. It is placed within square brackets.
- Articles in printed encyclopaedias:	<ul style="list-style-type: none"> -Article title is written in regular style and placed between quotation marks. -The encyclopaedia titleis introduced with av In: - information. -The encyclopaedia titleiswritten in italics. -Information on volume number where the article is published must be given, and placed after the title. -Publication year is given for the exact volume number, not the whole encyclopaedia. -Page information for the article ends the reference information. Do not use the abbreviation p. or pp. for page.
Articles in electronic encyclopaedias:	<ul style="list-style-type: none"> -Article title is written in regular style and placed between quotation marks. -The encyclopaedia titleis introduced with av In: -information. -The encyclopaedia titleiswritten in italics. -The web address must be given. -The date for web access to the article is important, because articles are often updated. Date information is placed within square brackets
- Web pages:	<ul style="list-style-type: none"> -Web pages differ from printed publications; they come and go and they change continaously. Neither do they follow the same strict rules for bibliographic descriptions as printed material, and it is often difficult to give an accurate bibliographic description. -Give the title, or at least what seems to be the title of the web page. The title is written in italics. -If the web page is linked to an institution, give the name of the institution. -The web address must be given. -The date for web access to the web page is important, because pages are often updated. Date information is placed within square brackets

PREPOSITONS

Exercise 1. Insert prepositions:

1. The patient complained ... numbness in his right hand.
2. The patient had survived the operation ... cholecystitis well.
3. Scientists consider that polio virus enters the body ... the mouth or nose.
4. Surface waters may be contaminated ... chemical and biological substances.
5. Local anesthetics may be divided ... two groups according ... their action.

6. Cholera is an acute infection of the alimentary tract due ... the cholera vibrio.
7. Rupture ... the spleen was revealed ... the operation.
8. ... examination the signs of systemic sepsis were revealed.
9. Prior ... discharge, chemotherapy was initiated.
10. Some individuals are sensitive ... drugs.
11. The patient wanted to know when he would be discharged ... the hospital.
12. The administration ... an anesthetic resulted ... progressive depression ... the central nervous system.
13. ... whooping cough a child suffers ... severe attacks ... cough often accompanied... vomiting.
14. She was given tablets ... headache.
15. What's the matter ... your voice?

Exercise 2. Translate into Ukrainian:

1. Some people are allergic to the proteins in natural rubber latex gloves.
2. The researchers do not know the cause of the ring formation but hope to find the explanation through further research.
3. Type IV latex allergy may also produce a rash as well as symptoms similar to asthma.
4. Those at risk in a hospital include everyone sensitive to latex, including patients who may be exposed to gloves or powder in surgery.
5. A simple, inexpensive treatment can cut the death rate from heart attacks in half when administered within 24 hours after symptoms.
6. The standard detection method can result in a high error rate.
7. The study involved 1,000 smokers and former smokers of which 46% were women.
8. The results of the study were presented at the 1999 Annual Scientific Sessions of the American Society of Echocardiography.
9. According to Dr. Ziffer, if MPI (myocardial perfusion imaging) has been used prior to angiograms, angiogram costs would have been reduced by 70%.
10. His conclusions were based on the fact that almost one third of the 316 angiograms performed on studied patients were normal.
11. Another application of the electronic clinical data repository is screening for antibiotic-resistant organisms and for hospital-acquired infections.
12. Prior to FDA (Food and Drug Administration) clearance, the ultrasound catheter was used for two emergency, life saving procedures.
13. The laboratory tests used in the evaluation of the emergency department can be roughly divided into three groups.
14. Digoxin is suggested for patients with symptomatic heart failure due to systolic dysfunction.
15. Skeletal muscle deconditioning can contribute to fatigue associated with heart failure.

Exercise 3. Fill in the blanks with suitable prepositions. Translate the sentences.

1. The sutures between the skull bones are easily palpated ... healthy infants only ... the newborn period.
2. Weak contraction of the diaphragm results ... the shallow respiration of the newborn.
3. Microscopic analysis of the feces ... helminthes ova is performed in case helminthiasis are suspected.
4. Much progress has been achieved in treating bronchial asthma ... the last few years.
5. The patient's sensitivity ... penicillin should be studied before the treatment is begun.
6. The findings of the intradermal tests proved ... great diagnostic importance.
7. All infectious diseases are similar ... origin.
8. The child was noted to be allergic ... definite inhalant materials.
9. ... the most severe attacks ... bronchial asthma hormone therapy may be used.
10. Fetuses ... infected mothers acquire the HIV antibody... passive transfer... maternal antibody ... the placenta.

11. Renal artery occlusion to bilateral kidneys results ... an acute loss... the majority... renal function.
12. Diuretics are recommended ... the patients ... evidence... fluid retention to alleviate the symptoms ... congestion.
13. The body initially adjusts ... impairment of cardiac function that may result ... significant myocardial injury or hypertension.
14. Most patients died ... pulmonary or cardiac failure ... five years.
15. A primary application ... a new wound care patch is ... the arterial haemorrhaging that occurs ... coronary catheterization.

**Тема 31. Тема 31. «Огляд літератури, прочитаної іноземною мовою за темою дисертації»
(4 години)**

Грамматика: слова-зв'язки

Наукові дослідження базуються на досягненнях науки. Не випадково кожна стаття, брошура, книга включає в себе посилання на попередні дослідження. У дисертації також має бути наведено огляд літератури з теми.

У дисертаційному дослідженні аналіз наукової літератури виконує такі функції:

- 1) виявляє досягнення науки та недоліки, помилки і прогалини;
- 2) сприяє визначенню основних поглядів фахівців на проблему з огляду на те, що вже зроблено в науці;
- 3) дозволяє визначити актуальність, рівень розробленості проблеми, яку вивчає дослідник;
- 4) надає матеріал для вибору аспектів і напрямів дослідження, його мети й завдань, а також теоретичних побудов;
- 5) забезпечує достовірність висновків і результатів пошуку здобувача, зв'язок його концепції із загальним розвитком теорії.

При попередньому вивченні літератури здобувач знайомиться зі станом науки в цілому і розробки конкретного напрямку, зокрема, виписує ідеї, які можуть стати базовими, узагальнюючими щодо даної проблеми (що спільного, чим відрізняються підходи вчених), дає точне визначення понять.

Вивчення літератури з обраної теми слід починати з робіт загального характеру, щоб мати уявлення щодо основних питань, близьких до теми дослідження, а потім вести пошук іншої літератури.

Методика читання наукової літератури суттєво відрізняється від читання художньої літератури. Розрізняють два види читання: «швидке» й «повільне». Перше дає змогу досліднику відповісти на запитання, чи варто дану книгу або статтю уважно читати, друге — передбачає поглиблене вивчення джерел — від простого матеріалу до складного, від книг до статей, від вітчизняних джерел до зарубіжних.

Кожну статтю чи монографію слід читати з олівцем у руці, робити нотатки. Якщо є власний примірник або ксерокопії журналу, книги, статті, то можна робити позначки на полях. Це суттєво полегшить подальший аналіз літератури.

Загальновизнаним є поетапне вивчення наукових публікацій:

- загальне знайомство з працями в цілому за їхнім змістом (переліком розділів і підрозділів);

- побіжний перегляд усього змісту;
- читання за послідовністю розміщення матеріалу;
- вибіркоче читання певної частини твору;
- виписування тієї частини матеріалу, що викликала інтерес;

• критична оцінка записаного, його редагування і «чистовий» запис як фрагмент тексту майбутньої дисертації (статті, монографії). Існує ще один спосіб вивчення. Сторінку зошита ділять навпіл вертикальною рисою. З лівого боку роблять виписки з прочитаного, а з правого — власні зауваження, підкреслюючи слова чи речення, що мають особливо важливе значення. Слід зазначати не лише бібліографічний опис джерел, але й шифри предметних рубрик, які відповідають певним розділам і підрозділам дисертації.

Цей метод легко реалізувати на персональному комп'ютері. Для цього існують спеціальні програми. Після цього його можна легко обробляти, редагувати, сортувати.

Вивчення літератури здійснюється не для запозичення матеріалу, а для обдумування знайденої інформації та розробки власної концепції. Працюючи над чужими текстами, слід записувати власні думки, ідеї, що виникли під час знайомства з працями вітчизняних і зарубіжних авторів.

При вивченні літератури з обраної теми використовується не вся інформація, що в ній міститься, а лише та, що має безпосереднє відношення до теми дисертації. Отже, критерієм оцінки прочитаного є можливість його використання в дисертації.

Вивчаючи літературні джерела, необхідно чітко оформлювати нотатки, щоб у подальшому ними було легко користуватися. Слід давати повний бібліографічний опис джерел, зазначаючи як загальний обсяг публікації, так і конкретну сторінку, на якій міститься цінний матеріал.

Особлива увага приділяється термінології дослідження. Щоб поняттєвий апарат був науково обґрунтованим, треба проаналізувати визначення понять різними вченими і порівняти з тими, що сформульовані в державних стандартах, енциклопедіях, енциклопедичних словниках як загальних, так і галузевих. Це важливо зробити тому, що в кожній науці існує своя наукова мова. Терміни й поняття в побутовій мові часто не відповідають їх науковому тлумаченню. Інколи дослідник-початківець намагається писати статтю або дисертацію без відповідної теоретичної підготовки, що викликає непорозуміння й обурення фахівців.

Аналізуючи літературу, слід відбирати не будь-які, а лише наукові факти. Науковий факт — це елемент, що становить основу наукового знання, відбиває об'єктивні властивості процесів та явищ. На основі наукових фактів визначаються закономірності, будуються теорії й виводяться закони.

Наукові факти характеризуються такими властивостями, як новизна, точність, об'єктивність і достовірність. Новизна наукового факту свідчить про принципово новий,

до цього часу невідомий предмет, явище чи процес. Це не обов'язково наукове відкриття, але це завжди нове знання про те, що до цього часу було невідомим. Знання нових фактів розширює уявлення про реальну дійсність, збагачує можливості для її зміни, вдосконалення тощо.

При виборі фактів слід бути науково об'єктивним. Не можна відкидати факти лише тому, що їх важко пояснити або віднайти практичне застосування. Особливо важливі ті з них, які підтверджують основну ідею, концепцію дослідника. Необхідно уважно вивчати наукові факти і для того, щоб вчасно внести корективи у свою дослідницьку позицію.

Достовірність наукових фактів значною мірою залежить від достовірності першоджерел. Рівень достовірності наукових публікацій залежить від багатьох чинників, зокрема, від цільового призначення та характеру інформації.

Якщо порівняти між собою різні види публікацій із соціальних дисциплін, то за зменшенням рівня достовірності їх можна розмістити в такій послідовності: наукові монографії, наукові збірники статей, наукові збірники матеріалів конференцій, наукові статі, інформаційні статті тощо.

Теоретична стаття в галузі суспільних наук більшою мірою, ніж науково — технічна, насичена роздумами, порівняннями, словесними доказами. Достовірність її змісту залежить від достовірності використаної вихідної інформації. Проте тут важливе значення має позиція автора, його світогляд, залежно від цього стаття поряд з об'єктивними науковими даними може містити необґрунтовані тлумачення, помилкові положення, різноманітні неточності. Необхідно зважати на ці особливості статей, щоб встановити істинність суджень автора і дати їм відповідну оцінку.

Про достовірність вихідної інформації можуть свідчити дані про те, наводяться результати завершеного чи незавершеного дослідження, а також науковий, професійний авторитет автора публікації, його належність до тієї чи іншої наукової школи. Слід відбирати найавторитетніші джерела, що містять останні дані, точно вказувати, звідки взято матеріал. Однак при відборі матеріалів з літературних джерел слід підходити до них критично, не зважаючи на рівень авторитетності автора.

Особливою формою фактичного матеріалу є цитати, які органічно вписуються в текст дисертації при аналізі позицій автора. Їх використовують для того, щоб без перекручувань передати думку автора першоджерела, для ідентифікації та порівняння різних поглядів тощо. Виходячи з їхнього змісту, автор дисертації здійснює аналіз і синтез, будує систему обґрунтованих доказів. Цитати використовуються і для підтвердження окремих суджень, які висловлює дослідник. При цитуванні джерел слід дотримуватися таких правил:

- цитати мають бути точними;
- не можна перекручувати основний зміст поглядів автора;

- використання цитат повинно бути оптимальним, тобто визначатися потребами розробки теми дисертації;

- необхідно точно наводити джерело цитування;

- цитати мають органічно «вписуватися» в контекст дисертації. Поряд з прямим цитуванням часто використовують переказ тексту першоджерела. У такому разі текст переказу старанно звіряють зпершоджерелом.

Результатом аналізу наукової літератури є огляд літератури з теми дисертаційного дослідження.

Неетично наводити конкретні докази правильності тих чи інших поглядів основоположників наукової думки, класиків конкретної галузі науки, оскільки істинність їхніх наукових ідей уже доведено всією історією науки. У дослідженні може бути використано висловлювання тих чи інших засновників наукової школи як вихідні положення. Можна зазначити, у зв'язку із чим у наші дні ті чи інші положення, думки класиків науки стали особливо актуальними або набули іншого, більш важливого значення. Якщо здобувач не згодний з позиціями попередників, то йому треба не тільки критикувати, але й давати обґрунтовані докази правильності власних підходів.

Аналіз наукової літератури потребує певної культури дослідника. Перш за все, всі прізвища авторів, які дотримуються єдиних поглядів з того чи іншого питання, вказуються в алфавітному порядку. Важко визначити, котрий з них зробив більший внесок у вивчення того чи іншого питання. Алфавітний порядок дозволяє встановити рівність відносин дослідника до наукових концепцій учених, хоч дослідник може звернути увагу на те, що дане питання вперше порушив такий — то учений, що найбільший внесок у даний аспект науки зробив саме цей дослідник і т. ін.

Найскладнішою є процедура систематизації наукової літератури при її огляді та аналізі. Інколи навіть у дисертації, монографії можна зустріти примітивний аналіз літератури: коротко повідомляється, що в такій-то праці такий-то вчений виклав таку-то позицію, а другий — іншу. Хронологічний перелік того, хто і що сказав з того чи іншого приводу, не можна вважати науковим аналізом літератури. Недоцільним є також анування праць за темою без викладу власної позиції дослідника.

На основі аналізу літератури пишеться огляд літератури за темою, уточнюється тема, об'єкт і предмет дослідження.

Короткий критичний аналіз літератури та порівняння позиції автора з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) наводяться у вступі до дисертації для обґрунтування актуальності та доцільності роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Огляд літератури з теми подають також у першому розділі основної частини дисертації при виборі напрямів дослідження. Якщо за даною проблемою було проведено багато важливих досліджень за тривалий час, науковий аналіз джерел має бути особливо глибоким і повним. Крім того, огляд літератури здійснюється для того, щоб не повторювати відомих позицій.

Огляд літератури з темою на завершальному етапі дослідження покликаний не лише пов'язати проведені дослідження із загальним станом науки, але й порівняти отримані результати з даними інших дослідників, свій погляд — з поглядами інших учених, визначити загальні тенденції в науці, підтвердити актуальність теми і достовірність фактології й теорії дослідника. Після завершення дослідження аналіз літератури, як правило, поглиблюється, оскільки з'являється можливість більш обґрунтованого пояснення помилкових поглядів тих чи інших авторів. Огляд джерел дозволяє визначити новий науковий напрям, який потребує дисертаційного дослідження.

Слід зважати на такі основні критерії правильності написання огляду:

- огляд пишеться не за авторами, а згідно із завданнями дослідження;
- огляд має виявити професійну компетентність здобувача, його особистий внесок у розробку теми порівняно з уже відомими дослідженнями;
- огляд написано правильно, якщо його можна опублікувати як самостійну статтю.

для читання роботи; також зустрічаються дисертації, написані шрифтом Courier New.

Критерії якості огляду літератури

Можна виділити кілька критеріїв якості огляду літератури.

- 1) форма викладу матеріалу
- 2) відповідність очікуваннями наукового керівника
- 3) використана література

Форма викладу матеріалу - огляд повинен бути добре структурований - практика показує, що наявність чіткої структури полегшує сприйняття матеріалу і істотно покращує суб'єктивне сприйняття роботи написаний науковою мовою розглядати питання досить повно і глибоко в ньому не повинні бути втрачені важливі питання відповідати темі дисертації будуть кидатися в очі і викличуть питання.

Ще один критерій якості огляду - його відповідність очікуванням наукового керівника - хоча і є суб'єктивним, проте, ми вважаємо за необхідне окремо обумовити його через його високу значимість.

Якісне змістовне наповнення огляду є обов'язковою умовою прийняття огляду науковим керівником, але не є його гарантією.

Практика показує, що огляд літератури на одну і ту ж тему можна писати по абсолютно різним схемам (тобто за різними планами) і навіть всередині однієї схеми можна по-різному розставляти акценти.

Не існує офіційного стандарту обсягу огляду літератури.

У більш ніж 90% випадків обсяг огляду кандидатської дисертації становить 25-30 сторінок (без урахування списку літератури) - це є неофіційними стандартами обсягу літературно огляду. При цьому обсяг кілька варіює залежно від спеціальності:

огляди лікарів за терапевтичними спеціальностями та акушерства і гінекології зазвичай займають 25-30 (зазвичай ближче до 30 с.), іноді - трохи більше 30 сторінок обсяг оглядів по хірургії і травматології, як правило, ближче до 25 сторінок, припустимо обсяг

менше 25 с. огляди літератури по стоматології, як правило, займають близько 25 с. хоча в залежності від теми роботи допустимо обсяг до 30 с. особливо необхідно зробити застереження про оглядах літератури із загальної гігієни - їх обсяг, як правило, становить близько 20 с.

Непросто сказати, чому саме обсяг огляду літератури, рівний 25-30 сторінок.

- 1) саме такий обсяг дозволяє викласти питання з достатнім ступенем глибини;
- 2) текст саме такого обсягу охоплюється повністю від початку до кінця за 1 раз;
- 3) проходження традиції.

Разом з тим слід враховувати, що у наукового керівника може бути своя думка з цього питання, тому він вимагає окремого обговорення з науковим керівником. Також не варто забувати, що обсяг менш 20 сторінок створює враження недоконаності роботи, а огляд обсягом понад 30 сторінок дуже важко сприймаються, створюється враження, що в роботі є щось зайве, що вона перевантажена другорядною інформацією; крім того, великий обсяг викликає підозру в списання тексту з інших оглядів літератури. Навіть в якісному огляді літератури для кандидатської дисертації будь-яка сторінка після 30-ї повинна бути дуже змістовною для того, щоб можна було обґрунтувати необхідність її присутності в огляді літератури.

- 1) широтою теми, тобто тим, який обсяг тексту необхідно написати, щоб розкрити актуальність теми роботи. «Ідеальний» огляд - той, в якому «ні додати, ні відняти»;
- 2) наявним обсягом літератури безпосередньо по темі роботи – в деяких випадках тема вивчена настільки мало, що збільшувати обсяг огляду можна лише за рахунок другорядної інформації, внаслідок чого розділи, які безпосередньо стосуються теми роботи, загубляться в огляді. Саме тому планувати обсяг огляду можна тільки після збору більшої частини літератури по темі.

Обсяг роботи може значно змінюватися вже після її написання в процесі доопрацювання і виправлення огляду за рахунок того, що зайві, на думку наукового керівника, частини будуть видалятися, а необхідна інформація додаватися.

Особливо слід враховувати, що остання частина огляду, тобто висновок, зазвичай пишеться після виконання всього огляду і додатково збільшує його обсяг роботи на 1 сторінку.

Обсяг огляду літератури докторської дисертації може варіювати в ще більшою мірою, ніж в кандидатських дисертаціях. При цьому рішення про обсяг огляду приймає сам дисертант.

EXERCISES

Exercise 1. Arrange the following words in pairs of antonyms:

1. success, dependence, in general, interested, significance, order, approximately, to win, up-date equipment, theoretician, formal discussion, include.
2. exclude, out-date equipment, failure, disinterested, disorder, accurately, practitioner, independence, in particular, insignificance, to lose, informal discussion.

Exercise 2. Translate the following sentences into Ukrainian paying attention to the Subjunctive Mood:

1. I would like to discuss the concept of free market economy in this paper. 2. We would also welcome general summaries and reviews. 3. I would welcome any specific ideas on the topic for discussion. 4. I would like to start not with statements but with questions. 5. Could you make the picture brighter? 6. I would like to stress that this paper would not have been written if I hadn't received critical remarks of my research adviser.

Exercise 3. Use the following speech patterns and make up:

1) a short abstract

2) an extended abstract

A comparison of ... with ... is made	Робиться порівняння з ...
A method of ... is proposed	Пропонується метод...
An approach to estimating ... is present	Дається підхід до оцінки...
An attempt to ... is made	Робиться спроба...
Data on ... are discussed	Обговорюються дані по...
Discussion will focus on the problem of ...	Обговорення буде сфокусовано на...
Present data encompass a period of ...	Справжні дані охоплюють період...
The design of the experiments was to reveal ...	Експерименти були спрямовані на виявлення...
The effect of ... on ... is discussed	Обговорюється вплив. на...
The methods used for ... are discussed	Описуються методи, використовувані для...
The most important results are as follows ...	Найважливіші результати мають наступний вигляд...
This paper aims at ...	Справжня доповідь має своїй на меті...
This paper comments briefly on ...	У справжній доповіді даються короткі зауваження із приводу...
This paper concerns /considers/ deals with	У справжній доповіді розглядається...
This paper examines...	У справжній доповіді досліджується...
This study is an attempt ...	Справжнє дослідження являється спробою...
We have been able to show that ...	Нам вдалося показати, що...

Exercise 4. Write a review of a book you would like to recommend. Bring the book to class for the students to browse through while you talk about it. The points to be covered:

1. The title of the book. 2. The time and the place of its publication. 3. The aim of the book. 4. The subject of the book. 5. For whom the book is written. 6. The author(s) of the book. 7. The list of references. 8. The arrangement of the subject matter. 9. The contents of each part. 10. The style and the way book is illustrated. 11. Your own opinion about the value of the book.

Exercise 5. Read vocabulary to be used in discussing a scientific publication. Use vocabulary for translation:

1. The book (volume, handbook, text-book, article, essay) to be discussed is ...
The discussed book (volume, etc.) is ...
2. The articles represent papers (reports) given at the conference.
3. The author (editor, publisher) of the book is ...
The contributor of the journal (magazine) is ...
4. The book was published (edited) in 19...
The article originally appeared in (the Soviet Union; in Ukraine, in a journal).
5. The author is a well-known (distinguished, outstanding) scientist in the field of ...
The author is a Nobel prize winner (State prize winner).
6. The title (name) of the book is ...
The heading of the chapter (section, part) is ...
The headline (title, name, heading) of the newspaper article is ...
7. The book consists of ... (10) chapters (sections, parts, articles, contributions).
The book contains (includes, falls into) ... (3) parts.
8. The book contains a summary (a treatment of ..., a list of references, a large amount of useful information).
9. The book is addressed to scientific workers (professional scientists, interested laymen, undergraduates, post-graduates, those working in the field of ..., those studying the problems of ..., those familiar with the field of ..., those approaching the problems of ...).
The book is written for researchers.
10. Reference is made to workers (works) in.
11. The subject of the book is ... (includes ..., is reviewed, is covered).
The topic (theme) of the book is ...
The topic of the research (investigation, thesis) is ...
12. The subject matter of the book relates to (includes, is devoted to) ...
The subject matter of the book falls into two parts.
13. The book (the author) discusses (deals with, is concerned with, covers, considers, gives consideration to, describes, gives an accurate description of, outlines, emphasizes, places emphasis on) the problem of ...
14. The book provides the reader with some data on ... (some material on ..., some information on ..., an introduction to ..., a discussion of ..., a treatment of ..., a study of ..., a summary of ..., some details on ..., a useful bibliography, a list (set) of references, key references).
15. A careful account is given of ...
A detailed description is given of the theory method of ...
A thorough description is given of
Much attention is given to ...
Little attention is given to ...
16. Of particular (special, great, little) interest is the method of ...
Of particular interest is the theory (discussion, treatment) of ...
17. Of great (little) importance is the method of ...
18. It is notable (noteworthy, praiseworthy, fortunate, unfortunate, a mistake, a slight disappointment, to the author's credit) that ...
19. The author has succeeded in showing (providing, presenting) the results of ...
20. The author failed to show (to exhibit, to provide, to present, to give an

account of, to direct our attention to) ...

21. The author (editor, publisher, proof-reader) is to blame for the drawbacks in the book.

The book suffers from some mistakes (errors, limitations, shortcomings, careless proof-reading).

22. In spite of these drawbacks the book is a useful reference work (a valuable source of ready information).

In spite of these drawbacks the book was useful to (helpful to) ...

23. The book begins with a discussion of (chapter on, introduction to, introductory discussion of) ...

The book begins with introductory notes (remarks).

24. The book ends with a discussion of ...

25. In conclusion (in summary, summarizing) the author ...

26. The purpose (aim, object) of the book is to provide ...

27. The book aims to provide (acquaint, present, show) ...

28. The book is profusely (poorly) illustrated with diagrams (tables, colour plates, photographs, sketches).

29. The author (editor) is to be congratulated on the success of the book (the timeliness of the book, producing this book).

Exercise 6. Speak about your own publications. Use the following questions as a guide for your talk. Use phrases given in exercise 5:

1. What is the subject of your thesis?
2. Have you already published any articles?
3. Where and when did you publish them?
4. What are the titles of your published papers?
5. What problems do you deal with in those papers?
6. What are you going to prove in the course of your research?
7. Is there much or little material published on the subject of your research?
8. Who are your published papers addressed to?
9. What do you give much attention to in your published papers?
10. What is of particular interest in your paper?
11. How many parts does your paper consist of?
12. What is the purpose of your paper?
13. What do you treat in your introductory part?
14. What do you say in conclusion?
15. Whom do you make references to?

Exercise 7. Learn the following words and word-combinations used for retelling of the text and its summarizing:

I

1. дана стаття	- the present paper
2. тема	- the theme (subject-matter)
3. основна проблема	- the main (major) problem
4. ціль	- the purpose
5. основний принцип	- the basic principle
6. проблеми, пов'язані з	- problems relating to; problems of
7. аналогічно	- similarly; likewise

8. тому, отже, в результаті цього	- hence; therefore
9. навпаки	- on the contrary
10. проте	- nevertheless; still; yet
11. окрім того	- besides; also; again; in addition; furthermore
12. спочатку	- at first
13. далі, потім	- next; further; then
14. нарешті, тож	- finally
15. коротко	- in short; in brief

II

Цілі написання статті:

1. The object (purpose) of this paper is to present (to discuss, to describe, to show, to develop, to give) ...
2. The paper (article) puts forward the idea (attempts to determine) ...

Питання, що обговорюються в статті:

1. The paper (article) discusses some problems relating to (deals with some aspects of, considers the problem of, presents the basic theory, provides information on, reviews the basic principles of) ...
2. The paper (article) is concerned with (is devoted to) ...

Початок статті:

1. The paper (article) begins with a short discussion on (deals firstly with the problem of) ...
2. The first paragraph deals with ...
3. First (At first, At the beginning) the author points out that (notes that, describes) ...

Перехід до викладу наступної частини статті:

1. Then follows a discussion on ...
2. Then the author goes on to the problem of ...
3. The next (following) paragraph deals with (presents, discusses, describes) ...
4. After discussing ... the author turns to ...
5. Next (Further, Then) the author tries to (indicates that, explains that) ...
6. It must be emphasized that (should be noted that, is evident that, is clear that, is interesting to note that) ...

Кінець викладу статті:

1. The final paragraph states (describes, ends with) ...
2. The conclusion is that the problem is ...
3. The author concludes that (summarizes the) ...

4. To sum up (To summarize, To conclude) the author emphasizes (points out, admits) that ...
5. Finally (In the end) the author admits (emphasizes) that ...

Оцінка статті:

In my opinion (To my mind, I think) ...

The paper (article) is interesting (notinteresting), of importance (of little importance), valuable (invaluable), up-to-date (out-of-date), useful (useless)...

LINK WORDS

Linking words show the logical relationship between sentences or parts of a sentence

Positive Addition: and, both .. and, too, besides (this/that), moreover, what is more, in addition (to), also, as well as (this/that), furthermore.

Negative Addition: neither ... nor, nor, neither, either.

Contrast: but, although, in spite of, while, whereas, despite, even though, on the other hand, however.

Giving Examples: such as, like, for example, for instance, especially, in particular.

Cause/Reason: as, because, because of, since, for this reason, due to, so, as a result (of).

Condition: if, in case, provided (that), providing (that), unless, as/so long as, otherwise, or (else).

Purpose: so that, so as (not) to, in order (not) to, in order that, in case.

Time: when, whenever, as, as soon as, while, before, until/till, after, since.

Place: where, wherever.

Exception: except (for), apart from

Relatives: who, whom, whose, which, what, that.

Listing Points/Events:

to begin: initially, first, at first, firstly, to start/begin with, first of all;

to continue: secondly, after this/that, second, afterwards, then, next;

to conclude: finally, lastly, in the end.

Summarizing: in conclusion, in summary, to sum up, on the whole, all in all, altogether, in short.

Exercise 1. Choose the most appropriate linking word/phrase.

1. **If / Although / Since** the doctor was tired he went to work.
2. She lost her job **if / as if / because** she was ill.
3. **Because / Not only / In spite of** well done operation, the wound continued to bleed.
4. **If / Though / Unless** you need to check your eyesight, go and see a doctor.
5. Let's start the daily round now, **else / so that / as well as** we are sure to have enough time.
6. He works as a doctor in our hospital **as though / in case / as well as** studies at Law Faculty.
7. She went to bed **in short / because / in case** she felt ill.
8. In England, **if / like / besides** you are ill you can either send for the family doctor or else go and visit him at his surgery.
9. **As soon as / Since / Although** my wife is expecting a baby, she is in the maternity ward at the moment.

10. You doctor may recommend you to take sleeping tablets **in case / before/ where** you suffer from insomnia.

Exercise 2. Translate into English using linking words.

1. Якщо будеш їсти так швидко, у тебе з'явиться розлад травлення
2. Оскільки ця хвороба є інфекційною, вона може поширюватися від людини до людини, особливо через повітря.
3. Сінна лихоманка - це захворювання, яке спричинене вдиханням пилку рослин.
4. Краще поклади антисептик на рану, щоб не було інфекції.
5. Акушерка - це медсестра, що отримала спеціальну освіту, щоб надавати допомогу жінкам при народженні дитини,
6. Коли вона зламала ногу, була змушена ходити на милицях декілька тижнів.
7. Хірург - це лікар, чия робота полягає у хірургічному лікуванні пацієнтів.
8. Перед тим як проводити операцію, пацієнту дають анестезію для того, щоб він не відчував болю.
9. Я думаю вам краще зробити рентген, оскільки ви могли зламати одне і ребер.
10. Вона була в такому стані після смерті сина, що лікар дав їй заспокійливий засіб.
11. Я думаю, що в нього свинка, тому що його шия і рот набрякли.

Exercise 3. Insert the necessary link word and translate the sentence (use table 1).

1. She got the job _____ the fact that she had very little experience.
2. My sister's hand-writing is always so neat, mine is a total mess.
3. I lost the game, but I told myself that I had improved a lot _____ .
4. You'd better wear a helmet when you go roller-blading. _____ yourself.
5. Reading is an excellent way to increase your vocabulary. _____ it can also help you improve your grammar.
6. The student's essay was badly written. _____ , it was too short.
7. Wine will spoil if exposed to light; _____ , wine bottles are usually green or yellow.
8. Alcohol can delay your reaction times; _____ , you should never drink and drive.
9. _____ we have talked about the dangers of smoking to the students before, I think the information bears being repeated.
10. Our prime minister is an incompetent leader. _____ , his government is financially.
11. In March of 1999, more than 130 nations signed a United Nations Treaty banning land mines; _____ , the United States, Russia and China did not sign. irresponsible.
12. He was an absolute failure in medical school, so he decided to try law _____ .
13. Margaret Mead once observed, "Never doubt that a small group of thoughtful, committed citizens can change the world. _____ , it's the only thing that ever has."
14. You are not eligible for a subsidized bus pass _____ you are a full-time student.
15. Eating well is important for good health. _____ , it helps to make you more attractive.
16. The apartment is very pretty and, _____ , the rent is quite low.
17. Research has shown that bright yellow and bright blue are the most visible, and safest, colours for cars.

18. Our production costs have increased, _____ our prices have gone up as well.
19. You'd better work on improving your pronunciation; _____, you'll fail the speaking test.
20. She has decided to stay with her husband _____ the fact he cheated on her with her best friend.

Exercise 4. Choose the conjunction that fits best.

1. I haven't really studied for this exam, _____ I feel a little nervous.
- so
 - unless
 - but
2. I told him not to come, _____ he came anyway.
- since
 - unless
 - but
3. Do not do anything _____ you hear from him first.
- unless
 - since
 - therefore
4. _____ I was really tired, I took a nap for 15 minutes.
- Although
 - Since
 - Unless
5. _____ she likes to play basketball, her favorite sport is tennis.
- While
 - Because
 - Since
6. _____ it was really hot outside, I wore shorts.

- Although
- Since
- Unless

7. He has always done well on exams. This time, _____, he failed.

- however
- accordingly
- moreover

8. I won't be able to borrow any more money _____ I pay off some of my previous debts.

- but
- until
- although

9. _____ he wasn't a good player, he had a great game.

- Since
- Because
- Although

10. The little girl slept _____ her father played the guitar.

- while
- therefore
- until

Exercise 5. Insert the necessary linking words.

1. My son is not doing very well in school just now. _____, you've got to admit that he is doing his

very best.

2. The mountain climbers were told not to cross the glacier without a guide: _____ they did, and fell into a crevasse.

3. She may have given you bad marks: _____ she is your English teacher and she can't be ALL bad!

4. He will not be allowed to give up his studies, _____ hard he tries.

5. All the financial reports for Swissair had predicted serious problems; _____ the management team remained excessively optimistic.

6. Many people told the administrators of Swissair not to try to buy other airlines, _____ they wouldn't listen.

7. My daughter is going ahead with her plans to get married _____ her father and I may think.

Exercise 6. make up sentences of your own using the given linking words.

Adding information

- And
- In addition
- As well as
- Also
- Too
- Furthermore
- Moreover
- Apart from
- In addition to
- Besides

Summarising

- In short
- In brief
- In summary

To summarise
In a nutshell
To conclude
In conclusion

Sequencing ideas

The former, ... the latter
Firstly, secondly, finally
The first point is
Lastly
The following

Giving a reason

Due to / due to the fact that
Owing to / owing to the fact that
Because
Because of
Since
As

Giving a result

Therefore
So
Consequently
This means that

Contrasting ideas

But
However
Although / even though
Despite / despite the fact that
In spite of / in spite of the fact that
Nevertheless
Nonetheless
While
Whereas
Unlike
In theory... in practice...

РОЗДІЛ VI УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ТЕМА 33,34. «Запрошення та об'ява про конференцію. Подання заявки на участь в конференції. Листування з оргкомітетом.» (4 год)

Щорічно в світі організуються сотні різноманітних міжнародних наукових зустрічей (scientific meetings). Більшість з них проходить у формі конференцій (conferences), симпозіумів (symposia, однини symposium) колоквиумів (colloquia, однини colloquium) і семінарів (seminars / workshops).

Регулярно збираються сесії (sessions) і генеральні асамблеї (general assemblies, однини assembly) наукових товариств і спілок. Проводять свої наради (meetings) члени різних

міжнародних комітетів і комісій. Періодично міжнародні асоціації організують представницькі конгреси (congresses). Популярні серед вчених ділові за характером і освітні за своєю суттю школи-семінари (schools / short courses / study days / institutes / teach-ins).

Познайомимося з основними реаліями наукової конференції, що включають типові компоненти, властиві цій формі наукової комунікації.

Підготовка наукової конференції починається, як правило, з визначення її теми (theme of the conference / conference theme): 15th Pacific Science Congress. Theme: Conservation, development and utilization of the resources of the Pacific.

Зазвичай формулюється основна (central / major theme), або офіційна, тема (official theme) конференції, яка може допускати широкий вибір питань для обговорення (topics for discussion): "To provide a focus for the meeting, without in any way restricting the topics for discussion, the ISA (International Sociological Association) Executive Committee chose an official theme: Sociological Theory and Social Practice".

Іноді задається загальна тема конференції (general theme), яка розбивається на кілька підтем (subthemes): "The general theme of the Congress: "Mankind's Future in the Pacific". This will be developed through seven related subthemes: "Energy and Mankind", "Nutrition and the Future of Mankind", "Options for Man's Future: A Biological View", etc.

Численні питання підготовки і проведення конференції, а також обслуговування її учасників знаходяться у веденні організаційного комітету (organizing committee). Нерідко для розробки наукової програми конференції, запрошення і відбору її учасників формується програмний комітет (program committee).

Кожен комітет очолюється головою (chairman of the committee / committee chairman). Один з організаторів конференції виконує обов'язки її керівника в цілому (general chairman). Вся документація конференції знаходиться у веденні її секретаря (organizing secretary / secretary of the conference / conference secretary). Ключові позиції на конгресі займають президент (president of the congress / congress president) і генеральний секретар (secretary-general).

Коли принципові питання, пов'язані з організацією конференції, вирішені, і можливість її проведення не викликає сумнівів, у відповідних наукових виданнях з'являється інформація про конференцію у вигляді запрошення на надсилання матеріалів доповідей (call for papers). У цих публікаціях вказуються, зокрема, строки подання назви (title) і коротких тез (short abstracts) передбачуваного повідомлення: "Titles and short abstracts should be submitted no later than January 31, 2005". У них також подано відомості про розміри тез і правила їх оформлення:

«A 300-word abstract, typed double-spaced (for a 15-minute presentation) should be submitted by April 30, 2005». Далі можуть слідувати запевнення в тому, що всі тези будуть розглянуті і кожен автор буде своєчасно поінформований про рішення організаторів конференції: «All abstracts will be acknowledged. You will be informed by August 31, 2005 whether your abstract has been accepted». У ряді випадків необхідно представляти докладні тези (extended abstract) або два види матеріалів: тези й автореферат виступу (summary of the presentation): "Each author will be expected to submit the following material: 50-word abstract of the paper, a summary of the presentation (up to four pages)".

Прийняті тези, як правило, оформляються у вигляді збірника (volume of abstracts / abstracts volume), який поширюється перед початком конференції. В даний час все частіше практикується ознайомлення учасників з повними текстами доповідей, відібраних для представлення на конференції. У зв'язку з цим попередньо публікуються матеріали доповідей в наукових виданнях і навіть випускаються окремі збірники доповідей. В цьому випадку в інформаційному повідомленні вказується термін подання рукопису доповіді (manuscript of the paper): "In case your abstract is accepted you will be required to submit a final manuscript of your paper by December 31, 2005".

Про наукову конференцію можна також дізнатися з інформаційних листів або циркулярів (announcements / circulars), що розсилаються зацікавленим науковим установам і окремим ученим. Як правило, перший такий лист (first announcement / circular) є одночасно і запрошенням для участі в конференції: «The International Federation for Information Processing (IFIP) cordially invites you to the World Conference on Computers in Education to be held in Switzerland in July 2005 ».

Зазвичай в цьому циркулярі є спеціальна заявочна форма (application / registration form), яка після заповнення відправляється по вказаній адресі:

«Please complete this form and send it to the Congress Secretary for further information.

Name:

Professional Title:

Address:

Country

I hope to register for the World Conference on Computers in Education.

I intend to submit an abstract on the following topic

.....

I will be accompanied by my spouse».

Вчені, які відгукнулися на запрошення, потрапляють в список розсилки (mailing list) і відповідно забезпечуються всіма інформаційними матеріалами по мірі їх публікації. Чи не включені в список повинні звертатися безпосередньо до організаційного комітету конференції. При цьому вони можуть дізнатися з оголошення в науковому журналі: «Further information will be sent only to those who have accepted the invitation. Those who are not included on the mailing list should contact the Organizing Committee ».

Підставою для участі в конференції може бути і приватне запрошення, наприклад, організатора (convener / organizer) секції конгресу: "I extend to you a cordial personal invitation to participate in the sessions of this Section and to join the Congress Symposia and other Section meetings ".

У ряді випадків вирішальним підтвердженням участі в конференції крім віддання принципової згоди і відправки відповідних документів і наукових матеріалів є внесення реєстраційного внеску (registration fee). Іноді важливо внести цей внесок якомога раніше, бо число учасників конференції обмежена і їх реєстрація проводиться в хронологічному порядку (first-come basis registration): "Participation will be restricted to about 75 registrants in order to encourage audience interaction. Registration will be open on a first-come basis and is scheduled to be closed on or before 1 May 2005 depending on the response ".

Внесення реєстраційного внеску дає учасникам право скористатися низкою додаткових послуг, наприклад, отримати примірник тез або доповідей, стати власником квитка на прийом або виставку і т.д. На що саме витрачається даний внесок, можна дізнатися з інформаційного повідомлення: «Registration fee includes: participation in the Conference, a copy of the Proceedings and entrance to the Exhibition».

Зазвичай в інформаційному повідомленні вказуються робочі мови (Working languages) конференції: «Papers may be delivered in English, French or German, preferably English».

EXERCISES

Exercise 1. Learn the following useful words and word-combinations

conference - конференція

to hold a conference - проводити конференцію

to organize conference - організувати конференцію

to host conference - бути приймаючою стороною (організатором) конференції

to sponsor conference - спонсорувати конференцію

annual conference - щорічна конференція

regular conference - чергова конференція

forthcoming conference - майбутня конференція
to take part (participate) in conference - брати участь в конференції
participant - учасник
to run under auspices - проходити під егідою (за сприяння)
organizing committee - організаційний комітет
to set up an organizing committee - заснувати організаційний комітет
preliminary announcement - інформаційний лист
paper - наукова робота, доповідь
contributed paper - доповіді з ініціативи учасників
invited paper - доповіді на запрошення
poster paper - стендові доповіді
review paper - оглядові доповіді
abstract (s) of the paper - тези доповіді
paper style guidelines - вимоги до оформлення тез
agenda - порядок денний
tentative / provisional agenda - попередній порядок денний
on the agenda - на порядку денному
agenda items - пункти порядку
letter / notification of acceptance or rejection - повідомлення про прийняття (доповіді) або відмови
registration - реєстрація учасників конференції
registration fee - внесок учасника
location and hours of registration - час і місце реєстрації
conference proceedings - збірник праць конференції

Exercise 2. Read and translate preliminary announcement

Before a conference the so-called "Preliminary Announcement" is sent to all the establishments concerned.

The International Management and Technology Conference will be held at the Doubletree at the entrance to University Studios, Orlando, Florida, USA, on December 8 – 10, 2004. This conference will focus on all the major areas of business, management and technology. Submitted papers will be peer-reviewed and carefully evaluated based on originality, technical soundness, significance and clarity of thought. Papers should not exceed 10 pages in length (letter size, 11 point type). A style guide can be found here.

Paper submission:

E-mail your abstract or paper to us at editors@triof.org. Please remove the names of all authors and institutions from the paper but include them separately in the same e-mail. Papers should be submitted in RTF, Microsoft Word or Word Perfect Format. We will email you with a notification of acceptance or rejection within three weeks. If your manuscript is accepted, you will receive a letter of acceptance, registration form, and paper style guidelines by regular mail. If you wish to attend without submitting a paper only a registration form will be needed or you may register **online** here.

Authors will have approximately 20 minutes to present their papers. Registration at the conference will entitle the participant to admission to all presentations and workshops, and to receive a copy of the conference program and CD proceedings. **The conference fee is per person and must be received by October 30, 2004 to assure conference participation.** If your conference fee will be late please contact us in advance so we can make suitable arrangements. **To register online click here.**

All selected papers will be published in the conference proceedings and best papers presented will be eligible for inclusion in either the *Management & Business Review* or the *Journal of the Internet and Information Technology*.

Please direct all correspondence to the attention of:

The editors

IMT Conference
PO Box 973073
Miami, FL 33197
Tel (305)971-2312
Fax (305)971-8517
E-mail: editors@triof.org

Dr. Chris Rose. – Conference Chair

Exercise 3. Read and discuss the rules for formal letters

In case of permanent contacts between scientists they exchange business correspondence and can send formal letters or letters of invitation to each other.

Formal letters usually follow a few simple guidelines:

Use a courteous, positive and professional tone. Maintain a respectful, constructive tone – even if you're angry. Rude or insulting letters are counterproductive.

Use formal, standard English. Avoid slang, dialect, contractions or abbreviations. Formal letters are usually formal in tone and use of language.

State your purpose clearly and quickly. Assume that the person reading your letter is busy. Tell why you are writing in the first or second sentence of the letter.

Include all necessary information. Provide all the information your reader needs to understand and respond appropriately to your letter.

Invitations include the required elements for credit designation:

- Target audience
- Learning objectives
- Accreditation and credit designation statements

An enclosure, sent in conjunction with the invitation letter, includes:

- Title that clearly indicates the content and purpose of the activity
- Date, time, & location of the activity
- Program schedule listing topics, presenters, breaks, etc.

Other helpful information that could also be included:

- Sponsoring organization and unit
- Planning Committee and faculty, and their positions
- Registration information
- Other information relevant to the activity, e.g., driving directions, hotel accommodations, cancellation policy

Exercise 4. Read the letters and find all required elements

September 20, 2005

On behalf of our Organizing Committee I have the pleasure of inviting you to attend and possibly present your paper at the International Conference on Sustainable Development which is to be held in London on November 12-15, 2005. We are sure that your participation will contribute much to the success of the Conference.

If you intend to submit a paper (an abstract of not more than 200 words), we should like to have it not later than November 4. Enclosed you will find requirements to abstracts. We will have published Conference proceedings volume by the end of this year. No conference fee is required for invited speakers. The cost of food and accommodation will also be borne by the host University. But much to our regret the Conference budget does not permit us to cover your travel expenses.

We are looking forward to your participation in the conference and would like to have a definite answer by the above -mentioned deadline. You will find Registration Form enclosed with the letter. Should the proposed dates be inconvenient for you inform us of possible changes.

Yours faithfully,

Prof. William Adams

Dear Colleague:

We would like to invite you to the 4th Annual XYZ Lectureship to be held at the Biomedical Sciences Research Building Auditorium on the University of Michigan campus on Friday, June 28, 2013 from 7:30 am to 4:30 pm. We are very pleased to have Dr. John Smith as our visiting professor this year. In addition, we will have case presentations of our own research and interesting cases.

Dr. Smith is the Chair of Surgery at USA Hospital. He specializes in orthopedic trauma and adult reconstruction orthopedics.

The content of the program is targeted for orthopedic surgeons, residents, and nurses who participate in the care of orthopedic patients. The objective of the XYZ Lectureship is to increase participants' knowledge of recent developments in the treatment and management of difficult injuries, and implementation of newly gained knowledge into clinical practice.

Registration materials are enclosed:

- Schedule of Events/Important Information
- Registration Form
- Map and Parking Options

We are honored to have Dr. Smith as our visitor and welcome your participation. Please register early to aid us in our planning. If you have questions, please contact us at xxx@umich.edu or 734-936-0000.

We look forward to seeing you!

Sincerely,

.....

Exercise 5. Write an invitation letter to the conference

Exercise 6. Being a conference attendee you are sure to fill in a registration form. Translate and fill Conference Registration Form using an example.

Conference Registration Form

First Name:

Last name:

Institution:

Position held:

Title:

Email:

Address:

City: State: Zip code:

Country: Tel.: Fax:

Preferred day and time for presentation: (Please circle):

Wed. Dec 8. am pm Thur. Dec. 9. am pm Fri. Dec 10 am pm

АНКЕТА УЧАСНИКА

міжнародної конференції студентів і аспірантів

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ:

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ »

(18-19 жовтня 2005 року, м. Львів)

1. Прізвище:

2. Ім'я:
3. По батькові:
4. Назва тез:
5. У роботі якої секції бажаєте взяти участь:
6. Найменування вузу:
7. Факультет (із зазначенням поштової адреси, телефону та факсу):
8. Відомості про учасника:
Студент _____ курсу
Магістрант _____ року навчання
Аспірант _____ року навчання
9. Домашня адреса (поштова адреса, телефон, факс, e-mail):
10. Інформація про наукового керівника:
11. Необхідність бронювання студентського гуртожитку (так / ні):
12. Терміни проживання

Exercise 7. Imagine you want to declare your desire to take part in the conference. Make up a situation of your own using the following patterns

1. I should like very much to attend your conference ...
2. Unfortunately, I could not manage to submit my application earlier ...
3. I would like to know if it is possible for someone from here to attend the conference.

Exercise 8. Imagine you want to decline your invitation to the conference. Make up a situation of your own using the following patterns

1. I would be grateful if you could eliminate my name from the programme ...
2. I should like to thank you again for your invitation and to wish you all success at the Meeting. I am sorry...
3. In response to your letter I would like to inform you that I much regret...

Exercise 9. Translate the letter sent out by the ONMedU to all the establishments concerned announcing the forthcoming conference

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«НОВІ ДОСЯГНЕННЯ У ГАЛУЗІ МЕДИЧНИХ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАУК»**

м. Одеса, 17-18 листопада 2017 р.

Мета конференції: Конференція проводиться з метою здійснення комплексного наукового розгляду сучасного стану **медичних та фармацевтичних наук** в Україні та світі з залученням зусиль науковців, аспірантів, студентів з усіх куточків України та зарубіжних держав, які досліджують проблеми формування, охорони та захисту здоров'я.

До участі в міжнародній конференції запрошуються **науковці, аспіранти, студенти ВНЗ та науково-дослідних установ, а також практичні працівники** з України та зарубіжних держав, які активно займаються науковими дослідженнями у сфері **медичних, ветеринарних, фармацевтичних наук.**

Мова конференції: українська, російська та англійська.

В рамках конференції планується робота наступних **секцій:**

1. Фармацевтичні науки
2. Клінічна медицина

3. Профілактична медицина
4. Теоретична медицина

Реєстрація

Особи, зацікавлені взяти участь у роботі конференції, **до 14 листопада 2017 року** (включно) мають виконати наступні три дії:

I. Заповнення заявки

Заповнити заявку в **online режимі** на офіційному сайті Південної фундації медицини (www.medfoundation.od.ua) в розділі «Конференції».

II. Оплата організаційного внеску

Сплатити організаційний внесок у розмірі 125 грн. за наступними банківськими реквізитами:

Банк одержувача: АТ "УкрСиббанк"

Рахунок одержувача: 26252007284814

ОКПО: 3355510569

МФО банку одержувача: 351005

П.І.Б.: Віхляєва Вікторія Олегівна

Призначення платежу:

поповнення поточного рахунку Віхляєвої В.О. від ПІБ _____

Щодо реквізитів для учасників з країн СНД просимо звертатися до організаторів: conf@medfoundation.od.ua

Оплату організаційного внеску можна зробити у відділенні будь-якого банку в Україні або через Інтернет у разі наявності у Вас електронного доступу до Ваших банківських рахунків.

При сплаті організаційного внеску необхідно обов'язково вказати прізвище, ім'я, по батькові учасника конференції.

Організаційний внесок покриває витрати, пов'язані з друком збірника тез конференції.

III. Направлення матеріалів електронною поштою

Надіслати до оргкомітету до 14 листопада 2017 р. (включно) на електронну скриньку conf@medfoundation.od.ua наступні документи:

А) тези доповіді на українській, російській чи англійській мові;

Б) відскановану (сфотографовану) квитанцію про сплату організаційного внеску.

Файли повинні бути підписані прізвищем учасника конференції та містити у другій частині слово «Квитанція» або «Тези» відповідно (наприклад, Шевченко_квитанція).

Вимоги до тез доповіді

- Перший рядок - назва секції відповідно до переліку, який вказаний вище (шрифт Times New Roman №12, праворуч)
- Далі йде прізвище, ім'я, по-батькові автора, його науковий ступінь, вчене звання, посада, повна назва установи, де працює або навчається автор: шрифт Times New Roman №14.
- Нижче, через один інтервал, посередині – назва доповіді посередині рядка: шрифт Times New Roman №14, жирний, прописні літери.

Збірник тез конференції буде надісланий учасникам на поштову адресу, вказану у заявці, через 10 днів після проведення конференції.

Координати організаційного комітету

Південна фундація медицини

Адреса для поштової кореспонденції:

65001, Одеса 1, а/с 307

@: info@medfoundation.od.ua

W: www.medfoundation.od.ua

T: +38 066 555 39 74

З повагою редакційна колегія.

Exercise 10. Translate the sentences from Ukrainian into English and try to use them while speaking about your personal experience in attending a conference

1. Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених відбудеться в Одеському національному медичному університеті 14 квітня 2017 р.
2. Приймаючою стороною конференції виступить ОНМУ.
3. Організаційний комітет вже розіслав інформаційний лист всім зацікавленим установам.
4. Інформаційний лист містить відомості про приблизну програму конференції, дати і місце проведення, вимоги до оформлення тез, умови оплати витрат на проїзд і проживання.
5. Як правило, приймаюча сторона надає учасникам конференцій житло за мінімально можливою ціною, але не покриває витрати на проїзд.
6. Після закінчення роботи конференції друкуються тези доповідей.

Exercise 11. Exchange opinions on the following issues

- role of the conferences in young researchers' lives;
- function of an organizing committee;
- requirements to submitted abstracts and papers;
- your personal experience in attending conferences;
- your first report delivered at a conference.

ТЕМА 35. «Приїзд, від'їзд, розміщення учасників конференції» (2 год)

Географія проведення міжнародних наукових конференцій різноманітна та учасниками можуть бути іноземні представники або міжнародні наукові організації, саме тому організатори мають підготувати все для приїзду учасників іноземних держав. У бюро реєстрації (registration desk) учасники конференції отримують спеціальний комплект друкованих матеріалів (registration kit / package / file), в який зазвичай входить збірник тез, програма конференції (conference program), путівник (guide / guidebook) або карта-схема міських вулиць (street-map), різні пам'ятки (leaflets / pamphlets), що містять корисну для учасників інформацію.

Основні відомості про конференції зазвичай містяться в буклете-програмі (program booklet). Оперативна інформація розміщується на дошках оголошень (notice boards) і демонстраційних стендах (bulletin boards). На представницьких наукових

форумах випускаються бюлетені новин (news bulletins). Про їхній зміст і періодичності виходу можна дізнатися з програми конференції: "News Bulletins will be issued as required. Watch for them at the Registration desks. They will contain late program changes and special announcements of interest to the delegates "

До послуг всіх прибулих на конференцію довідкове бюро (information desk), де можна отримати вичерпну консультацію з різних питань, пов'язаних з обслуговуванням учасників та проведенням ними вільного часу. На це звертає увагу наступне оголошення: «The Information Desk consults the attendees for all general information including: entertainment, dining out, sightseeing, transportation, Internet and (photocopier) facilities».

Як правило, в якості місця проведення конференції (conference premises / sits) вибирається спеціально призначене для цього будівлю (conference / congress / convention centre), готель (hotel) або територія університету (university campus). Конференція на базі університету (university conference), природно, дешевше і для організаторів, і для учасників в сенсі їх розміщення (accommodation / housing): "Accommodation is available at the university campus in inexpensive student rooms".

У розпорядження учасників надаються лекційні зали (lecture halls), кімнати для засідань (meeting rooms), обладнуються спеціальні приміщення - холи (lounges) для неофіційного спілкування.

Для учасників наукової конференції зазвичай розробляються дві програми: наукова (scientific / technical program) і культурна (social program). Гости конференції також мають можливість брати участь в різного роду професійних екскурсіях (professional / technical excursions).

Успіх наукової конференції багато в чому визначається і тим, як підготовлена культурна програма і складові її різноманітні заходи (social events), бо саме у вільний час між учасниками встановлюються контакти, такі необхідні для плідної наукової спілкування. Гости конференції відвідують місцеві музеї (museums), картинні галереї (art galleries), театри (theatres) і концертні зали (concert halls).

EXERCISES

Exercise 1. Learn the following useful words and word-combinations

Приїзд, від'їзд учасників конференції

Багаж - luggage; baggage

ручний - hand luggage

доставка багажа - portage

Зустріч- meeting upon arrival

Від'їзд - departure

дата-the date of

передбачувана дата- a probable date of

Віді'зжати - to leave; to depart

Прибувати - to arrive

у місто- in a city

на конференцію - at a conference

Прибуття -

arrival
учасників - the of participants транспортні засоби-
means of

Проводи - seeing off

Проводжати - to see off

Рейс-a flight

спецрейс - a charter

Транспорт-transport

Розміщення учасників конференції

Готель - a hotel

- категорія- an accommodation category (class)

Бронювання місця в - reservation

- послуги - service

- вказати бажану категорію - to specify nature of accommodation desired -

зареєструватися в готелі- to check in

-покинути готель-to check out Номер

(в готелі) - a (hotel) room

- на двох - a double (twin-bedded) -

- на одного - a single -

- с ванною - a - with a private bath

- с душем - a - with a private shower-bath плата за

- a charge for a -

бронювати (заказати) - to reserve(to book) а- платити за -

to pay for a-

надати - to accommodate in a-

проживати з кимось в одному номері - to share a - with smb. Гуртожиток-

a hostel, a dormitory

Організувати - to arrange

Форма; бланк - a form

Заповнити форму в готелі - to fill in a hotel accommodation

Exercise 2. Translate sentences into Ukrainian

1. Members who intend to leave on or before the last day of the conference are asked to give details of their departure dates on the information form.
2. Congress buses will be available during the morning to transport members and their baggage to the airport.
3. At the information desk in the organizing center guests from abroad may arrange arrival and departure formalities, money exchange and seat reservations on trains.
4. The host government will provide transportation for all participants from airport to hotels, to and from the conference center and to the airport on departure.
5. Complete information about transportation from airports and within the city prevent confusion among participants.
6. Reservation for accommodation and meal must be made as indicated in the form.
7. Accommodation may be reserved on the 'campus in the halls of residence.
8. I would like to have accommodation within the town.
9. I prefer accommodation in a students' hostel.
10. For those who prefer hotel accommodation there are a number of suitable hotels close to University.
11. The organizing committee regrets that it is not possible to arrange accommodation for single nights.
12. Booking arrangements must be made directly with the hotel chosen.
13. Single rooms and some double rooms to share are available.
14. If, upon receipt, accommodation is fully booked, participants will receive immediate notification.
15. Residential accommodation is available at the University, in single or twin- bedded rooms.
16. Participants wishing to book rooms are requested to complete and return the registration form as quickly as possible.
17. Room service will include provision of soap, towels, bed-making and cleaning.
18. Participants are asked to indicate on the registration form whether they would be willing to

share twin-bedded accommodation if rooms become limited.

19. The accommodation at the University is of good quality student standard and all rooms have washbasins.
20. It is regretted that no refunds can be made in respect of accommodation, if cancellations are received, since the organizers are required to guarantee members well in advance.
21. The charges per person for accommodation, which include an evening meal, bed, breakfast and lunch are as follows.
22. Reservation cards for accommodation will be distributed with circular № 1.
23. Information regarding delegates, fees, accommodation and so forth. Should, if possible, be sent to the branches with the initial notice of the conference, as this enables them to make their plans.
24. Do not be a "No-Show"! If you made a hotel reservation and find that you cannot attend the meeting, write to the Housing Bureau (or call the hotel) and cancel.
25. See Hotel Reservation Form.

Exercise 3. Read and memorize sentences that may be useful during check in, your stay and check out

Checking In

Hello, I have reserved a room under the name of Dr. Viamonte.

Do you need my ID?

Do you need my credit card?

Can you double-check that we have a double room with a view of the beach?

I want a double bed.

I want a single bed.

I asked for two single beds.

Is breakfast included?

Is there anybody who can help me with my bags?

Could you recommend a good restaurant near to the hotel?

Does the hotel have a car park?

Do you have a car park nearby?

The Stay

Can you give me a wake-up call at seven each morning?

There is no hot water. Would you please send someone to fix it?

Could you recommend a good restaurant near to the hotel?

Does the hotel have a car park?

Do you have a car park nearby?

The bathtub has no plug. Would you please send someone to fix it?

The people in the room next to mine are making a racket. Would you please tell them to keep it down?

I want to change my room. It is too noisy.

I need an extra bed.

What time does breakfast start?

How can I get to the city center?

Can we change dollars?

Could you recommend a good restaurant?

Would you give me the room service number?

I will have a cheese omelet, a ham sandwich, and an orange juice.

Checking Out

How much is it?

Can I pay in dollars?

Would you please call a taxi?

Do you accept credit cards?
There is a mistake in the receipt:
I have had only one breakfast.
I thought breakfast was included.
I have been in a single room.
Can you give me the complaints book?
Would you please give me the keys to my car?
Is there anybody here who can help me with my luggage?

Exercise 4. Match English words and word-combinations with the corresponding Ukrainian ones

1 To take place; 2 committee chairman; 3 secretary-general; 4 call for papers; 5 short abstract; 6 extended extract; 7 summary of the presentation; 8 manuscript of the paper; 9 attendee; 10 accommodation; 11 information desk; 12 key-note speaker; 13 session; 14 review paper; 15 exhibition; 16 proceedings of the conference; 17 scientific associate; 18 full member of the Academy of Science; 19 to lecture; 20 to take the floor; 21 to take part in; 22 poster session; 23 scientific contribution; 24 contributed paper; 25 digest panel discussion.

1 Стендове засідання; 2 довідкове бюро; 3 наукову доповідь; 4 огляд матеріалів; 5 основний доповідач; 6 мати місце; 7 збірник матеріалів конференції; 8 виступити; 9 брати участь; 10 читати лекцію; 11 голова комітету; 12 автореферат; 13 учасник; 14 генеральний секретар; 15 короткий тезу; 16 дійсний член Академії наук; 17 детальний тезу; 18 засідання; 19 виставка; 20 науковий співробітник; 21 рукопис доповіді; 22 дискусія за участю провідних фахівців; 23 місце проживання; 24 запрошення на надсилання матеріалів для публікації; 25 науковий внесок.

Exercise 5. Arrange in pairs the words which are close in meaning

1 participant, accommodation, speaker, to take place, exhibition, scientific associate, head, deputy director, to take the floor, to present a paper, seminar, overview paper, concurrent session, round table discussions.

2 to submit a paper, display, assistant director, round tables, attendee, reporter, chief, workshop, housing, research associate, review paper, parallel session, to be held, to speak.

Exercise 6. Match the words with the definitions

Accommodation, arrive, baggage, campsite, check in, depart, guest house, hostel, journey, passport, rucksack, suitcase

1. to go to a desk in a hotel, an airport, etc. and tell an official there that you have arrived
2. a building that provides cheap accommodation and meals to students, workers or travellers
3. to get to a place, especially at the end of a journey
4. a case with flat sides and a handle, used for carrying clothes, etc. when you are travelling
5. a place where people on holiday/vacation can put up their tents, park their caravan, etc
6. to leave a place, especially to start a trip
7. a small, cheap hotel
8. a large bag, carried on the back and used especially by people who go climbing or walking
9. the act of travelling from one place to another, especially in a vehicle
10. all the cases and bags that you take with you when you travel
11. an official document that identifies you as a citizen of a particular country, and that you may have to show when you enter or leave a country
12. a place to live, work or stay in

Exercise 7. Complete the sentences with the words listed and translate the sentences into Ukrainian

Accommodation, arrive, baggage, campsite, check in, depart, guest house, hostel, journey, passport, rucksack, suitcase

1. Many refugees have arrived at the border without _____.
2. It was difficult to find a cheap youth _____ in the city, as the carnival was approaching.
3. If you want to go to the Olympics, you should book your _____ early.
4. We were looking for something cheap to stay at, and found a nice small _____ with only four rooms.
5. We had to pay extra for our excess _____.
6. It's a two-hour train _____ from York to London.
7. Tony's _____ was so heavy that he wasn't able to carry it on his shoulders.
8. We've _____ at the hotel.
9. Flights for Rome _____ from Terminal 3.
10. Have you unpacked your _____ yet?
11. What time will your train _____?
12. The _____ is in a beautiful location next to the beach.

Exercise 8. Choose the right word

1. We still have to _____ (book/make) a hotel and to buy our plane tickets.
2. I'm leaving tomorrow and I still haven't _____ (packed/stacked) my suitcases.
3. I always get great deals on hotels because my friend is a _____ (trip/travel) agent.
4. A "bed and _____" (breakfast/food) is a private home which takes in guests.
5. It is often very expensive to travel during _____ (peak/expensive) season.
6. Arranging " _____" (acclimations/ accommodations) means arranging a place to stay (like a hotel, guest house, etc.)
7. Travel agents often ask you whether or not you would like to buy traveler's _____ (insurance/policy).
8. A _____ (package/combined) tour/holiday is one that includes air, hotel, and often food.
9. A _____ (connecting/connect) flight requires a passenger to change from one plane to another.
10. If you lose something at an airport, you should check at the airport's lost-and-_____ (find/found) office.
11. When you arrive in a new country, you often have to go through _____ (customs/custom) at the airport.
12. A _____ (lay around/layover) is the time you have to wait at an airport for your connecting flight.
13. Our tour _____ (guide/conductor) was amazing! He knew so much about the city!
14. Traveling first-_____ (level/class) is very expensive.
15. I wanted to buy train tickets, but the ticket _____ (office/bureau) was closed.
16. Are you here on vacation? No. I'm here on _____ (affairs/business).
17. We plan to do some _____ (sightseeing/see-sights) while we're in Chicago.
18. I left my bag in a _____ (locker/lock) at the train station.
19. You have to check _____ (in/on) at the airport two hours before your flight.
20. Is the room air-_____ (cold/conditioned)?

Exercise 9. Make a dialogue you might have as you book a room/check in/check out

Тема 36. «Процедура проведення конференції. Реєстрування учасників.» (2 години)

Організація будь-якого науково-комунікативного заходу розпочинаються з визначення мети його проведення. Можна відокремити дві основні мети проведення конференції:

- перша, це обговорення, апробація, обмін думками щодо розв'язання конкретно наукової проблеми;
- друга, це розвиток особистісних комунікаційних відносин серед науковців та практиків.

Крім того, суттєвим є розуміння бажаності та очікуваності «круглого столу чи науково практичної конференції її учасниками. Відповідно до цього два основні варіанти розвитку подій:

1. від бажань науковців та практиків — до організації заходу;
2. від організації заходу — до залучення науковців та практиків для участі в ньому.

Роботу над організацією науково комунікативного заходу, переважно складається з трьох етапів: підготовчого, безпосередньо проведення заходу та завершального.

Перший етап, підготовчий, передбачає:

- вибір проблеми (складання інформаційного повідомлення, визначення назви заходу та формулювання основних наукових проблем, які заплановано обговорити);
- визначення дати проведення заходу (особливу увагу варто звернути на те, щоб у цей період, якщо можливо, не було інших заходів), його територіального статусу (для того, щоб захід був міжнародним має бути щонайменше 5 країн учасниць та 100 учасників загалом, а всеукраїнський рівень передбачає мінімум 100 учасників з різних ВНЗ України) і формату (якщо у заході будуть брати участь лише науковці, то захід буде науковий, а якщо залучені і практики — науково-практичний);
- внесення наукового заходу до плану МОН (для цього необхідно своєчасно (орієнтовно у листопаді попереднього року) подати пропозиції та обґрунтування доцільності проведення заходу до відповідного міністерства);
- пошук джерел фінансування;
- складання подання, розроблення та затвердження кошторису;
- отримання витягу з вченої ради щодо затвердження термінів проведення заходу, його назви та організаційного комітету;
- підготування наказу про проведення наукового заходу;
- призначення модератора;
- підбір доповідачів (як на пленарному засіданні, так і на секційних);
- підготування загального сценарію (з урахуванням часу для реєстрації, пленарного засідання, кави-брейк, секційних засідань, вечора відпочинку, підсумкового засідання);
- розповсюдження інформаційного повідомлення (бажано це зробити за три місяці до початку заходу);
- особисте запрошення VIP-гостей;
- домовленість з відповідними суб'єктами відповідальності з приводу проживання учасників заходу, харчування, відпочинку, від'їзду;
- формування і видання програми наукового заходу та збірника праць, в якому обов'язково треба зазначити УДК, ББК і, якщо можливо, ISBN, який є ключем для пошуку необхідних видань в автоматизованих системах на національному та міжнародному рівнях (для його отримання потрібно звертатися до Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова»).

Другий етап, безпосередньо проведення заходу, передбачає:

- зустріч учасників та, якщо можливо, їх розселення;
- відкриття заходу привітальними словами від організаторів та запрошених VIP-гостей;
- пленарні виступи під відповідним керівництвом модератора;
- інформування учасників про каву-брейк чи обід, тематичні напрями заходу та аудиторії, в яких відбуватимуться подальші засідання;
- проведення підсумкового засідання, на якому підсумовують роботу науково комунікативного заходу та затверджують резолюцію.

До основних аспектів, яких необхідно дотримуватися, щоб дискусійна частина наукового заходу була плідною, належать:

- вміння уважно слухати;
- орієнтація на досягнення мети та завдань заходу;
- обмін координатами;
- по змозі, супровід учасників конференції до автовокзалу чи залізниці;
- якщо матеріали науково-комунікативного заходу заплановано видати після його закінчення, то це треба зробити своєчасно та без затримок;
- за результатами наукового заходу, який винесено до плану МОН, потрібно у місячний термін після його проведення до Державної наукової установи «Інститут інноваційних

технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України надіслати звіт за формою, затвердженою МОН, додати програму, рішення конференції, збірник доповідей.

EXERCISES

Exercise 1. Answer the following questions

1. How can you define the word 'conference'?
2. Have you ever participated in a conference/international conference?
3. What problems was it devoted to?
4. Do you have any experience in organizing conferences?

Exercise 2. Read the text and formulate the steps you need to follow to organize a successful conference

An international academic conference is a conference for researchers (not always academics) to present and discuss their work. Together with academic or scientific journals, conferences provide an important international channel for exchange of information between researchers.

Academic conferences fall into three categories: a themed conference, a general conference, and a professional conference.

International conferences are usually organized either by a scientific society or by a group of researchers with a common interest. Large meetings may be handled on behalf of the scientific society by a Professional Conference Organizer (PCO). A PCO will assist with finding the right venue, dealing with accommodation and appointing other companies if necessary (audio-visual, registration services etc). Site selection is important for the success of the event. It should include considerations for a hotel room rate, conference rooms and facility usage, and easy access from major international airports. Time selection is also important to succeed. It is necessary to avoid a time conflict with existing conferences.

As soon as the dates and venue have been decided, the next step is to advise everyone involved and to issue a directive for attendance. The conference is announced by a Call for Papers (CFP). A CFP is sent to interested parties, describing the title and subject matter to be covered, the way of registration, the deadline for registration, the language of the conference, any costs involved and payment policy, and organizing team contact details. Online registration service allows delegates to register easily and 24 hours a day.

Prospective presenters are usually asked to submit a short abstract of their presentation, which is peer reviewed by members of the programme committee or referees chosen by them.

At the start of the conference it is a good idea to have an opening session where the chairperson can welcome everyone and follow this with a keynote speaker to set the theme for the meeting. The chairperson plays an important role. He needs to ensure the event flows smoothly, to introduce speakers, to manage questions from the floor, and keep an eye on the time. Accordingly the chairperson should be a good speaker.

Often there are one or more keynote speakers (usually scholars of some standing), presenting a lecture that lasts an hour or so, and which is likely to be advertised before the conference. All speakers need to be good communicators and their speeches must be relevant, up-to-date and of the correct length for the time allocated.

In some disciplines, such as English and other languages, it is common for presenters to read from a prepared script. In other disciplines such as sciences, presenters usually base their talk on a visual presentation that displays key figures and research results. Thus speakers' presentation and audio visual aids must be determined and provided. An international conference requires quite elaborate translation facilities for the sessions.

Panel discussions, round-tables on various issues, and workshops are parts of the conference. Generally, the topic is presented in the form of a short, concise speech lasting about 10-30 minutes, usually including discussion. It can be presented in the form of academic papers and published as the conference proceedings.

Conferences might be single track or multiple tracks, where the first one has only one session at a time, while a multiple track meeting has several parallel sessions at the same time with speakers in separate rooms.

Depending on the theme of the conference, social or entertainment activities may also be offered. Informal international networking and getting people talking outside the main conference sessions can be very productive and social activities are ideal for this. People appreciate the opportunity to discuss topical issues and problems with foreign colleagues, or those with a similar interest.

After the conference the organizing committee should meet to evaluate and possibly report on the meeting. If delegate evaluation forms were handed out, the results on the returns should be analyzed, considered and used for planning future events.

Exercise 3. Match the sentences (1-7) with the corresponding conference organizational activities (A-G)

- A. Forming an organizing team.
- B. Choosing the time and the venue.
- C. Announcing the conference by a Call for Papers.
- D. Selecting the Chairperson and the speakers.
- E. Setting the programme.
- F. Organizing social activities.
- G. Organizing post conference evaluation.

- 1. It should describe the title and subject matter to be covered, the way of registration, the deadline for registration, the language of the conference and other important details.
- 2. International conferences are usually organized either by a scientific society or a Professional Conference Organizer.
- 3. They all need to be good communicators and their presentations must be relevant, up-to-date and of the correct length.
- 4. After the conference the results on the returns should be analyzed, considered and used for planning future events.
- 5. Panel discussions, round-tables on various issues, workshops should be parts of the conference.
- 6. Informal international networking and getting people talking outside the main conference sessions can be very productive.
- 7. Site selection includes a hotel room, conference rooms, facility usage, and easy access from major international airports. Besides, it is necessary to avoid a time conflict with existing conferences.

Exercise 4. Discuss the following items

- 1. What kinds of conferences are mentioned in the text? Explain the difference between them.
- 2. Would you ask for a PCO's assistance if you were a conference organizer?
What are advantages and disadvantages of this measure?
- 3. What factors should be kept in mind while selecting a conference site?
- 4. What information is usually included into a CFP?
- 5. Name the chairperson's functions at a conference.
- 6. What is the role of a keynote speaker?
- 7. Describe the ways of presenting material at the conference? Which way do you prefer?

8. Describe the difference between panel discussions, round tables and workshops.
9. Why is informal international networking important during the conference? Share your experience.
10. Is it necessary to evaluate the results of the conference? Why?

Exercise 5. Read the performance instructions at a conference. Whose functions are these: a PCO's, a chairperson's or a keynote speaker's? Describe the functions of the two other participants

Start conference by taking a roll call. Ask participants to try and limit their speaking.

Ask everyone to hold his or her questions until a specified time, when the floor is open. Begin with the agenda and how long you anticipate the session to be. Make sure to schedule your next conference before ending the present conference.

Exercise 6. One of the participants recorded the conference work. Here is a script of the opening address of the conference Chairman

Ladies and Gentlemen,

I've been privileged to declare the conference open. On behalf of the Organizing Committee and in my own name I welcome the guests and the participants of the conference. I believe at this assembly you will be provided with an ample opportunity to exchange opinions and discuss scientific and organizational issues of mutual interest.

My pleasant duty as a Chairman is to introduce to you our honorable guest Professor Flowers from Kingston University, England.

Now let me remind you of the conference agenda and explain briefly the work to be done. I ask those taking the floor to keep to the point, to avoid digression. The working language of the Conference is English, simultaneous translation into Russian has been arranged for users of the Russian language.

I wish you every success.

Exercise 7. Learn the following useful words and word-combinations

Реєстрація учасників конференції

Анкета - a questionnaire; form

Пункти анкети - questionnaire entries

Громадянство citizenship

Дата народження - date of birth Займана

посада- position held

Звання - title

Ім'я, прізвище- first/ Christian name, surname

Заповнити анкету (печатними буквами) - to write/ to complete

Внесок (реєстраційний) - a fee (a registration fee)

Вступний - an enrolment

Членський - membership

Квитанція про оплату - a registration - paid

Членського - receipt

Пред'явити квитанцію про оплату членського (реєстраційний) - to produce a registration paid receipt

Вносити - to pay a registration

Звільняти від оплати - to exempt from paying a registration

Відправити поштою- to mail

Встановити розмір - to establish a registration

Зареєструватися - to register

Своєчасно - to be duly inscribed
 Лице, яке подає заяву про реєстрацію - a registrant
 Учасник, який знаходиться у важкому положенні - a handicapped
 Предмети, які вручають під час реєстрації - items to be handed at the registration
 Значок - a badge
 Планка з прізвищем учасника - a name-plate Портфель -
 a brief-case; a beg
 Довідник (учасника конференції) a handbook
 Реєстратор - registration officer
 Реєстраційна картка - registration card Відривна- a
 detachable
 Реєстрація - registration
 Попередня - advanced
 Бюро - a desk
 Місце і час - location and hours Правила -
 regulations for Скосувати- to cancel
 Закінчувати - to end
 Починати - to start
 яка проходить в... - takes place in.
 Посвідчення- a certificate
 Учасник - a participant; a member
 Реєстраційний номер - a registration number of participant

Exercise 8. Translate sentences into Ukrainian

1. The registration fee will be \$3 for full participants
2. Registration fee can be paid at place of registration
3. Registration of participants starts on June 5, 198... in the main building of the University
4. To be registered one should produce the registration fee paid receipt at the registration desk.
5. Different categories of the registration fee have been established for different categories of participant
6. Registration will take place at...
7. All Congress members must register at the Congress office in...
8. Invited guests are exempt from registration fees
9. Each participant will be asked to show his current membership card on registration
10. Payment on registration fee and additional special fee should preferably be made by travelers' cheque enclosed with the registration form.
11. Foreign participants arriving to the congress without preliminary registration should apply to the "Late registration department" to fill in registration forms, pay the fee and receive documents and badges
12. In the event of cancellation of a registration, 50% of the registration fee will be refunded.
13. An admission badge will be provided for each participant who will authorize access to sessions and must be worn throughout the conference period.
14. Whenever possible we will make arrangements for handicapped registrants if we receive advance notice.
15. Everyone attending the conference is required to register and pay the appropriate fee.
16. The congress-badge serves as admission to the events of the congress.
17. Participants will receive a congress folder 'Containing all printed material congress badge, pre-booked tickets and information about current events.
18. A copy of the booklet "Handbook for speakers" is enclosed, to which authors are asked to refer when preparing their visual aids.
19. Each registrant will receive a handbook detailing the final content of the sessions.
20. Organizing Committee is to ensure communication between Secretariat prospective

- registrants through well-timed and informative announcements and personalized correspondence.
21. Explicit and complete advance information to registrants about location and hours of registration at the Congress will prevent frustration and confusion among incoming participants.
 22. Retired members may register for the Conference at a nominal fee
 23. Conference registration and all technical sessions will be held at the Hotel.
 24. Preregistrants may pick up conference materials at the Advance Registration Desk in the registration area.
 25. In the event of cancellation of the registration after July 1, refunds will not be made but the conference publication will be sent to the registrant.

Exercise 9. Read the text contributed by one of the former postgraduates who wanted to share his experience in attending a conference

You know, any scientific conference is an important event in the researcher's life, especially in post-graduate student's activity. It provides an opportunity for exchanging opinions with more experienced colleagues and gives impetus to valuable discussions.

I've taken part in several conferences, both as an organizer and as a participant. But now I'd like to dwell upon my first experience in attending an international conference of young researchers held under the auspices of the BSU. The initiative to convene the conference belonged to the University Academic Council. Thus, an organizing committee was formed which sent the so-called "Preliminary Announcement" to all the establishments concerned with the view of supplying potential participants with general information about the conference. From the announcement I learnt such important things as the main programme of the conference, orders of plenary sessions, rules for scientific contributions, requirements to submitted abstracts, information about registration fees, hotel reservations, etc. It was very important for me as a post-graduate student that the abstract would be published in Conference Proceedings. I immediately filled in the preliminary application form and mailed it without delay. After that I was to submit a short abstract of my paper (one printed page) before the deadline. Finally, my abstract was accepted and I started preparing my report. I will never forget the first conference day. The conference started at 9 a. m. with the registration of attendees. Before the plenary session I had some time to get acquainted with other participants, to look through the latest information, to buy some booklets about the conference work. I was particularly interested in the workshop on criminalistics, since it is my specific field. There were more than twenty scientific contributions to our workshop, all of them being on topical problems of criminalistics and applied sciences. According to the workshop schedule I was the last to speak. All the reports were followed by discussions, mine wasn't an exception. I was asked several questions and did my best to answer all of them. I spoke without even looking into my notes and tried to make my reasoning very clear. I also attended a poster session and found it of particular interest because I managed to study numerous texts of the papers supplied with diagrams, drawings, schemes and photographs. The final session with review papers was truly rewarding for it summarized all that had been going on not only at the conference but also in the field of law for the past twelve months. In conclusion, I'd like to say that I liked a specific atmosphere of the conference characteristic of any scientific meeting: groups of delegates discussing something, the sight of prominent scholars surrounded by their followers, talks, smiles, greetings, exchange of opinions.

Exercise 10. Read the dialogue and say how A and B appreciate the conference

A: Excuse me, Professor, I would like to introduce myself. My name is Dr. _____, and I work with the National Research Laboratory in _____.

B: It's nice to meet you, Dr. _____. I'm Dr. _____, with the Brookhaven National Laboratory.

A: I'm pleased to meet you.

B: Likewise. Are you enjoying this conference?

A: Yes, I am, thank you. I really enjoyed the presentation on the proposed research programs for the International Environmental Protection. And I also enjoyed the discussion about the expected tangible changes in the global climate up till 2050.

B: Well, I thought that all of that was really boring, but I'm glad you got something out of it.

A: Perhaps it was not of interest to you because you work only with water balance and distribution of water resources.

B: Yes, that's probably it. But the speaker was pretty boring, and I couldn't see the slides that he was showing us from the back of the room.

A: You should have moved up the front of the room. There were plenty of seats open in the first two rows.

B: Oh, I always try to sit in the back of the room. It makes it easier to sneak out if the presentation is boring.

A: You must go to a lot of boring presentations.

B: Yes I do. I hope that you aren't giving a presentation later.

A: No, I'm not.

B: Well, good. See you later.

Тема 37. «Типи засідань. Порядок денний.» (2 години)

Починається конференція спеціальним засіданням (ceremonial session / opening ceremony). Відкривається конференція, як правило, вітальною промовою (welcome address) одного з керівників конференції. Нерідко відкриття конференції проходить в діловій обстановці. В цьому випадку голова засідання обмежується вступним словом (introductory / opening remarks).

На пленарних засіданнях (plenary sessions) доповідачі (speakers) представляють відповідно пленарні доповіді (plenary addresses / lectures / talks / papers) і в ряді випадків основні доповіді, що визначають хід всієї конференції (keynote addresses / papers). Основний доповідач (keynote speaker) є, як правило, відомим вченим, визнаним авторитетом у своїй області: «The keynote speaker will be Professor Brown, a distinguished economist from the University of London, who will talk about the past, present and future of economics» .

Великий аудиторії зазвичай адресуються оглядові (overview / review papers) і звітні доповіді (reports).

Нерідко організаційний комітет надає учасникам можливість провести незаплановане засідання (impromptu meeting), якщо ті висловлюють таке побажання. Про це можна дізнатися, наприклад, з такого оголошення: «Groups wishing to hold impromptu meetings in the evening after the regular program may ask for room assignment from the Mexican Local Organizing Committee ».

В основному всі представлені на конференцію наукові доповіді (papers / scientific contributions) можна розділити на доповіді на запрошення (invited / solicited papers) і доповіді, заявлені з ініціативи самих учасників (contributed / free / uninvited papers). Останні, як правило, складають програму секційних засідань, які йдуть паралельно (concurrent / parallel sessions), та мають назву симпозіуми (symposia): "The meeting contains 90 invited papers and 230 contributed papers organized into symposia".

Окремі доповіді можуть носити освітній (навчальний) характер (tutorial papers): "The program will consist of invited and contributed papers, as well as workshop sessions. Some of invited papers will be tutorial in nature".

Можливий і такий варіант, коли запропоновані теми обговорюються до конференції в робочих групах (working parties / groups), а потім представники цих груп (rapporteurs of working parties / groups) роблять основні доповіді (lead papers) на пленарних засіданнях: «The lead papers presented in plenary sessions represented experience in several different countries as well as in international institutions ».

При обмеженні в часі, особливо при відсутності паралельних засідань, один доповідач (reporteur of grouped papers) представляє ряд доповідей в згрупованому вигляді.

Іноді проводяться спільні засідання (joint meeting) окремих секцій або навіть конференцій, щоб їх учасники, представники різних галузей науки, могли обговорити спільні проблеми.

На конференціях нерідко влаштовуються спеціальні лекції (special lectures) для учасників, а також публічні лекції (public lectures) для всіх бажаючих, з якими виступають відомі вчені або громадські діячі.

В останні час стали користуватися успіхом стендові засідання (poster sessions), під час яких автори-демонстратори (presenters) представляють так звані стендові повідомлення (posters / poster papers / poster presentations).

Будь-яке засідання колегіального керівного органу та конференції повинне проходити за порядком денним (agenda). Порядок денний є своєрідною картою та має бути достатньо детальним. Повний, детальний, конкретний порядок денний та часовий регламент (time regulations) є безумовним свідченням того, що організатори цінують час кожного з учасників і саме для його збереження та ефективного використання підготували дієвий, ефективний розклад роботи (work schedule).

Складання порядку денного вимагає значної попередньої роботи та обдумування. В порядку денному конференції повинні бути включені обов'язкові пункти

1. Вступна частина

- 1.1. Привітальна промова керівника.
- 1.2. Інформація про реєстраційну комісію або реєстратора.
- 1.3. Доповідь реєстраційної комісії або реєстратора про наявність кворуму (або ні) для відкриття конференції.
(кількісний склад керівного органу та кількість зареєстрованих членів керівного органу)
- 1.4. Прийняття рішення про відкриття конференції.

2. Основна частина

- 2.1. Затвердження порядку денного конференції.
- 2.2. Затвердження часового регламенту роботи засідань.
- 2.3. Обрання головуєчого на засіданні та секретаря (за необхідності у залежності від виду керівного органу).

3. Заключна частина

3.1. Оголошення, нагородження

3.2. Заключне слово керівника та закриття конференції.

Визначення точного часу, що відводиться для кожного питання порядку денного, – надзвичайно важливий елемент при підготовці успішної конференції. Дуже часто, коли часові рамки пунктів порядку денного не встановлюються, обговорення питань забирає більшу частину часу, відведеного для всього заходу, і, як результат, останні пункти або розглядається поспіхом і не повністю, або ж не розглядається зовсім.

Прядок денний встановлює порядок проведення засідання, концентрує увагу учасників на професійну розмову, не дозволяє обговоренню перерости в безладний обмін думками, та вийти за межі правових кордонів. Саме тому порядок денний є необхідною частиною при проведенні конференцій.

EXERCISES

Exercise 1. Learn the following useful words and word-combinations

Засідання (збори, нарада) - a meeting, a session, a sitting

Позачергове - a special (extraordinary) session

Річне - an annual meeting

Ділове (зустріч) - a professional meeting

Щоденне - a daily session

Заключне - a final sitting (session)

Закрите - a private (closed, secret) session (meeting); a meeting in camera

Інструктивне - a briefing meeting

Наукове - a scientific session

Початок наукових - the start of scientific sessions

Неофіційне - an informal (unofficial) session

Загальне - a general meeting

Загальне річне - an annual general meeting

об'єднане - an associated (joined) session

відкрите - an open (public) session

офіційне - an official (formal) session (meeting)

чергове - a regular meeting

пленарне - a plenary assembly (session, meeting)

підготовче - a preparatory session

робоче - a business session (meeting)

секційне - a section meeting

урочисте - a grand meeting; a formal sitting; a ceremonial meeting (ceremony)

-я присвячене пам'яті - a commemorative session

-я (в проміжку) між сесіями - a meeting between sessions

-я на рівних правах - a round table meeting

-я по конкретному випадку - an hoc meeting

-я з поданням стендових доповідей - a poster session

-я фахівців - a panel meeting of experts

Характер (загальний напрямок роботи) - format of session

Закривати -я- a close a session (meeting; sitting)

Починати -я - to begin a session

Починати -я точно - to begin session punctually

Відмовитися брати участь в -і - to refuse (to decline) to take part in a session Відкривати -я - to open a session

Скасувати -я - to cancel (to eliminate, to call off) a session

Відстрочити - to adjourn (to postpone, to suspend) a session

Присвятити якомусь питанню - to devote a session to some problem
Відвідувати - to attend sessions
Запрошувати учасників - to invite participants to a session
Проводити - to hold (to run) a session
Проводити закрите - to go into (to hold) a secret session
Проводити одночасно кілька - to hold overlapping sessions
Просити (запропонувати) відстрочити (відкласти) - to move (to propose) the adjournment (postponement) of a session
Керувати - to direct (to govern) the procedure at a meeting
Скликати - to summon (to call) a session
Скликати спеціальне -я - to convene a special session
Ставити питання (на -і) - to bring to bring up (to raise) some matter (at a session)
Брати участь - to attend (to participate in, to take part in) a session
Засідати - to meet; to sit; to hold a meeting; to be (to sit) in a conference; to be in session
- без перерви - to sit without a break
- періодично - to meet periodically
- за будь-л питання - to have a session on some problem
- регулярно - to meet at regular intervals
Колоквіум - a colloquium
Пленум - a plenum; a plenary session
Робоча група - a working group; a working party
Секція - a section
Семінар - a seminar; a study group
По спеціальному питанню - a workshop
Сесія - a session; a meeting; a sitting

Порядок денний - an agenda
Перевантажений - an overcrowded
Попередній - provisional (tentative)
Прийнятий - an approved
Порядок засідання - the for session
Порядок наступний - the - is as follows
Порядок без змін - the - as it stands
Проект порядку - a draft of the
Пункт (питання) порядку- an item (a point) of the (an agenda item)
Розгляд порядку - the examination (consideration) of the
Включити в порядок - to include (to incorporate) - in the-
Схвалити порядок - to approve the
Відкинути порядок - to reject the
Переходити (приступати) - to proceed to the
Запропонувати - to propose an
Прийняти - to adopt the
Роздати порядок делегатам - to circulate the (to the delegates)
Розподілити пункти - to schedule the items
Розглянути - to consider an
Зняти питання - to remove (cross out) a point from the
Складати - to draw up an
Стояти на - to appear (to be) on the
Встановити - to fix the
Різне (в порядку денному) other business; miscellanea

Exercise 2. Read and translate the text. Pay attention to underlined words

The main reasons for **researchers** to **participate** in scientific conferences are the following:

- to get informed about the **state-of-the-art**;
- to present their own research, and get reactions from **peers**;
- to have their paper published in the **conference proceedings**;
- to meet others working in the same **domain**.

If you are interested to participate in the conference, you will **submit a paper** to the organizers. They will pass it on the members of the **scientific committee** and decide whether your paper can be **accepted** or not. You should get an **acceptance** or **rejection message** before a fixed deadline. With your letter of acceptance, you can ask for funding for travel, accommodation, and conference registration, all of which can be pretty expensive.

Sometimes papers can be accepted either for oral presentation, or as **posters**. At a **designated** time, you will be expected to stand near your poster in order to be able to answer **eventual** questions about it.

If your paper/poster is accepted, you may be asked to prepare a final document version of it for publication in the conference proceedings. Proceedings are typically published as **stand-alone volumes**, though sometimes they are turned into special **issues** of journals, or published only electronically on the web.

The conference organizers produce a detailed conference program which typically **includes** the following sections:

- **registration**: where you pay or **confirm payment** of the registration **fee**, and in return receive a badge identifying you as participant, plus documentation such as the latest program, invitations to social events, etc;
- **plenary sessions**: general opening and closing of the conference, **panel** discussions, and talks by "invited" speakers, the so-called **renowned** experts in the domain;
- **parallel sessions**: more specialized sessions with "**contributing**" speakers that take place **simultaneously** in different rooms (such sessions or "symposia" are organized by their **chairperson**, who is responsible for the focus and the selection of contributors);
- **social events**: coffee breaks, lunches, receptions, conference dinner, excursions, etc.

Typical international conferences last 3-5 days, starting around noon on the first day to give participants the time to register, and ending on the afternoon of the last day, with sometimes a half-day break in the middle for a touristic excursion. Smaller conferences (**workshops**) may not have parallel sessions, social events.

Exercise 3. Check the knowledge of the topical vocabulary identifying English equivalents for the following Ukrainian ones

повідомлення про прийняття доповіді / відмову

стендова доповідь

виникає

підтвердити оплату

внесок

пленарне засідання

призначений

збірник

випуск

включати в себе

реєстрація

дослідник

брати участь

останні досягнення
 колега, експерт
 матеріали конференції
 область
 надати доповідь
 оргкомітет конференції
 прийняти
 загальне обговорення
 знаменитий
 засідання секцій
 бере участь
 одночасно
 голова
 науково-практична конференція
 культурно-розважальна програма

Exercise 4. Complete these with a suitable word or phrase

1. I want to have my paper published in the
2. You should get an acceptance orbefore a fixed deadline.
3. You can ask for for travel, accommodation, and conference registration.
4. You must be able to answer questions about your poster.
5. You may be asked to prepare a version for publication.
6. The conference organizers produce a conference program.
7. Plenary sessions include general of the conference.
8. Typical international conferences start around noon on the first day to give participants the time to

Exercise 5. Read and discuss the programme of medical conference

TIME	DAY 1 NOVEMBER 28, 2017 TUESDAY	VENUE
00 - 09:00	Opening Ceremonies	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 09:30	Plenary 1	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 10:00	Plenary 2	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 10:30	Morning Break	Niña Ballroom, Level 1
30 - 12:30	Kidney Transplant Forum	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 14:00	Lunch	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 15:30	Kidney Transplant	Santa Maria Ballroom, Level 2
	Donation and Ethics	San Cristobal, Level 2
	Frontiers in Liver Transplantation	San Martin, Level 2
	Lung / Heart Transplant	San Pablo, Level 2
30 - 16:00	Afternoon Breaks	Niña Ballroom, Level 1

00 - 17:30	Transplant Immunology	San Martin, Level 2
	Pancreas, Intestine, Xeno Transplantation	San Cristobal, Level 2
	Pediatric Transplantation	San Martin, Level 2
	Perioperative Care in Transplantation	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 22:00	Fellowship Night	Waterfront Hotel, Lahug, Cebu City
TIME	DAY 2 NOVEMBER 29, 2017 WEDNESDAY	VENUE
00 - 09:00	Transplantation in Emerging Countries in Asia	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 09:30	Plenary 3	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 10:00	Plenary 4	
00 - 10:30	Morning Break	Niña Ballroom, Level 1
30 - 12:30	Live Transplant Forum	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 12:30	AST Annual General Meeting	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 14:00	Lunch	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 15:30	Debate: Kidney	Santa Maria Ballroom, Level 2
	Current Concepts in Organ Preservation	San Pablo, Level 2
	Debate: Liver	San Martin, Level 2
	Regenerative Medicine	San Cristobal, Level 2
30 - 16:00	Afternoon Break	San Martin, Level 2
00 - 17:30	Transplant Infections	Santa Maria 3, Level 2
	Liver Transplantation from Living Donors	San Martin, Level 2
	Symposium on Living Non-Related Donation	Santa Maria 2, Level 2
	Video Sessions	Santa Maria 1, Level 2
00 - 22:00	DINNER	Santa Maria Ballroom, Level 2
TIME	DAY 3 NOVEMBER 30, 2017 THURSDAY	VENUE
00 - 09:00	DONOR OUTCOMES	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 09:30	Plenary 5	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 10:00	Plenary 6	
00 - 10:30	Morning Break	Niña Ballroom, Level 1

30 - 12:30	Transplant Infections Forum	Santa Maria Ballroom, Level 2
30 - 14:00	Lunch	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 15:30	Women in Transplantation	Santa Maria Ballroom, Level 2
00 - 15:30	CLOSING CEREMONY	Santa Maria Ballroom, Level 2

Exercise 6. Translate sentences into Ukrainian

1. A decision was taken to eliminate a session of executive council so that the final plenary session could take place on the Saturday afternoon.
2. The session lasted without a break from 9.00 a.m. to 11 a.m.
3. The president opened the session welcoming those present.
4. The final plenary session took place on 1 July, and was as usual a closed session
5. The official ceremony was held on Monday, 24 June 10 a.m.
6. The public session of the COSPAR plenary meeting was devoted to the presentation of statement by the invited organizations...
7. There are to be seven open sessions on life sciences topics in Varna.
8. The plenary applauded Prof. J's statement.
9. The plenary session approved the changes in membership of the working groups
10. The XI plenary meeting of COSPAR and the IX International Space Science Symposium were held in Tokyo from 9-21 May.
11. Eleven members attended the meeting of the panel
12. The third general assembly of the IBP and Associated Meeting were held in Varna from 4 to 10 April 1968.
13. The regular COSPAR meeting included sessions of the plenary, executive council, and bureau, as well as open and business meetings of the working groups and advisory committee.
14. The first business plenary sessions was adjourned at 4 p.m.
15. The president opened the first business sessions at 2.40 p.m.
16. Workshop and seminar on space applications of direct interest to developing countries were held in Sao Jose dos Campos, from 6-21 June.
17. Calling a meeting by telephone on personal contact is not correct procedure.
18. The poster sessions will constitute the usual short communications of recent research data.
19. Before each session a meeting will be held so that the session chairman can discuss the management of the session with the authors.
20. The conference program provided for general discussion sessions.
21. The conference program has been arranged to allow the maximum time to be available for discussion and, therefore, general discussion sessions have been arranged to be held in parallel with poster and display sessions.
22. A meeting of panelists and chairmen prior to the session for general coordination is generally prerequisite for the success of the panel session.
23. Volunteer abstracts can be programed in workshop or discussion groups, in slide sessions and in poster presentations.
24. By invitation, the authors, panelists, sessions chairmen and vice-chairmen of each day's technical sessions will meet at 7.15 a.m. for breakfast, to become better acquainted and to discuss session arrangements.
25. At the meeting, contributed papers will be presented in poster session format only; there will be no slide sessions.
26. The poster sessions will be held at the hotel and are scheduled as follows.

27. The usual session's format consists of 10 to 12 timed, short volunteer papers, generally with 10 for presentation and 5 minutes for discussion.
28. At the poster and display sessions the authors will display material relevant to their contributions and be available for detailed discussion with participants.
29. It is hoped that the following contributions will be included in the poster and display sessions.
30. The chairman proposed a seven point (item) agenda for the meeting.
31. The nine items of the agenda for the plenary session were approved
32. During the meeting statements were heard on various agenda items.
33. One of the important items of agenda of the council meeting is international geological correlation programme
34. Another important item to be considered by the plenary was extract location and dates 1976 COSPAR meeting.
35. The panel continued with consideration of the agenda items.
36. A draft of the agenda has been sent to participants.
37. And now I'm going to read an agenda
38. We will start with the first point on the agenda.
39. We suggest crossing out (removing) this point from the agenda.
40. Professor N. will speak to the second item on the agenda.
41. We will now close the discussion on the third item of the agenda.
42. The agenda for a single session will probably be approximately as follows.
43. The agenda must be carefully timed and overcrowding avoided.
44. Agenda is the programme of the business to discuss.
45. If the agenda has not been circulated to the delegates, it should be read by the chairman.
46. A point of order on the procedure may be put to the chairmen even when a member is not speaking
47. Final instructions can follow later with the agenda and may be sent by direct to the delegates.
48. When all the amendments are handed the agenda will be drawn up.
49. The chairman is, or should be, in a position to know all the ramifications of the business or the agenda and it is his duty to put all sides of the question to the members before a decision is reached.
50. The constant interruption of a meeting on points of order is to be depreciated.

Exercise 7. Fill in the gaps with the following words and word combinations

- a) panel discussion;
- b) keynote speakers;
- c) abstracts;
- d) session;
- e) academic papers;
- f) deadline;
- g) networking;
- h) venue.

1. The final list of accepted will be emailed when available.
2. Most should be written in academic voice.
3. There were a number of participants at the conference dinner, several of them were
4. A number of social events will be organized to facilitate
5. A great interactive — definitely an ice breaker.
6. The day will conclude with a during which the debate will be thrown open to the audience.
7. A cosy cocktail lounge is the perfect for or a quiet drink.

8. Submission for articles for the next issue is 10 December 2004.

Exercise 8. Complete the words or phrases using words from the box

social	proceedings	rejection	volumes	confirm
breaks	plenary	time	submit	committee

1. conference
2. a paper
3. scientific
4.message
5. designated
6. stand-alone
7. payment
8. events
9. coffee
10. sessions

Exercise 9. Match the words with their Ukrainian equivalents

1. publish electronically on the web	a. остаточний варіант
2. around noon	b. усна доповідь
3. to present research	c. нагрудна картка
4. badge	d. відповідальний за тему
5. final document	e. представити дослідження
6. responsible for the focus	f. розмістити в інтернеті в електронному вигляді
7. oral presentation	g. близько полудня

Exercise 10. Translate the sentences from Ukrainian into English

1. Для того, щоб стати відомим вченим, потрібно якомога частіше приймати участь в наукових конференціях, як місцевих, так і міжнародних.
2. Я часто зустрічаюся з колегами, які працюють в тій же області дослідження, що і я.
3. Він отримав лист з відмовою в реєстрації, оскільки вислав свою доповідь після вказаного терміну.
4. Керівництво нашого університету намагається допомогти з фінансуванням відряджень - оплачує витрати на житло і проїзд.
5. Щоб підготувати усну презентацію, мені знадобилося три дні.
6. Для отримання гранту необхідно наявність не менше п'яти публікацій в рік.
7. Я зіткнувся з проблемами при реєстрації на симпозиум, оскільки не міг знайти документ, що підтверджує оплату внеску.
8. Пленарні засідання - хороший шанс познайомитися зі всесвітньо відомими вченими в багатьох областях науки.
9. Культурно-розважальна програма надає можливість поспілкуватися зі своїми колегами і опонентами в неформальній обстановці.
10. Міжнародна конференція тривала всього чотири дні, але програма була дуже насиченою.

Exercise 9. Speak on the latest conference you've attended according to the given plan:

- preliminary announcement;
- the conference status;
- who hosted the conference;
- who sponsored the conference;
- when was the conference held;
- number of participants.
- registration fee;
- accommodation provided;
- problem field of the conference;
- conference agenda;
- ways of presenting one's ...;
- plenary session; workshops;
- conference proceedings.

Тема 38. «Дебати та обговорювання засідань.» (4 години)

"Дебати" (debates, discussions) це, як правило, спори, що виникають при обговоренні доповідей, повідомлень, виступів на зборах, засіданнях, конференціях тощо.

Цілі і мотиви людей, що вступають в суперечку, різні: пошук істини, переконання кого-небудь, суперечка для перемоги, суперечка заради суперечки. Їх досліджує психологія, соціологія, конфліктологія. Полемічні якості в діловій сфері необхідні практично постійно і всім: спільна трудова діяльність індивідуумів припускає само собою зрозуміле наявність різних точок зору, їх розгляд та постійний вибір оптимального варіанту дій. Якості полеміста - це висока ерудиція, компетенція в питаннях, пов'язаних з предметом спору, і в питаннях людинознавства, вміння мислити системно, нетривіально, вміння спілкуватися, наявність навичок ведення полеміки, вміння організувати проведення дискусії. Крім обліку факторів успіху ділового спілкування слід звернути увагу на наступні елементи організації дискусії:

1) вибір теми, проблеми (протиріччя) і її формулювання;

- 2) розробка питань для обговорення. Для цього слід визначити фактори, причини, що сприяють і перешкоджають вирішенню проблеми. Цей етап, по суті, являє собою декомпозицію проблеми;
- 3) розробка сценарію (вступне слово, що виносяться на обговорення питання, прийоми активізації слухачів, способи залучення й утримання уваги тощо);
- 4) підготовча робота: підвищення рівня ерудиції в актуальній сфері, знайомство з існуючими точками зору та їх аналіз, консультування у фахівців, вироблення власної точки зору, вивчення контингенту учасників дискусії і визначення факторів, що впливають на їх поведінку;
- 5) вибір керівника за критеріями найбільшої ерудиції, винахідливості, дотепності, вміння вести подібні заходи, втягувати всіх слухачів в активний обмін думками;
- 6) забезпечення дотримання культури спору в процесі дискусії: орієнтація на проблему (принцип децентріческой спрямованості), доброзичливість, вміння слухати і розуміти почуте (принцип адекватності того, що сприйнято, тому, що сказано), прагнення до об'єктивності, уміння відокремлювати головне від другорядного, загострювати увагу на елементах співробітництва, а не конфронтації;
- 7) підведення підсумків дискусії таким чином, щоб збереглася можливість для продовження співпраці і було знято емоційне напруження.

EXERCISES

Exercise 1. Study the following words and expressions to express the opinion

To have a good /bad /high /low opinion of smth	To regard
In my opinion	To consider
To state one's views on smth	To stand
From my point of view	To think
To have a position on smth	To believe
To have an outlook on smth	To reckon
To form a judgement	To figure
In my judgement	To look on /upon smth
To look at smth from the standpoint of ...	In the eyes of smb
To take a stand on smth	To my mind
To have a thinking on the matter	To suppose
To take /to have an attitude to ...	To assume
To have a posture over	To presume
Belief /conviction / persuasion	To grant
To the best of my belief	To surmise
It's my belief /conviction /persuasion that	To conjecture
I myself am not of that persuasion	To guess
To expect	

Exercise 2. Continue the following scientific expressions and translate them into Ukrainian

1. The present article / report is about / is concerned with / is devoted to ...
2. This essay / paper deals with / centres on / concentrates on / touches upon / focuses on / presents ...
3. The main concern of this paper will be on ...
4. The paper presents the analysis ...
5. The discussion will be concentrated on ...
6. I shall confine my attention strictly to ...
7. We shall concern ourselves with the problem of ...
8. Here we need to consider the problem of ...
9. The problem here to be studied ...

10. I shall dwell upon the problem of ...
11. The question raises all sorts of problems ...
12. We are facing the problem ...
13. The current interest in the problem lies in ...
14. The problem which is setting is ...
15. Thus the core of the problem is ...
16. The problem arises in connection with ...
17. The problem posed here is ...
18. We turn our attention to a new and more urgent problem.
19. It would be instructive to examine in detail ... from the point of view of ...
20. We shall examine the relations between ...
21. The report should introduce you to the ideas and directions of ...
22. At the discussion is ...
23. In the study special problems are never isolated from general problems which may help to ...
24. We shall make a thorough study of ...
25. It requires a detailed study of ...
26. The study of ... raises several interesting problems of a general nature.
27. This is achieved by comprehensive study of ...
28. It requires a direct study of ...
29. We hope that some aspects of the present studies will help to make ... more widely known.
30. In connection with the study of various phenomena it is necessary to ...

Exercise 3. Use the following speech patterns and make up the discussion

What is the main problem? В чому полягає головна проблема?

What is the real issue here? В чому полягає суть проблеми?

I think the major problem is ... Я думаю, основна проблема в тому, що ...

Our primary concern is ... В першу чергу, нас турбує ...

The crux of the matter is ... Суть справи в тому, що ...

As I see it, the most important thing is ... На мій погляд, найважливіше ...

The main problem we need to solve is ... Головне, що нам потрібно вирішити ...

We really need to take care of ... Нам необхідно розібратися з...

It all comes down to this: ... Все зводиться до наступного: ...пояснення

What do you mean by ... Що ви маєте на увазі під ...

I do not quite follow you. Я не цілком вас зрозумів.

I did not get what you meant by ... Я не зрозумів, що ви мали на увазі

Exercise 4. While taking part in the discussion the participants are supposed to make use of the following colloquial phrases

I should (would) like to ask you...

I should (would) like to ask you a question...; I am going to ask you a question...

I have a question...

I have a question and a comment (a remark) to make.

I should (would) like to know...

I should (would) point out (emphasize) that ...

I think (suppose, presume) that ...

I believe that...

I must say that...

I have (every good) reason to believe that...

Do you consider that...

What is your opinion on..?

In my opinion...; as to me...; as for me...; to my mind...

What in your opinion is the reason for..?
I hold (am of) the same opinion.
I could comment on the question.
Would you tell us how...
That's right; exactly; quite so; quite right; quite true
If I understand you correctly...
If I am not mistaken...
Do I understand you correctly that..?
Do you agree to that?
I (quite, fully, entirely) agree with you; I think so, too.
I don't think so; I don't agree; I disagree.
I can't (very well) agree with you.
I can't but agree with you.
Do you agree to that ..?
I'm afraid, you are wrong there.
I doubt that...
It's unlikely that...
I'm (particularly) interested in this problem.
I wonder why...
The speakers are invited (welcome) to be brief (I invite the speakers to be brief).
Will you allow me to take the floor, please.
Could you clarify your point of view?
as a matter of fact
taking into consideration...

Exercise 5. React to the wrong statements below. Use such introductory phrases as: *you are wrong; I'm afraid, you are not right; I'm afraid you are mistaken; you seem to be quite wrong; I can't agree with you*

1 The paper presented by the speaker was not interesting, was it? 2 If I am not mistaken the University conference was held in March, wasn't it? 3 As far as I could gather from the text, there weren't any simultaneous sessions held during this congress, were there? 4 To my mind the atmosphere of the conference hall didn't give good opportunities for relaxed discussions between groups of experts. 5 There will be a few participants from our department at the conference. 6 It's unnecessary to submit a summary of your paper for the conference.

Exercise 6. Answer the following questions

Model: - I'm concerned with pediatrics. And what about you?

- I'm concerned with it too.

1 This panel session is concerned with the problems of advanced techniques in cancer management. And what about the next panel session? 2 One of the key speakers is concerned with the needs of cancer prevention in the region. And what about the other? 3 The participants of this conference are concerned with developing of new methods of TB management. And what about for the coming conference? 4 My friend is concerned with the development of key factors defining the modern X-ray investigation. And what about your friend?

Exercise 7. Ask and answer the questions to the following statements

Model: - Ask your colleagues if the summary of his presentation will be published.

- Will the summary of your presentation be published?

- Yes, it will be published in a month.

1 Ask your colleagues if he has completed writing the dissertation. 2 ... if he is going to submit a contributed paper to the conference. 3 ... what subject of his report is. 4 ... if the summary of the presentation was published in the Digest of the Convention. 5 ... when he received a call for papers.

Exercise 8. Read and translate the text. Express your opinion

PRESENTATION

In making presentations the key is preparation. You should first of all find out how much the audience know about the subject. Are they experts or do they know very little? And adjust your language so that everybody can understand. If possible, visit the room where you'll be giving the presentation beforehand and organize it precisely to your own requirements.

Once you know who you are presenting to and where, you're ready to start preparing what you're going to say. So stage one is the opening – the first few moments that can make or break the presentation. Then stage two, a brief introduction about the subject of your talk. Stage three – the main body of the presentation. And four, the conclusion, which should include a summary of your talk and your recommendations. Finally, the question and answer session.

I suggest that people memorize the opening as if they were actors. Write down the opening, record it, listen to it, and practice it again and again. If it is properly done, you'll get the audience's attention immediately, and you'll feel confident during the rest of the presentation. After that, start using your notes. To make notes write the presentation out just like essay, select key points, read the full version over and over until it's imprinted on your mind. Use small postcards but write no more than one or two key points on each.

When talking, face the audience at all times. Finally, remember that what you say is as important as how you say it. A good presentation is very much a performance.

Exercise 9. Translate the sentences below using the given word-combinations

Give a lecture (a reception, a talk, a translation)

1. Дайте переклад цієї пропозиції.
2. Промова професором С., привернула загальну увагу.
3. На честь учасників конференції влаштували прийом.
4. Мені сподобалися лекції, прочитані доктором П.
5. Професор П. виступив на відкритті конгресу (in the opening session).

Hold a conference (a meeting, a discussion, an examination, a reception)

1. Іспит буде проведено в червні.
2. Дискусія, проведена на ранковому засіданні, привернула загальну увагу.
3. Коли відбудуться збори?
4. Головуючий виступив на прийомі, влаштованому після конференції.
5. Коли була проведена дискусія?

Make a contribution (comment, discovery, an experiment)

1. Зауваження, зроблені керівником, дуже корисні.
2. Ми виконали серію дослідів на минулому тижні.
3. Зроблене ним відкриття привернуло загальну увагу.
4. А. Сміт зробив великий вклад в розвиток науки економіки.
5. Я не збираюся виступати з якими-небудь зауваженнями.

Тема 39. «Написання тез доповіді на наукову конференцію» (2 години)

Тези доповіді (*грецька мова - thesis – положення, твердження*) – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали із викладом основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують наукову точку зору автора і містять матеріали, які раніше не друкувалися. Завдяки влучно складеним тезам, автор має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній для адресата формі висловлювати результати своєї роботи. Тези – це стисла, але амбітна і самодостатня наукова стаття, короткий огляд дослідження. Оприлюднивши результати свого дослідження, своєї діяльності, Ви зробите власний матеріал надбанням фахівців, які зможуть використати дану інформацію у своїй науковій або практичній діяльності.

ОСНОВНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ТЕЗ

1.Познайомити учасників конференції зі змістом доповіді.

2. Донести в доступній формі інформацію про свої дослідження тим учасникам, які з різних причин не зможуть взяти участь у конференції.
3. Оприлюднити результати наукової роботи та зробити її надбанням фахівців, зацікавлених в отриманні відповідної інформації.
4. Встановити пріоритет автора.
5. Засвідчити особистий внесок як дослідника в розробку наукової проблеми.
6. Підтвердити достовірність основних результатів і висновки наукової роботи, її новизну і рівень (оскільки, після виходу у світ, публікація стає об'єктом вивчення й оцінки широкою науковою громадськістю).
7. Підтвердити факт апробації та впровадження результатів і висновків наукової праці.
8. Відобразити основний зміст наукової роботи та завершеність певного етапу дослідження.

Специфіка змісту. Тези є наочно-логічним об'єднанням наукового матеріалу загальною ідеєю. Ця ідея повинна бути відображена вже в заголовку, призначення якого – зорієнтувати читача на зміст наукового тексту. Нормою жанру тез є висока насиченість науковим матеріалом. Ця норма реалізується в оптимальному поєднанні складності думки з ясністю і доступністю викладу.

При написанні наукових тез найголовнішим є дотримання правила: в кожному реченні, написаному Вами повинна розкриватися нова інформація. У перших реченнях Ви позначили актуальність досліджуваного феномена. Розписувати його важливість і значимість в рамках написання тез не потрібно.

Тези повинні складатися з наступних компонентів:

- тема роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора, його контактні дані;
- коротке введення, в якому зазначаються ступінь вивченості теми та наявні проблеми, чітко ставиться мета роботи, описуються її завдання, актуальність, об'єкт і суб'єкт досліджень, формулюються методи дослідження та наукова гіпотеза;
- коротка характеристика основних етапів роботи;
- укладення з усіма висновками і результатами;
- список основних використаних джерел (не менше двох);
- якщо є необхідність, в текст включаються і додатки з основними графіками, схемами, малюнками.

Стиль. Тези мають характер короткої стверджуючої думки або висновку, закономірності виявлених наукових фактів.

Відмінною рисою тез є науковий, академічний стиль написання.

Даний стиль визначає наступні норми:

- Часто вживаються слова іноземного походження, різні терміни;
- Вживаються ввідні конструкції типу «ймовірно», «на наш погляд»;
- Авторська пропозиція повинна бути якомога менш виражена, тобто повинні бути відсутні займенник «я», «моя точка зору», замість цього більш доцільно використовувати займенник «ми», тобто автор та читач;
- В тексті можуть зустрічатися штампи та загальні слова.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

Тези можуть бути:

- 1) написані за змістом наукового матеріалу;
- 2) написані до того, як складено доповідь. Перший тип тез характеризується значним зменшенням обсягу друкарського тексту наукового матеріалу при максимальному збереженні його змісту. Часто зустрічається ситуація другого типу – спочатку пишуть тези, які з часом автор розширює до розмірів статті. Саме так переважно і роблять автори тез доповідей, що представляються на наукові конференції. Спочатку з'являється ідея, яку необхідно записати. Щоб зробити ідею зрозумілою, необхідно її аргументувати, ввести

читача в проблему, викласти інші аспекти роботи. Первинний опис цих записів короткий, як і опис самої ідеї. Обсяг тез - 1-2 сторінки.

Позначайте у вступі, що саме Ви збираєтеся робити: «у даній статті ми розглянемо...», «наша робота присвячена...» і т.ін. Це вдалі звороти, які допомагають чітко задати тему роботи. Вступ має бути чітким, конкретним і коротким. Текст роботи має бути чітко структурованим, положення - підкріплені прикладами, приклади - їх аналізом. Висновок має узагальнити сказане або відповісти на запитання «Чому це все важливо?» У висновку не має бути нових положень або прикладів: він підбиває підсумок написаної роботи.

КЛАСИЧНА СТРУКТУРА ТЕЗ

- Постановка завдання: історія завдання, її значимість (особливо слід підкреслити зв'язок з сучасними дослідженнями у відповідній галузі), визначення та терміни (не слід перераховувати всі загальноприйняті терміни, використані в роботі, але поняття, властиві даній конкретній галузі, слід згадати), безпосередня постановка задачі та її місце в загальному контексті дослідження.

- Методи, використані автором: перерахувати методи. Також слід вказати основні інструменти дослідження, такі як: лабораторія, в якій проведено дослідження, наукове програмне забезпечення, навчальний заклад, регіон тощо.

- Основні результати: слід сформулювати Ваші основні досягнення. У цьому пункті дотримуйтеся максимальної чіткості і ясності. Чітко зазначте, яку частину завдання, сформульованої в першому пункті, Ви виконали, і яка значимість цієї частини в загальному контексті завдання.

- Висновок і можливі шляхи застосування досліджень: опишіть результати з точки зору загальної значущості для Вашої галузі дослідження, сформулюйте можливі шляхи виконання завдання, а також можливості застосування в інших галузях науки. Тези не повинні містити докладних доказів/описів процедур дослідження, вони повинні давати чітке уявлення про проведене дослідження.

Текст тез не повинен перевищувати 6000 символів, тобто 1-2 друковані сторінки.

EXERCISES

Exercise 1. Learn the following useful words and phrases:

1. The problem of the article is concerned with...	Проблема статті пов'язана з....
2. We concentrate our attention on ...	Ми концентруємо увагу на..... стосовно
3. Regarding... /As for...	В дійсності
4. In fact...	Наприклад
5. For instance.../for example...	З одного боку..... з іншого боку
6. On one hand... on the other hand...	У будь якому випадку
7. Anyhow, ...	В загалі
8. In general, ...	В цілому
9. On the whole, ...	По-перше; по-друге; по-третє
10. Firstly/secondly/thirdly ...	Також важливо зазначити, що
11. It is important to mention/ notice that...	Важливо врахувати, що
12. It is also important to consider, that...	Приймаючи до уваги все, що було сказано
13. To summarize all the said above, we would like to say that...	раніше, ми б хотіли додати, що
14. In conclusion we should say, that...	В завершенні ми б хотіли сказати, що
15. Finally, we would like to say that ...	Наприкінці ми б хотіли сказати, що

Exercise 2. Match the phrases given in **Exercise 1** according to the plan of an abstract in which paragraph they may be used:

1. Introduction
2. Body
 - a) Methods and materials
 - b) results
 - c) discussion
3. Conclusion

Exercise 3. Make up a short report using the given article, paying attention to useful introductory phrases:

REVIEW OF CLINICAL TRIALS OF DIABETES TREATMENT

INTRODUCTION — Diabetes Mellitus in its common forms (types 1 & 2) affects more than 26 million Americans. The disease is the result of low or nonexistent insulin production, or insulin tolerance, respectively. Long term nerve and vascular damage can occur in patients with uncontrolled blood glucose levels. Treatments focus on reducing and stabilizing blood glucose levels. Intensive management programs often include insulin treatments, as well as weight, nutrition, and educational components.

BODY — Broad consensus exists in consumer-oriented literature about general diabetes management, although scientific trials are generally more focused. In order to present comprehensive management strategies, the author has attempted to synthesize findings from 28 research articles.

The purpose of this study is to present a systematic review of the available evidence-based literature concerning the clinical question. The clinical question investigated is: For an adult patient with diabetes, what comprehensive management practices lead to controlled HbA1c?

CONCLUSION — It is hoped this study will inform practitioners and patients about management practices for gaining HbA1c control.

wikiHow to Write an Abstract

Exercise 4. Match the parts of the abstract according to the plan:

Introduction	Those detected interactions between noted oncological proteins are applicable in the clinical practice
Methods and materials	We spend a multivariate analysis of interactions between the expression of coproteins p53, VEGFR-3, erbB2, Ki67 and micro involvement of tumor sculature (ly, v), the local growth (T), the presence of residual tumor tissue (e R), the degree of tumor differentiation (the G) the degree of regional lymph nodes involvement (N) and type of infiltration (Inf α , β , Inf Y).
Discussion	A study on the expression of oncoproteins in stomach' carcinomas, has been turned into a real research basically due to the abundance of results and their comprehensive interpretations.

Conclusions	The study carried out on the abdominal onco-surgical department of Iesssa Regional Oncology Center, included a study of 188 patients operated for gastric cancer (GC) between 2007–2011. In all cases was performed so-called lymphadenectomy for the principal reason of extensive preventive biopsy of visually unchanged lymph nodes.
-------------	--

Exercise 5. Memorize additional useful sentences for academic writing:

This paper	focuses at	тези мають за ціль
	deals with	тези стосуються
	considers	тези розглядають....
	describes	у цих тезах дається опис
	examines	у цих тезах дається досліджується
	presents	у цих тезах представлено
	reports on	у цих тезах повідомляється про
	A method of is proposed	пропонується метод
	The data on ... are discussed	говорюються дані по...
	Present data encompasses a period of	точні дані охоплюють період ...
	The design of the experiments was to reveal	експерименти були націлені на виявлення
	The effect of ... on... is discussed	говорюється ефект ... на....
	The method used for ... are discussed	говорюються методи, що використовувалися
	The most important results are as follows ...	найважливіші результати мають наступний вигляд ...
	The results indicate the dominant role of ...	результати вказують на домінуючу роль
	The results of observations are supported by ...	результати спостережень доповнюються
	Our study confirmed that	ші дослідження підтвердили, що
	We'd like to emphasize that....	ми б хотіли зробити акцент на
	In conclusion we can see that....	наприкінці ми можемо бачити, що
	To sum up, these studies show.....	зробляючи підсумки, ці дослідження

Exercise 5. Make up a short report using the given article:

**ЧАСТОТА СУПРОВІДНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ХВОРИХ
ІЗ I ТА II СТАДІЯМИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ**

У проспективному дослідженні взяли участь 66 пацієнтів з діагнозом ВІЛ-інфекція, що перебувають на амбулаторному спостереженні в центрі з профілактики та боротьби зі СНІДом.

Мета. Оцінити частоту супровідних захворювань у хворих із I і II стадіями ВІЛ-інфекції.

Так, у 21 (31,8 %) пацієнта одним із супровідних діагнозів була хронічна HCV-інфекція і дещо рідше — у 18 (27,3 %) осіб — хронічна HBV-інфекція, які перебігали здебільшого без клінічних проявів. Важливо, що у 8 (12,1 %) хворих були виявлені маркери обох згаданих вірусів, що стало підставою для встановлення гепатиту-мікст. Деякі з таких пацієнтів скаржилися на відчуття тяжкості у правому підбер'ї, гіркоту в роті та поганий апетит. При пальпації у цих осіб відмічали збільшення розмірів печінки на 1–2 см.

Простий рецидивний герпес (Herpes simplex) був відмічений у 4 (6,1 %) пацієнтів. Клінічно він проявлявся продромальними симптомами — печінням, свербінням у ділянці ураження, тривалим перебігом, везикульозними висипаннями. Морфологічні елементи еволюціонували у такій послідовності: папула — пухирець — ерозія — кірочка — і локалізувалися на губах, щоках.

На перенесений оперізувальний герпес, епізод якого був протягом останніх 5 років, анамнестично вказували 2 (3,0 %) пацієнти. Підтвердженням непоодиноких епізодів цієї

недуги слугувала відповідна клінічна ознака — формування ділянок стоншеної та склерозованої шкіри на місці колишніх висипань — «герпетична мітка».

У 14 (21,2 %) осіб виявлені мінімальні ураження шкіри, нерідко з уртикарною висипкою, що супроводжувалася свербіжем і печією (папульозний сверблячий дерматит, себорейний дерматит), грибові ураження нігтів та хронічний рецидивний герпетичний стоматит.

Висновок. Таким чином, серед опортуністичних інфекцій, що характерні для I та II стадій ВІЛ-інфекції, найбільш частими є гепатити В і С, або їх поєднання у мікст-інфекцію, грибові ураження та герпетична інфекція.

Exercise 6. Answer the following questions:

1. What is the title of the medical paper supposed to be like?
2. Which are the main stylistic principles to be observed in writing a scientific paper?
3. What are the main sections of the paper?
4. What is the purpose of Introduction?
5. What is the content of the section Methods and Materials?
6. What information is included in the paragraph Results?
7. What information should the paragraph Discussion contain?
8. What does the paragraph Results describe?
9. Why should the pronoun “I” be avoided while writing the paper?
10. What pages should an abstract of scientific paper contain?

Exercise 7. Make an abstract of your own recent publication.

Looking at the underlined words and phrases, name the main points which should be included into the abstract, explain their purpose.

1 sentence introducing the problem

1 sentence naming your method

1 sentence stating the main result

1 sentence giving a nearer explanation concerning the result or naming further results

1 sentence discussing the result(s) under consideration of previous ideas and/or introducing a new model as a generalization of your results

1 sentence putting the implications of your research in a larger context.

Тема 40. Складання презентації до конференції (4 години)

The structure of a presentation

Conference presentations are typically divided into IMRaD sections (Introduction, Methods, Results, Discussion)

If the presentation has a different form, the speaker may start by outlining its structure. This helps to orientate the audience:

I'll begin by ...

First of all, I'll,..

I'll then ...

Secondly. I'll ...

Finally, I'll ...

Many speakers like to start a new section with a signal:

Now, ...

Moving on to X, ...

As far as X is concerned, ...

An alternative technique is to use a question:

How did we investigate this problem? (to introduce Method)

What did we find? (to introduce Results)

How does this compare with previous studies? (to introduce Discussion)

The introduction

A formal way of beginning is:

I'd like to present to you the results of our research into ...

Many speakers prefer to begin in a less formal way:

When we first began to look into the question of X, we thought ...

You may wish to begin with a generalisation or reference to shared knowledge:

It is well known that ...

Many studies have shown that...

X has established clearly that...

Signalling

Other signals that you may wish to give include:

Emphasizing

I'd like to emphasize ...

Giving examples

For instance ...

... such as ...

Listing points

Firstly,...

Secondly, ...

Contrasting

On the other hand ...

In contrast ...

However,...

Referring to slides

This slide shows...

The conclusion

It is important to end well, for example by summing up the main conclusions.

So,

In conclusion,

We can see ...
To sum up,
Finally,

I'd like to say end by ...
these studies show

OPENING A PRESENTATION

Welcoming the audience

Good morning/afternoon, ladies and gentlemen.
Hello/Hi, everyone/
First of all, let me thank you all for coming here today.
I'm happy/ delighted that so many of you could make it today.

Introducing yourself

Let me introduce myself. I'm Gave Elwood from ...
For those of you who don't know me, my name's ...
As you probably know, I'm ...
I'm here in my function as ...

Saying what your topic is

As you can see on the screen, our topic today is ...
Today's topic is ...
What I'd like to present to you today is ...
The subject of my presentation is ...

Explaining why your topic is relevant to your audience

My talk is particularly relevant to those of you/us who ...
Today's topic is of particular interest to those of you/us who ...
My/The topic is very important for you because...
By the end of this talk you will be familiar with ...

Remember to use words like *we, us* and *our* to highlight common interest!!!

Match these less formal phrases with the more formal phrases in the table.

What I want to do today ...	I know you are all very busy...
As you know I'm ...	It's good to see you all here. Hi, everyone.
..., shall we get started?	Today I'm going to talk about...
	In my talk I'll tell about ...

More formal	Less formal
Good afternoon, ladies and gentlemen.	1.
Today I would like to...	2.
Let me just start by introducing myself.	3.
My name is ...	
It's a pleasure to welcome you today.	4.
In my presentation I would like to report on...	5.
The topic of today's presentation is ...	6.
I suggest that we begin now.	7.
I'm aware that you all have very tight schedules...	8.

STRUCTURING A PRESENTATION

I. Most formal and many informal presentations have three main parts and follow this simple formula:

1. Tell the audience what you are going to say = Introduction

2. Say it = main part

3. Tell them what you said.= Conclusion

There are several ways you can tell the audience what you are going to say:

would like + infinitive

Today I'd like to tell you about new plans.

going to +infinitive

I'm going to talk to you today about new developments in the department

will + infinitive

I'll begin by explaining the function

will be + verb ing

I'll be talking about our guidelines

II. The purpose of the introduction is not only to tell the audience who you are, what the talk is about, and why it is relevant to them; you also want to tell the audience (briefly) how the talk is structured.

Here are some useful phrases to talk about the structure:

I've divided my presentation into three (main) parts: x, y and z.

In my presentation I'll focus on three major issues.

First (of all), I'll be looking at ..., second, and third....

I'll begin (start) off by explaining...

Then/Next/After that, I'll go on to ...

Finally, I'll offer some solutions.

The most common way to structure a presentation is to have three main parts, and then subdivide them into (three) smaller sections.!!!

Complete the sentences with the words in the box:

ter all areas divided finally start then third
--

1. I'll be talking to you today about the after-sale service plans we offer. I'll ___ by describing the various packages in detail. ___ I'll go on to show you some case studies, ____. I'll discuss how you can choose the best plan to meet your customers' need.
2. I've ___ my talks into three main parts. First of ____, I'll tell you something about the history of our company. ___ that I'll describe how the company is structured and finally, I'll give some details about our range of products and services.
3. I'd like to update you on what we've been working on over the last year. I'll focus on three main ___: first, our joint venture in Asia; second, the new plan in Charleston. And ____, our redevelopment project.

Complete the sentences with the prepositions in the box:

About at for into of on to with

1. Thank you ... coming all this way.
2. I've divided my presentation ... three parts.
3. First of all, I'll give an overview ... our financial situation.
4. First, we'll be looking ... the company's sales in the last two quarters.
5. In the first part of my presentation I'll focus ... current project status.
6. Point one deals ... new regulations for internet use.
7. Secondly, I'll talk ... our investment in office technology.
8. After that I'll move on ... the next point.

ORGANIZATION

The final part of the introduction deals with the organization of the talk: how long it will last, whether there will be handouts, and how questions will be handled.

Timing

My presentation will take about 20 minutes.
It should take about 30 minutes to cover these issues.

Handouts

Does everybody have a handout/brochure/report? Please take one, and pass them on.
Don't worry about taking notes. I've put all the important statistics on a handout for you.
I'll be handing out copies at the end of my talks.
I'll email the presentation to you.

Questions.

There will be time for questions after my presentation.
If you have any questions, feel free to interrupt me at any time.
Feel free to ask questions at any time during my talk.

Getting the audience's attention

Experts say that the first few minutes of a presentation are the most important. If you are able to get the audience's attention quickly, they will be interested in what you have to say. Here are a few techniques you can use to start your talk.

Ask a rhetorical question

Is market research important for brand development?
Do we really need quality assurance?

Tell them a story or anecdote

I remember when I attended a meeting in Paris. ...
At a conference in Madrid, I was once asked the following question: ...

Start with an interesting fact

According to an article I read recently, central banks are now buying euros instead of dollars.
Did you know that fast food consumption has increased by 600% in Europe since 2002?

Give them a problem to think about

Suppose you wanted to set up a new call centre.
How would you go about it?
Imagine you had to reorganize the sales department. What would be your first step?

Put the words in the right order to make sentences with expressions from this unit.

1. shall OK get we started
2. my today subject presentation of satisfaction is the customer
3. will presentation thirty my about take minutes
4. issues on three focus I'll
5. by looking of status will the current project we the start at
6. by looking of status will the current project we the start at

'Signposting' phrases are used to help guide the audience through a presentation. Complete this box of useful phrases with highlighted phrases from the presentation in exercise 4.

SIGNPOSTING

Saying what is coming

1. In this part of my presentation, I'd like to tell you about... _____
2. _____

Moving on to the next point

This leads directly to the next part of my talk

3. _____
4. _____
5. _____

Indicating the end of a section

This brings me to the end of my second point.

6.

7.

Referring back

As I mentioned before. ...

8.

Let's go back to what we were discussing earlier.

9.

Summarizing a point

I'd like to sum up the main points.

Let me briefly summarize what I've said so far

Make 'signpost' sentences using elements from each column.

1. Before I move on to my next point,	come back to	next question.
2. This brings	this issue	point, which is price.
3. This leads	let me go	this question later.
4. Let's now turn to	we were discussing	our new sales strategies.
5. As I mentoned	to the next	a brief overview of our activites.
6. I'd like to	before, I'd like to give you	earlier.
7. Let's go back to what	us directly to my	through the main issues once more.
8. As I said earlier,	I'll be focusing on	of customer service.

Talking about (difficult) issues

I think we first need to **identify** the problem.

Of course we'll have to **clarify** a few points before we start.

We will have to **deal with** the problem of increasing prices.

How shall we **cope with** unfair business practices?

The question is: why don't we **tackle** the distribution problems?

If we don't **solve** this problem now, we'll get into serious trouble soon.

We will have to **take care of** this problem now.

Referring to other points

I'd like to mention some critical points **in connection with/concerning** payment.

There are a few problems **regarding** the quality.

With respect/regard to prices, we need more details.

According to the survey, our customers are unhappy with this product.

Adding ideas

In addition to this, I'd like to saz that our IT business is going verz well.

Moreover/Furthermore, there are other interesting facts we should take a look at.

As well as that, we can offer excellent conditions.
 Apart from being too expensive, this model is also too big.
 To increase sales we need a new strategy **plus** more people.

Choose the correct verb to fit the sentence.

1. How are we going to *solve/deal/tackle* with delivery problems?
2. I don't think we can *cope/tackle/take* care with fewer people.
3. We think it's important to *indentify/deal/cope* the problems now.
4. Who will take *care/deal/tackle* of our business clients?
5. We have been trying to *cope/solve/take* care the software problem.
6. Before we go on, let's *indentify/clarify/solve* this question.

Complete the sentences with the words from the box.

according to apart from concerns moreover regarding with regard

1. I'll give you an overview of some figures _____ to car exports.
2. _____. I'd like to tell you something about the new software.
3. Let's now turn to the next question which _____ customer service.
4. _____ a few spelling mistakes, the new brochure is very good.
5. Let me give you some details _____ our Chinese factory.
6. _____ the handbook, the scanner is user-friendly.

Match the two parts to make sentences used to refer to media.

On the next page	rom this picture, the design is absolutely new.
My next slide shows	ustomers have complained about service.
As you can see	ow much the market has changed.
Let me just show you some	'll show you our latest poster.
To illustrate this	t the figures on the next page.
Let's now have a closer look	hich shows the market development in 2005.
Here we can see how many	nteresting details.
I have a slide	ou will see a photo of the new XTK model.

Saying numbers

Numbers, especially long ones, are often difficult for the audience to understand. Try to say numbers slowly and clearly, and point at them while speaking.

1 two million	5 m ² two hundred and thirty-five square metres
5bn one point six billion	% ninety-eight per cent
}, ¾ one-third, three-quarters	.50,000 one hundred and fifty thousand euro(s)

Remember that:

1. we use a comma in English to show thousands and a point to show the decimal place.
2. we say '2 million' or '10 billion' (not 2 millions/10 billions).
3. we say '2 million dollars', '170 pounds' (not 2 million dollar/170 pound).

How do you say these numbers in English? Write the numbers out in full. Then listen to check your answers.

251	\$ 19,62
7,489	2/3
3,8 bn	175 m ²
€ 49 m	1,240,000

Match the two parts to make sentences.

What I'd like to do	important advertising is for us.
I'd like to highlight the	or our success?
So, what are the reasons	his model is selling quite well in the US.
I'd like to point out how	turnover last year was excellent.
It's interesting to note that	s discuss the latest sales figures.
I should repeat that our	s the quality of these programs?
What we can't do is	main problem areas.
So, just how good	ncrease our budget.

Complete the sentences with the correct adverb-adjective construction from the box.

Extremely dangerous__ absolutely safe__ incredibly cheap__ highly interesting__ absolutely necessary__ suprisingly good__ completely useless

1. What we should remember is that this chemical process is _____.
2. It's _____ to improve the quality of our products if we want to win a new customers.
3. This is a _____ point.
4. You will be pleased to hear that our turnover last month was _____.
5. Unfortunately, we found that some of the test results are _____.
6. I'm pleased to say that the crash test shows that this system is _____.
7. Right now this item only costs \$1,50 – I think that's _____.

Emphasizing important points

Using a verb (stress, emphasize, etc.)

I'd like to **stress** the following point.

I'd like to **draw your attention** to the latest figures.

I'd like to emphasize that our market position is excellent.

Using what

What is really important is how much we are prepared to invest.

What we should do is talk about intercultural problems.

Rhetorical questions

So, just how good are the results?

So, where do we go from here?

Why do I say that? Because...

Adverb + adjective construction

It would be **completely wrong** to change our strategy at this point.

We compared the two offers and found the first one **totally unacceptable**.

I think this fact is extremely important.

Put the words in the right order to make sentences with expression from this unit.

1 at closer table let's look this a have

2 graph you next see quarter first figures can on sales for the the

3 almost European sell 30% countries we products other to of our

4 attention draw your facts like I'd to to following the

- 5. surprisingly able we good despite were achieve to software results problems
- 6 stress change is important I'd how to like this

Talking about visuals

The first rule of preparing effective visuals is that they should be clear and easy for audience to follow. However, sometimes it is necessary to explain a more complicated visual and it is always necessary to point out the most important information.

Explaining a visual

Let's now look at the next slide which shows...
 First, let me quickly explain the graph.
 You can see that different colours have been used to indicate ...
 The key in the bottom left-hand corner shows you ...

Highlighting information

I'd like to start drawing your attention to...
 What I'd like to point out here is ...
 I think you'll be surprised to see ...
 I'd like you to focus your attention on ...
 Let's look more closely at ...

Match the two parts to make sentences used to talk about visuals.

Let's now have a look	how our revenues since 2004
The black line gives us	the next pie chart.
Each line on the graph indicates	what how the new division will be structured.
In the upper right-hand corner	draw attention to the figures in the left-hand column.
The graph on the following slide	you can see the specifications for the TP model
Now I'd like you to take	the sales figures for the VW Fox
The names of the new models are	available on the right.
listed	
You can see the test results in the	table look at the next slide.
This aspect of the problem is	the production output of a different product.
illustrated	
I'd like to draw your	attention across the top

A head of department from a private medical insurance company is telling colleagues from the Italian parent company about last year's health spending. Look at how he describes this pie chart and complete the gaps with words from the box.

account amount attention divided see shown surprised total

This pie chart shows our total health spending for the last year and how it is _____ 1 among the various health sector areas. Let's begin with the biggest area, which is _____ 2 in green. We can _____ 3 that 31% of our total health spending went into hospital care last year. The second biggest area with a _____ 4 of 23% is 'other spending' - that's the red segment here. It includes dental services and home health care. I think you'll be _____ 5 to see that nearly the same _____ 6 - that's 22% - was spent on doctors and clinical services. This mainly because of the increase in medical technology costs. I'd now like to draw your _____ 7 to the prescription drugs which _____ 8 for 10% of our total costs.

Total Health Spending

Decline, fall, fluctuated, picking up reached rose slumped

1. As you can see here, passenger numbers _____ between 2.1 and 2.3 million in the first four months.
2. They even _____ moderately in May ...
3. In June you'll notice a sharp _____ in passenger numbers ...
4. Passenger traffic _____ to about 1.5 million – a _____ of almost 40%.
5. As a result, ticket sales started _____ in July.
6. By the end of September passenger numbers had _____ just over 2 million.

Increase, rocketed, rose, stood, went down

1. The figure _____ by about 50,000 in following year.
2. In 2005, however, sales _____ to 1 million
3. 2006 even saw a further _____ in sales to 1.3 million....
4. As expected, sales _____ again in 2007 and _____ at just over a million at the end of the year.

These verbs are used to describe movemen or trends. Put them in the correct category : upward, iownward or other form of movement.

Climb, decline, decrease, double, drop, expand, fall, fluctuate, go down, go up, grow, hit a low, increase, pick up, plunge, reach a high, recover, remain stable, rise, stabilize, stay the same.

Talking about trends (Past Simple and Present Perfect)

We use the past simple to talk about a movement or trend which happened in the past and is now finished. Signal words for the past simple are last month/ year, in January, from 1997-2001, during the crisis, etc.

*In April the rate of unemployment **rose** to 5 million.
Between May and July our export business almost **doubled**.
In 2003 alone China's car production **increased** by 85%.*

We use the present perfect to talk about a movement or trend which started in the past but is not yet finished. Signal words are since (since August), for (for five years), this month/ year or expression with over (over the past six months).

*The number of German investors **has declined** since 1998 (it is still declining ...)
The US economy has grown rapidly over the past fout months. (It is still growing...)*

Note the difference between rise and raise.

to rise (without an object)	to raise sth (with an object)
Petrol prices rose again in May.	The oil industry raised prices last year.
The number of tourists has risen to 2.6 million.	The Europen Central Bank has raised interest rates.

Complete the presentation extract with the correct prepositions from the box.

Around, at, between, by, from, in, of, to, until

The graph shows our online sales figures for the EU market _____ 1 2006. In the first quarter, online sales averaged _____ 2 50,000 and 52,000 euros. In April, sales increased _____ 3

61,000 euros and remained steady _____ 4 the end of the second quarter we notice a sharp rise _____ 5 61,000 to 87,000 euros, an increase _____ 6 almost 50 per cent. in October and November, sales fluctuated _____ 7 the 85,000 euro mark. This was followed by a slight decline in December, with online sales falling _____ 8 10 per cent, reaching 73, 000 euros _____ 9 the end of the year.

Use the notes to make sentences in the past simple or present perfect.

1. telephone costs/ rise /since January

Telephone costs have risen since January

2. sales/ drop/ at the beginning of the year

3. energy consumption/ increase/ over the past 30 years

4. gas prices/ go up/ last month

5. number of customers/ grow/ since 2004

6. suprisingly/ interest rates/ fall/ yesterday

7. TBN's share price/ hit a low/ after the crash in 1999

8. online bookings/ double/ since May last year

9. between May and July/ order volume/ fluctuate

Complete the presentatation extract with the correct prepositions from the box.

Around, at, between, by, from, in, of, to, until

The graph shows our online sales figures for the EU market _____ 1 2006. In the first quarter, online sales averaged _____ 2 50,000 and 52,000 euros. In April, sales increased _____ 3 61,000 euros and remained steady _____ 4 the end of the second quarter we notice a sharp rise _____ 5 61,000 to 87,000 euros, an increase _____ 6 almost 50 per cent. in October and November, sales fluctuated _____ 7 the 85,000 euro mark. This was followed by a slight decline in December, with online sales falling _____ 8 10 per cent, reaching 73, 000 euros _____ 9 the end of the year.

TO SUM UP

Look at these final statements from different conclusions. Which ones do you find most effective? Work with a partner to rank them (1=most effective, 8 = least effective).

- a. Thank you very much for your attention.
- b. In conclusion, I'd like to highlight our company's highly innovative products.
- c. So, to put it in the words of the famous H. Gordon Selfridge. "The customer is always right."
- d. Well, I don't know whether this was helpful but I'd like to leave it here.
- e. We have all the facts. Let's get to work now!
- f. Th eone last thing I'd like to say is: is's your choice.
- g. So, that's all I hseve to say I hope you haven't all fallen asleep!

h. To conclude, I want to come back to that story I told you at the start of my presentation and say one word: apple pie!

CONCLUSION OF A PRESENTATION

Signalling the end of the presentation

Summarizing the main points

Recommending or suggesting something

Inviting questions

Now add these phrases to the table above.

a. Thank you all for listening.	b. In my opinion, we should...
c. We just have time for a few questions.	d. To sum up then, we ...
e. Ok, I think that's everything I wanted to say...	
f. Are there any questions?	g. I'd like to run through my main points again...
h. As a final point, I'd like to...	i. I'm now nearing the end of my talk...
j. Just to summarize the main points of my talk...	k. What I'd like to suggest is...

Complete the sentences with words from the box.

**/come back/ /figures we have/ /final point/ /briefly summerize/ /my opinion/
/now approaching/ /suggest that/ /to highlight/**

1. If I may _____ the pros and cons.

2. Based on the _____, it is clear that we must act quickly.
3. Well, I'm _____ the end of my talk.
4. Ok, I'd now like _____ the key figures.
5. Let me make one _____.
6. In _____, we need a new sales strategy.
7. Let me _____ to the key issue.
8. I _____ we work together with our French partners.

EFFECTIVE CONCLUSIONS

Asking questions

After all, isn't that why we're here?
 Let me just finish with a question: If we don't do this, won't somebody else?

Quoting a well-known person

...once said, ...
 I quote a well-known businessman, ...
 I put it in the words of: ..., ...

Referring back to the beginning

Remember what I said at the beginning of my talk today?
 Let me just go back to the story I told you earlier.
 Remember, ...

Calling the audience to action

That's the plan. Now let's go and put it into practice!
 Now it's your turn.
 Now let's make a real effort to achieve this goal!

DEALING WITH QUESTIONS

Asking for clarifications

If you do not understand the question, politely ask the person to repeat or explain it.

I'm sorry. Could your question, please?
I'm afraid I didn't quite catch that.
I'm afraid I don't quite understand your question.

Avoiding giving an answer

Something you may want to answer a question, perhaps because it's the wrong time for it or the question is irrelevant. When avoiding giving an answer, make sure that your tone of voice is friendly and your reply is polite.

If you don't mind, I'd prefer not to discuss that today.
Perhaps we could deal with this after the presentation/at some other time.
I'm afraid that's not really what we're here to discuss today.

Admitting you don't know the answer

If you don't know the answer to a question, be honest and say so. Offer to find out or name a person who can answer the question.

Sorry, that's not my field. But I'm sure Peter Bott from Sales could answer your question.
I'm afraid I don't know the answer to your question, but I'll try to find out for you.
I'm afraid I'm not in a position to answer that. Perhaps Maria could help.

Complete the sentences with prepositions from the box.

/about/ /by/ /in/ /on/ /out/ /through/ /to/

1. Based _____ what we know, we can optimize our procedures.
2. _____ my opinion, we should go ahead with the project.
3. Ok, this brings me _____ the end of my talk.
4. What does this mean _____ our business?
5. Let me just go _____ the key issues again.
6. We found _____ that our sales force needs more support.
7. Well, that's all I wanted to say _____ strategic planning.
8. We saw that the delays were caused _____ technical problems.

Match the two parts to make sentences.

Good point, but I'd prefer	our question please?
Perhaps we could	deal with this at some other time.
Could you repeat	off the top of my head.
I'm afraid that's	not to discuss that today.
I'm sure Ms Major	answer your question?
Sorry, I don't	ot my field.
I'm afraid I don't know that	ould answer that question for you.
I'm afraid I'm not	n a position to comment on that.
Does that	uite understand your question.

Complete the dialogue with phrases from the box. Then listen and check.

/Could you give us/ /Does that mean/ /Are there any questions/ /Go ahead/ /Excuse me/ /No, no not at all/ /I suggest you speak to/ /I'd be interested/ /Would you mind/ /May I ask/

Presenter _____ 1?

Susanne Yes, I have a question, _____ 2 some background information on Track Ltd?

Presenter Certainly. They're one of the leading manufacturers of outdoor equipment in the UK with more than 35 factories worldwide.

Tim _____ 3 telling us why you've chosen them as partners?

Presenter _____ 4. The answer's quite simple. We were very impressed with quality of their products and their prices are very attractive.

Annette _____ 7 to know what their terms of payment are.

Presenter I'm afraid I can't answer that question. _____ 8 Sylvia Baker – she would be the right person to ask.

Alex _____ 9. You mentioned a London office. _____ we do business through them?

Presenter That's right. We need to discuss the details though.

Asking polite questions

There are different ways of asking questions in English. If you want be more polite (and less aggressive). It is better to use less direct questions.

Direct questions

When do you plan to move to Geneva?
 What is the project status?

Less direct questions

Could you tell me when you plan to move to Geneva?
Would you mind if I ask what the project status is?

Note that in the polite questions it is often necessary to change the word order or add words like if or whether.

What's the current project status? → Can you tell me **what** the current project status **is**?
Is that the final decision? → Could you tell me **whether/ if that's** the final decision?

What you ask

1. May I ask *If there are any other options?* _____
2. Do you mind telling me *what that would mean for us?* _____

3. May I ask _____
4. Can you tell me _____
5. Would you mind telling me _____
6. Could you tell me _____

Any questions?

Anticipating questions

If you know your topic well and know who your audience is, it is possible to anticipate most of the questions that will be asked. When preparing your presentation, always try to make a list a questions you expect to be asked. Some of the most common questions will be something like:

What has to be done?	How long does it take?
How much does it cost?	Is there a deadline?
What are the alternatives?	How do we get support?
Who will be responsible?	What can go wrong?

Useful phrases and vocabulary

Introduction

Welcoming the audience

Good morning/ afternoon, ladies and gentlemen.

Hello/ Hi everyone.

First of all, let me thank you all for coming here today.

It's a pleasure to welcome you today.

I'm happy/ delighted that so many of you could make it today.

It's good to see you all here.

Introducing yourself

Let me introduce myself. I'm Ann Brown from...

For those of you who don't know me, my name is ...

Let me just start by introducing myself. My name is ...

Giving your position, function, department, company

As some of you know, I'm the purchasing manager.

I'm the key account manager here and am responsible for...

I'm here in my function as the head of...

I'm the project manager here and am responsible for ...

I'm here in my function as the head of...

I'm the project manager in charge of...

Introducing your topic

What I'd like to present to you today is...

I'm here today to present ...

Today's topic is...

The subject/topic of my presentation is...

In my presentation I would like to report on...

In my talk I'll tell you about...

Today I'm going to talk about...

I'll be talking about ...

Saying why your topic is relevant for your audience

Today's topic is particular interest to those of you/ us who

My talk is particularly relevant to those us who ...

My topic is/will be very important for you because ...

By the end of this talk you will be familiar with...

Stating your purpose

The purpose/objective/aim of this presentation is to ...

Our goal is to determine how/the best way to ...

What I want to show you is ...

My objective is to ...

Today I'd like to give you an overview of...

Today I'll be showing you/reporting on...

I'd like to update you on/inform you about...

During the next few hours we'll be ...

Structuring

I've divided my presentation into three (main) parts.

In my presentation I'll focus on three major issues.

Sequencing

Point one deals with ... ,point two ..., and point three ...

First, I'll be looking at..., second..., and third ...

I'll begin/start off by Then I'll move on to ...

Then/Next/After that ...

I'll end with ...

Timing

My presentation will take about 30 minutes.

It will take about 20 minutes to cover these issues.

This won't take more than...

Handouts

Does everybody have a handout/brochure/copy of the report? Please take one and pass them on.

Don't worry about taking notes, I've put all the important statistics on a handout for you.

I'll be handing out copies of the slides at the end of my talk.

I can email the PowerPoint presentation to anybody who wants it.

Questions

There will be time for questions after my presentation.

We will have about 10 minutes for questions in the question and answer period.

If you have any questions, feel free to interrupt me at any time.

Feel free to ask questions at any time during my talk.

Effective openings

Rhetorical questions

Is market research important for brand development?

Do we really need quality assurance?

Interesting facts

According to an article I read recently, ...
Did you know that ... ?
I'd like to share an amazing fact/figure with you.

Stories and anecdotes

I remember when I attended a meeting in Paris, ...
At a conference in Madrid, I was once asked the following question: ...
Let me tell you what happened to me ...

Problem to think about

Suppose you wanted to... How would you go about it?
Imagine you had to What would be your first step?

The middle/main part

Saying what is coming

In this part of my presentation, I'd like to talk about ...
So, let me first give you a brief overview.

Indicating the end of a section

This brings me to the end of my first point.
So much for point two.
So, that's the background on...
That's all I wanted to say about ...

Summarizing a point

Before I move on, I'd like to recap the main points.
Let me briefly summarize the main issues.
I'd like to summarize what I've said so far ...

Moving to the next point

This leads directly to my next point.
This brings us to the next question.
Let's now move on/ turn to...
After examining this point, let's turn to...
Let's now take a look at...

Going back

As I said/ mentioned earlier, ...
Let me come back to what I said before ...
Let's go back to what we were discussing earlier.
As I've already explained, ...
As I pointed out in the first section, ...

Referring to other points

I have a question in connection with/concerning payment.
There are a few problems regarding the quality.
With respect/regard to planning, we need more background information.
According to the survey, our customer service needs reviewing.

Adding ideas

In addition to this, I'd like to say that our IT business is going very well.
Moreover/Furthermore, there are other interesting facts we should take a look at.
Apart from being too expensive, this model is too big.

Talking about (difficult) issues

I think we first need to identify the problem.
Of course we'll have to deal with the problem of increasing prices.
How shall we cope with unfair business practices?
The question is: why don't we tackle the distribution problems?
If we don't solve this problem now, we'll get/run into serious trouble soon.
We will have to take care of this problem now.
We are currently having difficulties with ...

Rhetorical questions

What conclusion can we draw from this?
So, what does this mean?
So, just how good are the results?
So, how are we going to deal with this increase?
So, where do we go from here?
Why do I say that? Because ...
Do we really want to miss this opportunity to... ?

Describing visuals

Introducing a visual
Let's now look at the next slide which shows...
To illustrate this, let's have a closer look at...
The chart on the following slide shows ...
I have a slide here that shows ...
The problem is illustrated in the bar chart ...
According to this graph, our net profit has doubled.
You can see the test results in this table.
As you can see here, ...

Highlighting information

I'd like to stress/highlight/emphasize the following points.
I'd like to start by drawing your attention to ...
Let me point out that...
I think you'll be surprised to see that...
I'd like you to focus your attention on...
What's really important here is...
What I'd like to point out here is...
Let's look more closely at...

Describing trends

Sales increased slightly in summer.
Consumer spending fell/declined sharply.
Interest rates have risen steadily.
Food prices went up significantly.
There was a sudden increase in prices.
In August, we saw a moderate fall.
This was followed by a gradual decline.
There was a sharp slump in sales.

Ticket sales have started picking up.

Explaining purpose

We introduced this method to increase flexibility.

The purpose of this step is to expand to foreign markets.

Our aim was to...

Explaining cause and effect

What's the reason for this drastic decrease?

The unexpected drop was caused by...

This was because of...

As a consequence/Consequently, sales went up significantly.

As a result ...

The venture resulted in a sharp fall in share prices.

Our new strategy has led to an increase of 10%

Conclusion

Indicating the end of your talk

I'm now approaching/nearing the end of my presentation.

Well, this brings me to the end of my presentation.

That covers just about everything I wanted to say about...

Ok, I think that's everything I wanted to say about...

As a final point, I'd like to...

Finally, I'd like to highlight one key issue.

Summarizing points

Before I stop, let me go over the key issues again.

Just to summarize the main points of my talk...

I'd like to run through my main points again...

To conclude/in conclusion, I'd like to...

To sum up (then), we...

Making recommendations

We'd suggest...

We therefore (strongly) recommend that...

In my opinion, we should...

Based on the figures we have, I'm quite certain that...

Inviting questions

Are there any questions?

We just have time for a few questions.

And now I'll be happy to answer any questions you may have.

Effective conclusions

Quoting a well-known person

As ... once said, ...

A quote a well-known businessman, ...

To put it in the words of...

Referring back to the beginning

Remember that I said at the beginning of my talk today?

Let me just go back to the story I told you earlier.

Remember, ...

Dealing with questions

Clarifying questions

I'm afraid I didn't (quite) catch that.

I'm sorry, could you repeat your question, please?

So, in other words you would like to know whether...

If I could just rephrase your question. You'd like to know...

Does that answer your question?

Admitting you don't know

Sorry, I don't know that off the top of my head.

I'm afraid I'm not in a position to answer that question at the moment.

I'm afraid I don't know the answer to your question, but I'll try to find out for you.

Sorry, that's not my field. But I'm sure Peter Bott from Sales could answer your question.

Postponing questions

If you don't mind, I'll deal with/come back to this point later in my presentation.

Can we get back to this point a bit later?

I'd prefer to answer your question in the course of my presentation.

Would you mind waiting until the question and answer session at the end?

Perhaps we could go over this after the presentation.

Summarizing after interruptions

Before we go on, let me briefly summarize the points we've discussed.

So, now I'd like to return to what we were discussing earlier.

Useful words (in context)

To clarify	Before we go on, let me clarify one point.
To focus on	We need to focus on customer service.
To highlight	Let me highlight the following points.
To illustrate	This chart illustrates our success story.
To indicate	The figures on the left indicate sales in France.
To lead to	This leads to my next point.
To mention	As I mentioned earlier, our staff is well-qualified.
To move on to	Let's now move on to the next question.
To note	Please note that prices rose slightly.
To notice	You'll notice a sharp drop in August.
To pass on	Here are handouts. Please take one and pass them on .
To rise	House prices rose by 5% last year.
To solve	How can we solve this problem?
To summarize	Before I go on, let me summarize the key issues.
To update	I'd like to update you on the project status.

Тема 41. Складання доповіді на наукову конференцію» (4 години)

Методика підготовки наукової доповіді для конференції

Виступ або доповідь на конференції – це одна з багатьох форм оприлюднення результатів наукової роботи, найпростіший шлях за короткий термін увійти у наукове товариство за наявності відповідних здібностей та підготовки цікавого виступу.

Наукова доповідь та її цілі

Доповідь – це вид самостійної науково-дослідної роботи, у якій автор розкриває зміст досліджуваної проблеми, викладає певні питання, наводить різні точки зору, подає висновки, пропозиції, а також власні погляди на неї.

Наукова доповідь (виступ) – це публічне повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання), що досліджується.

Виступ на науковій конференції або іншому науковому заході класично має кілька цілей.

По-перше, це апробація основних ідей і результатів досліджень у науковому співтоваристві. Тобто, виступ на науковій конференції забезпечує попередню експертизу, перевірку цінності всього дослідження або окремих частин. Дискусія дає змогу виявити слабкі й сильні сторони проведення дослідження.

По-друге, досить часто прилюдний виступ перед науковим товариством забезпечує закріплення за автором пріоритету в отриманих результатах.

По-третє, у виступі на науковій конференції ставиться і комунікаційна мета, яка орієнтується вченого на перетворення теми його дослідження на предмет наукової дискусії, що надає змогу одержати не тільки оцінку результатів з боку колег, а й у ході дискусії виявити нові ідеї і підходи. У цьому випадку учасників конференції автор виступу використовує як джерело інформації. Але головне, що виступ на конференції є найбільш оперативним засобом імплементації результатів наукового дослідження в інформаційне поле науки.

Види наукових доповідей

Перелічені фактори потрібно врахувати при побудові власного виступу, у якому слід звертати увагу, насамперед, на основну ідею, найбільш важливі результати дослідження. Виступ не можна перевантажувати деталями.

Основну увагу потрібно зосереджувати на головному, новому та цікавому.

Доповіді можна розподілити на декілька типів:

1. Звітна доповідь, у якій узагальнюються стан і хід роботи за певний період часу, виділяються досягнення та недоліки. Звітні доповіді на семінарах, симпозиумах і конференціях забезпечують презентацію науково-дослідних колективів, шкіл, суспільних наукових організацій.
2. Тематична доповідь, присвячена розгорнутому викладу певної теми або проблеми. Значну роль у ній відіграють думки, спостереження та позиції автора.
3. Інформаційна доповідь, що являє собою інформування присутніх про стан справ у якійсь галузі діяльності. Завдання такого типу доповіді – максимально об'єктивно і всебічно подати інформацію без викладу позиції та ставлення автора до цього питання.

Правила підготовки доповіді

Структура тексту доповіді практично аналогічна плану статті й може складатися із вступу, основної й підсумкової частин. Проте методика підготовки доповіді на науково-практичній конференції чи іншому науковому заході дещо інша, ніж підготовка статті.

Існують два методи написання доповіді.

Перший полягає в тому, що дослідник спочатку готує тези свого виступу. І на основі цих тез пише доповідь, редагує її й готує до опублікування в науковому збірці у вигляді статті.

Другий, навпаки, передбачає спочатку повне написання доповіді, а потім у скороченому вигляді – тез для попереднього ознайомлення аудиторії. Вибір способу підготовки доповіді залежить від змісту матеріалу та індивідуальних особливостей науковця.

Специфіка усного виступу накладає суттєвий відбиток на зміст і форму доповіді. При написанні доповіді слід мати на увазі, що значна частина матеріалу вже опублікована у її тезах. Крім того. Частина матеріалу подається на плакатах, слайдах, моніторі комп'ютера, схемах, діаграмах, таблицях та ін. Тому у доповіді мають бути коментарі до цих матеріалів, а не їх повторення.

У доповіді можна зупинитися лише на одній (найсуттєвішій, дискусійній) тезі доповіді, зробивши лише посилання на інші, вже опубліковані. Завдяки цьому на 20-40% зменшиться обсяг доповіді, який переважно лімітується. Найкраще обирати полемічний характер доповіді, що завжди сильніше зацікавлює слухачів.

Доповідач, який бере участь у конференції чи іншому науковому заході, має враховувати виступи попередніх доповідачів, а також можливі планові виступи на схожу тематику.

При написанні доповіді слід зважати увагу на те, що за 10 хвилин людина може прочитати або розповісти матеріал. Надрукований на 5 сторінках машинописного тексту через півтора комп'ютерних інтервали 14 шрифтом.

Доповідь, яка займає 4-6 сторінок називається повідомленням.

Викладання доповіді, обсяг якої становить 8-12 сторінок, займає 30 хвилин. Тому, доповідач повинен доцільно готувати матеріал своєї доповіді враховуючи рамки відведеного на конференції часу для кожного окремого учасника щоб мати змогу повністю довести всю необхідну інформацію до слухача.

Якщо після виступу (доповіді) його починають активно обговорювати, то можна вважати, що сформульованих вище цілей досягнуто.

При підготовці виступу (доповіді) необхідно звертати увагу на декілька обставин:

1. Відповідність теми виступу (доповіді) обговорюваній тематиці;
2. Чітке розмежування у ній наукової істини та дискусійних недосліджених питань;
3. Виклад її не письмовою, а усною науковою мовою.

Можливі недоліки у доповіді

Найбільш поширеними недоліками виступів (доповідей) на наукових конференціях є:

- Невідповідність теми обговорення, що призводить до зниження інтересу слухачів до питань, що викладаються;
- Недотримання регламенту, що викликає роздратування слухачів стосовно доповідача;
- Невиразність викладу, що спричиняє і втрату інтересу, і дратливість слухачів.

Ганс Сельє вирізняє 5 недоліків публічної мови: непідготовленість, багатослівність, невиразність, заглибленість у себе (інтроверсія) і манірність, що безпосередньо стосуються і до доповідей на конференціях. Г.І. Андрєєв, С.О. Смирнов, В.О. Тихомиров справедливо звертають увагу на такі типові помилки виступів:

- Зловживання іноземною термінологією і поняттями, що ускладнюють сприйняття головної думки;
- Наявність слів-паразитів («от», «так сказати» тощо);
- Надмірна гучність голосу (через 8-10 хвилин слухачі не сприймають таку мову);
- Побудова складних речень, у яких кількість слів перевищує 14-15 (такі фрази не сприймаються та через складність граматичної конструкції губиться зміст викладеного матеріалу);

- Монотонність інтонації, викладання матеріалу без акцентів на значущих моментах доповіді.

Етапи роботи над доповіддю

- Підбір та вивчення основних джерел по темі (так як при написанні реферату рекомендується використовувати не менше ніж 8-10 джерел).
- Складання бібліографії.
- Обробка та систематизація матеріалу. Підготовка висновків і узагальнень.
- Розробка плану доповіді.
- Написання.
- Публічний виступ з результатами досліджень.

У доповіді з'єднуються три якості дослідника: вміння провести дослідження, вміння подати результати слухачам і кваліфіковано відповісти на питання.

Відмінною рисою доповіді є науковий, академічний стиль написання.

Академічний стиль – це абсолютно особливий спосіб подачі текстового матеріалу, найбільш підходящий для написання навчальних на наукових робіт.

Даний стиль визначає наступні норми:

- Пропозиції можуть бути довгими і складними;
- Часто вживаються слова іноземного походження, різні терміни;
- Вживаються ввідні конструкції типу «ймовірно», «на наш погляд»;
- Авторська пропозиція повинна бути якомога менш виражена, тобто повинні бути відсутні займенник «я», «моя точка зору», замість цього більш доцільно використовувати займенник «ми», тобто автор та читач;
- В тексті можуть зустрічатися штампи та загальні слова.
- Доповідь природничих дисциплін має деякі відмінні риси.

Загальна структура такої доповіді може бути наступною:

1. Формулювання теми дослідження (вона повинна бути не тільки актуальною, але й оригінальною, цікавою за змістом).
2. Актуальність дослідження (чим цікаво напрямок досліджень, в чому полягає його важливість, які вчені працювали в цій галузі, яким питанням у цій темі приділялася недостатня увага, чому обрана саме ця тема).
3. Мета роботи (в загальних рисах відповідає формулюванню теми дослідження і може уточнювати її).
4. Завдання дослідження (конкретизують мету роботи, «розкладаючи» її на складові).
5. Гіпотеза (науково обгрунтоване припущення про можливі результати дослідницької роботи формулюється в тому випадку, якщо робота носить експериментальний характер).
6. Методика проведення дослідження (докладний опис всіх дій, пов'язаних з отриманням результатів).
7. Результати дослідження. Короткий виклад нової інформації, яку отримав дослідник в процесі спостереження або експерименту. При викладі результатів бажано давати чітке і небагатослівне тлумачення новим фактам. Корисно привести основні кількісні показники і продемонструвати їх на використовуваних в процесі доповіді графіках і діаграмах.
8. Висновки дослідження. Умови, сформовані в узагальненій формі, коротко характеризують основні отримані результати та виявлені тенденції. Висновки бажано пронумерувати: зазвичай їх не більше 4 або

Вимоги до оформлення письмової доповіді такі ж, як і при написанні реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст (в ньому послідовно вказуються назви пунктів доповіді, вказуються сторінки, з яких починається кожен пункт)

3. Введення (формулюються суть досліджуваної проблеми, обґрунтовується вибір теми, визначаються її значимість і актуальність, вказуються мета і завдання доповіді, дається характеристика використаної літератури).
4. Основна частина (кожен розділ її доказово розкриває досліджувані питання)
5. Висновок (підводяться підсумки або робиться узагальнений висновок по темі доповіді)
6. **Список літератури. Правила складання використаної літератури дивиться в пам'ятці «Як написати реферат».**

Кілька порад про те, як блискуче виступити перед аудиторією.

- Тривалість виступу зазвичай не перевищує 10-15 хвилин. Тому при підготовці доповіді з тексту роботи відбирається найголовніше.
- У доповіді має бути стисло відображено основний зміст всіх глав і розділів дослідницької роботи.
- Завчіть значення всіх термінів, які вживаються в доповіді.
- Не бійтеся аудиторії – ваші слухачі дружньо налаштовані.
- Виступайте в повній готовності – володійте темою настільки добре, наскільки це можливо.
- Зберігайте певний вигляд – це діє на аудиторію і викладачів
- Робіть паузи так часто, як вважаєте за потрібне
- Не поспішайте і не розтягуйте слова. Швидкість вашої мови повинна бути приблизно 120 слів за хвилину
- Подумайте, які питання вам можуть задати, і заздалегідь сформулюйте відповіді
- Якщо вам потрібен час, щоб зібратися з думками, то, наявність заздалегідь підготовлених карт, схем, діаграм, фотографій і т.д. допоможе вам виграти дорогоцінний час для формування відповіді, а іноді і дасть готову відповідь.

EXERCISES

Exercise 1. Learn the following useful words and phrases:

16.	Дана стаття	The present paper
17.	Тема	The theme (the subject-matter)
18.	Головна проблема	The main (major) problem
19.	Ціль	The purpose, the aim, the goal
20.	Головний принцип	The basic principle
21.	Проблеми, пов'язані з	The problems relating to, the problems of
22.	Аналогічно	Similarly, likewise
23.	Тому, в результаті цього	Hence, therefore
24.	Навпаки	On the contrary
25.	Проте	Nevertheless, still, yet
26.	Крім того	Besides, also, again, in addition, furthermore
27.	Спочатку	At first
28.	Далі, потому	Next, further, then
29.	Нарешті, отже	finally
30.	Стисло	In short, in brief, briefly

Exercise 2. Learn the following phrases to use them in your report:

Цілі, написання статті:

1. The object (purpose, goal) of this paper is to present (to discuss, to describe, to show, to develop, to give)
2. The paper (article) puts forward the idea (attempts to determine)

Цілі, які обговорюються в статті:

1. The paper (article) discusses some problems relating to (deals with some aspects of, considers the problem of, presents the basic theory, provides information on, reviews the basic principles of)
2. The paper (article) is concerned with (is devoted to)

Начало статті:

1. The paper (article) begins with a short discussion on (deals firstly with the problems of)
2. The first paragraph deals with
3. First (at first, at the beginning) the author points out that (notes that, describes)

Перехід до викладання наступної частини статті:

1. Then follows a discussion on
2. Then the author goes to the problem of
3. The next (following) paragraphs deals with (presents, discusses, describes)
4. After discussing ... the author turns to
5. Next (further, then) the author tries to (indicates that, explains that)
6. It must be emphasized that (should be noted that, is evident that, is clear that, is interesting to note that)

Кінець викладення статті:

In my opinion (to my mind, I think)

The paper (article) is interesting (not interesting), of importance (of little importance), valuable (invaluable), up-to-date (out-of-date), useful).....

Exercise 3. Make up a short report using the given article:

TOURETTE'S SYNDROME

What is Tourette's syndrome?

Tourette's syndrome is a problem with the nervous system that causes people to make sudden movements or sounds, called tics, that they can't control. For example, someone with Tourette's syndrome might blink or clear their throat over and over again. Some people may blurt out words they don't intend to say.

Treatments can control tics but some people don't need any unless their symptoms really bother them.

About 100,000 Americans have full-blown Tourette's syndrome but more people have a milder form of disease. It often starts in childhood and more boys than girls get it. Symptoms often get better as children grow up. For some people, they go away completely.

Causes

Tourette's has been linked to different parts of the brain, including an area called the basal ganglia, which helps control body movements. Differences there may affect nerve cells and the chemicals that carry messages between them. Researchers think the trouble in this brain network may play a role in Tourette's.

Doctors don't know exactly what causes these problems in the brain but genes probably play a role. It's likely that there is more than one cause.

People who have family members with Tourette's are more likely to get it themselves. But people in the same family may have different symptoms.

Symptoms

The main symptom is tics. Some are mild they're not even noticeable. Others happen often and are obvious. Stresses, excitement or being sick or tired can make them worse. The more severe ones can be embarrassing and can affect your social life or work.

There are two types of tics:

Motor tics involve movement. They include:

- arm or head jerking
- blinking
- making a face
- moth twitching

- shoulder shrugging
- Vocal tics include:
- barking or yelping
- clearing your throat
- coughing
- grunting
- repeating what someone else says
- shouting
- sniffing
- swearing

Tics can be simple and complex. A simple tic affects one or just a few parts of the body, like blinking the eyes or making a face.

A complex one involves many parts of the body or saying words. Jumping and swearing are examples.

Exercise 4. Discuss the report on Tourette's syndrome using the following phrases:

1. I have a question on the research problem
2. I would like to know.....
3. I am interested in
4. Can you explain
5. Can you prove your position in
6. What materials have you used during your investigations?
7. What does this statement "....." mean?
8. What are the main problems of your research?

Exercise 5. Agree to the statements of your partner. Use the following expressions of agreement:

1. You are quite (absolutely) right....
2. It is absolutely true that
3. Your statement is correct....
4. I agree entirely with you.....
5. It is definitely right when saying that

Example: Mike is a post-graduate student at the statistics department of Odesa National University.
 – **You are absolutely right.** He is a post-graduate student.

1. You work as a researcher with Dr. Petrov, don't you? - _____
2. You have graduated from Odesa National Medical University, haven't you? –
3. You take part in the research carried on by your department. Am I right?
4. You have published several research papers in foreign journals, haven't you?
5. You collaborate with your colleges during your research. Is it true?
6. You have obtained valuable information, haven't you?

Exercise 6. Disagree to the statements of your partner. Use the following expressions of polite disagreement:

1. I am afraid you are wrong (mistaken)....
2. As a general rule you are right but particularly in this case I think
3. What you say now is a general opinion, but
4. I agree with you to a certain extent but
5. A large part of your ideas is true, but
6. I absolutely disagree with your assessment

Example: This research student has already passed all his candidate exams, hasn't he? – **I am afraid you are mistaken.** He has already passed only his exam in Philosophy.

1. His friend has already finished the experimental part of his dissertation, hasn't he?
2. Your colleagues don't assist you in your research. Am I right? –
3. This article doesn't contain any valuable information about your research, does it?
4. He has taken part in many international scientific conferences dedicated to the problems of his research, hasn't he? –
5. My coworker is rather an experimentator than a theorist, isn't he? –
6. He didn't use any new method in his research. Do you agree with me? –

Exercise 7. Speak about your own publications using the following questions as a guide for your work:

1. What is the subject of your thesis?
2. Have you already published any articles?
3. When and in what journals did your publications appear?
4. What are the titles of your published papers?
5. What problems do you deal with in those papers?
6. What are you going to prove in the course of your research?
7. Is there much material published on the subject of your research?
8. Who are published papers addressed to?
9. What problems do you pay much attention to in your papers?
10. What is of particular interest in your paper?
11. How many parts does your paper consist of?
12. What is the purpose of your paper?
13. What do you treat in your introductory part?
14. What do you say in conclusion?
15. Who do you make references to?

Exercise 8. Memorize additional useful sentences for academic writing:

Argue

- a. Along similar lines, argues that ____.
- b. There seems to be no compelling reason to argue that ____.
- c. There are [three] main arguments that can be advanced to support _____.

Claim (твердження)

- a. In this paper, we put forward the claim that ____.
- b. develops the claim that ____.
- c. *Mr Petrov's* findings lend support to the claim that ____.

Data

- a. The data gathered in the [pilot study – вивчення, що проводиться зараз] suggest that ____.
- b. The data appears to suggest that ____.
- c. A closer look at the data indicates that ____.

Debate

- a. has encouraged debate on ____.
- b. There has been an inconclusive debate about whether ____.
- c. (Much of) the current debate revolves around ____.

Discussion

- a. In this section / chapter, the discussion will point to ____.

- b. The foregoing discussion implies that ____.
- c. For the sake of discussion, I would like to argue that ____.
- d. In this study, the question under discussion is ____.
- e. In this paper, the discussion centers on ____.

Evidence

- a. The available evidence seems to suggest that ____ / point to ____.
- b. On the basis of the evidence currently available, it seems fair to suggest that ____.
- c. There is overwhelming evidence for the notion that ____.
- d. These results provide confirmatory evidence that ____.

Issue

- a. This study is an attempt to address the issue of ____.
- b. In the present study, the issue under scrutiny (питання, що ретельно розглядається) is ____.

Research

- a. This study draws on research conducted by ____.
- b. Although there has been relatively little research on / into, ____.
- c. In the last years, [educational] research has provided support for the assertion that ____.
- d. Current research appears / seems to validate the view that ____.
- e. Further research in this area may include ____ and ____.

Exercise 9. Make up a short report using the given article:

КОМБІНОВАНИЙ МЕТОД ЛІКУВАННЯ ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНИХ ВЕНТРАЛЬНИХ ГРИЖ
Актуальність. Лапароскопічні операції при лікуванні післяопераційних вентральних гриж асоціюються з меншою кількістю післяопераційних ускладнень, а також значним зниженням рецидивів у віддалені терміни після операції. Однак у багатьох пацієнтів із грижами середніх і великих розмірів виникають технічні складнощі при виконанні лапароскопічних операцій. Сьогодні існує недостатня кількість проведених робіт і достовірних даних, які б демонстрували результати лікування пацієнтів з великими післяопераційними вентральними грижами комбінованою технікою герніопластики.

Мета роботи. Вивчення результатів хірургічного лікування післяопераційних вентральних гриж великих розмірів при використанні лапароскопічної герніопластики в порівнянні з комбінованою лапароскопічною герніопластиком.

Матеріали та методи. У період з 2012 по 2016 рр. на базі Одеської обласної клінічної лікарні було прооперовано 70 пацієнтів з післяопераційними вентральними грижами великих розмірів (розмір грижового дефекту >10 см). Після інтраопераційної оцінки вираженості спайкового процесу черевної порожнини пацієнти були розділені на дві групи. У групі I (n=30) при можливості виконання у пацієнтів адекватного лапароскопічного адгезіолізу застосовувалася стандартна лапароскопічна герніопластика з сітчастими трансплантатами фірм Atrium, MMDI, Proceed, з фіксацією їх трансфасціальними швами і такерами до передньої черевної стінки. У групі II (n=40) використовувалася комбінована лапароскопічна методика герніопластики. Першим етапом виконували діагностичну лапароскопію, адгезіолізис, за наявності у пацієнтів вираженого спайкового процесу, додаткових гриж, з огляду на великий ризик виникнення кровотечі, перфорації кишечника при дисекції тканин, переходили до другого етапу операції — виконували мінілапаротомію (8–10 см).

Результати. У всіх 70 хворих середній розмір грижового дефекту був > 10 см, розмір грижі (178,0± ±75,2) см². Середня тривалість оперативного втручання була порівняно меншою в другій групі пацієнтів (92,7±8,5) хв порівняно зі (138,4±6,5) хв у першій групі (p<0,05). Загальна тривалість перебування пацієнтів у стаціонарі в післяопераційному періоді становила (4,7±1,9) дня в групі I і (7,1±2,2) дня в групі II (p>0,05). Такі післяопераційні

ускладнення, як серома, гематома, нагноєння післяопераційної рани, дещо частіше спостерігалися у пацієнтів групи II (29 %) з використанням комбінованого методу герніопластики, у групі I ранові післяопераційні ускладнення були у 19 % пацієнтів. Виражений больовий синдром відмічено у 4 пацієнтів після класичної лапароскопічної герніопластики і у 8 пацієнтів після комбінованої герніопластики. В одного пацієнта при використанні стандартної лапароскопічної операції була виконана релапаротомія з приводу поранення кишечника. При спостереженні за пацієнтами в терміни від 6 до 24 міс. в групі I було виявлено 2 (7,6 %) пацієнти з рецидивом грижі, тимчасом як при використанні комбінованої методики рецидиву грижі не було. Висновки. Застосування комбінованих операцій з використанням мінілапаротомій дозволило в технічно складних випадках при великих післяопераційних грижах у пацієнтів з надмірною масою тіла досягти відсутності рецидивів грижі в післяопераційному періоді.

Тема 42. «Підготовка постера. Стендова доповідь» (2 години)

На конгресах, наукових конференціях, з'їздах і симпозиумах широку практику одержало використання стендових доповідей, або постерів, які в обмежений строк дозволяють висвітлити максимально повно інформацію своєї доповіді.

Стендова доповідь в більший мірі використовується як засіб обміну інформацією. Процес її складання – дуже складна робота. Добре написана стендова доповідь - це найефективніший засіб викладання інформації та даних.

Схема складання стендової доповіді може бути наступною:

1. Формулювання ідеї.
2. Читання інструкцій та визначення формату постера.
3. Планування змісту.
4. Чітке визначення змісту стендової доповіді: текст, графіки, діаграми, кольори.
5. виправлення помилок.
6. Процес виготовлення та заключне оформлення.
7. Презентація постеру на конференції.

Оформлення і зміст доповіді. Зміст стенду зробіть наочним і лаконічним, без громіздких вступів, всі тільки по суті. Відобразіть доповідь схематично. Оформіть його таким чином, щоб він в максимально доступній і зручній формі розкрив сутність проведеної роботи перед учасниками конференції. Всі використовувані фотографії, графіки, діаграми, таблиці та малюнки мають бути чіткими і не повинні дублювати один одного.

Під час написання стендової доповіді потрібно використовувати зрозумілий шрифт – як мінімум 5 мм за ввишки. Не доцільно використовувати багато різноманітних шрифтів, найбільш широковживані шрифти – Times New Romans, Axial, Palatino, Optima, Avant Garde.

Постери зазвичай містять діаграми для демонстрації методів дослідження, таблиці без зайвих деталей та графіки.

Таблиці, графіки, діаграми не повинні дублювати один одного.

Над таблицею, під графіком чи діаграмою повинно вказати їх назву.

Назва постеру повинна бути виділена кольором окремим від всього тексту.

Але не зловживайте використанням різноманітних кольорів для прикрашення постеру. Використання багатьох кольорів в одній стендовій доповіді можуть дратувати читача або слухача доповіді. Людина не може сконцентруватися на змісту доповіді яка викладена дуже яскраво. Не перетворюйте ваш постер у агітаційний плакат.

Exercise I. Memorize the following information concerning data presentation:

In the poster you can write

Figure 1	shows the following data
Table 1	

In a presentation you can use can say:

As you can see in Table 1 (Figure 1)

Comparing variables you may say:

This information was	twice three times	as	effective common	as	the previous one.
----------------------	------------------------------------	-----------	---------------------	-----------	-------------------

You may need to compare the same variables at different times:

The number of patients in 2017 was	double triple/three times	that in 20000
------------------------------------	--	---------------

There was a	twofold threefold	increase in the number of patient with tuberculosis between 2017-2000.
-------------	------------------------------------	--

The number of patients increased	twofold threefold	between 2017-2000.
The number of patients	doubled trebled	

When referring to the data presented on the poster, all numbers are often **rounded** and we use the expressions of **approximation**.

Side-effects were reported by	approximately around about	forty patients
-------------------------------	---	----------------

When you want to emphasize a number you can say:

Almost 10% more than 9% just under 10% nearly 20% over 50%
less than 10%

Exercise II. Complete the description of the data in the table. The information in **Exercise I** can help you.

Table 1: Incidence of ulcer perforation 1967–1982

		>65	65–74	>75
No. of prescriptions per 1000 (Women)	1967	500		
	1982	1500		
Perforations (Women)	1967		7	10
	1982		14	33
No. of prescriptions (Men)	1967	290		
	1982	820		
Perforations (Men)	1967		36	32
	1982		28	65

Table 1 (1) trends in the frequency of hospital admission for perforated peptic ulcer in the United Kingdom (2) with changes in the annual prescription rates for non-steroidal anti-inflammatory drugs.

For women over 65 the annual number of prescriptions increased (3) from 1967 to 1982, during which rates of perforation of duodenal ulcers (4) for those aged 65 to 74 and more than (5) for those aged 75 and over. For men over 65, prescriptions showed a similar increase. Although perforation rates were actually lower for those aged 65 to 74 in 1982, there was a (6) increase in those aged 75 and above.

Exercise III. The data in the table is adapted from an article entitled “Alcohol drinking in middle age”. Choose the correct words to complete the description below. The information in **Exercise I** can help you.

Characteristics	Alcohol drinking		
	never (n=300)	infrequent (n=423)	frequent (n=295)
No. (%) of smokers	54 (18.0)	193 (45.6)	204 (69.2)
Old age measurement (follow-up)			
No. (%) who have had myocardial infarction	41 (13.7)	60 (14.2)	54 (18.3)
Results of cognitive assessment			
No. (%) with no impairment (controls)	261 (87)	391 (92.4)	257. (87.1)
No. (%) with mild cognitive impairment	25 (8.3)	15 (3.5)	21 (7.1.)
No (%) with dementia	14 (4.7)	17 (4)	17 (5.8)

Only 54 or (1) *under/less* 20% of non-drinkers smoked compared with 204, or (2) *almost/over* 70% of frequent drinkers. 41, or just (3) *less/under* 14 % of the non-drinkers had had a myocardial infarction at the end of the follow-up period, compared with 54, or (4) *almost/over* 18% of the frequent drinkers. At the end of the follow-up period (5) *above/over* 90% in all three groups had no cognitive impairment. There was a mild impairment in (6) *under/around* 8% of the non-drinkers, and in 7% of the frequent drinkers but in (7) *less/under* than 4% of the infrequent drinkers. 14% or (8) *approximately/over* 5% of the non-drinkers had dementia while 17, or 4% of the frequent drinkers and (9) *more than/nearly* 6% of the frequent drinkers had dementia.

Exercise IV.

Line graphs

Notice the verbs used to describe changes over a period of time.

rise
increase
go up

fall
drop
decrease
go down

reach a peak

remain the same

Notice the difference:

rise sharply
steeply
rapidly

rise steadily
gradually

A line graph

Exercise V. Pay attention to the composition of a pie chart.

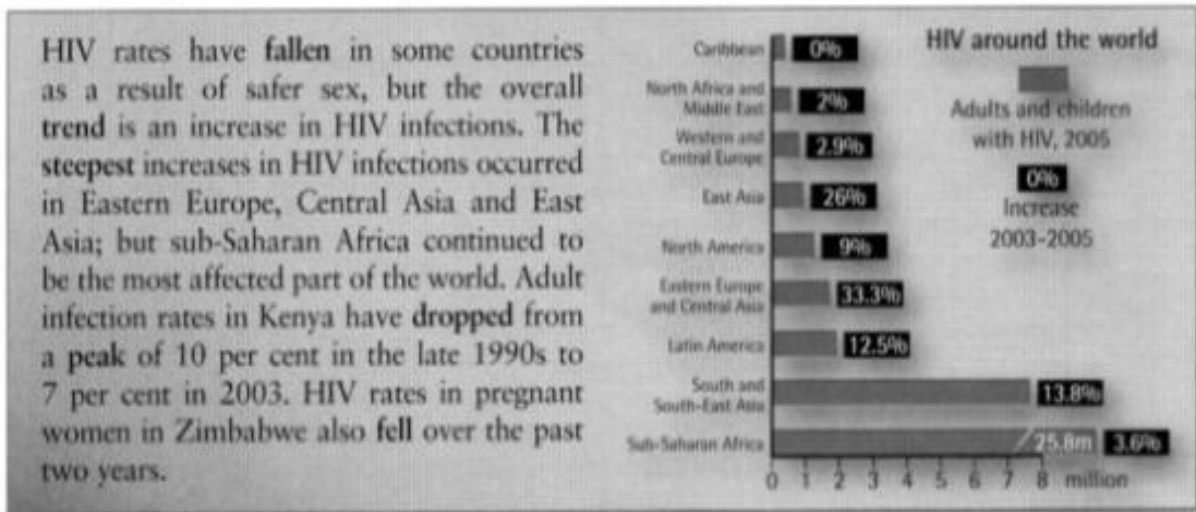
Pie charts (секторна діаграма у колі) is an effective way of showing the relationship of parts to a whole: the complete circle (pie) represents the whole, while the parts are represented by segments or slices. Look at the pie chart representing hospital services.

Pay attention to a bar chart (гістограма – графік зі стовпчиками)

Describing trends

The bar chart below shows the prevalence of HIV in different countries.

The Times

Exercise VI. Complete the table with the words from **Exercise V**. Put a stress in front of the stressed syllable like in the example.

Verb	Noun
	decrease
	drop
	fall
	increase
	rise

Exercise VII. Choose the correct to complete the description of the bar chart. Look at **Exercise V**. *Figure 6* shows that the overall number of cases of HIV _____ (dropped/remained the same) yearly until 1988 then _____ (rose/dropped) _____ (sharply/gradually). Cases in heterosexual men and women _____ (increased/fell). _____ (steeply/steadily), especially people exposed abroad. The number of infected people injecting drugs _____ (fell/rose) after _____ (reaching a peak/dropping) in 1987. This may be because of the development of needle exchange schemes. Mother-to-infant transmission _____ (represented/accounted) for a small number of cases. Careful management of labour greatly reduced the number in the late 1990s.

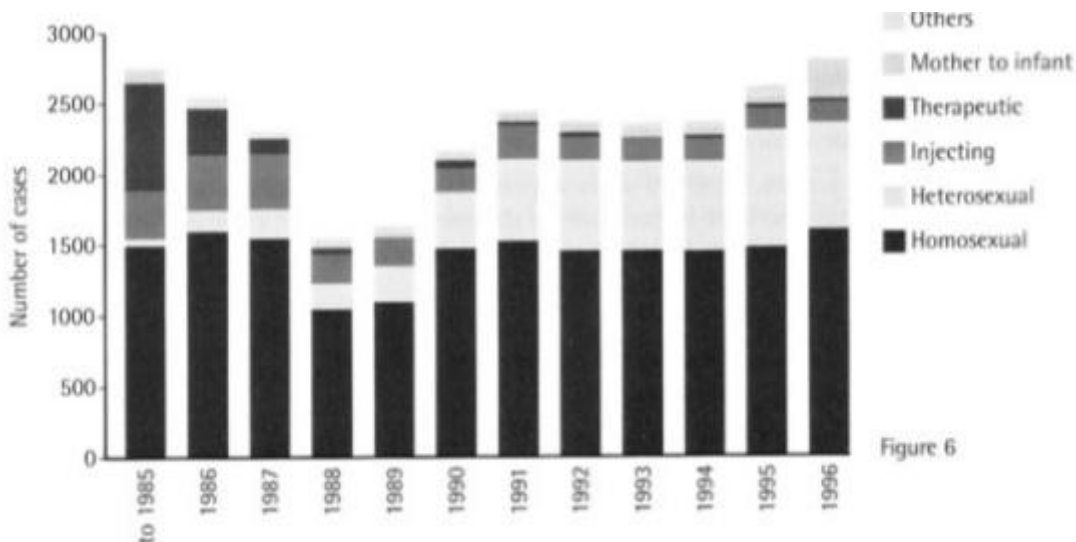

Figure 6

Тема 43. Тема «Написання анотації дисертації англійською мовою» (2 години)

Важливе місце у навчальній діяльності студентів магістратури посідає робота з науковим текстом. І основне завдання майбутнього науковця не тільки перекласти його, але й засвоїти основну інформацію вихідного тексту з наступною скороченою передачею її в усній або писемній формі. Подальшого опрацювання і конкретизації потребує проблема вивчення зарубіжного досвіду викладання іноземної мови магістрам.

Анотація наукової статті (abstract) (від лат. «annotation» – примітка) – коротка характеристика друкованого чи рукописного тексту, з якої повинна бути зрозуміла її суть, актуальність і наукова новизна. Інформаційна відкритість анотації полегшить багатьом авторам включення їхніх статей в індекс-бази даних і підвищить рівень цитування автора.

Анотація наукової статті англійською мовою (abstract) являє собою короткий звіт про вирішення завдань дослідницької роботи.

Існує кілька видів анотації:

- 1) сигнальна чи довідкова, характерна для видань державної бібліографії (уточнює назву чи доповнює бібліографічний опис фактичними відомостями);
- 2) оціночна, характерна науково-допоміжній бібліографії (критична оцінка документа);
- 3) рекомендаційна, що співвідноситься з відповідним видом бібліографії (характеризує зміст з урахуванням потреб цільової групи).

За обсягом анотації поділяються на:

- загальні, які характеризують документ у цілому і розраховані на широке коло читачів,
- спеціалізовані, ті, які розкривають документ виключно для вузького кола фахівців.

Приклад змісту анотації наукової статті.

Annotation of a text.

1. The title of the article.
2. General information about the article.
3. Field, subject matter, subject, object of investigation.
4. Novelty of the article.
5. The aim and tasks of the article.
6. The address of the article.
7. Analysis of the text.
8. Drawbacks and further perspectives

Структура анотації має включати наступні елементи:

1. Контекстуальне позиціонування дослідження (необов'язково).
2. Презентація цілей дослідження (обов'язково).
3. Опис методології (необов'язково).
4. Підсумок отриманих результатів (обов'язково).
5. Обговорення дослідження (необов'язково)

Для написання анотації використовують різні кліше (key patterns) для того, щоб полегшити систематизацію інформації і допомогти студенту дотримуватись стилю викладу і правил написання анотації:

Основні компоненти авторської анотації на прикладі науково-практичної статті

Компонент анотації	Опис	Приклад
Актуальність	З самого початку необхідно показати важливість дослідницької проблеми чи запропонованого проекту, які вивчались. У читача відразу повинно скластися уявлення, чому обговорювана проблема потребує вивчення.	Для побудови систем менеджменту інформаційної безпеки, комплексних систем захисту інформації та інших систем безпеки необхідно проводити аналіз та оцінку ризиків.
Постановка проблеми	Після розкриття актуальності необхідно висвітлити існуючу проблему, на вирішення якої і буде спрямований дослідницький проект (стаття). При читанні даного розділу анотації у читача повинно скластися враження, що без вашого проекту «подальше життя просто неможливе».	Існуючі засоби оцінки в переважній більшості базуються на статистичних підходах. У багатьох країнах, як на рівні підприємств так і на державному рівні подібна статистика не ведеться. Це обмежує можливості існуючих засобів, наприклад, щодо використання різних типів вхідних даних для оцінювання. Відомий інструментарій не дає можливості застосування для аналізу та оцінки ризиків широкого спектру початкових

		параметрів.
Шляхи вирішення проблеми	У даному розділі анотації необхідно перерахувати конкретні кроки, спрямовані на вирішення існуючої проблеми. У якісних дослідженнях (в яких немає опису експерименту і аналізу його результатів) це може бути перерахування досліджуваних теоретичних питань. У кількісних дослідженнях (якщо в роботах є статистичні дані експерименту) в цьому розділі анотації перераховуються методики проведення експериментальної роботи, досліджувані змінні.	Розроблено два методи аналізу та оцінки ризиків, які на основі використання моделі інтегрованого представлення параметрів ризику, дозволяють проводити оцінку у детермінованих та нечітких умовах, з використанням десятиох параметрів, які можуть бути представлені, як у числовій так і лінгвістичній формі.
Результати та висновок	У даному розділі представляються кількісні або якісні результати дослідження. Рекомендується використовувати загальні слова типу «довели ефективність», «виявилася неефективною», не згадуючи конкретні цифри, які можуть бути невірно інтерпретовані. На закінчення необхідно позначити сферу впровадження результатів дослідження, наскільки проведена робота розширила існуючі уявлення про досліджувані питання або запропонувала нове рішення існуючої проблеми.	Методи дають можливість створювати більш гнучкі засоби оцінювання, а також розраховувати ризики, як на основі статистичних даних, так і на експертних оцінках, зроблених у нечіткому, слабоформалізованому середовищі, з урахуванням періоду часу, галузі промисловості, економічної та управлінської специфіки підприємства та ін. Використання методів дозволяє відобразити результати, як в кількісній, так і в якісній формі.

Анотація складається з наступних частин:

- Проблема - Introduction
 - Мета - Purpose
 - Методи дослідження – Methods. Методологію доцільно описувати лише в тому випадку, якщо вона містить новизну і становить інтерес з погляду представленої статті.
 - Основні результати дослідження – Results. Результати роботи треба описувати точно та інформативно. Наводяться основні теоретичні й експериментальні результати, фактичні дані, виявлені взаємозв'язки і закономірності. При цьому віддається перевага новим результатам та даним довгострокового значення, важливим відкриттям, висновкам, що спростовують існуючі теорії, а також даним, що, на думку автора, мають практичне значення.
 - Висновки та конкретні пропозиції автора – Conclusion. Висновки можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними у статті.
- При написанні анотації необхідно пам'ятати, що для читачів, фахівців у даній галузі знань або тих, хто цікавиться даною тематикою, вона буде надалі служити коротким рефератом, що дозволяє визначити необхідність звернення до повного тексту статті. За анотацією буде оцінюватися глибина проведеного дослідження, його новизна та актуальність.

В анотації повинні бути представлені наступні аспекти змісту статті:

- предмет, тема, мета роботи (вказуються в тому випадку, якщо вони не ясні з заголовка статті);

- метод або методологія (їх доцільно описувати в тому випадку, якщо вони відрізняються новизною або представляють інтерес з точки зору даної роботи);
- результати роботи (перевага віддається новим результатам і даними довгострокового значення, важливих відкриттів, висновків, які спростовують існуючі теорії, а також даними, які, на думку автора, мають практичне значення);
- висновки (вони можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними в статті).

14 основних вимог:

1. анотація повинна відображати ідею усього тексту, а не окрему частину;
2. матеріал має бути представлений у безособовій формі й не містити власних думок та вражень;
3. анотація має бути стислою версією статті, але при цьому давати містку характеристику, вільною від другорядної інформації, зайвих вступних слів, загальних і незначних формулювань, написанна власними словами .
4. текст анотації винен мати чітку структуру, суттєві ознаки змісту статті, де вказується про що йдеться у статті, що саме було досліджено і розглянуто, з яких частин вона складається і що дають змогу виявити його новизну та практичне значення, вирізнити його серед інших, близьких за тематикою та призначенням і для кого може бути цікава.
5. має бути лаконічним і чітким, обсяг визначається змістом публікації, але не повинний бути меншим, ніж дві третини сторінки, зазвичай не має перевищувати 500–600 знаків. складається з одного абзацу;
 - містить 4-10 повних речень; Обсяг анотації не повинен перевищувати 500 друкованих знаків. Вони можуть бути короткими (декілька фраз) та більш розгорнутими, але і в цьому разі вони подають у стислій формі лише найголовніші висновки та положення документів.
6. допускаються тільки загальноприйняті слова, загальноживана лексика. Якщо у назві є малозрозумілі слова, їх потрібно пояснити. Уникати використання скорочень, абrevіатур і символів.
7. Відомості, що містяться в назві статті, не повинні повторюватися в тексті авторського резюме.
8. Рекламні елементи не повинні викривляти об'єктивну характеристику видання.
9. вживати синтаксичні конструкції, властивій мові наукових документів, уникати складних граматичних конструкцій.
10. варто застосовувати ключові слова з тексту статті.
11. вживати першу особу і використовувати безособові конструкції (наприклад, "This research shows ... ") or passive voice (e.g., "The data were analyzed ...");
12. використовувати мета-текст (наприклад, " This paper investigates ...");
13. В перекладі заголовків статей на англійську мову не повинно бути ніяких транслітерацій з української або російської мови, крім назв власних імен, які не можна перекласти, приладів та ін. об'єктів, що мають власні назви;
14. не використовувється неперекладний сленг.

Не рекомендується:

- включати в анотацію таблиці, малюнки, схеми, діаграми і формули;
- наводити посилання на номери публікацій з списку літератури;
- наводити цитати з тексту;
- використання зайвих вступних фраз (наприклад, "автор статті розглядає...");
- наводити історичні довідки, якщо вони не складають основний зміст документа;
- наводити опис раніше опублікованих робіт;
- наводити загальновідомі положення в авторському резюме не наводяться.
- використовувати скорочення та умовні позначення, крім загальноживаних. Скорочення й умовні позначки застосовують у виняткових випадках. Якщо скорочення все ж вводяться, то при першому вживанні необхідно дати їх розшифровку.
- включати другорядну інформацію, зайві вступні слова,

- наводити незначні формулювання
- використання складних зворотів, особових та вказівних займенників (звести до мінімуму).
- повторювати відомості, що містяться в назві статті

Exercise 1. Read, memorize and discuss:

WRITING SCIENTIFIC ABSTRACTS

TWO MAJOR TYPES OF ABSTRACTS:

DESCRIPTIVE	INFORMATIVE
<p>*Brief, usually one- or two- sentence paragraph explaining what the original document contains, e.g.:</p> <p><i>This report provides conclusions and recommendations on ...</i></p>	<p>*Summarizes key information from every major section from the body of the paper.</p> <p>*The informative abstract is NOT an introduction!</p>

Informative abstract

“FULL” VERSION	“MEDIUM” VERSION	“MINIMAL” VERSION
<p>BEGIN WITH: The present paper / This paper / this study deals with / is about Statement of objective(s) / purpose(s) / aim(s)/ goal(s) of the study (usually INDIRECT) To ... (determine) ... we ... (compared) To achieve (this) X(s) seek(s) to ... anticipate / demonstrate / analyze) Rationale or the justification for the study X is discussed in the light of ... The present paper addresses ... from the perspective of ... Materials Methods (techniques / approaches/ ways) X analysis showed ... State-of-art / modern technology was employed including (but not limited to ...) Results It is argued that ... X is considered to be ... The study of ... reveals (that) ... X(s) is/ are elucidated and discussed. The results of the study demonstrate clear signs of ... X(s) seems to / appear to / turn out to / prove to / happen to ... Emphasized here are ... X(s) is / are also examined / explored / studied /</p>	<p>Direct statement of objective(s) Our objective / purpose / aim was to ... (study / test/ determine) Considered / investigated here is / are ... Materials Methods Results Overall conclusion</p>	<p>Objectives and materials combines Methods Results</p>

<p>approached / investigated / discovered / analysed/ determined / described / considered / presented / evaluated / discussed / shown / developed / performed / verified.</p> <p>Overall conclusion</p> <p>X indicated / suggested (did not indicate / suggest) ... /</p> <p>X(s) may (be) / might (be) / would seem to/ is / are likely to</p> <p>It could be concluded that</p> <p>The paper suggests theoretical and practical perspectives and directions for future research.</p>		
---	--	--

<p>MIND</p> <p>An abstract should convey as much new information as possible.</p> <p>Writing an abstract, highlight the objective and conclusions that are in the paper's introduction and discussion sections.</p> <p>Include key statistical details, if any.</p> <p>Mind that abstracts will always be somewhat field-specific, so study English abstracts related to your particular area carefully!</p>

Exercise 2. Memorize:

Найбільш характерними при написанні анотації англійською мовою є речення з присудком в пасивному стані.

Приклади:

1. Вивчається ізотонічний ефект в кристалах. - 1. The isotopic effect in crystals is studied.

При повідомленні теми або предмета дослідження, треба користуватись формами теперішнього часу Present Simple, а у випадках, коли необхідно підкреслити завершений характер дій Present Perfect. Форма Past Simple використовується при описі виконаної роботи, якщо робота була основою для будь-яких висновків.

Приклади:

Досліджується випадок тонких кристалів. - The case of the thin crystals is analysed.

У повідомленні про предмет дослідження може знадобитися цілий ряд дієслів. Це дієслова з загальним значенням дослідження: study, investigate, examine, consider, analyze.

Study має найбільш широке вживання і означає вивчати, досліджувати.

Investigate підкреслює ретельність і всебічність дослідження, окрім значення вивчати, досліджувати, дієслово включає поняття «розслідування».

Examine – окрім вивчати, досліджувати, означає розглядати, уважно оглядати, перевіряти.

Consider – вивчати, розглядати (беручи до уваги різні параметри).

Analyse – досліджувати, вивчати (включаючи момент аналізу).

Приклади:

1. Вивчається нова проблема. - A new problem is studied.

2. Була досліджена причина вибуху. - The cause of the explosion has been investigated.

3. Вивчались стародавні рукописи. - Old manuscripts were examined.

4. Було обстежено більш ніж 100 хворих. - Over 100 patients were examined.

5. Дослідили декілька сполучень. - Several substances were analyzed.

6. Розглядається фотоелектричне випромінювання. - Photoelectric emission is considered.

Дієслова з загальним значенням опису: describe, discuss, outline, consider.

Describe – описувати, давати опис.

Discuss – обговорювати, описувати, висловлювати.

Outline – коротко описувати, описувати в загальних рисах, окреслювати.

Consider – розглядати, обговорювати (беручі до уваги різні параметри).

Приклади:

1. Описуються мембрани апарату Гольді. - The membranes of Goldi apparatus are described.
2. Розглянуто загальні принципи. - The main principles were discussed.
3. Описано переваги цього методу. - The advantage of the method are outlined.
4. Розглянуто питання про природу змін холодостійких рослин. - The nature of changes in plant cold- resistance has been considered.

Дієслова з загальним значенням отримання obtain, determine, find, establish.

Obtain – отримувати, має найбільш широке значення (спосіб отримання не має значення).

Determine – визначати, отримувати, знаходити (будь яким чином). Іноді це дієслово означає визначати (шляхом обчислення), обчислювати.

Find – відкривати, виявляти.

Establish – встановлювати, визначати, показати.

Приклади:

1. Отримано попередні дані. - Preliminary data have been obtained.
2. Було визначено коефіцієнти дифузії. - Diffusion coefficients were determined.
3. Винайдено рідкісні документи. - Rare documents are found.
4. Встановлено наявність двох рівнів. - The existence of two levels has been established.

В першому реченні реферування (або в двох перших) можна сказати про тему дослідження і про результати виконаної роботи. Для повідомлення про результати знадобляться дієслова show – показувати, find – знаходити, conclude – робити висновок.

Приклади:

1. Розглянуто спектр рекомбінаційного випромінювання. Виявлено, що він змінюється під впливом світла.

1. An analysis was made of the spectrum of the recombination. It was found that the illumination can alter the spectrum.

2. Було розглянуто пеллікулярні мембрани і показано, що вони товщі ніж в інших клітинах.

2. Pellicular membranes were examined and it was shown that they were thicker than those in other cells.

3. Робиться висновок (приходять до висновку), що модель цілком відповідає всім експериментальним даним.

3. It is concluded that the model provides a very good fit to the experimental data.

4. Зроблено висновок, що зміна спектру залежить від термічної обробки зразків.

4. It was concluded that the changes in the spectra depend on the thermal treatment of the samples.

Якщо при повідомленні про виконану роботу або отримані результати треба будь-що логічно виділити, то можна користуватись наступними дієслівними сполученнями:

pay attention to... – звертати увагу на,

emphasize, give emphasis to, place emphasis on... – підкреслювати.

Заключні речення анотацій та реферувальних статей часто вводяться наступними словами та словосполученнями:

conclude – прийти до висновку;

make, draw, reach a conclusion, come to a conclusion that... – робити висновки відносно...;

it is concluded that... – прийти до висновку, що...;

lead to a conclusion, make it possible to conclude that...; concerning, as to... – призводить до висновку, дає змогу заключити, що...;

from the results it is concluded that... – на основі отриманих результатів приходимо до висновку; it may be noted that... – можна відмітити, що...;

it may be stated that... – можна стверджувати, що...;

therefore, thus, consequently, as a result – таким чином, послідовно, як результат.

Приклади:

Було зроблено висновок, що провідність р-типу впливає на зменшення концентрації. - It was concluded that the p-type conduction resulted in a decrease in concentration.

2. Робиться загальний висновок відносно рівно вагової форми кристалів. - A general conclusion is made concerning the equilibrium shape of crystals.

Exercise 3. What do you know about “abstract”? Check your general knowledge.

1. Abstract is:
 - a) a critical appraisal of a book, play, film, etc. published in a newspaper or magazine
 - b) a brief summary of a research article, thesis, review, conference proceeding or any in-depth analysis of a particular subject or discipline
 - c) a written or printed work consisting of pages
2. Typical length of an abstract ranges from:
 - a) a few words
 - b) more than a page
 - c) 100 to 500 words
3. An academic abstract typically outlines:
 - a) people who studied the subject of the abstract
 - b) a distinct section of a piece of writing, usually dealing with a single theme
 - c) the research methods used
4. Abstracts are typically sectioned:
 - a) logically
 - b) according to the length
 - c) according to the alphabetical order
5. Abstracts may not contain:
 - a) outputs
 - b) citation
 - c) keywords
6. Use
 - a) tables, pictures, diagrams
 - b) advertising items
 - c) general vocabulary
7. Don't use (more than 1 answer is possible)
 - a) own words
 - b) own impressions
 - c) description previously published works
8. The abstract should describe
 - a) new results
 - b) secondary information
 - c) numbers of publications in the bibliography
9. Use (more than 1 answer is possible)
 - a) full sentences
 - b) complex grammatical structures
 - c) impersonal constructions
- 10) The general structure of abstracts
 - a) introduction, purpose, methods, results.
 - b) theoretical and experimental results, important discoveries, practical values
 - c) the word count limitation, complex grammatical structures, special vocabulary

Exercise 4. Comparing a paragraph and an abstract. Read the paragraph and then an abstract. Which is more interesting?

Paragraph	Abstract
The Asthma Care Network (ACN), a program designed to assist healthcare providers in the	Epidemiologic data show that poorly controlled asthma is a serious public health

assessment and management of their patients with asthma, employs a team of specially trained Respiratory Care Associates (RCAs), 100 RNs and RTs, who visit primary care offices to inform staff about various components of the NAEPP Guidelines and assist in their implementation. A total of 4901 primary care providers in 2876 sites were recruited as part of the ACN program. Data from more than 60,000 patient visits were collected and analyzed between March 2002 and January 2004. The program assessment tool surveyed asthma control and medication prescribing patterns. Outcome measures included degree of symptom control, limitation of activity, sleep disruption, use of rescue medication and utilization of urgent care services. These data were collected on an Office Visit Assessment Form (OVA) completed by both patient and physician. The RCAs provided information, education, device training in the use of inhalers and spacers, and a CE course for the staff discussing pathophysiology, assessment and management of asthma.

problem. The degree of implementation of the NAEPP Guidelines in primary care practice remains to be defined. The objective of this survey was to determine if introduction of an assessment tool into primary care practices along with a specially designed program to implement the Guidelines would improve diagnosis and therapy.

The Asthma Care Network (ACN), a program designed to assist healthcare providers in the assessment and management of their patients with asthma, employs a team of specially trained Respiratory Care Associates (RCAs), 100 RNs and RTs, who visit primary care offices to inform staff about various components of the NAEPP Guidelines and assist in their implementation. A total of 4901 primary care providers in 2876 sites were recruited as part of the ACN program. Data from more than 60,000 patient visits were collected and analyzed between March 2002 and January 2004. The program assessment tool surveyed asthma control and medication prescribing patterns. Outcome measures included degree of symptom control, limitation of activity, sleep disruption, use of rescue medication and utilization of urgent care services. These data were collected on an Office Visit Assessment Form (OVA) completed by both patient and physician. The RCAs provided information, education, device training in the use of inhalers and spacers, and a CE course for the staff discussing pathophysiology, assessment and management of asthma.

A total of 60,248 OVA forms were completed. Among all patient including adults (older than 18 years of age) and children (<4-17 years of age), 74% (range 69% to 81%) reported symptoms consistent with lack of asthma control. Approximately 70% of the survey group had more than 2 markers of uncontrolled asthma. As a result of this assessment, controller medication use increased by over 30%, 52% of which was an ICS- containing medication.

The information provided to the primary care health care providers resulted in a considerable increase in prescription of controller therapy, and in particular, increased use of ICS controller medication consistent with NAEPP

Exercise 5. Answer the questions about the paragraph and the abstract in Exercise 4.

1. What information is included in the abstract introduction that is not in the topic sentence of the paragraph? _____
2. Write the topic and controlling idea of body paragraph 1 in your own words.

3. What new details have been added to body paragraph 1 in the abstract?

4. Write the topic and controlling idea of body paragraph 2 in your own words.

5. What additional details have been added to body paragraph 2 in the abstract?

6. What information is included in the abstract conclusion that is not in the concluding sentence of the paragraph? _____

Exercise 6. Read the abstract. The thesis statement is missing. Choose the best thesis statement from the list following the abstract. Discuss your choice with a partner.

This study's objective was to determine the strangeness measurements for red, green, and blue quarks. _____

Results indicate that both red and green quarks had a strangeness that differed by less than 0.453×10^{-17} Zebes/m² for all measurements. Blue quarks remained immeasurable, since their particle traces bent into 7-tuple space.

This study's conclusions indicate that red and green quarks can be used interchangeably in all He stream applications, and further studies must be done to measure the strangeness of blue quarks.

- a. *The quark analysis is an important part of our investigation.*
- b. *The Britt-Cushman method for quark analysis exploded a quark stream in a He gas cloud.*
- c. *We used different methods for quark analysis.*

Exercise 7. Choose an article connecting with your specialty. Write the abstract using all notes given in previous chapters.

Exercise 8. Exchange your abstract with your partner. Read a partner's paragraph. Answer these questions and discuss them with your partner.

1. Does the abstract have clear topic sentence? A clear concluding sentence?
2. Does the abstract clearly state the ideas?
3. Put a tick next to the examples that support the ideas.
4. Is there anything that is not clear? Put a question mark (?) in the margin next to it.

Exercise 9. Study an annotation from published work given below. Pay attention to the written topic sentence and controlling ideas.

Stroke is a devastating and disabling cerebrovascular disease with significant amount of residual deficit leading on economic loss. Creating awareness on common risk factors will reduce the incidence of stroke. The study was conducted to compare the risk factors and lipid profile pattern in ischemic and hemorrhagic strokes. This was a descriptive retrospective cross sectional study carried on new onset acute stroke patients admitted to Osmania General Hospital, Telangana State. 100 patients (n=50 ischemic stroke (isch), n=50 hemorrhagic stroke (haem)) were studied over a period of one year from May 2014 to April 2015. Data such as risk factors like hypertension, diabetes, smoking, alcohol, fasting lipid profile, CT or MRI brain were collected from medical records. A total of 100 patients were studied of whom 68 were males (isch n=32, haem n=36) and 32 were females (isch n=18, haem n=14). Patients with age <40 years were n=10; age between 41-59 years

n=53 and age >60 years n=37. Risk factors included were hypertension n= 62 (isch n=29, haem n=33), diabetes n=22 (isch n=12, haem n=10), both diabetes and hypertension n=15; smoking n=41 (isch n=24, haem n=17) alcoholism n=38 (isch n=22, haem n=16) and >2 risk factors in n=46 (isch n=26, haem n=20). Dyslipidemia (LDL >130, TC>200, HDL<40) as per ATP III guidelines was present in n=69 (43 isch+26 haem) patients. Patients with high LDL were n=15 (9 isch, 6 haem), high total cholesterol was found in n=15 (10 isch, 5 haem), low HDL cholesterol in n=60 (isch n=35, haem n=25) with a p=0.0124. Present study concludes hypertension in 62 %, low HDL (< 40 mg/dl) in 60 %, smoking in 41% are the risk factors for both ischemic and haemorrhagic strokes which are modifiable risk factors. Low HDL cholesterol is more significant with a p=0.0124 which can be improved by exercise.

Exercise 10. Now read the article below and write an annotation of it.

Myocardial infarction is caused by a mismatch of oxygen and substrate supply and demand in the myocardium that leads to ischemia and ultimately to cell death. Therefore, for more than a century, supplemental oxygen has been used routinely in the treatment of patients with suspected acute myocardial infarction¹ and is recommended in clinical guidelines. The rationale behind oxygen therapy is to increase oxygen delivery to the ischemic myocardium and thereby limit infarct size and subsequent complications. The basis for this practice is limited to experimental laboratory data and small clinical studies. However, above-normal oxygen levels in the blood can cause coronary vasoconstriction and increase the production of reactive oxygen species, potentially contributing to reperfusion injury. Such a negative effect is supported by the Australian Air Versus Oxygen in Myocardial Infarction (AVOID) trial, which reported larger infarct sizes in patients with ST-segment elevation myocardial infarction (STEMI) who received oxygen than in those who did not receive oxygen. Furthermore, an updated Cochrane report from 2016 did not show any evidence supporting the routine use of oxygen in the treatment of patients with myocardial infarction. Trials powered to assess hard clinical end points with regard to oxygen use in this context are lacking. Thus, the efficacy of routine oxygen therapy in patients with myocardial infarction remains highly uncertain. We therefore conducted a registry-based randomized clinical trial to evaluate the effect of oxygen therapy on all-cause mortality at 1 year among patients with suspected myocardial infarction who did not have hypoxemia at baseline.

METHODS

In this registry-based randomized clinical trial, we used nationwide Swedish registries for patient enrollment and data collection. Patients with suspected myocardial infarction and an oxygen saturation of 90% or higher were randomly assigned to receive either supplemental oxygen (6 liters per minute for 6 to 12 hours, delivered through an open face mask) or ambient air.

RESULTS

A total of 6629 patients were enrolled. The median duration of oxygen therapy was 11.6 hours, and the median oxygen saturation at the end of the treatment period was 99% among patients assigned to oxygen and 97% among patients assigned to ambient air. Hypoxemia developed in 62 patients (1.9%) in the oxygen group, as compared with 254 patients (7.7%) in the ambient-air group. The median of the highest troponin level during hospitalization was 946.5 ng per liter in the oxygen group and 983.0 ng per liter in the ambient-air group. The primary end point of death from any cause within 1 year after randomization occurred in 5.0% of patients (166 of 3311) assigned to oxygen and in 5.1% of patients (168 of 3318) assigned to ambient air (hazard ratio, 0.97; 95% confidence interval [CI], 0.79 to 1.21; P=0.80). Rehospitalization with myocardial infarction within 1 year occurred in 126 patients (3.8%) assigned to oxygen and in 111 patients (3.3%) assigned to ambient air (hazard ratio, 1.13; 95% CI, 0.88 to 1.46; P=0.33). The results were consistent across all predefined subgroups.

CONCLUSIONS

Routine use of supplemental oxygen in patients with suspected myocardial infarction who did not have hypoxemia was not found to reduce 1-year all-cause mortality.

